

ФИЛИПА ГРЕГЪРИ СИНЪТ НА ФЕИТЕ

Част 1 от „Орденът на мрака“

Превод от английски: Деница Райкова, 2013

chitanka.info

ЗАМЪКЪТ САНТ'АНДЖЕЛО

Рим, юни 1453

Блъскането по вратата го стресна и го събуди — прозвуча като изстрел до главата му. Младият мъж затършува припряно за кинжала под възглавницата си, изправи се с препъване на босите си крака и стъпи върху ледения под на каменната килия. Беше сънувал родителите си, стария си дом, и стисна зъби, за да овладее обичайния болезнен пристъп на копнеж по всичко, което беше изгубил: фермата, майка си, стария живот.

Оглушителното блъскане прозвуча отново и той стисна кинжала зад гърба си, докато изтегляше резето на вратата и предпазливо я открехваше. Отвън се беше изправила фигура с тъмна качулка, от двете ѝ страни стояха двама яки мъже, всеки от тях с пламтяща факла в ръце. Единият вдигна факлата си, така че светлината падна върху слабия тъмнокос младеж, гол до кръста, само по панталон, с лешникови очи, примигващи под тъмния перчем. Беше на около седемнайсет, с лице, миловидно като на момче, но с тялото на млад мъж, закален от тежък труд.

— Лука Веро?

— Да.

— Трябва да дойдете с мен.

Видяха, че той се поколеба.

— Не ставайте глупак. Ние сме трима, а вие сте сам и кинжалът, който държите зад гърба си, няма да ни спре.

— Това е заповед — каза другият грубо. — Не молба. А вие сте положили клетва за послушание.

Лука беше дал обет за послушание на манастира, не на тези непознати, но беше прокуден оттам и сега изглеждаше, че трябва да се подчинява на всеки, който изкрещеше някаква заповед. Обърна се към леглото, седна да си нахлузи ботушите, като плъзна кинжала в една ножница, скрита в меката кожа, навлече ленена риза, а после наметна парцаливото си вълнено наметало около раменете.

— Кои сте вие? — попита той, като се приближи неохотно до вратата.

Мъжът не отговори, а просто се обърна и тръгна напред, докато двамата стражи изчакаха Лука в коридора да излезе от килията си и да ги последва.

— Къде ме водите?

Двамата стражи се подредиха зад него, без да отговорят. Лука искаше да попита дали е арестуван, дали го отвеждат да бъде екзекутиран без излишни формалности, но не смееше. Боеше се от самия въпрос, призна пред себе си, че изпитваше ужас от отговора. Почувства как се поти от страх под вълнения си плащ, макар че въздухът беше леден, а каменните стени бяха студени и влажни.

Знаеше, че се е озовал в най-сериозната беда през младия си живот. Едва вчера четирима мъже с тъмни качулки го бяха взели от неговия манастир и го бяха довели тук, в този затвор, без думица за обяснение. Не знаеше къде се намира, нито пък кой го е пленил. Не знаеше какво обвинение може да му отправят. Не знаеше какво може да бъде наказанието. Не знаеше дали ще бъде пребит, изтезаван или убит.

— Настоявам да се срещна със свещеник. Желая да се изповядам... — поде той.

Те не му обърнаха абсолютно никакво внимание, а продължиха да го блъскат напред, надолу по тесния, настлан с каменни плочи коридор. Беше тихо, вратите на килиите от двете страни бяха затворени. Не можеше да определи дали това беше затвор или манастир, беше толкова студено и тихо. Тъкмо бе минало полунощ и

мястото тънеше в тъмнина и пълна тишина. Водачите на Лука не вдигаха шум, докато вървяха по протежение на коридора, надолу по каменните стъпала, през голяма зала, а после надолу, по малко спираловидно стълбище, в тъмнина, която ставаше все по-черна и по-черна, докато въздухът ставаше все по-студен и по-студен.

— Държа да узная къде ме водите — настоя Лука, но гласът му трепереше от страх.

Никой не му отговори; само стражът се приближи малко по-плътно зад него.

В долния край на стълбите Лука различи с усилие малък сводест вход и тежка дървена врата. Водачът я отвори с ключ, който извади от джоба си, и направи знак на Лука да мине през нея. Когато той се поколеба, стражът зад него просто се приближи по-плътно, докато заплашителната грамада на тялото му притисна Лука напред.

— Настоявам... — промълви Лука.

Силно блъскане го изпрати през вратата и той ахна, когато се намери запратен досами ръба на висок тесен кей. Далеч долу в реката се полюшваше лодка, а отсрещният бряг беше тъмно, размазано петно в далечината. Лука трепна и се дръпна от ръба. Испита внезапно замайващото усещане, че те биха били също толкова готови да го хвърлят от кея върху камъните под него, колкото и да го отведат надолу по стръмните стълби до лодката.

Първият мъж слезе с леки стъпки по мокрите стъпала, стъпи в лодката и каза нещо на лодкаря, който стоеше на кърмата, удържайки с умели движения плавателния съд срещу течението с помощта на едно-единствено весло. После погледна обратно нагоре към красивия млад мъж с преbledняло лице.

— Ела — нареди той.

Лука не можеше да стори нищо друго. Последва мъжа надолу по хлъзгавите стъпала, покатери се в лодката и седна на носа. Лодкарят не изчака стражите, а насочи лодката си в средата на реката и остави течението да ги понесе бързо покрай градската стена. Лука погледна към тъмната вода. Ако се хвърлеше през борда на лодката, щеше да бъде понесен надолу по реката — може би щеше да успее да заплува с течението, да се добере до другата страна и да избяга. Но водата течеше толкова бързо, та той си помисли, че беше по-вероятно да се

удави, ако не го настигнеха с лодката и не го проснеха в несвяст с веслото.

— Господине — каза той, опитвайки се да си придаде достойнство, — сега ще ми позволите ли да ви попитам къде отиваме?

— Съвсем скоро ще разбереш — дойде троснатият отговор. Реката се простираше като широк крепостен ров около високите стени на Рим. Лодкарят придържаше малкия плавателен съд близо до завета на стените, скрит от застаналите на пост войници отпред, после Лука видя застрашително извисяващия се силует на каменен мост, и, точно пред него, решетка, закрепена в сводест каменен вход на стената. Когато лодката се плъзна под входа с носа напред, решетката се вдигна безшумно нагоре и, с едно отработено движение на веслото, те се стрелнаха вътре, в осветено от факли подземие.

Лука бе обзет от силен пристъп на страх и му се прищя да беше рискувал с реката. Чакаха го половин дузина мъже с мрачни лица и, докато лодкарят улавяше една протрита халка на стената, за да прикрепи лодката, те посегнаха и издърпаха Лука, а после го бутнаха да тръгне по един тесен коридор. Лука по-скоро почувства, отколкото видя, дебели каменни стени от двете страни, гладки дървени дъски на пода под краката си, чу собственото си дишане, накъсано от страх, после спряха пред масивна дървена врата, почукаха само веднъж на нея и зачакаха.

Един глас от вътрешността на стаята каза: „Влезте!“, стражът отвори със замах вратата и тикна Лука вътре. Лука се изправи с блъскащо в гърдите му сърце, примигвайки на внезапната ярка светлина от десетки восъчни свещи, и чу вратата да се затваря безшумно зад него.

Зад една маса седеше един — единствен мъж, пред него имаше книжа. Носеше мантия от скъпо кадифе в толкова тъмен син цвят, че изглеждаше почти черна, а качулката ѝ напълно скриваше лицето му от Лука, който застана пред масата и преглътна страха си. Каквото и да се случеше, реши той, нямаше да моли за живота си. Някак щеше да намери куража да посрещне онова, което се задаваше. Нямаше да посрами себе си, нито жилавия си, непреклонен баща, като се разхленчи като момиче.

— Сигурно се чудите защо сте тук, къде сте и кой съм аз — каза мъжът. — Ще ви кажа тези неща. Но първо трябва да отговорите на

всичко, което ви питам. Разбирате ли?

Лука кимна.

— Не трябва да ме лъжете. Тук животът ви виси на косъм, и не можете да отгатнете какви отговори бих предпочел. Гледайте да ми кажете истината: ще бъде глупаво да умрете заради една лъжа.

Лука се опита да кимне, но откри, че трепери.

— Вие сте Лука Веро, обучаващ се за свещеник в манастира „Сан Ксавиер“, постъпил в манастира като единайсетгодишно момче? От три години сте сирак, тъй като родителите ви са починали, когато сте били на четиринайсет?

— Родителите ми изчезнаха — каза Лука. Прочисти свитото си гърло. — Може и да не са мъртви. Били са пленени при османско нападение, но никой не ги е видял да загиват. Никой не знае къде са сега; но има голяма вероятност да са живи.

Мъжът, който го разпитваше, отбеляза нещо кратко на листа пред себе си. Лука гледаше как връхчето на черното перо се движи по страницата.

— Надявате се — каза мъжът кратко. — Надявате се, че са живи и ще се върнат при вас — говореше така, сякаш надеждата беше най-голямата глупост.

— Да.

— Отгледан от братята, дал обет да встъпи в светия им орден, въпреки това вие сте отишли при изповедника си, а сетне — при вашия абат, и сте им казали, че реликвата, която съхраняват в манастира, гвоздей от истинското разпятие, може да не е истинска.

Монотонният глас беше достатъчно обвинение. Лука знаеше, че казаното е описание на ерес. Знаеше също и че единственото наказание за ерес е смърт.

— Не съм искал...

— Защо казахте, че реликвата може да е фалшива?

Лука сведе поглед към ботушите си, после го насочи към тъмния дървен под, към солидната маса, към белосаните стени — накъдето и да е, освен към забуленото в сенки лице на човека с кроткия глас, който го разпитваше.

— Ще помоля абата за прошка и ще извърша покаяние — каза той. — Не съм имал еретични мисли. Кълна се в Бога, не съм еретик. Не съм имал предвид нищо лошо.

— Аз ще отсъдя дали сте еретик, а съм виждал и по-млади мъже от вас, сторили и изrekli по-малко от вас, да крещят за милост на дибата, докато ставите им изскачат от ямките си. Чувал съм по-достойни мъже от вас да умоляват да бъдат пратени на кладата, копнеещи за смъртта като единствено освобождение от болката.

Лука поклати глава при мисълта за Инквизицията, която можеше да се разпорежи със съдбата му и да се погрижи разпореждането да бъде изпълнено, и да смята, че го върши в прослава на Бога. Не посмя да каже нищо повече.

— Защо казахте, че реликвата може да е фалшива?

— Нямах предвид...

— Защо?

— Това е парче от гвоздей, около три инча дълго, и четвърт инч широко — каза Лука неохотно. — Може да се види, макар че сега е позлатен и покрит със скъпоценни камъни. Но размерът му все още може да се види.

Инквизиторът кимна.

— Е, и?

— Абатството „Сан Пиетро“ притежава гвоздей от истинския кръст. Също и абатството „Сан Джузепе“. Погледнах в манастирската библиотека, за да разбера дали има и други, и само в Италия има около четиристотин гвоздеа, още — във Франция, още и в Испания, и още — в Англия.

Мъжът чакаше, мълчейки равнодушно.

— Изчислих вероятния размер на гвоздеите — каза Лука нещастно. — Изчислих броя парчета, на които може да са се начупили. Сметката не излизаше. Реликвите са прекалено много, та всичките да са от едно и също разпъване на кръст. В Библията се говори за по един гвоздей във всяка длан, и един, пронизващ краката. Това са само три гвоздеа. — Лука хвърли поглед към мрачното лице на човека, който го разпитваше. — Не мисля, че е богохулство да се каже това. Самата Библия го казва ясно. После, в добавка, ако броите гвоздеите, използвани за изработването на кръста, ще има четири в централната сглобка, които да придържат напречната летва. Това прави седем оригинални гвоздеа. Само седем. Да кажем, че всеки гвоздей е дълъг около пет инча. Това са около трийсет и пет инча гвоздеи, използвани в истинския кръст. Но има хиляди реликви. Това не идва да каже дали

някой гвоздей или някоя частица са истински, или не. Не е моя работа да отсъждам. Но не мога да не видя, че просто има твърде много гвоздеи, та всичките да са от един и същи кръст.

Мъжът все още не казваше нищо.

— Въпросът е в числата — каза Лука безпомощно. — Това е начинът, по който мисля. Мисля за числата — те ме интересуват.

— Нагърбили сте се да изучавате това? И сте си позволили да решите, че в църквите по света има прекалено много гвоздеи, та всичките да са истински, та всичките да са от светия кръст?

Лука се свлече на колене, знаейки, че е виновен.

— Не мислех нищо лошо — прошепна той нагоре към обвитата в сенки фигура. — Просто започнах да се чудя, а после направих изчисленията, и след това абатът намери листа ми, където бях записал изчисленията, и...

Той млъкна, без да довърши.

— Абатът, съвсем правилно, ви обвини в ерес и изучаване на забранени неща, в погрешно цитиране на Библията за собствените ви цели, в четене без напътствия, в показване на независимо мислене, изучаване без позволение, в неподходящо време, изучаване на забранени книги... — мъжът продължи, четейки от списъка. Погледна Лука. — Самостоятелно мислене. Това е най-лошото от всичко, нали? Дали сте обет в орден с определени, установени вярвания, а после сте започнали да мислите сам.

Лука кимна.

— Съжалявам.

— Духовенството не се нуждае от мъже, които мислят самостоятелно.

— Знам — каза Лука, с много тих глас.

— Дали сте обет за послушание — това е обет да не мислите самостоятелно.

Лука сведе глава, в очакване да чуе присъдата си.

Пламъкът на свещите се люшна, когато някъде навън се отвори врата и през стаите повя студено течение.

— Винаги ли сте мислели така? С числа?

Лука кимна.

— Някакви приятели в манастира? Обсъждали ли сте това с някого?

Той поклати глава.

— Не съм го обсъждал.

Мъжът погледна бележките си.

— Имате приятел на име Фриз?

Лука се усмихна за първи път.

— Това е просто кухненският прислужник в манастира — каза той. — Хареса ме още щом пристигнах, когато бях само на единайсет. Самият той беше на дванайсет или тринайсет. Науми си, че съм твърде слаб, каза, че нямало да изкарам зимата. Все ми носеше допълнително храна. Всъщност е просто момчето, което върти шишовете в готварницата.

— Нямате ли брат или сестра?

— Сам съм на света.

— Мъчно ли ви е за родителите ви?

— Да.

— Значи сте самотен?

Изрече въпроса така, че той прозвуча като поредното обвинение.

— Предполагам. Чувствам се много сам, ако това е същото.

Мъжът замислено опря в устните си черното перо.

— Родителите ви... — върна се към първия въпрос от разпита.

— Били са доста възрастни, когато сте се родили?

— Да — каза Лука, изненадан. — Да.

— Разбрах, че навремето хората са говорели. Че такава възрастна двойка внезапно се е сдобила със син, и то такъв красив син, който е пораснал и е станал толкова умно момче?

— Селото е малко — каза Лука в опит да се защити. — Хората нямат никакви други занимания, освен да клюкарстват.

— Но е явно, че вие сте красив. Явно сте и умен. И въпреки това те не са се хвалели с вас и не са ви излагали на показ. Държали са ви скромно у дома.

— Бяхме близки — каза Лука. — Бяхме сплотено малко семейство. Не пречехме никому, живеехме тихо и скромно, тримата.

— Защо тогава са ви посветили на Църквата? Дали защото са си мислели, че в лоното на Църквата ще сте в по-голяма безопасност? Че сте специално надарен? Че имате нужда от закрилата на Църквата?

Лука, все още на колене, се размърда притеснено.

— Не знам. Бях дете. Бях само на единайсет. Не знам какво са си мислели.

Инквизиторът чакаше.

— Искаха да се изуча за свещеник — каза Лука накрая. — Баща ми... — той помълча при мисълта за обичния си баща, за сивата му коса и здравата му прегръдка, за нежността му към чудатия му, странен малък син. — Баща ми много се гордееше, че се научих да чета, че изучавах числата. Самият той не умееше да пише или да чете, смяташе това за голям талант. После, когато през селото минаха някакви цигани, научих езика им.

Мъжът си отбеляза.

— Можете да говорите чужди езици?

— Хората отбелязаха, че съм се научил да говоря цигански за един ден. Баща ми смяташе, че имам дарба, Божия дарба. Не е толкова необичайно — опита се да обясни той. — Фриз, момчето, което върти шишовете, го бива да се оправя с животните, може да направи всичко с конете, може да язди всякакво животно. Баща ми мислеше, че имам такава дарба, само че за учене. Искаше да бъда нещо повече от фермер. Искаше да постигна нещо по-добро.

Инквизиторът се отпусна назад в стола си, сякаш се беше уморил да слуша, сякаш беше чул повече от достатъчно.

— Можете да станете.

Той погледна листа с няколкото бележки с черно мастило, докато Лука се изправяше тромаво на крака.

— Сега ще отговоря на въпросите, които сигурно се въртят в ума ви. Аз съм духовният водач на един орден, учреден от Светия Отец, от самия папа, и отговарям пред него за нашата работа. Не е нужно да знаете името ми, нито названието на ордена. Папа Николай V ни нареди да изследваме мистериите, ересите и греховете, да ги обясним, където е възможно, и да ги победим, където можем. Ние съставяме карта на страховете по света, потегляме от Рим и стигаме до самите предели на християнския свят, за да откриваме какво говорят хората, от какво се боят, с какво се борят. Трябва да узнаем къде Дяволът върви из света. Светият Отец знае, че приближава краят на дните.

— Краят на дните?

— Когато Христос ще се яви отново, за да съди живите, мъртвите и немъртвите. Сигурно сте чули, че османците са превзели

Константинопол, сърцето на Византийската империя, средището на Църквата на изток?

Лука се прекръсти. Падането на източната столица на Църквата в ръцете на непобедима армия от еретици и неверници беше най-ужасното нещо, което можеше да се случи, невъобразимо нещастие.

— След това силите на мрака ще тръгнат срещу Рим, а падне ли Рим, това ще бъде краят на дните — краят на света. Нашата задача е да защитим християнския свят, да защитим Рим — на този свят и в невидимия свят отвъд.

— Невидимият свят?

— Той е навсякъде около нас — каза мъжът безизразно. — Виждам го, навярно така ясно, както вие виждате числата. И с всяка година, с всеки ден, той настъпва все по-близо. Хората идват при мен с истории за дъждове от кръв, за куче, което може да подуши чумата, за магьосничество, за светлини в небето, за вода, която се превръща във вино. Краят на дните наближава и има стотици проявления на добро и зло, чудеса и ереси. Един млад човек като вас навярно ще може да ми каже кои от тях са истински и кои са лъжливи, кои са дело на Бог и кои — на Дявола — той се надигна от големия си дървен стол и побутна нов лист хартия през масата към Лука. — Виждате ли това?

Лука погледна знаците по листа. Беше писмеността на еретиците, начинът, по който маврите изписваха числата. Като дете бяха учили Лука, че едно драсване на перото означава единица: I, две драсвания означаваха двойка: II, и така нататък. Но това бяха странни, закръглени форми. Беше ги виждал преди, но търговците в неговото село и монахът, който разпределяше подаянията за бедните, упорито отказваха да ги използват, придържайки се към старите порядки.

— Това означава единица: 1, това — двойка: 2, а това — тройка: 3 — каза мъжът: черното връхче на перото му сочеше към знаците. — Поставиш ли единицата тук, в тази колонка, тя означава числото 1; сложиш ли я обаче тук, а това кръгче — до нея, това значи десет, или пък, ако я сложиш тук и две такива кръгчета до нея, означава „сто“.

Лука зяпна.

— Позицията на числото показва стойността му?

— Точно така — мъжът насочи перестия край на черното перо към кръгчето, подобно на издължена буква „O“, което се срещаше често в колонките. Ръката му се протегна от ръкава на мантията му и

Лука премести поглед от „О“-то към бялата кожа на китката на мъжа. Татуирана от вътрешната страна на ръката му, така че почти изглеждаше гравирани върху кожата, Лука едва различи главата и извитата опашка на изрисувано с червено мастило изображение на дракон, свит на кълбо.

— Това не е просто безсмислен знак, не е просто буква „О“, то е това, което наричат нула. Погледнете разположението му — това означава нещо. А ако имаше значение само по себе си?

— Пространство ли означава? — попита Лука, като погледна отново листа. — Или означава: нищо?

— Това е число като всяко друго — каза му мъжът. — Създали са число от нищото. За да могат да изчисляват до нищото, и отвъд.

— Отвъд? Отвъд нищото?

Мъжът посочи друго число: — 10.

— Това е отвъд нищото. Това са десет места отвъд нищото, това е номерът на отсъствието — каза той.

Лука, с бушуващ като вихър ум, посегна за листа. Но мъжът безмълвно го придърпа обратно към себе си и постави широката си ръка върху него, криейки го от Лука като награда, която щеше да му се наложи да спечели. Ръкавът отново се спусна върху китката му, скривайки татуировката.

— Знаете ли как са стигнали до този знак, числото нула? — попита той.

Лука поклати глава.

— Кой е стигнал до него?

— Арабите, маврите, османците, наречи ги както искаш. Мюсюлманите, неверниците, нашите врагове, нашите нови завоеватели. Знаете ли как са получили този знак?

— Не.

— Това е формата, оставяна в пясъка от кръгъл каменен пул, след като го махнеш. Това е символът за нищото, изглежда като празно пространство, като нищо. Именно това символизира. Така мислят те. Това трябва да научим от тях.

— Не разбирам. Какво трябва да научим?

— Да гледаме, да гледаме, и да гледаме. Това правят те. Те гледат всичко, мислят за всичко, именно затова са виждали звезди в небето, които ние никога не сме виждали. Именно затова приготвят лекарства

от растения, които ние никога не сме забелязвали — той придърпа качулката си по-плътно, така че лицето му беше напълно засенчено. — Именно затова те ще ни победят, освен ако не се научим да виждаме така, както виждат те, да мислим, както мислят те, да броим, както броят те. Навярно млад човек като вас ще може да научи и езика им.

Лука не можеше да откъсне очи от листа, на който мъжът беше отбелязал десет бройни пространства, до нула и после отвъд.

— Е, какво мислите? — попита го инквизиторът. — Смятате ли, че тези десет нули са същества от невидимия свят? Десет невидими неща? Десет призрака? Десет ангела?

— Щом можете да изчислявате отвъд нищото — поде Лука, — можете да покажете какво сте изгубили. Да кажем, че някой е търговец, и дългът му в една страна, или по време на едно пътуване, стане по-голям от богатството му, можете да покажете точно на колко възлиза дългът му. Можете да покажете загубата му. Можете да покажете колко много по-малко от нищо има той, колко още ще трябва да спечели, преди отново да има нещо.

— Да — каза мъжът. — С нулата може да се измерва онова, което не е налице. Османците превзеха Константинопол и нашата империя на изток не само защото имаха най-силните армии и най-добрите военачалници, а защото имаха оръжие, което ние нямахме: оръдие, толкова масивно, че бяха нужни шейсет вола, за да го изтеглят до позицията. Те имат познания за неща, които ние не разбираме. Причината, поради която ви повиках, причината, поради която бяхте прогонен от вашия манастир, но не и наказан там за неподчинение или изтезаван заради ерес, е, че искам да изучите тези мистерии; искам да ги изследвате, така че да можем да ги опознаем, и да се въоръжим срещу тях.

— Нулата е едно от нещата, които трябва да изучавам, така ли? Ще отида ли при османците да се уча от тях? Ще усвоявам ли техните науки?

Мъжът се засмя и побутна листа хартия с арабските цифри към бъдещия свещеник, като го задържаеше с един пръст.

— Ще ви дам това — обеща той. — То може да бъде вашата награда, след като свършите удовлетворително работата, която ви възлагам, и се отправите на мисията си. И да, може би ще отидете при неверниците и ще живеете сред тях и ще усвоите порядките им. Но

засега трябва да дадете обет за покорство към мен и моя орден. Ще ви изпратя да бъдете моите уши и очи. Ще ви изпращам да издирвате загадки, да намирате познание. Ще ви изпратя да картографирате страховете, да откриете тъмнината във всичките ѝ образи и форми. Ще ви изпратя да проумявате различни неща, да станете част от нашия орден, който се стреми да разбере всичко.

Видя как лицето на Лука светна при мисълта за живот, посветен на дирене. Но после младият мъж се поколеба.

— Няма да зная какво да правя — призна Лука. — Няма да знам откъде да започна. Не разбирам нищо! Как ще знам къде да отида или какво да правя?

— Ще ви изпратя да бъдете обучен. Ще ви изпратя да учите с наставници. Те ще ви научат на закона и на това каква власт имате да свикате съд или разследване. Ще научите какво да търсите и как да провеждате разпит. Ще разберете кога някой трябва да бъде предаден на светските власти — на кметовете на градовете или господарите на именията; или кога може да бъде наказан от Църквата. Ще научите кога да помилвате и кога да наказвате. Когато сте готов, след като бъдете обучен, ще ви изпратя на първата ви мисия.

Лука кимна.

— Ще ви обучават в продължение на няколко месеца, а после ще ви дам своите заповеди и ще ви изпратя по света — каза мъжът. — Ще отивате, където ви нареждам, и ще изучавате онова, което откривате там. Ще ми докладвате. Можете да съдите и да наказвате, където откриете прегрешение. Можете да пропъждате дяволи и нечисти духове. Можете да се учите. Можете да поставяте под въпрос всичко, през цялото време. Но ще служите на Бог и на мен така, както ви кажа. Ще се покорявате на мен и на Ордена. И ще бродите из невидимия свят и ще гледате невидимите неща, и ще ги изследвате.

Настъпи мълчание.

— Можете да си вървите — каза мъжът, сякаш беше дал най-прости указания. Лука се сепна от безмълвното си вцепенение и тръгна към вратата. Когато ръката му беше върху бронзовата дръжка, мъжът каза: — Има още нещо...

Лука се обърна.

— Говореха, че сте подменено дете, нали? — Обвинението нахлу в стаята като внезапен леден повей. — Хората от селото? Когато

клюкарстваха как е могла да ви роди, толкова красив и толкова умен, една жена, която е била безплодна цял живот, и то от мъж, който не умеел нито да чете, нито да пише. Казваха, че сте подменено дете, оставено на прага ѝ от феите, нали?

Възцари се студено мълчание. Суровото младо лице на Лука не разкриваше нищо.

— Никога не съм отговарял на такъв въпрос, и се надявам никога да не отговарям. Не зная какво са говорили за нас — каза той хладно. — Това бяха невежи, страхливи селяни. Майка ми казваше да не обръщам внимание на нещата, които говорят. Казваше, че ми е майка и че ме обича повече от всичко друго. Това е единственото, което имаше значение, а не историите за деца на феите.

Мъжът се изсмя рязко, махна на Лука да си върви и се загледа във вратата, затворила се зад гърба му.

— Може би изпращам едно дете на феите да състави карта на самия страх — каза си той, докато събираше и подреждаше книгата и избутваше назад стола си. — Каква шега за видимите и невидими светове! Дете на феите в Ордена. Дете на феите, което трябва да опише страха.

ЗАМЪКЪТ ЛУКРЕТИЛИ

юни 1453

Приблизително по същото време, докато разпитваха Лука, една млада жена седеше в богато украсен стол в параклиса на фамилия си дом, замъка Лукретили, на около двайсет мили североизточно от Рим. Тъмносините ѝ очи бяха приковани в скъпото разпятие, светлата ѝ коса бе прибрана в небрежна плитка под черния воал, лицето ѝ беше изопнато и бледо. Свещ в розова кристална купа потрепваше на олтара, докато свещеникът се движеше в сенките. Тя коленичи със здраво сключени ръце, молейки се пламенно за баща си, който се бореше за живота си в спалнята си, но отказваше да я види.

Вратата в дъното на параклиса се отвори и брат ѝ влезе тихо, забеляза сведената ѝ глава и отиде да коленичи до нея. Тя го погледна косо — красив млад мъж, тъмнокос, с тъмни вежди, със сковано от печал лице.

— Той си отиде, Изолда, отиде си. Дано почива в мир.

Бялото ѝ лице се сгърчи и тя покри очите си с длани.

— Не попита ли за мен? Дори накрая?

— Не искаше да го виждаш, измъчван от болка. Искаше да го помниш какъвто беше, силен и здрав. Но последните му думи бяха да

ти предам благословията му, а сетните му мисли бяха за твоето бъдеще.

Тя поклати глава.

— Не мога да повярвам, че не би ме извикал, за да ми даде лично благословията си.

Джорджо се извърна и заговори на свещеника, който веднага забърза към задната част на параклиса. Изолда чу как голямата камбана започна да бие; сега всички щяха да узнаят, че великият кръстоносец, господарят на Лукретили, е мъртъв.

— Трябва да се помоля за него — каза тя тихо. — Ще наредиш ли да донесат тялото му тук?

Той кимна.

— И аз ще дойда на бдението тази вечер — реши Изолда. — Ще седя до него сега, когато е мъртъв, макар че той не го позволи приживе — тя помълча. — Нима не ми остави писмо? Нищо?

— Завещанието му — каза брат й меко — е планове за теб. В самия край на живота си мислеше за теб.

Тя кимна, тъмносините й очи се наляха със сълзи, после склучи ръце, и се помоли за душата на баща си.

Изолда прекара първата дълга нощ след смъртта на баща си в мълчаливо бдение до ковчега му, положен във фамилия параклис. Четирима от неговите войници стояха на пост, по един във всяка посока на света, с глави, сведени над мечовете; светлината от високите восъчни свещи проблясваше по светената вода, с която бе поръсен капакът на ковчега. Изолда, облечена в бяло, остана на колене пред ковчега през цялата нощ, до разсъмване, когато свещеникът дойде да отслужи утрения, първата молитвена служба за деня. Едва тогава тя се надигна и позволи на камериерките си да й помогнат да отиде в стаята си да спи, докато брат й не изпрати да я уведомят, че трябва да стане и да се появи — бе време за обяд и слугите щяха да искат да видят своята господарка.

Тя не се поколеба. Беше възпитана да изпълнява дълга си към голямото домакинство, и се чувстваше задължена към хората, които живеяха в земите на Лукретили. Знаеше, че баща й беше оставил замъка и земите на нея; тези хора бяха поверени на нейните грижи.

Щяха да искат да я видят начело на масата, щяха да искат да я видят как влиза в голямата зала. Дори очите ѝ да бяха зачервени, защото бе оплаквала загубата на един много обичан баща, те щяха да очакват от нея да се храни с тях. Сам баща ѝ би го очаквал. Нямахше да предаде нито тях, нито него.

Възцари се внезапна тишина, когато тя влезе в голямата зала, където обитателите на замъка седяха на сгъваеми маси, поставени върху подпори, разговаряйки тихо, в очакване обядът да бъде поднесен. Повече от двеста войници, слуги и коняри изпълваха залата, в която димът от централното огнище се виеше на кълба нагоре към потъмнелите греди на високия таван.

В мига, щом видяха Изолда, следвана от трите жени от свитата си, мъжете се изправиха на крака, смъкнаха шапките от главите си и се поклониха ниско, за да отдадат почит на дъщерята на покойния господар на Лукретили, наследница на замъка.

Изолда беше облечена в наситения тъмносин цвят, приет за траурен: висока конусовидна шапка, от която се спускаше дантела в цвят на индиго, скриваше светлата ѝ коса; скъпоценен колан от арабско злато пристягаше високата талия на роклята ѝ, ключовете от замъка висяха отстрани, окачени на златна верижка. Зад нея идваше свитата ѝ — първо Ишрак, нейната приятелка от детинство, облечена в мавърски одежди — дълга туника над свободни шалвари и дълъг воал на главата, праметнат леко през лицето, така че се виждаха само тъмните ѝ очи, докато се оглеждаше из залата.

Две други жени вървяха зад нея, и докато слугите благославяха шепнешком Изолда, жените заеха местата си на масата за дамите отстрани до издигнатия подиум. Изолда се качи по ниските стъпала до голямата маса, и трепна ужасено при вида на брат си в дървения стол, величествен като трон, на който беше седял баща им. Знаеше, че би трябвало да очаква той да е там, също както той знаеше, че тя щеше да наследи този замък и щеше да заеме големия стол веднага щом бъдеше прочетено завещанието. Но умът ѝ бе притъпен от скръбта, и тя не беше помислила, че отсега нататък брат ѝ винаги ще заема мястото на баща им в семейството. Скръбта беше толкова нова за нея, та тя все още не бе осъзнала напълно, че няма да види баща си никога повече.

Джорджо ѝ се усмихна сладниково и я подкани с жест да заеме мястото си от дясната му страна, където тя някога бе седяла до баща си.

— Сигурно помниш принц Роберто — Джорджо посочи топчест мъж с кръгло, запотено лице от лявата му страна, който се надигна и заобиколи масата, за да се поклони на Изолда. Изолда подаде ръка на принца и погледна въпросително брат си. — Дойде да изкаже съболезнования за загубата ни.

Принцът ѝ целуна ръка и Изолда се опита да не трепне от влажния допир на устните му. Гледаше я, сякаш се канеше да ѝ прошепне нещо, сякаш можеше да споделят някаква тайна. Изолда прибра ръката си и се наведе към ухото на брат си:

— Изненадана съм, че си поканил гост за обяд, когато баща ни умря едва вчера.

— Беше много мило от негова страна да дойде веднага — каза Джорджо, като направи знак на слугите, поднасящи храната, които се зададоха из залата, вдигнали на височината на раменете си подноси, отрупани с дивеч, месни и рибни блюда, големи самуни хляб, гарафи с вино и кани с пиво.

Свещеникът на замъка прочете благодарствената молитва преди хранене, а после прислужниците стовариха на масата подносите с храна, мъжете измъкнаха камите от коланите и ботушите си, за да насекат порциите месо, и натрупаха в чиниите си дебели резени черен хляб с варена риба и задушено еленско месо.

На Изолда ѝ бе трудно да се храни в голямата зала, сякаш нищо не се бе променило, докато тялото на мъртвия ѝ баща лежеше, изложено за бдение в параклиса, охранявано от неговите войници, а погребението щеше да бъде на следващия ден. Откри, че сълзите непрекъснато замъгляваха погледа ѝ и тя трудно виждаше слугите, които влизаха, понесли още храна за всяка маса, стоварваха върху масата кани с разрежено пиво и отнасяха най-хубавите ястия и гарафите с най-доброто червено вино на господарската маса, където Джорджо и неговият гост принцът избираха най-доброто и изпращаха останалото надолу из залата на онези мъже, които им бяха служили добре през деня. Принцът и брат ѝ си хапнаха добре и поръчаха още вино. Изолда зачопли храната си и хвърли поглед надолу към масата за жените, където Ишрак срещна погледа ѝ с безмълвно съчувствие.

След като свършиха, а захаросаните плодове и марципанът бяха предложени на главната маса и отнесени, Джорджо докосна ръката ѝ.

— Не отивай още в покоите си — каза той. — Искам да говоря с теб.

Изолда кимна, за да освободи Ишрак и дамите си от масата, на която се хранеха, и да ги отпрати в женските покои, после мина през вратичката зад подиума в уединената стая, където семейство Лукретили сядаше след хранене. До стената гореше огън и около него бяха придърпани три стола. За мъжете бе приготвена гарафа вино, за Изолда — чаша разрежено пиво. Докато тя заемаше мястото си, двамата мъже влязоха заедно.

— Искам да говоря с теб за завещанието на баща ни — каза Джорджо, след като седнаха.

Изолда хвърли поглед към принц Роберто.

— Това, което ще говорим, засяга и Роберто — обясни Джорджо. — Когато баща ни умираше, каза, че най-голямата му надежда била да се погрижи да бъдеш защитена и щастлива. Той те обичаше много силно.

Изолда притисна пръсти към студените си устни и примигна, за да прогони сълзите от очите си.

— Знам — каза брат ѝ нежно. — Знам, че скърбиш. Но трябва да знаеш, че татко имаше планове за теб и ми повери свещения дълг да ги осъществя.

— Защо не ми го е казал сам? — попита тя. — Защо не е пожелал да говори с мен? Винаги обсъждахме всичко заедно. Знам какво имаше предвид той за мен; каза, че ако реша да не се омъжвам, ще живея тук, ще наследя замъка, а ти ще получиш замъка и земите му във Франция. Споразумяхме се за това. И тримата се съгласихме на това.

— Съгласихме се на това, когато той беше добре — каза Джорджо търпеливо. — Но когато се разболя и бе обзет от страхове, той размисли. А после не можеше да понесе да го видиш толкова болен и страдащ. Когато мислеше за теб в мига, когато смъртта разтваряше пред него зейналата си паст, той премисли първоначалния си план. Искаше да бъде сигурен, че ще си в безопасност. Тогава направи добър план за теб — предложи да се омъжиш за принц Роберто, и се съгласи да вземем хиляда крони от семейната хазна като зестра за теб.

Това беше нищожна сума за жена, която бе възпитана да мисли за себе си като за наследница на този замък, на тучните пасища, на гъстите гори, на високите планини. Изолда го зяпна.

— Защо толкова малко?

— Защото нашият принц ни оказа честта да изтъкне, че ще те приеме и така — с не повече от хиляда крони в джоба.

— И ще си ги запазите всичките — увери я мъжът, като стисна ръката ѝ, опряна на страничната ръкохватка на стола ѝ. — Ще бъдат на ваше разположение, да ги харчите, за каквото искате. Красиви неща за красива принцеса.

Изолда погледна брат си, тъмносините ѝ очи се присвиха, когато тя разбра какво означаваше това.

— Такава малка зестра ще означава, че никой друг няма да поиска да ме вземе за жена — каза тя. — Знаеш това. И въпреки това не поиска повече? Не предупреди баща ни, че това ще ме остави без каквито и да било перспективи? А баща ни? Нима той искаше да ме застави да се омъжа за принца?

Принцът сложи ръка на месестите си гърди и скромно сведе очи.

— Повечето дами не биха чакали някой да ги заставя — изтъкна той.

— Не мога да си представя как би могла да вземеш по-добър съпруг — каза Джорджо с ласкателен тон. Приятелят му се усмихна и кимна на Изолда. — И татко мислеше така. Уговорихме тази зестра с принц Роберто и той беше толкова доволен, че ще се ожени за теб, та не настоя да му донесеш по-голямо от това състояние. Не е нужно да обвиняваш когото и да е, че не е успял да защити интересите ти. Какво би могло да е по-добро за теб от брака със семеен приятел, принц и богат човек?

Решението ѝ отне само миг.

— Не мога да мисля за женитба — заяви Изолда. — Простете ми, принц Роберто. Но е твърде скоро след смъртта на баща ми. Непоносимо ми е дори да мисля, камо ли пък да говоря за това.

— Трябва да говорим за това — настоя Джорджо. — Съгласно условията на бащиното ни завещание трябва да уредим положението ти. Той не би позволил никакво отлагане. Или незабавна женитба с моя приятел тук, или... — той направи пауза.

— Или какво? — попита Изолда, обзета от внезапен страх.

— Манастирът — каза той простичко. — Татко каза, че ако не желаш да се омъжиш, трябва да ти осигуря поста на игуменка, и че ще трябва да отидеш да живееш там.

— Никога! — възкликна Изолда. — Баща ми никога не би ми причинил това!

Джорджо кимна.

— Аз също се изненадах, но той каза, че това било бъдещето, което е имал предвид за теб през цялото време. Затова не назначил никого, когато умря последната игуменка. Още тогава, преди година, той смяташе, че трябва да направим така, че да бъдеш в безопасност. Не може да бъдеш изложена на опасностите на света, оставена сама тук в Лукретили. Ако не искаш да се омъжиш, трябва да заживееш на сигурно място, в манастира.

Принц Роберто й се усмихна лукаво.

— Монахиня или принцеса — предложи той. — Бих казал, че изборът няма да ви затрудни.

Изолда скочи на крака.

— Не мога да повярвам, че баща ми е имал предвид това за мен — каза тя. — Никога не е намекавал нещо подобно. Ясно каза, че ще раздели земите помежду ни. Знаеше колко много обичам това място; как обичам тези земи и познавам тези хора. Каза, че ще завещае този замък и земите на мен, а на теб ще даде земите ни във Франция.

Джорджо поклати глава, сякаш обзет от примесено с нежност съжаление.

— Не, той промени решението си. Като най-голямото дете, единственият син, единственият истински наследник, аз ще получа всичко, и във Франция, и тук, а ти, като жена, ще трябва да си тръгнеш оттук.

— Джорджо, братко мой, нима ме отпращаш от дома ми?

Той разпери ръце.

— Не мога да направя нищо. Това е последното желание на баща ни и го имам в писмен вид, подписано от него. Или ще се омъжиш — а никой освен принц Роберто не би те взел за съпруга — или ще отидеш в манастира. Беше мило от негова страна да ти остави този избор. Мнозина бащи просто биха оставили заповеди.

— Извинете ме — каза Изолда: гласът й трепереше, докато се опитваше да овладее гнева си. — Ще ви оставя, ще отида в покоите си

и ще обмисля това.

— Не се бавете! — каза принц Роберто с интимна усмивка. — Няма да чакам прекалено дълго.

— Ще ви съобщя отговора си утре — тя спря за миг на прага и погледна назад към брат си. — Може ли да видя писмото на баща ми?

Джорджо кимна и го измъкна от жакета си.

— Можеш да задържиш това. Препис е. Държа другото на сигурно място; няма съмнение относно желанията му. Ще трябва да обмислиш не дали да му се подчиниш, а само как ще му се подчиниш. Той знаеше, че ще се покориш.

— Знам — каза тя. — Аз съм негова дъщеря. Разбира се, че ще се покоря.

Тя излезе от стаята, без да погледне принца, макар че той се изправи на крака и ѝ се поклонил с елегантен жест, а после намигна на Джорджо, сякаш смяташе въпроса за уреден.

* * *

Изолда се събуди през нощта и чу тихо потропване по вратата. Възглавницата бе влажна под бузата ѝ; беше плакала насън. За миг се зачуди защо изпитваше такава болка, сякаш сърцето ѝ беше разбито — а после си спомни ковчега в параклиса и безмълвните рицари, които бдяха край него. Прекръсти се.

— Бог да го прости и да приеме душата му — прошепна тя. — Дано Бог ми дари утеха в скръбта. Не зная дали ще мога да я понеса.

Лекото потропване се повтори, тя отметна назад богато избродираните завивки на леглото си и отиде до вратата, с ключа в ръка.

— Кой е?

— Принц Роберто. Трябва да говоря с вас.

— Не мога да отворя вратата. Ще говоря с вас утре.

— Трябва да говоря с вас тази нощ. Става дума за завещанието, за желанията на баща ви.

Тя се поколеба.

— Утре...

— Мисля, че мога да открия изход за вас. Разбирам как се чувствате, мисля, че мога да помогна.

— Какъв изход?

— Не мога да го изкрещя през вратата. Просто откряхнете вратата, за да мога да шепна.

— Само ще я откряхна — каза тя и превъртя ключа, като държеше крака си притиснат към долния край на вратата, за да се увери, че ще се отвори само малко.

Щом чу ключа да се завърта, принцът блъсна вратата и я отвори с такава сила, че тя удари Изолда по главата и я запрати назад в стаята. Той затръшна вратата зад себе си и завъртя ключа, заключвайки двамата заедно вътре.

— Мислехте си, че ще ме отблъснете? — запита той яростно, докато тя се изправяше несръчно на крака. — Мислехте си, че вие — на практика без пукната пара — ще ме отхвърлите? Мислехте си, че ще ви умолявам да говоря с вас през затворена врата?

— Как се осмелявате да нахълтвате със сила тук? — запита Изолда, пребледняла и гневна. — Брат ми ще ви убие...

— Брат ви позволи това — изсмя се той. — Брат ви ме одобрява като ваш съпруг. Той лично предложи да дойда при вас. Сега лягайте на леглото.

— Брат ми?

Тя почувства как потресът ѝ се превръща в ужас, щом осъзна, че е била предадена от родния си брат, и че сега този непознат идваше към нея, с тлъсто лице, разкривено в уверена усмивка.

— Каза, че е все едно дали ще ви обладая сега, или по-късно — рече той. — Можете да се съпротивлявате, ако искате. За мен няма значение. Боричкането ми допада. Харесвам жените с пламенен дух, накрая стават по-покорни.

— Вие сте луд — заяви тя убедено.

— Както ви се харесва. Но аз ви смятам за своя годеница, и ще консумираме годежа си точно сега, веднага, за да не ви хрумне да се откажете утре.

— Вие сте пиян — каза тя, подушила киселата воня на вино в дъха му.

— Да, слава на Бога, можете да свиквате и с това.

Той тръгна към нея, като сви месестите си рамене, за да изхлузи жакета от тях. Тя се присви и се отдръпна назад, докато почувства високата дървена колона на леглото с балдахин зад гърба си, което препречваше отстъплението ѝ. Сложи ръце зад гърба си, за да не може той да ги сграбчи, и чувства кадифената материя на покривката, а под нея — дръжката на месинговата грейка за затопляне на леглото, напълнена с горещи въглини, пъхната между студените чаршафи.

— Моля ви — каза тя. — Това е нелепо. Това е оскърбление срещу гостоприемството. Вие сте наш гост, тялото на баща ми лежи в параклиса. Аз съм беззащитна, а вие сте пиян от нашето вино. Моля ви, вървете си в стаята, а на сутринта ще разговарям любезно с вас.

— Не — ухили се злобно той. — Не мисля така. Ще прекарам нощта тук, в леглото ви, и съм напълно уверен, че ще говорите с мен мило на сутринта.

Зад гърба ѝ, пръстите на Изолда се склучиха върху дръжката на грейката. Когато Роберто спря за миг, за да развърже връзките отпред на панталона си, тя зърна оттам да се подава отвратително сиво бельо. Той посегна да хване ръката ѝ и каза:

— Не е нужно това да ви причини болка. Може дори да му се насладите...

Със силен замах тя завъртя грейката и го удари отстрани по главата. Нажежени до червено въглини и пепел се посипаха по лицето му и паднаха на пода. Той нададе вой от болка, докато тя отстъпи назад и го удари още веднъж, силно, а той се свлече на пода като тлъст, зашеметен вол, готов за клане.

Тя взе кана и плисна вода върху въглените, тлеещи на килима под него, а после, предпазливо, го подритна леко с обувия си в пантоф крак. Той не помръдна — беше в безсъзнание. Изолда отиде до една вътрешна стая и отвори вратата, прошепвайки: „Ишрак!“ Когато момичето дойде, разтривайки сънено очи, Изолда ѝ показа мъжа, сгърчен на земята.

— Мъртъв ли е? — попита спокойно момичето.

— Не. Не мисля. Помогни ми да го изнесем оттук.

Двете млади жени дръпнаха килима и отпуснатото тяло на принц Роберто се плъзна по пода, оставяйки слuzеста диря от вода и пепел. Изнесоха го в галерията пред стаята ѝ и спряха.

— Предполагам, че брат ви му е позволил да дойде при вас?

Изолда кимна, а Ишрак обърна глава и плю презрително върху пребелилото лице на принца.

— Защо въобще отворихте вратата?

— Мислех, че ще ми помогне. Каза, че имал идея как да ми помогне, после нахълта със сила.

— Нарани ли ви? — Тъмните очи на момичето бързо огледаха лицето на приятелката ѝ. — Челото ви?

— Удари ме, когато бутна вратата.

— Да ви насили ли смяташе?

Изолда кимна.

— Тогава да го оставим тук — реши Ишрак. — Може да се свести на пода като псе, каквото е, и да допълзи до стаята си. Ако още е тук на сутринта, тогава може да го намерят слугите и да стане за посмешище — тя се наведе и опипом потърси пулса на шията му и на китките. — Ще оживее — каза уверено. — Макар че няма да липсва на никого, ако тихомълком му прережем гърлото.

— Разбира се, че не можем да направим това — каза Изолда треперливо.

Оставиха го там, проснат по гръб като изкаран на сушата кит, с все още развързан панталон.

— Чакайте тук — каза Ишрак и отиде обратно в стаята си.

Върна се бързо, с малка кутия в ръка. Деликатно, като си служеше с връхчетата на пръстите и се мръщеше от отвращение, тя издърпа панталона на принца, така че да зее широко разтворен. Повдигна ленената му риза, така че отпуснатата му голота се виждаше ясно. Махна капачето на кутийката и изтръска подправката върху голата му кожа.

— Какво правиш? — прошепна Изолда.

— Това е сушен пипер, много силен. Ще го засърби, все едно има шарка, а кожата му ще се покрие с мехури като от обрив. Много ще съжалява за делата си от тази нощ. Ще го сърби, ще се чеше и ще кърви в продължение на месец, и известно време няма да обезпокои друга жена.

Изолда се засмя, протегна ръка, както би сторил баща ѝ, и двете млади жени склучиха ръце, допрени една в друга чак до лактите, като рицари. Ишрак се ухили, и двете се обърнаха и се върнаха в спалнята,

като затвориха вратата пред укротения принц и я заключиха здраво, за да не може да влезе.

На сутринта, когато Изолда отиде в параклиса, ковчегът на баща ѝ бе затворен и готов за полагане в дълбоката семейна гробница — а принцът си беше отишъл.

— Оттегли предложението си за брак — каза брат ѝ студено, докато заемаше мястото си, коленичейки до нея на стъпалата пред олтара. — Предполагам, че между двама ви се е случило нещо?

— Той е злодей — каза Изолда простичко. — А ако ти си го изпратил пред вратата ми, както твърдеше той, тогава си предател спрямо мен.

Той наведе глава.

— Разбира се, че не съм сторил такова нещо. Съжалявам. Напих се като глупак, и му казах, че може сам да изложи молбата си пред теб. Защо изобщо отвори вратата си?

— Защото, както и ти, вярвах, че приятелят ти е почтен човек.

— Много си сбъркала, че си отворила вратата — упрекна я брат ѝ. — Да отвориш вратата на спалнята си за мъж, пиан мъж! Не знаеш как да се грижиш за себе си. Баща ни беше прав, трябва да те настаним някъде на безопасно място.

— Бях на сигурно място! Бях в собствената си стая, в собствения си замък, разговаряйки с приятел на брат си. Не би трябвало да съм изложена на опасност — каза тя гневно. — Не биваше да водиш такъв човек на трапезата ни. Изобщо не е бивало някой да казва на татко, че този мъж може да ми стане добър съпруг.

Тя се изправи на крака и тръгна по пътеката между скамейките: брат ѝ тръгна след нея.

— Е, така или иначе, какво каза, та да го разстроиш?

Изолда прикри една усмивка при мисълта за металната грейка, която се удари с трясък в дебелината глава на принца.

— Дадох ясно да се разбере какви са чувствата ми. И не искам да го виждам никога повече.

— Е, това е леснопостижимо — каза Джорджо рязко. — Защото никога повече няма да можеш да се срещнеш с никой мъж. Щом не желаеш да се омъжиш за принц Роберто, тогава ще трябва да

постъпиш в манастира. Завещанието на баща ни не ти оставя никакъв друг избор.

Изолда спря, когато думите му проникнаха в съзнанието ѝ, и колебливо сложи длан върху ръката му, питайки се как може да го убеди да я остави да си тръгне свободно.

— Няма нужда да гледаш така — каза той грубо. — Условието на завещанието са ясни, казах ти снощи. Изборът ти беше: принцът или манастирът. Сега остава манастирът.

— Ще замина на поклонение — предложи тя. — Далече оттук.

— Няма. Как ще оцелееш дори един миг? Та ти не можеш да се опазиш дори у дома.

— Ще замина и ще отседна при някой приятел на татко — когото и да е. Мога да отида при сина на кръстника си, графът на Влахия. Бих могла да отида при херцога на Брадур...

Лицето му беше мрачно.

— Не можеш. Знаеш, че не можеш. Трябва да постъпиш, както ти нареди татко. Нямам избор, Изолда. Бог знае, че бих направил всичко за теб, но завещанието му е ясно, и аз трябва да се подчиня на баща си — точно както и ти.

— Братко — не ме принуждавай да правя това.

Той се обърна към сводестата стена на входа на параклиса и облегна чело на студения камък, сякаш Изолда му докарваше главоболие.

— Сестро, не мога да сторя нищо. Принц Роберто беше единственият ти шанс да избегнеш манастира. Такава е волята на баща ни. Заклех се върху меча му, върху собствения му меч, да се погрижа тази воля да бъде изпълнена. Сестро, безсилен съм, също както и ти.

— Той обеща, че ще ми остави меча си.

— Сега е мой. Както и всичко друго.

Тя сложи леко ръка на рамото му.

— Ако дам обет за безбрачие, не мога ли да остана тук с теб? Няма да се омъжа за никого. Замъкът е твой, приемам това. Накрая той направи това, което всеки мъж прави, и предпочете сина пред дъщеря си. Накрая той стори това, което правят всички велики мъже, и не допусна една жена да получи богатство и власт. Но ако се съглася да живея тук, бедна и без никаква власт, без никога да видя мъж, покорявайки ти се, не може ли да остана тук?

Той поклати глава.

— Това е не моята воля, а неговата. Така — както и сама признаваш — върви светът. Той те възпита почти сякаш се беше родила момче, разполагаше с твърде много богатство и свобода. Но сега вече трябва да водиш живот на благородна дама. Би трябвало да се радваш поне, че абатството е наблизко, и следователно не се налага да отпътуваш надалеч от тези земи, които знам, че обичаш. Не си изпратена в изгнание — той можеше да ти заповяда да заминеш къде ли не. Но вместо това ще бъдеш в собствения ни имот: манастира. Ще идвам да те виждам от време на време. Ще ти нося новини. Може би по-късно ще можеш и да излизаш на езда с мен.

— Може ли Ишрак да дойде с мен?

— Можеш да вземеш Ишрак, можеш да вземеш всичките си дами, ако желаеш, и ако те пожелаят да отидат. Но те очакват в манастира утре. Ще трябва да отидеш, Изолда. Ще трябва да положиш обет като монахиня и да станеш тяхна игуменка. Нямах избор.

Той се обърна отново към нея и видя, че тя трепереше, както трепери млада кобила, която обздрават за първи път.

— Това е все едно да бъда хвърлена в тъмница — прошепна тя.
— А аз не съм сторила нищо лошо.

В очите му имаше сълзи.

— Сякаш губя сестра — каза той. — Погребвам баща и губя сестра. Не знам как ще бъде тук без теб.

АБАТСТВОТО ЛУКРЕТИЛИ

октомври 1453

Няколко месеца по-късно, Лука беше на път. Потеглил бе от Рим, яздейки на изток, облечен в просто ежедневно расо и плащ в червеникавокафяв цвят, току-що сдобил се със собствен кон.

Придружаваше го слугата му Фриз — широкоплещест едролик младеж, току-що излязъл от юношеството, който бе събрал кураж, когато Лука напусна техния манастир, и доброволно предложи да работи за младия мъж и да го следва навсякъде, където можеше да го отведе мисията му. Абатът изпитваше известни съмнения, но Фриз го бе убедил, че уменията му на кухненски прислужник са толкова лоши, а любовта му към приключенията — тъй силна, че би служил на Бог по-добре, следвайки един забележителен господар на тайна мисия по лична заръка на папата, отколкото като прегаря закуската на многострадалните монаси. Абатът, тайно доволен от отпътуването на непокорния бъдещ свещеник, прие загубата на един склонен към инциденти кухненски прислужник като малка цена за това.

Фриз яздеше як и набит късокрак кон и водеше магаре, натоварено с притежанията им. Най-отзад в малката процесия се движеше едно изненадващо допълнение към тяхната група: един

манастирски писар, брат Пиетро, на когото беше заповядано да тръгне с тях в последния момент, за да документира работата им.

— Шпионин — прошепна Фриз с крайчеца на устата си към новия си господар. — Шпионин, главата си залагам. С бледо лице, меки ръце, доверчиви кафяви очи; главата му е бръсната като на монах, но е облечен като човек от добро семейство. Шпионин, без съмнение. Мен ли следи? Не, защото аз не правя нищо и не знам нищо. Кого шпионира тогава? Остава да е младият господар, моето малко врабче. Защото няма никой друг, освен конете, а пък те не са еретици, нито езичници. Единствено тези добичета са честни тук.

— Той е тук, за да ми служи като писар — отвърна Лука раздразнено. — И трябва да бъде с мен, без значение дали ми е нужен писар или не. Така че си дръж езика.

— На мен трябва ли ми писар? — запита се Фриз, докато удържаше юздите на коня си. — Не. Защото не върша нищо и не знам нищо, а ако знаех и правех, не бих го записал — нямам вяра на думи, написани на хартия. Пък и това, че не умея нито да чета, нито да пиша, вероятно ще ми попречи.

— Глупак — каза писарят Пиетро, като мина покрай него с коня си.

— „Глупак“, казва той — отбеляза Фриз, обръщайки се към коня си и към леко изкачващия се път пред тях. — Лесно е да се каже, трудно е да се докаже. Тъй или иначе, и с по-лоши думи са ме наричали.

Бяха яздили цял ден по път, който не се различаваше много от тясна козя пътека, лъкатушеща нагоре. Излизайки от плодородната долина, те се движеха край малки терасирани склонове, по които се отглеждаха маслини и лозя, а после — по-високо в гористата местност, където огромните букове се обагряха в златисто и бронзово. По залез-слънце, когато небесният свод над тях се беше обагрил в цвета на розова роза, манастирският писар измъкна от вътрешния джоб на жакета си един лист.

— Наредиха ми да ви дам това по залез-слънце — каза той. — Простете ми, ако новините са лоши. Не знам какво пише вътре.

— Кой ти го даде? — попита Лука. Печатът на гърба на сгънатото писмо беше лъскав и гладък, без никакъв герб отгоре.

— Господарят, който ме нае, същият господар, комуто служиш и ти — каза Пиетро. — Така ще идват заповедите за теб. Той ми съобщава ден и час, или понякога — място, където трябва да отидем, а аз ти предавам заповедите в този час и на това място.

— През цялото време ли ги държиш в джоба? — попита Фриз.

Писарят кимна важно.

— Винаги можем да го обърнем надолу с главата и да го изтръскаме — тихо отбеляза Фриз към господаря си.

— Ще правим всичко така, както ни нареждат да го правим — отвърна Лука, като нахлузи небрежно юздите на коня си в клуп през рамото, за да остави ръцете си свободни да счупи печата и да отвори сгънатото писмо. — Това е указание да отидем в абатството Лукретили — каза той. — Абатството е разделено на две: женски и мъжки манастир. Възложено ми е разследване в женския манастир. Очакват ни.

Той сгъна писмото и го върна на Пиетро.

— Пише ли как да ги намерим? — попита Фриз мрачно. — Защото иначе ни чака спане под дърветата и само сух хляб за вечеря. Букови жълъди, предполагам. Букови жълъди, колкото си щеш. Човек направо може да се побърка от лакомия по тях. Предполагам, че може да извадя късмет и да намеря и някоя гъба.

— Пътят е право напред — прекъсна го Пиетро. — Абатството е близо до замъка. Мисля, че можем да потърсим гостоприемство както в мъжкия, така и в женския манастир.

— Ще отидем в женския манастир — заяви Лука. — Пише, че ни очакват.

По нищо не личеше в манастира да очакват някого. Стъмваше се, но не се виждаха гостоприемно блещукащи светлини, нито отворени врати. Капаците на всички прозорци на външната стена бяха затворени, и през тесните процепи се процеждаха само тънки лъчи потрепваща светлина на свеци. В тъмнината не можеха да определят колко голям е женският манастир: забелязаха само високи стени, издигащи се от двете страни на входната порта с широкия свод. Мъждив фенер с рогови пластини, окачен до вратичката, изрязана в голямата дървена порта, хвърляше надолу тесни ивици жълта

светлина, и когато Фриз слезе от коня си и заблъска по дървената порта с дръжката на кинжала си, чуха как някой вътре се възмути от шума, а после отвори малко прозорче, изрязано във вратата, за да надзърне към тях.

— Аз съм Лука Веро, с двамата си слуги — извика Лука. — Очакват ме. Пуснете ни да влезем.

Прозорчето се затръшна, после чуха как се вдигна бавно резето на портата и повдигнаха дървените решетки и, най-накрая, едната страна на портата се отвори с неохотно скърцане. Фриз поведе коня си и магарето, Лука и Пиетро влязоха в настлания с калдъръм двор, докато една яка прислужница бутна портата и я затвори зад тях. Мъжете слязоха от конете си и се озърнаха, а една сивокоса възрастна жена в расо от сива вълна, със сиво наметало, завързано на кръста ѝ с обикновено въже, вдигна факлата, която носеше, за да огледа тримата.

— Вие ли сте човекът, изпратен да проведе разследването? Защото, ако не сте, и търсите гостоприемство, по-добре е да продължите към мъжкия клон на нашето абатство — каза тя на Пиетро, като гледаше него и хубавия му кон. — Този дом преживява смутни времена, не искаме гости.

— Не, моята задача е да напиша доклада. Аз съм писарят на разследването. Това е Лука Веро, той е тук да разследва.

— Момче! — възкликна тя презрително. — Голобрадо момче?

Лука поруменя от раздражение, после праметна крак през врата на коня си, и скочи на земята, като подхвърли поводите на Фриз.

— Няма значение на колко години съм, нито пък дали имам брада или не. Възложено ми е да проведя разследване тук, и ще го сторя утре. А сега сме уморени и гладни, и ще бъде добре да ме заведете до трапезарията и стаите за гости. Моля, уведомете майката — игуменка, че съм тук и ще се срещна с нея утре, след утринната молитва.

— Много сте наперен — отбеляза старицата, като вдигна факлата си, за да погледне отново красивото младо лице на Лука, поруменяло под тъмния му перчем, с лешникови очи, светнали от гняв.

— Много е наперен, така ли? — обърна се Фриз към коня, докато го водеше към конюшните пред тях. — Тази девица, толкова стара, че прилича на спаружен орех, нарича малкия господар „голобрадо момче“? При все че той е гений, а може би и дете на феите?

— Заведи конете в конюшните и сестрата мирянка там ще те заведе до готварницата — изсъска жената на Фриз, обзета от внезапен пристъп на енергия. — Можеш да ядеш и да спиш в обора. Вие — тя измери с поглед писаря Пиетро и отсъди, че е по-висшестоящ от Фриз, но все още недостоеен. — Може да вечеряте в кухненската галерия. Ще стигнете до нея през онази врата. В къщата за гости ще ви покажат къде ще спите. Вие. — Тя се обърна към Лука. — Вие, разследващият; вас ще ви отведе до трапезарията и собствената ви спалня. Казаха, че сте свещеник?

— Още не съм положил обетите си — каза той. — Служа на Църквата, но не съм ръкоположен.

— Твърде красив за духовен сан, и вече с прорасла тонзура — рече тя сякаш на себе си. — На Лука каза: — Тъй или иначе, можете да спите в стаите за гостуващия свещеник. А на сутринта ще съобщя на игуменката, че сте тук.

Тя вървеше пред тях, водейки ги към трапезарията, когато една жена се зададе, минавайки през арката от вътрешния двор на манастира. Одеждите ѝ бяха ушити от най-мека избелена вълна, отметнатата назад пребрадка на главата ѝ разкриваше бледо, прекрасно лице с усмихнати сиви очи. Коланът на талията ѝ беше от най-фина кожа, тя носеше меки кожени пантофи, а не грубите дървени налъми, каквито носеха работещите жени, за да предпазят обувките си от калта.

— Дойдох да посрещна човека, който ще води разследването — каза тя, като вдигна свещника с восъчни свещи в ръката си.

Лука пристъпи напред.

— Аз съм разследващият — каза той.

Тя се усмихна, отбелязвайки с един бърз поглед високия му ръст, привлекателната му външност и младостта му.

— Нека ви заведе да вечеряте, сигурно сте уморен. Сестра Ана ще се погрижи конете ви да бъдат прибрани в конюшните, а хората ви — настанени удобно.

Той се поклони и тя тръгна пред него, оставяйки го да я последва през каменния сводест вход, по настлан с каменни плочи коридор, през който се влизаше в сводестата трапезария. В далечния край, близо до жаравата, затрупана за през нощта, бе приготвено място за един човек: в чашата имаше вино, в чинията — хляб, от двете страни на една купа — нож и лъжица. Лука въздъхна от удоволствие и седна на стола.

Влезе прислужница с кана и леген, за да му полее да си измие ръцете, и хубава ленена кърпа, за да ги подсуши, а зад нея влезе кухненска прислужница с купа яхния от пиле и зеленчуци.

— Имате ли всичко, от което се нуждаете? — попита дамата.

— Благодаря ви — каза той неловко. Чувстваше се неудобно в нейно присъствие; не беше разговарял с друга жена освен майка си, откакто бе дал обет в манастира на единайсетгодишна възраст. — А вие сте...?

Тя му се усмихна и в сиянието на усмивката ѝ той осъзна, че тя беше красива.

— Аз съм сестра Урсула, ковчезничката; отговарям за управлението на манастира. Радвам се, че дойдохте. Много се тревожа. Надявам се, че ще можете да ни кажете какво става и да ни спасите...

— Да ви спася?

— Това е стар и красив манастир — каза сестра Урсула настойчиво. — Постъпих в него, когато бях малко момиче. Служила съм на Бог и на сестрите си тук цял живот, тук съм от повече от двайсет години. Не мога да понеса мисълта, че в манастира е влязъл Сатаната.

Лука натопи хляба си в гъстия сос, и се съсредоточи върху храната, за да прикрие слисването си.

— Сатаната?

Тя се прекръсти — бърз, механичен жест на набожност.

— Има дни, когато си мисля, че наистина е толкова лошо, в други си мисля, че се плаша от сенки като глупаво момиче — тя му отправи свенлива, извинителна усмивка. — Вие ще можете да отсъдите. Вие ще откриете доколко всичко това е истина. Но ако не успеем да се отървем от слуховете, с нас ще бъде свършено: семействата няма да изпращат дъщерите си при нас, а фермерите и без това вече отказват да търгуват с нас. Мой дълг е да се погрижа манастирът сам да изкарва прехраната си, да продаваме нещата, които изработваме и земеделската си продукция, за да купуваме каквото ни е нужно. Не мога да правя това, ако съпругите на фермерите отказват да говорят с нас, когато изпращам моите сестри — мирянки със стоките ни на пазара. Не можем да търгуваме, ако хората не желаят нито да ни продават стоки, нито да купуват от нас — тя поклати глава. — Както и да е, ще ви оставя да се нахраните. Кухненската прислужница ще ви

заведе до спалнята ви в къщата за гости, след като се нахраните. Бъдете благословен, братко.

Лука внезапно осъзна, че напълно беше забравил да прочете молитвата преди хранене: тя щеше да го помисли за невеж, непросветен монах без обноски. Беше я зяпал като глупак, и беше заеквал, когато я заговори. Беше се държал като млад мъж, който никога преди не е виждал красива жена, и далеч не като важен човек, дошъл да оглави папско разследване. Какво ли си мислеше тя за него?

— Бъдете благословена, сестро — каза той неловко.

Тя се поклони, прикривайки една лека усмивка при вида на смущението му, и излезе бавно от стаята, а той проследи с поглед полюшването на полите ѝ, докато тя си отиваше.

* * *

В източния край на оградения манастир капакът на един прозорец на приземния стаж беше откренат, така че два чифта очи можеха да наблюдават как свещта на сестра Урсула осветяваше бледия ѝ силует, докато тя прекосяваше с грациозна походка двора, а после изчезна в жилището си.

— Посрещнала го е, но не е пожелала да му каже нищо — прошепна Изолда.

— Той няма да открие нищо, докато някой не му помогне — съгласи се Ишрак.

Двете се отдръпнаха от прозореца и безшумно затвориха капака.

— Иска ми се да можех да видя ясно пътя си — каза Изолда. — Иска ми се да знаех какво да правя. Иска ми се да имаше някой, с когото да се посъветвам.

— Какво би направил баща ви?

Изолда се изсмя късо.

— Баща ми никога нямаше да се остави да го вкарат насила тук. По-скоро би пожертвал живота си, отколкото да допусне някой да го превърне в затворник. Или, ако бъдеше пленен, щеше да загине при опит за бягство. Нямаше просто да си седи тук, като кукла, като малодушно момиче, да плаче, да тъгува и да не знае какво да прави.

Тя се извърна и грубо разтърка очи. Ишрак нежно положи ръка на рамото ѝ.

— Не се обвинявайте — каза тя. — Не можехме да направим нищо, когато най-напред дойдохме тук. И сега, когато целият манастир се разпада около нас, все още не може да сторим нищо, докато не разберем какво става. Но всичко се променя дори в този момент, докато ние чакаме, безсилни. Дори ние да не сторим нищо, нещо ще се случи. Това е нашият шанс. Може би това е моментът, когато вратата ще се отвори. Трябва да бъдем готови за шанса си.

Изолда свали ръката ѝ от рамото си и я притисна към бузата си.

— Поне имам теб.

— Винаги.

Лука спа дълбоко: дори църковната камбана, отмерваща времето в часовниковата кула над главата му, не можа да го събуди. Но точно когато нощта беше най-тъмна, преди три сутринта, остър писък проряза съня му, а сетне той чу тропот на бягащи крака.

Лука се събуди, скочи от леглото си в миг и посегна да сграбчи кинжала под възглавницата си, надзъртайки през прозореца към тъмния двор. Лъч лунна светлина, блестяща върху калдъръма, озаряваше жена в бяло, която затича бързо през двора и се вкопчи отчаяно в гредите, препречващи солидната дървена порта. Три жени я следваха по петите, а старата вратарка излезе тичешком от къщичката на вратаря и сграбчи ръцете на жената, докато тя се вкопчваше с нокти като котка в гредите.

Другите жени побързаха да уловят момичето изотзад. Лука чу острия ѝ, отчаян вопъл, когато я сграбчиха, видя как коленете ѝ се подгънаха и тя се свлече под тежестта им. Той нахлузи панталона и ботушите си, наметна един плащ върху голите си рамене, после изтича от стаята си навън, в двора, като пхна кинжала в ботуша си, за да не се вижда. Отстъпи назад в сянката на сградата, сигурен, че не бяха го забелязали, твърдо решен да види лицата им на слабата светлина на луната, така че да ги познае, когато ги види отново.

Вратарката вдигна факлата си, когато повдигнаха момичето: две жени го държаха за раменете, третата поддържаше краката му. Докато я носеха покрай него, Лука се отдръпна назад в скриващата го тъмнина

на входа. Бяха толкова близо, че можеше да чуе задъханото им дишане; едната хлипаше тихо.

Гледката бе изключително странна. Ръката на младата жена се бе люшнала надолу, когато я вдигнаха; сега тя беше в несвяст. Изглежда, че беше припаднала, когато я бяха издърпали от залостената порта. Главата ѝ бе клюмнала назад, връзките на нощната ѝ шапчица докосваха земята, докато я носеха, дългата ѝ нощница се влачеше в прахта. Но това не беше обикновен припадък. Тя беше безжизнено отпусната като труп, очите ѝ — затворени, младото ѝ лице — изпълнено с блажено спокойствие. После Лука леко ахна от ужас. Полюшващата се ръка на момичето беше пронизана в дланта, от раната се процеждаше кръв. Бяха сгънали другата ѝ ръка напътно върху крехкото ѝ тяло и Лука видя размазано петно от кръв върху нощницата ѝ. Ръцете на това момиче изглеждаха така, сякаш е било разпънато на кръст. Лука застина, заставяйки се да остане скрит в сенките, неспособен да извърне поглед от странните, ужасни рани. А после видя нещо, което му се стори още по-ужасно.

Внезапно трите жени, които носеха момичето, бяха придобили изражения на екзалтирано блаженство. Докато вървяха, влачейки крака, понесли отпуснатия си кървящ товар, и трите бяха започнали да се усмихват леко, и трите сияеха, сякаш от вътрешна тайна радост.

А очите им бяха затворени като нейните.

Лука изчака, докато те минаха край него като сомнамбули, пристъпвайки уверено като носачи на ковчег, после се върна в стаята на къщичката на вратаря и коленичи отстрани до леглото си, молейки се пламенно за напътствие, та някак да открие мъдростта, въпреки съмненията, които хранеше към самия себе си, да открие какво бе толкова дълбоко нередно на това свято място, и да го поправи.

* * *

Още беше на колене, потънал в молитва, когато Фриз отвори с трясък вратата, понесъл кана вода за миене, точно преди зазоряване.

— Помислих си, че ще искате да отидете на утринната молитва.

— Да — Лука се надигна сковано, прекръсти се и целуна кръста, който винаги висеше на врата му — подарък от майка му на

четиринайсетия му рожден ден, последният път, когато я беше видял.

— Лоши неща се случват тук — каза Фриз важно, като изля водата в леген и сложи до него чиста кърпа.

Лука наплиска лицето си с вода и изми ръцете си.

— Знам това. Бог ми е свидетел, видях част от него. Какво чуваш ти?

— Ходене насън, видения, монахините постят в празнични дни, подлагат се на гладуване и припадат в параклиса. Някои от тях виждат светлини в небето, като звездата пред влъхвите, после пък някои от тях поискали да потеглят към Витлеем и трябвало да ги възпрат насила. Хората от селото и слугите от замъка казват, че всички монахини полудяват. Говори се, че целият манастир е споходен от лудост и че жените губят разсъдъка си.

Лука поклати глава.

— Единствено светците знаят какво става тук. Чу ли писъците през нощта?

— Да пази Господ, не. Спах в кухнята и чувах само хъркане. Но всички готвачи казват, че папата би трябвало да изпрати епископ да се заеме с разследването. Казват, че тук бродел Сатаната. Папата трябвало да организира разследване.

— Той го стори! Затова съм тук — тросна се Лука. — Аз ще проведа разследване. Аз ще отсъдя.

— Разбира се, че ще го сториш — окуражи го Фриз. — Няма значение на колко години си.

— Всъщност наистина няма значение на колко години съм. Това, което има значение, е, че ми е възложено да проведа разследване.

— Тогава ще е по-добре да започнете с новата игуменка.

— Защо?

— Защото всичко започнало в мига, когато тя дошла тук.

— Няма да слушам кухненски клюки — заяви Лука надменно, като изтри лицето си. Подхвърли кърпата на Фриз. — Ще проведа истинско разследване с очевидци и хора, които дават показания под клетва. Защото аз съм разследващият, назначен от папата, и би било добре никой да не забравя това. Особено онези хора, от които се очаква да ми служат, които би трябвало да поддържат репутацията ми.

— Разбира се, че го правя! Разбира се, че сте! Разбира се, че ще го направите! Вие сте господарят и аз никога не го забравям, макар да

сте още малък господар. — Фриз изтръска лепената риза на Лука, а после му подаде расото, което той притягаше с колан високо на кръста си, за да не спъва дългите му крачки. Лука окачи късия си меч на колана и го скри в дупките на расото.

— Говориш ми, сякаш съм дете — каза Лука раздражено. — А самият ти не си кой знае колко възрастен.

— Това е привързаност — заяви Фриз. — Така показвам привързаност. И уважение. За мен винаги ще си бъдеш „Врабчето“, кльощавият послушник.

— А ти си „Гъсока“, кухненският прислужник — отвърна Лука с усмивка.

— Кинжалът у теб ли е? — спря се Фриз.

Лука потупа ботуша си, където кинжалът беше скрит на сигурно място.

— Всички говорят, че новата игуменка нямала призвание и че не била отгледана за такъв живот — подхвърли Фриз, без да го питат, пренебрегвайки факта, че Лука бе забранил клюките. — Изпратили я тук по силата на бащиното ѝ завещание, тя дала обет и никога повече няма да излезе оттук. Това е единственото наследство, което ѝ оставил баща ѝ, всичко друго получил брат ѝ. Все едно че са я зазидали жива. И откакто дошла, монахините започнали да виждат разни неща и да надават странни вопли. Половината село говори, че Сатаната дошъл заедно с новата игуменка. Защото тя не е влязла тук по своя воля.

— А какво говорят за брат ѝ, какъв е той? — попита Лука, изкушавайки се да поклюкарства въпреки решението си.

— Само добри неща за него. Добър земевладелец, щедър към абатството. Дядо му построил абатството с женски манастир от едната страна, и мъжки за монасите наблизко. Монахините и монасите провеждат общи служби в абатството. Баща му направил дарения и на двата манастира, предал горите и планинските пасища на монахините, и дал няколко ферми и ниви на манастира. Те се управляват сами, като независими манастири, работейки заедно за прослава на Бога, и помагат на бедните. Сега новият господар на свой ред поддържа това. Баща му бил кръстоносец, прочут с храбростта си, дълбоко набожен. Новият господар, струва ми се, е по-сдържан, седи си у дома, търси спокоен живот. Много държи да не се вдига шум около случая, да проведете разследването си, да вземете решение, да съобщите кои са

виновните, да пропъдите нечистите неща, които стават, и всичко да се върне към нормалния си ход.

Над главите им камбаната заби за първата утринна молитва.

— Хайде — каза Лука, и тръгна начело от стаите за гостуващия свещеник към манастира и красивата църква.

Чуваха мелодията, докато прекосяваха двора: пътят им се осветяваше от процесия монахини в бели одежди, които носеха факли и пееха, пристъпвайки като хор от ангели, плъзгайки се безшумно в перлената светлина на утрото. Лука отстъпи назад, и дори Фриз занемя пред красотата на гласовете, извисили се уверено в утринното небе. После двамата мъже, към които се присъедини и брат Пиетро, влязоха след пеещите монахини в църквата и заеха местата си в една ниша в дъното. Двеста монахини, забулени с бели пребрадки, заеха столчетата в хора от двете страни на закрития с параван олтар, и застанаха в редици с лице към него.

Службата започна: свещеникът, който я водеше, застанал пред олтара, изричаше ясно и звънко латинските думи с равен баритон, а сладките, високи гласове на жените отговаряха. Лука се вгледа в сводестия таван, в красивите колони, по които бяха изваяни каменни плодове и цветя, а над тях — звезди и луни от боядисан в сребристо камък, като през цялото време слушаше чистотата на отговорите и се питаше какво би могло да терзае такива свети жени всяка нощ, и как можеха да се будят всяка утрин и да отправят такива песнопения към Бог.

В края на службата тримата посетители останаха седнали на каменната скамейка в дъното на параклиса, докато монахините се изнизваха покрай тях със скромно сведени очи. Лука оглеждаше бързо лицата им, търсейки младата жена, която беше видял почти обезумяла миналата нощ, но бледите лица, забулени в бяло, си приличаха до едно. Опита се да огледа дланите им за издайнически знаци на заздравяващи рани, но всички жени държаха ръцете си склучени, скрити в дългите ръкави. Докато се изнизваха, а сандалите им потропваха тихо по каменния под, свещеникът ги последва, и спря пред младите мъже, за да каже вежливо:

— Ще закуся с вас, а после трябва да се върна в моята част от абатството.

— Не сте ли постоянен свещеник тук? — попита Лука, като първо се ръкува с мъжа, а после коленичи за благословията му.

— Имаме манастир точно от другата страна на голямата сграда — обясни свещеникът. — Първият господар на Лукретили решил да основе две религиозни обители: една за мъже и една за жени. Ние, свещениците, идваме тук всеки ден да водим службите. Уви, този манастир принадлежи към монашеския орден на августиците. Ние, мъжете, сме от доминиканския орден — той се наведе към Лука. — Както сам ще разберете, аз смятам, че за всички ще бъде по-добре, ако женският манастир премине под опеката на доминиканския орден. Могат да бъдат ръководени от нашия манастир и да се радват на дисциплината на нашия орден. Под управлението на августинския орден на тези жени им е било позволено просто да правят каквото пожелаят. А сега виждате какво се случва.

— Те съблюдават службите — възрази Лука. — Не вършат своеволия.

— Само защото сами избират да постъпват така. Ако поискат да престанат или да променят нещо, биха могли. За разлика от доминиканците те нямат строго предписание за всичко. В августинския орден обитателите на всеки манастир могат да живеят, както пожелаят. Те служат на Бог така, както смятат за най-добре, и в резултат...

Той млъкна рязко, когато се появи монахинята, отговаряща за имуществото на манастира, пристъпвайки тихо по красивия мраморен под на църквата.

— Е, ето че сестрата-ковчежничка идва да ни повика на закуска, сигурен съм.

— Можете да закусвате в моята приемна — каза тя. — Там е запален огън. Моля, отче, покажете пътя на нашите гости.

— Разбира се, разбира се — отвърна той любезно, и, когато тя ги остави, се обърна към Лука и каза: — Тя крепи този манастир. Забележителна жена. Управлява обработваемите земи, поддържа сградите, купува продуктите, продава произведеното. Би могла да бъде господарка на който и да е замък в Италия, родена *magistra* — учител, водач, родена за господарка на някой изтъкнат дом — той се усмихна широко: — Освен това, трябва да кажа, че нейната приемна е най-удобното помещение в манастира, а готвачката ѝ няма равна.

Той ги поведе вън от църквата, прекосиха манастирската галерия и минаха през входния двор до къщата, която оформяше източния край на вътрешния двор. Входната врата стоеше отворена, и те влязоха в приемната, където за тримата вече беше подредена маса. Лука и Пиетро заеха местата си. Фриз застана до вратата, за да прислужва на мъжете, докато една от готвачките — мирянки му подаваше блюда, за да ги слага на масата. Имаше три вида печено месо: свински бут, агнешко и говеждо, и два вида хляб: бели пшеничени хлебчета и черен хляб от ръж. Имаше местни сирена и сладка, панер с твърдо сварени яйца, и купа сливи с толкова стипчив и силен вкус, че Лука ги нарязва върху парче бял хляб, за да ги яде като сладко.

— Сестра Урсула винаги ли се храни насаме? Не вечеря ли със сестрите в трапезарията? — попита Лука любопитно.

— Нямаше ли да правите така и вие, ако ви поднасяха такива вечери? — попита свещеникът. — Не се съмнявам, че в дните на светски и религиозни празници сяда със сестрите. Но тя обича нещата да се вършат както трябва; а една от привилегиите на нейния сан е, че прави нещата, както поиска, като в собствения си дом. Не спи в общо спално помещение, нито пък се храни в манастирската трапезария. Игуменката ползва същите привилегии в покоите си в съседство.

— А сега — каза той с широка усмивка, — имам мъничко бренди в торбата на седлото си. Ще наля по малко за всички. Успокоява стомаха след една хубава закуска. — Той излезе от стаята, а Пиетро се изправи на крака и погледна през прозореца към входния вътрешен двор, където чакаше мулето на свещеника.

Лука лениво оглеждаше стаята, докато Фриз раздигаше съдовете. Издадената част от стената около комина беше красиво облицована с полирано дърво. Когато Лука беше малък, дядо му, дърводелец, беше изработил точно такова покритие на комина в залата на тяхната ферма. Тогава това бе новост и извор на завист за цялото село. Зад една от дърворезбите бе имало таен долап — там баща му държеше захаросани сливи, които даваше на Лука в неделен ден, ако се беше държал добре през цялата седмица. Подтикнат от случайна мисъл, Лука завъртя петте розетки по протежение на предния край на комина една след друга. Една поддаде под ръката му и, за негова изненада, с люшване се отвори скрита вратичка, точно като онази, която помнеше от детските си години. Зад нея имаше стъклен буркан, който

съдържаше не захаросани сливи, а някакви изсушени черни плодове. До него имаше обуцарско шило — малко сечиво за пробиване на дупки за връзки в кожа.

Лука затвори вратичката на бюфета.

— Баща ми винаги криеше захаросани сливи в долапа зад комина — отбеляза той.

— Ние нямахме нищо такова — отвърна писарят Пиетро. — Всички живеехме в кухнята, а майка ми въртеше печеното месо на шиша в огнището и опушваше всичките си бутове шунка в комина. Сутрин, когато огънят беше изгаснал и ние, децата, бяхме наистина гладни, провирахме глави в саждите и гризахме покритите с тлъстина краища на бутите шунка. Тя все казваше на баща ми, че са били мишки, Бог да я благослови.

— Как получихте познания в такъв беден дом? — попита Лука.

Пиетро сви рамене.

— Свещеникът видя, че съм будно момче, затова родителите ми ме изпратиха в манастира.

— И после?

— Негова светлост ме попита дали съм съгласен да му служа, да служа на ордена. Разбира се, казах „да“.

Вратата се отвори и свещеникът се върна с малка бутилка, дискретно пъхната в ръкава на расото му.

— Дори само една капка помага да продължа смело напред — отбеляза той. Лука наля от силното питие в глинената си чаша, Пиетро отказа, а свещеникът отпи юнашка глътка направо от бутилката. Фриз гледаше с копнеж от прага, но реши да не се намесва.

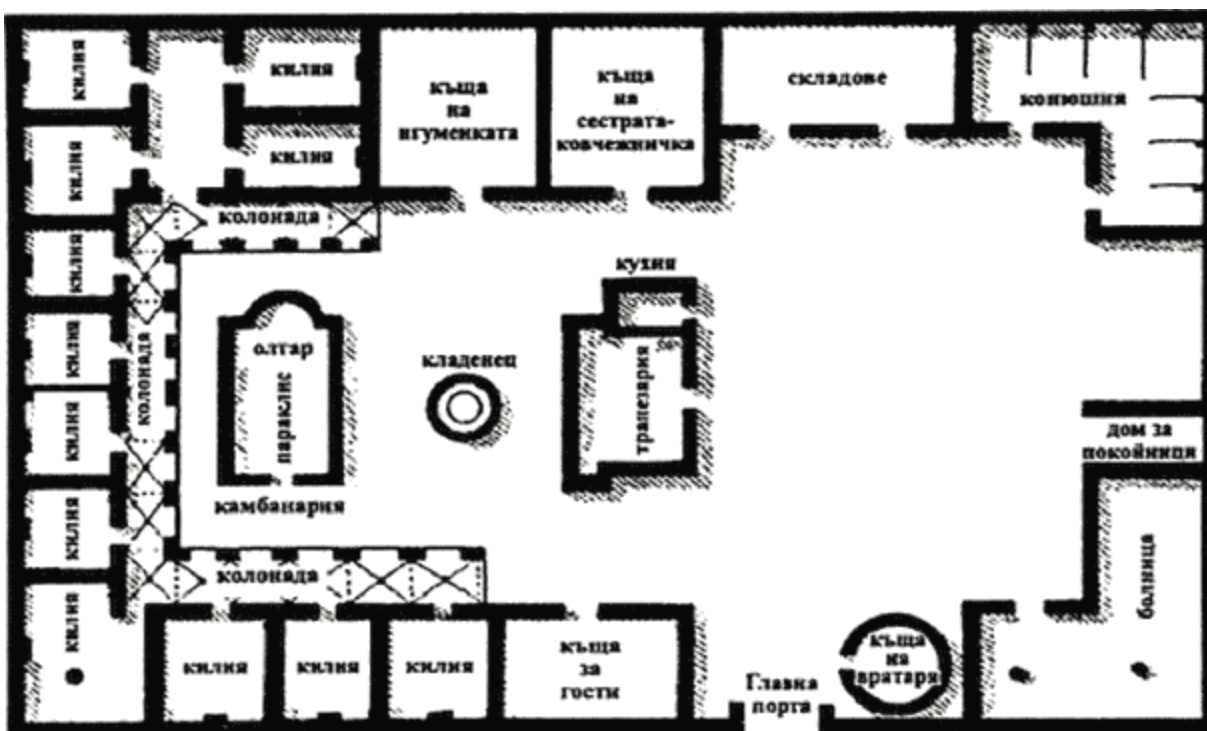
— Сега ще ви заведа при игуменката — каза свещеникът, като затъкна внимателно тапата. — И ако ви помоли за съвет, имайте предвид, че може да повери този женски манастир под грижите на мъжкия; готови сме да го ръководим вместо нея, и всичките ѝ тревоги ще приключат.

— Няма да забравя — каза Лука, без да се обвързва с едното или другото мнение.

Жилището на игуменката беше в съседство, построено до външната стена на женския манастир, с изглед навътре към манастирската галерия и навън — към гората и високите планини

отвъд. Прозорците, които гледаха към външния свят, имаха плътни оловни рамки, и бяха закрити с дебели метални решетки.

— Манастирът е построен като квадрат в рамките на друг квадрат — каза им свещеникът. — Във вътрешния квадрат са църквата с колонадата и килиите на монахините около нея. Тази част обхваща пространството от колонадата до външния двор. Онази част от постройката, която се обитава от сестрата-ковчезничка, гледа към двора и главната порта, за да може тя да вижда всички, които влизат и излизат, а в южната част е болницата за бедните.

Свещеникът посочи към вратата.

— Игуменката каза да влизате — той отстъпи, а Лука и Пиетро влязоха, последвани от Фриз. Озоваха се в малка стая, обзаведена с две дървени пейки и два съвсем обикновени стола. Здрава решетка от ковано желязо на стената в далечния край препречваше отвора към съседната стая, закрит със завеса от бяла вълна. Докато стояха в очакване, завесата леко се отдръпна и през скриващата гледката мрежа на метала от другата страна различиха едва доловимо бяло расо, бяла забрадка и бледо лице.

— Бог да ви благослови и да ви пази — изрече ясен глас. — Приветствам ви с „добре дошли“ в този манастир. Аз съм игуменката тук.

— Аз съм Лука Веро — Лука се приближи до решетката, но можа да различи само силуета на жена през пищно изработените от ковано желязо гроздове, плодове, листа и цветя. Долавяше се слабо леко ухание, като на розова вода. Зад жената едва различи в сенките друг силует на жена в тъмно расо.

— Това са моят писар брат Пиетро, и слугата ми Фриз. Изпратен съм тук да проведе разследване във вашия манастир.

— Знаем — каза тя тихо.

— Не знаех, че живеете в такова уединение — каза Лука, като внимаваше да не я обиди.

— Традицията повелява посетителите да разговарят с жените от нашия орден през решетка.

— Но аз ще трябва да разговарям с тях заради разследването си. Ще се наложи да дойдат да дадат показания пред мен.

Можеше да долови неохотата ѝ дори през решетките.

— Много добре — каза тя. — След като се съгласихме на вашето разследване.

Лука знаеше отлично, че тази игуменка, която се държеше така хладно, не се бе съгласила на разследването: не ѝ бе предоставен избор по въпроса. Ръководителят на Ордена го бе изпратил да извърши разследване в нейния манастир, и той щеше да разпита нейните сестри с или без нейното съгласие.

— Ще ми трябва стая, която да ми предоставите за лично ползване, а монахините ще трябва да идват и да дават показания пред мен, под клетва, за това, което става тук — каза Лука по-уверено. До него свещеникът изрази с кимване одобрението си.

— Наредих да ви приготвят стая в съседство с тази — каза тя. — Мисля, че е по-добре да изслушвате показанията в моето жилище, в жилището на игуменката. Тогава те ще знаят, че съдействам на разследването ви, че идват тук да говорят с вас с моята благословия.

— Би било по-добре това да стане на съвсем друго място — тихо каза свещеникът на Лука. — Би трябвало да дойдете в мъжкия манастир и да им наредите да идват в нашата обител, под наш надзор. Управлението на мъжете, знаете... логиката на мъжете... това винаги е

силна опора. Този въпрос се нуждае от мъжки ум, не бива да зависи от мимолетните капризи на една жена.

— Благодаря ви, но ще се срещам с тях тук — каза Лука на свещеника. На игуменката каза: — Благодаря за съдействието. Ще се радвам да се срещна с монахините във вашето жилище.

— Но все пак се питам защо — подметна Фриз под нос към една охранена пчела, която жужеше върху малкото, обковано с олово стъкло на прозореца.

— Но все пак се питам защо — повтори Лука на висок глас.

Фриз отвори прозорчето и пусна пчелата навън, на слънце.

— Говорят се много скандални неща, и някои от тях са насочени срещу мен — каза откровено игуменката. — Бях обвинена лично. По-добре ще е всички в тази обител да се убедят, че разследването е под мой контрол, че се извършва с моята благословия. Надявам се, че ще изчистите името ми, както и че ще откриете всяко злосторничество и ще го изкорените.

— Ще трябва да разпитаме и вас, както и всички останали обитатели на манастира — изтъкна Лука.

През решетката видя, че бялата фигура се беше раздвижила, и осъзна, че тя бе свела глава, сякаш я беше смутил.

— Имам заповед от Рим да ви помогна да откриете истината — настоя той.

Тя не отвърна, а просто обърна глава и заговори на някой, когото той не виждаше, а после вратата на стаята се отвори и възрастната монахиня, вратарката сестра Ана, която ги беше посрещнала в първата им вечер, каза рязко:

— Игуменката казва, че трябва да ви покажа помещението за вашето разследване.

Изглежда, че разговорът с игуменката беше приключил, а дори не бяха видели лицето ѝ.

Стаята беше скромна, с изглед към гората зад манастира, в задната част на жилището, така че не можеха да виждат колонадата, килиите на монахините или хората, които влизаха и излизаха във вътрешния двор пред църквата. Но пък и обитателите на манастира не можеха да виждат кой идва да дава показания.

— Дискретно — отбеляза писарят Пиетро.

— Потайно — каза развеселено Фриз. — Да застана ли отвън, за да се погрижа никой да не ни прекъсва или подслушва?

— Да.

Лука придърпа един стол до празната маса и зачака, докато брат Пиетро извади листове хартия, перо и мастилница, после се настани в края на масата и погледна Лука с очакване. Тримата млади мъже се поколебаха. Лука, объркан от задачата, която им предстоеше, погледна смутено другите двама. Фриз му се ухили и направи насърчителен жест като човек, който развява знаме.

— Напред! — каза той. — Положението тук е толкова лошо, че надали можем да го влошим повече.

Лука сподави момчешки изблик на смях.

— Предполагам — каза той, като зае мястото си, и се обърна към брат Пиетро: — Ще започнем със сестрата-ковчезничка — каза той, като се опитваше да говори решително. — Поне ѝ знаем името.

Фриз кимна и отиде до вратата.

— Доведете сестра Урсула — каза той на сестра Ана.

Тя дойде веднага и седна срещу Лука. Той се опита да не обръща внимание на ведрото ѝ, красиво лице, на сивите ѝ будни очи, които сякаш му се усмихваха с някакво тайно знание.

Сдържано, в съответствие с изискванията, поиска и записа името ѝ, възрастта ѝ — двайсет и четири години — имената на родителите ѝ, и продължителността на престоя ѝ в манастира. Тя се намираше зад стените на манастира от двайсет години, от най-ранно детство.

— Какво става тук според вас? — попита я Лука, окуражен от дължността си на разследващ, от чувството за собствената си важност, и от атрибутите на службата си: Фриз на вратата, и брат Пиетро с перото и мастилницата.

Тя сведе поглед към простата дървена маса.

— Не знам. Случват се странни събития и сестрите са много разтревожени.

— Какви събития?

— Някои от моите сестри започнаха да получават видения, а две от тях стават насън — напускат леглата си и ходят със затворени очи. Една не може да яде храната, която се поднася в манастирската

трапезария, подлага се на гладуване и не може да бъде заставена да се храни. А има и други неща. Други проявления.

— Кога започна това? — попита я Лука.

Тя кимна уморено, сякаш очакваше такъв въпрос.

— Беше преди около три месеца.

— Тогава ли дойде новата игуменка?

Едва доловима въздишка, като дихание:

— Да. Но съм убедена, че тя няма нищо общо с това. Не бих искала по време на разследването да давам показания, които биха могли да се използват срещу нея. Бедите ни започнаха тогава — но не забравяйте, че тя няма авторитет сред монахините, понеже е толкова нова, толкова неопитна, и понеже заяви, че не е тук по своя воля. Един женски манастир има нужда от силно ръководство, от надзор, от жена, която обича живота тук. Новата игуменка е водила много защитен живот, преди да дойде при нас, била любимото дете на велик господар, разглезената дъщеря на именита фамилия; тя не е привикнала да ръководи една религиозна обител. Не е израсла тук. Няма нищо изненадващо в това, че не умее да ръководи.

— Може ли да се нареди на монахините да престанат да получават видения? Това в границите на техния избор ли е? Възможно ли е тя да не е успяла да им помогне поради неумението си да командва?

Писарят Пиетро си отбеляза въпроса.

Сестрата-ковчежничка се усмихна:

— Не и ако виденията им са истински, изпратени от Бог — каза тя непринудено. — Ако са истински видения, тогава нищо не би ги спряло. Но ако са заблуждения и проява на лудост, ако те са жени, които плашат себе си и позволяват на страховете си да ги ръководят... Ако те са жени, които си фантазират и си измислят истории... Простете ми, че съм толкова пряма, братко Лука, но съм живяла в тази общност двайсет години и знам, че двеста жени, живеещи заедно, могат да предизвикат буря от нищото, ако им се позволи да го сторят.

Лука повдигна вежди:

— Могат да накарат някого да ходи насън? Могат със заклинания да направят така, че сестрите им да бягат навън нощем и да се опитват да се измъкнат през портите?

Тя въздъхна.

— Видели сте?

— Тази нощ — потвърди той.

— Сигурна съм, че има една — две, които наистина ходят насън. Сигурна съм, че една, може би две, наистина са имали видения. Но сега тук има дузини млади жени, които чуват ангели и виждат движението на звездите; които се будят през нощта и надават писъци от болка. Трябва да разберете, братко: не всичките ни послушници са тук, защото имат призвание. Много от тях са изпратени тук от семейства, които имат твърде много деца у дома, или защото момичето е било прекалено усърдно в учението, или защото е изгубило годеника си, или пък защото не може да се омъжи по някаква друга причина. Понякога ни изпращат момичета, които са били непокорни. Разбира се, те донасят тук проблемите си, поне в началото. Не всяка има призвание, не всяка иска да бъде тук. А щом веднъж една млада жена излезе от килията си нощем, в разрез с правилата, и хукне из манастира, винаги се намира някоя, готова да се присъедини към нея — тя направи пауза. — А после трета, и четвърта.

— А раните, напомнящи тези на Христос? Стигмата върху дланите ѝ?

Видя потреса на лицето ѝ.

— Кой ви разказа за това?

— Видях момичето с очите си нощес, и другите жени, които тичаха след нея.

Тя сведе глава и склочи ръце; той си помисли за миг, че тя сякаш се моли за напътствие какво да каже сега.

— Навярно е чудо — изрече тихо сестра Урсула. — Стигмата. Не можем да знаем със сигурност. Може и да не е. Може би — Богородица да ни опази от зло — е нещо по-лошо.

Лука се наведе през масата, за да я чуе.

— По-лошо ли? Какво искате да кажете?

— Случва се някоя благочестива млада жена сама да бележи себе си с петте рани на Христос. Бележи себе си като акт на набожност. Понякога младите жени са готови да стигнат твърде далече — тя си пое нервно, треперливо дъх. — Затова се нуждаем от силна дисциплина в тази обител. Монахините имат нужда да чувстват, че можем да се грижим за тях, както една дъщеря получава грижи от

баща си. Необходимо им е да знаят, че има строги граници на поведението им. Необходимо е да бъдат грижливо ръководени.

— Боите се, че жените се самонараняват? — попита Лука, потресен.

— Те са млади жени — повтори сестрата-ковчежничка. — И нямат кой да ги води. Стават страстни, възбудени. Не е непознато явление да нараняват плътта си сами, или взаимно.

Брат Пиетро и Лука си размениха ужасени погледи; брат Пиетро наведе глава и си отбеляза нещо.

— Манастирът е заможен — отбеляза Лука, като говореше напосоки, за да се разсее от потреса.

Тя поклати глава.

— Не, положили сме обет за бедност, всички до една. Бедност, покорство и целомъдрие. Не можем да притежаваме нищо, не можем да следваме собствената си воля, и не можем да обичаме мъж. Всички сме положили тези обети, няма начин да ги избегнем. Всички сме ги положили. Всички доброволно сме дали съгласието си.

— С изключение на игуменката — предположи Лука. — Разбрах, че тя възроптала. Не искала да постъпи тук. Било ѝ заповядано да постъпи в манастира. Не е избрала сама да бъде покорна, бедна и лишена от любовта на мъж.

— Ще трябва да попитате нея — каза сестрата-ковчежничка със съдържано достойнство. — Тя премина през ритуала. Отказа се от скъпите си рокли в големите сандъци, които донесе със себе си. От уважение към положението ѝ в света ѝ беше позволено да смени роклята си насаме. Собствената ѝ прислужница ѝ обръсна главата и ѝ помогна да се облече в груб лен, и във вълненото расо на нашия орден, със забрадка на главата и воал върху нея. Когато беше готова, тя влезе в параклиса и легна сама на каменния под пред олтара, с разперени ръце, с лице, притиснато към студения под, и се отдаде на Бога. Единствено тя може да знае дали е положила обетите и в сърцето си. Умът ѝ е скрит от нас, нейните сестри.

Тя се поколеба.

— Но нейната прислужница, разбира се, не положи обетите. Тя живее сред нас като външен човек. Прислужницата ѝ, доколкото знам, не следва никакви правила. Не знам дали дори се подчинява на игуменката, или отношенията им са по-...

— По какви? — попита Лука, ужасен.

— По-необичайни — каза тя.

— Какво е положението на прислужницата? Тя сестра мирянка ли е?

— Не знам точно как бихте я нарекли. Била е лична прислужница на игуменката от детинство, и когато игуменката постъпи при нас, робинята също дойде; просто я сподире, както куче следва господаря си. Живее в жилището на игуменката. Известно време спеше в килера до стаята на игуменката, отказваше да спи в килиите за монахините, после започна да спи на прага на стаята ѝ, като робиня. Отскоро започна да спи в леглото при нея — тя помълча. — За да не я оставя сама — поколеба се и допълни: — Не намеквам нищо друго.

Перото на брат Пиетро беше увиснало във въздуха, устата му беше отворена; но той не казваше нищо.

— Тя посещава църквата, следвайки игуменката като сянка; но не изрича молитвите, нито се изповядва, нито присъства на литургия. Предполагам, че е неверница. Наистина не знам. Тя е изключение от нашето правило. Не я наричаме „сестро“, наричаме я Ишрак.

— Ишрак ли? — Лука повтори странното име.

— Родена е в земите на османците — каза сестрата-ковчежничка, старейки се да говори сдържано. — Ще я забележите из манастира. Носи тъмна роба като мавърка, понякога закрива лицето си с воал. Кожата ѝ е с цвета на горена захар навсякъде. Сякаш е от карамел. Била е бебе, когато последният господар я довел по тези земи, когато се върнал от кръстоносните походи. Може би се е сдобил с нея като трофей, може би — като с домашен любимец. Не ѝ сменил името, нито се погрижил да я кръсти; но наредил да бъде отгледана заедно с дъщеря му като нейна лична робиня.

— Мислите ли, че тя може да има нещо общо с нарушенията? След като са започнали, когато е дошла в манастира? Нали е дошла с игуменката, по същото време?

Тя сви рамене.

— Някои от монахините се изплашиха от нея, когато я видяха за първи път. Тя е еретичка, разбира се, и изглежда стряскащо. Следва игуменката като сянка. Те я намираха за... — тя се поколеба. —

Смуцаваща — каза, после кимна в потвърждение на думата, която беше избрала. — Смуцаваща е. Всички казвахме това: смуцаваща.

— Какво прави?

— Не прави нищо за Бог — каза сестрата-ковчежничка с внезапна разпаленост. — Със сигурност не прави нищо за манастира. Където отиде игуменката, там отива и тя. Никога не се отделя от нея.

— Сигурно все пак излиза? Нали не е затворена?

— Никога не се отделя от игуменката — възрази тя. — А игуменката никога не излиза. Робинята витае наоколо като призрак. Върви в сенките, стои в тъмните ъгли, наблюдава всичко, и не говори с никоя от нас. Сякаш сме хванали в капан някакво странно животно. Имам чувството, че държа в клетка жълто-кафява лъвица.

— Самата вие боите ли се от нея? — попита Лука безцеремонно.

Тя вдигна глава и го погледна с ясният си сив поглед.

— Вярвам, че Бог ще ме предпази от злото — каза тя. — Но ако не бях напълно убедена, че съм под закрилата на Божията десница, тя би ме изпълвала с огромен ужас.

В малката стая настъпи мълчание, сякаш сред тях бе преминало тихо невидимо зло. Лука почувства как косъмчетата на тила му настръхват, докато под масата брат Пиетро потърси опипом разпятието, което носеше на колана си.

— С коя от монахините е най-добре да говоря първо? — попита Лука, нарушавайки мълчанието. — Напишете ми имената на онези, които са ходили насън, получавали са рани като на Христос, имали са видения и са се лишавали от храна.

Той побутна към нея хартията и перото, и, без припряност или колебание, тя изписа ясно шест имена и му върна листа.

— А вие? — попита той. — Случвало ли ви се е да имате видения или да ходите насън?

Усмивката, която тя отправи към по-младия мъж, беше почти прелъстителна:

— Будя се нощем за църковните служби, и отивам да се моля — каза тя. — Няма да ме намерите другаде, освен на топло в леглото ми.

Докато Лука примигваше, за да прогони от ума си това видение, тя стана от масата и излезе от стаята.

— Впечатляваща жена — каза Пиетро тихо, когато вратата се затвори зад нея. — Помислете си — да е в манастир от четиригодишна

възраст! Ако беше живяла във външния свят, какво ли би могла да постигне?

— Копринено бельо — отбеляза Фриз, като провря едрата си глава през вратата от коридора отвън. — Необичайно.

— Какво? Какво? — запита настойчиво Лука, разгневен без причина, чувствайки как сърцето му блъска в гърдите при мисълта за сестрата-ковчежничка, спяща в целомъдреното си ложе.

— Необичайно е да попаднеш на монахиня с копринено бельо. Власеница — да, това може би е крайност, но се среща. Коприненото бельо — не.

— Откъде, по дяволите, знаеш, че носи копринено бельо? — запита раздражено Пиетро. — И как се осмеляваш да говориш така, и то за такава жена?

— Видях го да се суши в пералното помещение, зачудих се на кого ли може да бъде. Стори ми се странно облекло за манастир, където монахините дават обет за бедност. Започнах да се ослушвам. Може и да съм глупак, но умея да слушам. Чух как бельото й шумоли, когато тя минаваше край мен. Тя не знаеше, че слушам, подмина ме, все едно бях камък или дърво. Коприната издава леко шумолене — той кимна самодоволно на Пиетро. — Има повече от един начин да провеждаш разследване. Не е нужно да умееш да пишеш, за да можеш да мислиш. Понякога помага и само да слушаш.

Брат Пиетро не му обърна никакво внимание.

— Коя е следващата? — попита той Лука.

— Игуменката — каза Лука. — После прислужницата й, Ишрак.

— Защо не се срещнем първо с Ишрак, а после може да я държим в съседната стая, докато игуменката говори — предложи Пиетро. — Така можем да бъдем сигурни, че няма да се наговорят.

— Да се наговорят за какво? — нетърпеливо запита Лука.

— Там е цялата работа — каза Пиетро. — Не знаем какво правят.

— Да се наговорят — Фриз внимателно повтори думата. — Наговорят. Странно как някои думи просто звучат като обвинение.

— Просто доведи робинята — заповяда Лука. — Ти не водиш разследването, от теб се очаква да ми служиш като на твой господар. И внимавай тя да не говори с никого, докато идва при нас.

Фриз отиде до кухнята на игуменката и попита за прислужницата, Ишрак. Тя дойде забулена като обитателка на

пустинята, облечена в черна туника и шалвари, с наметнат върху главата ѝ шал, прехвърлен направо през лицето, скриващ устата ѝ. От нея се виждаха само босите ѝ крака — със сребърен пръстен на единия палец — и тъмните, непроницаеми очи над воала. Фриз ѝ се усмихна окуражително; но тя не реагира изобщо, и влязоха мълчаливо в стаята. Жената се настани пред Лука и брат Пиетро, без да пророни нито дума.

— Името ви е Ишрак? — попита я Лука.

— Не говоря италиански — каза тя на перфектен италиански.

— Точно това правите сега.

Тя поклати глава и повтори:

— Не говоря италиански.

— Името ви е Ишрак — опита той отново, този път на френски.

— Не говоря френски — отвърна тя на френски със съвършен акцент.

— Името ви е Ишрак — каза той на латински.

— Да — призна тя на същия език. — Но не говоря латински.

— Какъв език говорите?

— Не говоря.

Лука осъзна, че се е озовал в задънена улица, и се наведе напред, придавайки си толкова авторитет, колкото беше възможно.

— Слушай, жено: имам заповед лично от Светия Отец да проведе разследване на събитията в този манастир и да му изпратя доклада си. По-добре е да ми отговориш, или ще станеш прицел не само на моя гняв, но и на неговия.

Тя сви рамене:

— Няма съм — каза простичко, на латински. — И, разбира се, той може да е ваш Свят Отец, но не е мой.

— Явно можеш да говориш — намеси се брат Пиетро. — Очевидно можеш да говориш няколко езика.

Тя обърна към него безочливия си поглед и поклати глава.

— Говориш с игуменката.

Мълчание.

— Имаме власт да те накараме да говориш — предупреди я брат Пиетро.

Изведнъж тя сведе очи, тъмните ресници забулиха погледа ѝ. Когато вдигна поглед, Лука видя, че в ъгълчетата на тъмнокафявите ѝ

очи имаше леки бръчици, и че тя се бореше с желанието си да се изсмее гласно на брат Пиетро.

— Не говоря — повтори само тя. — И не мисля, че имате някаква власт над мен.

Лука се изчерви до алено от бързия гняв на млад мъж, който е бил осмян от жена.

— Просто си върви — каза той кратко.

На Фриз, чието четвъртито лице се появи в отвора на откренатата врата, каза троснато:

— Повикай игуменката. И задръж тази няма жена в съседната стая, сама.

* * *

Изолда стоеше в рамката на вътрешната врата; качулката ѝ беше издърпана толкова напред, че хвърляше плътна сянка над лицето ѝ; ръцете ѝ бяха скрити в дълбоките ръкави, само нежните ѝ бели нозе в прости сандали се подаваха под расото. Без всякаква връзка, Лука забеляза, че пръстите на краката ѝ бяха порозовели от студ, а сводите на стъпалата ѝ — високо извити.

— Влезте — каза Лука, опитвайки се да овладее гнева си. — Моля, седнете.

Тя седна, но не отметна назад качулката си, затова Лука се намери принуден да наведе глава и да надникне отдолу, за да се опита да я види. В сянката на качулката можа да различи само сърцевидното очертание на челюстта и решителната линия на устата. Останалата част от нея си оставаше загадка.

— Ще отметнете ли качулката си назад, сестро?

— Бих предпочела да не го правя.

— Сестрата-ковчежничка се изправи пред нас без качулка.

— Накараха ме да дам клетва, че ще избягвам обществото на мъже — каза тя студено. — Наредиха ми да се закълна, че ще остана в този орден и няма да се срещам или разговарям с мъже, с изключение на съвсем малобройни думи и най-кратки срещи. Подчинявам се на обетите, които бях принудена да дам. Това не беше мой избор, той ми

беше наложен от Църквата. Вие, като служител на Църквата, би трябвало да сте доволен от покорството ми.

Брат Пиетро събра книгата си и зачака, с вдигнато перо.

— Бихте ли ни описали обстоятелствата около постъпването ви в манастира? — попита Лука.

— Те са достатъчно добре известни — каза тя. — Баща ми умря преди три месеца и половина, и остави замъка и земите си изцяло на брат ми, новия господар, както е редно и подобаващо. Майка ми беше мъртва, и той ми остави единствено избора между един кандидат за женитба или място в манастира. Брат ми, новият господар на Лукретили, прие решението ми да не се омъжвам и ми оказа голямото благоволение да ми възложи ръководството на този манастир, и аз постъпих тук, дадох обетите си и започнах службата си като тяхна игуменка.

— На колко години сте?

— На седемнайсет — каза тя.

— Не сте ли прекалено млада за игуменка?

Полускритата уста се изви в иронична усмивка:

— Разбира се, че не, ако се вземе предвид, че дядо ми е основал абатството, а брат ми е единственият му покровител.

— Чувствахте ли призвание за този сан?

— Уви, не. Дойдох тук, покорявайки се на братовото си желание и на последната воля на баща ми. Не защото чувствам, че имам призвание.

— Не пожелахте ли да се опълчите срещу желанието на брат си и волята на баща си?

За момент настъпи мълчание. Тя вдигна глава и той видя как му отправя замислен поглед от дълбините на качулката, сякаш се питаше дали е човек, който би могъл да я разбере.

— Разбира се, изкушавах се от греха на непокорството — каза тя спокойно. — Не разбирах защо баща ми би се отнесъл към мен така. Никога не ми беше говорил за манастира, нито беше намеквал, че иска за мен живот, посветен на вярата. Тъкмо обратното — говореше ми за светския живот, за това, как да бъда жена, ползваща се с почит и власт в света, как да управлявам земите си и да подкрепям Църквата, когато тя е изложена на нападки както тук, така и в Светите земи. Но брат ми беше с баща ми на смъртното му легло, чу последните му думи, а след

това ми показва завещанието му. Последното желание на баща ми явно е било да дойда тук. Обичах баща си, още го обичам. Подчинявам му се в смъртта, както му се подчинявах приживе — гласът ѝ потрепери леко, когато заговори за баща си. — Аз съм му добра дъщеря сега, както бях и преди.

— Говорят, че сте довели със себе си вашата робиня, мавърско момиче на име Ишрак, и че тя нито е сестра мирянка, нито е положила обети.

— Тя не ми е робиня; свободна жена е. Може да прави каквото желае.

— Тогава какво прави тук?

— Каквото желае.

Лука беше сигурен, че видя в засенчените ѝ очи същия проблясък на дързост, който бе зърнал у робинята.

— Майко игуменко — каза той сурово. — Не би трябвало да имате други близки, освен сестрите от вашия орден.

Тя го погледна с дръзка увереност и отвърна:

— Не мисля така. Не мисля, че имате властта да ми казвате това. И не мисля, че желая да ви слушам, дори да твърдите, че имате тази власт. Доколкото знам, не съществува закон, който гласи, че една жена, неверница, не може да влезе в женски манастир и да служи редом с монахините. Не съществува традиция, която да ѝ го забранява. Ние сме от августинския орден, и като игуменка аз мога да ръководя тази обител, както намеря за добре. Никой не може да ми казва как да го правя. Ако съм назначена за игуменка, това ми дава правото да решавам как ще се управлява тази обител. След като съм била принудена да поема тази власт, можете да бъдете сигурни, че ще управлявам — думите бяха дръзки, но гласът ѝ беше много спокоен.

— Казват, че тя не се е отделяла от вас, откакто сте дошли в манастира?

— Вярно е.

— Никога не е излизала извън портите?

— Нито пък аз.

— Тя е с вас денонощно?

— Да.

— Говори се, че тя спи в леглото ви? — каза Лука дръзко.

— Кой го казва? — попита го игуменката с равен тон.

Лука сведе поглед към бележките си, а брат Пиетро размести книгата.

Игуменката сви рамене, сякаш бе изпълнена с презрение към тях и към твърде алчното им за подробности разследване.

— Предполагам, че трябва да питате всички за всичко, което са си въобразили — каза тя пренебрежително. — Ще трябва да бърбите като свраки. Ще чуете най-безумни приказки от най-страхливи и склонни към фантазии хора. Ще искате от глупави момичета да ви разправят приказки.

— Къде спи тя? — упорстваше Лука, чувствайки се като глупак.

— Откакто в манастира настъпи такъв смут, тя предпочете да спи в леглото ми, както правеше, когато бяхме деца. Така може да ме предпази.

— От какво?

Тя въздъхна, сякаш бе уморена от любопитството му.

— Разбира се, не знам. Не знам защо се бои за мен. Не знам защо аз самата се боя за себе си. Всъщност, мисля, че никой не знае какво се случва тук. Не сте ли дошли да откриете именно това?

— Изглежда, че нещата са потръгнали много зле, откакто сте дошли тук.

Тя сведе глава мълчаливо за миг и призна:

— Това вече е вярно. Но то не се дължи на нещо, което съм сторила умишлено. Не зная какво става тук. Съжалявам много за това. Лично на мен то ми причинява голяма болка. Озадачена съм. Аз съм... безпомощна.

— Безпомощна? — Лука повтори думата, която сякаш натежа от самота.

— Безпомощна — потвърди тя.

— Не знаете как да управлявате манастира?

Главата ѝ се сведе, сякаш тя отново се молеше. После едно леко, безмълвно кимване потвърди думите му: че тя не знаеше как да ръководи манастира.

— Не и сега — прошепна тя. — Не и когато те казват, че са обсебени, не и когато се държат като обезумели.

— Вие нямате призвание — каза ѝ Лука много тихо. — Искате ли ви се да сте извън тези стени, дори сега?

От устните ѝ се откъсна едва доловима въздишка на копнеж. Лука почти можеше да почувства пламенното ѝ желание да бъде свободна, чувството ѝ, че трябва да бъде свободна. Кой знае защо, той си спомни за пчелата, която Фриз беше пуснал да излети навън на слънце, помисли си, че всяка форма на живот, дори малката пчела, копнее за свобода.

— Как може този манастир да се надява на благополучие с игуменка, която мечтае да бъде свободна? — попита я той строго. — Знаете, че трябва да служим там, където сме дали обет да бъдем.

— Вие — не — тя му се нахвърли, сякаш я беше разгневил. — Защото вие е трябвало да бъдете свещеник в малък провинциален манастир, но ето ви тук — свободен като птица. Обикаляте из страната, яздейки най-добрите коне, които Църквата може да ви даде, следван от другар и писар. Ходите където поискате и разпитвате всички. Свободен сте да разпитвате мен — дори сте упълномощен да разпитвате мен, която живее тук и служи тук, и се моли тук, и не е направила нищо, освен че понякога тайно си пожелава...

— Не е ваша работа да отправяте забележки към нас — намеси се брат Пиетро. — Лично папата ни упълномощи. Нямаме право да задавате въпроси.

Лука остави тези думи без коментар, тайно обзет от облекчение, че не се налагаше да признава на игуменката радостта, която бе изпитал, когато го освободиха от манастира, насладата, която изпитваше от ездата, безкрайното си неутолимо любопитство.

При думите на брат Пиетро тя тръсна глава и отбеляза пренебрежително:

— Очаквах да го защитите. Очаквах да се подкрепяте взаимно, както правят мъжете, както правят винаги мъжете.

Тя се обърна към Лука.

— Разбира се, мислила съм си, че съм напълно неподходяща да бъда игуменка. Но какво да направя? Желанията на баща ми бяха ясни, вече няма нищо по-важно от заповедите на брат ми. Баща ми желаше да бъда игуменка, а брат ми нареди да изпълня желанието му. Така че ето ме тук. Може да е против моите желания, може да е против желанията на общността. Но такива са заповедите на брат ми и на баща ми. Ще направя каквото мога. Дадох обети. Обвързана съм с това място до смъртта си.

— Пълни обети ли дадохте?

— Да.

— Обръснахте ли главата си, отказахте ли се от богатството си?

Едва доловимо движение на забулената глава го предупреди, че я беше хванал в някаква малка измама.

— Отрязах косата си и прибрах майчините си накити — каза тя предпазливо. — Никога повече няма да ходя с непокрита глава. Никога няма да нося сапфирите й.

— Мислите ли, че тези проявления на смут и беди са предизвикани от вас? — попита той без заобикалки.

Лекото й ахване разкри колко е разстроена от обвинението. Тя почти се отдръпна ужасено от това, когато чу думите му, после събра смелост и се приведе към него. Той срещна напрегнатия поглед на тъмносините й очи.

— Може би. Възможно е. Вие ще бъдете човекът, който трябва да намери отговора. В крайна сметка, вие сте назначен, за да откривате такива неща. Със сигурност не искам нещата да останат така. Не разбирам какво се случва, но то причинява мъка и на мен. Не става дума само за сестрите, аз също съм...

— Вие сте?

— Засегната — каза тя тихо.

Лука, замаян, се обърна към брат Пиетро, чието перо беше увиснало над листа. Той отново гледаше със зяпнала уста.

— Засегната? — повтори Лука, питайки се трескаво дали тя иска да каже, че обезумява.

— Наранена — поправи се тя.

— По какъв начин?

Тя поклати глава, сякаш не искаше да отговори докрай.

— Дълбоко — беше единственото, което каза.

В осветената от слънцето стая се възцари дълго мълчание. Застаналият отвън Фриз, забелязал, че гласовете са замлъкнали, отвори вратата, надникна вътре, но Лука го изгледа така мрачно и намръщено, че той бързо се отдръпна и каза:

— Извинете — чак когато вратата се затвори.

— Не е ли редно манастирът да бъде поверен на грижите на мъжката монашеска обител, на доминиканците? — попита Пиетро рязко. — Можете да бъдете освободена от обетите си и главата на

абатството да управлява двете общности. Монахините могат да преминат под надзора на абата, делата на женския манастир могат да бъдат прехвърлени на замъка. Ще бъдете свободна да си тръгнете.

— Да поставим мъже да управляват жените? — Тя вдигна поглед, сякаш се канеше да му се изсмее. — Това ли е единственото, което можете да предложите вие тримата? Дали сте си труда да дойдете чак от Рим с хубавите си коне — писар, разследващ и слуга — и най-добрата идея, която ви хрумва, е един женски манастир да се откаже от независимостта си и да бъде управляван от мъже? Готови сте да разрушите нашия стар орден с отдавнашни традиции, готови сте да унищожите нас, които се опитваме да подражаваме на света Богородица, и да ни поставите под управлението на мъже?

— Бог е дал на мъжете властта над всичко — изтъкна Лука. — При сътворението на света.

Бързият изблик на присмехулна дързост я напусна така скоро, както беше дошъл.

— О, може би — каза тя, внезапно уморена. — Щом казвате. Не знам. Не съм възпитана да мисля така. Но знам, че именно това искат някои от сестрите, знам, че според братята е редно да стане така. Не съм убедена, че Бог изрично иска мъжете да властват над жените. Баща ми никога не е споменавал пред мен такова нещо, а той беше кръстоносец, сам беше пътувал до Светите земи и се беше молил на самото рождено място на Христос. Той ме възпита да мисля за себе си като за чадо Божие и светска жена. Никога не ми е казвал, че Бог е поставил мъжете над жените. Казваше, че Бог ги е създал заедно, за да си помагат и да се обичат помежду си. Но не знам. Със сигурност Бог — ако Той някога се принизява да говори с жена — не ми говори.

— А каква е вашата собствена воля? — попита я Лука. — Вие, която сте тук, макар да казвате, че не искате да бъдете тук? С прислужница, която говори три езика, но твърди, че е няма? Молейки се на Бог, който не ви говори? Вие, която казвате, че сте наранена? Вие, която твърдите, че сте засегната? Каква е вашата воля?

— Аз нямам воля — каза тя протичко. — Всичко това дойде твърде скоро за мен. Баща ми умря само преди четиринайсет седмици. Можете ли да си представите какви чувства поражда това у неговата дъщеря? Обичах го дълбоко, той беше единственият ми родител, героят на моето детство. Той ръководеше всичко, беше слънцето на

моя свят. Събуждам се всяка сутрин и трябва да си напомням, че е мъртъв. Постъпих в манастира само дни след смъртта му, в първата седмица на траура. Можете ли да си представите това? Бедите започнаха да се случват почти веднага. Баща ми е мъртъв, а всички около мен или се преструват на луди, или полудяват.

Така че ако ме питате какво искам, ще ви кажа. Нямам желание да правя друго, освен да плача и да спя. Пожелавам си само едно — нищо от това да не се беше случвало. В най-лошите мигове ми се иска да завържа въжето от камбанарията около гърлото си и да го оставя да ме разлюлее, да ме вдигне от земята и да ми счупи врата, докато камбаната бие.

Ожесточението накара думите ѝ да отекнат като камбанен звън в тихата стая.

— Светотатство е да посегнеш на себе си — каза Лука бързо. — Дори мисълта за това е грях. Ще трябва да изповядате подобно желание пред свещеник, да приемете покаянието, което той ви определи, и да не помисляте за това никога повече.

— Зная — отвърна тя. — Зная. И именно затова само го желая, а не го правя.

— Вие сте една изтерзана жена — нямаше представа какво трябваше да каже, за да я утеши. — Изтерзано момиче.

Тя вдигна глава и на него му се стори, че вижда в сенките под качулката ѝ призрака на усмивка.

— Не ми е нужно някакъв разследващ да дойде чак от Рим, за да ми каже това. Но готов ли сте да ми помогнете?

— Стига да мога — каза той. — Ако мога, ще го направя.

Замълчаха. Лука изпитваше чувството, че по някакъв начин ѝ се беше врекъл. Тя побутна бавно качулката си назад, съвсем леко, така че той да може да види пламъка на искрените ѝ сини очи. После брат Пиетро шумно натопи перото си в шишенцето с мастило и Лука се съвзе.

— Нощес видях през двора да тича една монахиня, преследвана от три други — каза той. — Тази жена стигна до външната порта и заблъска по нея с юмруци, пицейки като лисица — ужасен звук, вопъл на прокълнатата. Те я уловиха и я отнесоха обратно в манастира. Предполагам, че са я прибрали обратно в килията ѝ?

— Да — каза тя студено.

— Видях ръцете ѝ — продължи той, и сега изпита чувството, че не провежда разследване, а отправя обвинение. Чувстваше се така, сякаш я обвинява. — По дланите ѝ имаше рани, белязани бяха със знака на разпятието, сякаш тя показваше, или имитираше, раните на Христос.

— Не ги имитира — каза му игуменката със сдържано достойнство. — За нея това е мъчение, не извор на гордост.

— Знаете това?

— Знам го със сигурност.

— Тогава ще се срещна с нея днес следобед. Ще я изпратите при мен.

— Няма.

Спокойният ѝ отказ порази Лука.

— Трябва!

— Няма да я изпратя днес следобед. Цялата общност наблюдава вратата на жилището ми. Пристигнахте достатъчно шумно, цялото абатство, братята и сестрите, знае, че сте тук и че вземате показания. Няма да позволя тя да бъде допълнително посрамена. За нея е достатъчно ужасно всички да знаят, че по ръцете ѝ се появяват тези белези и че сънува тези сънища. Можете да се срещнете с нея; но в избрано от мен време, когато никой не гледа.

— Имам заповед лично от папата да разпитам злосторниците.

— Това ли си мислите за мен? Че съм злосторница? — внезапно попита тя.

— Не. Трябваше да кажа, че имам заповед от папата да проведе разследване.

— Тогава го направете — каза тя дръзко. — Но няма да се срещнете с онази млада жена, докато за нея не бъде безопасно да дойде при вас.

— Кога ще бъде това?

— Скоро. Когато преценя, че е подходящо.

Лука осъзна, че нямаше да стигне по-далеч с игуменката. За своя изненада не беше ядосан. Установи, че ѝ се възхищава; харесваше будното ѝ чувство за чест, и споделяше нейното объркване относно това, което се случваше в манастира. Повече от всичко друго обаче ѝ съчувстваше за загубата. Лука знаеше какво е да тъгуваш за родител, да си нямаш никого, който да се грижи за теб, да те обича и закриля.

Знаеше какво е да се изправиш сам пред света и да чувстваш, че си сирак.

Откри, че ѝ се усмихва, макар да не можеше да види дали тя отвърща на усмивката му.

— Не е лесно да се разпитва жена като вас.

— Брат Лука, не е лесно да откажа на човек като вас — отвърна тя, стана без позволение и излезе от стаята.

През остатъка от деня Лука и брат Пиетро разпитваха една монахиня след друга, записваха историята на всяка, нейните надежди и страхове. Нахраниха се сами в приемната на сестрата-ковчежничка, обслужвани от Фриз. Следобед Лука отбеляза, че не може да понесе още едно момиче с преbledняло лице да му разказва, че е имало лоши сънища и че съвестта му го терзаела, и заяви, че трябвало да си откъхне от тревогите и страховете на жените.

Оседлаха конете им и тримата мъже излязоха на езда в голямата букова гора, където яките дървета образуваха високи арки над тях, а от клоните им падаха медночервени листа и букови жълъди, с непрестанен шепнещ звук. Конете се движеха почти безшумно, защото дебелият килим от горски листа заглушаваше звука от копитата им, а Лука яздеше напред, сам, уморен от множеството жаловити гласове, които бе слушал този ден, питайки се дали щеше да успее да извлече някакъв смисъл от всичко, което бе чул, боейки се, че единственото, което правеше, бе да слуша безсмислени сънища и да се плаши от фантазии.

Пътеката ги водеше все по-нависоко и по-нависоко, докато излязоха над гората, в местност, откъдето се разкриваше изглед надолу към посоката, от която бяха дошли. Над тях пътеката продължаваше, по-тясна и по-камениста, нагоре към високите планини, които се издигаха, сурови и прекрасни, навсякъде около тях.

— Това е по-добре.

Фриз потупа коня си по шията, когато поспряха за миг. Долу под себе си видяха селцето Лукретили, сивия плочест покрив на абатството, обителите на двете монашески общности, разположени от двете му страни, и издигащият се над тях замък, където знамето на

новия владетел пърхаше на вятъра над кръглата стражева кула при портата.

Въздухът беше студен. Над тях самотен орел описа кръг и се отдалечи. Брат Пиетро пристегна наметалото около раменете си и погледна Лука, за да му напомни, че не трябва да остават навън твърде дълго.

Заедно обърнаха конете и поеха по билото на хълма, като внимаваха гористата местност да остане от дясната им страна, а после, по първата дърварска пътека, отново се спуснаха надолу към долината, замлъквайки, когато дърветата се сгъстиха около тях.

Пътеката лъкатушеше през гората. Веднъж чува шум на капеща вода, а после — тракането на кълвач, който пробиваше кората на дърво. Точно когато мислеха, че са отминали селото, излязоха на едно сечище и видяха широк, утъпкан път, водещ към замъка Лукретили, който се издигаше като висок каменен стражеви пост, надвесен над пътя.

— Добре се е наредил — отбеляза Фриз, като погледна високите стени на замъка, подвижния мост и леко развяващите се знамена. Откъм господарските конюшни долетя воят на глутницата ловни хрътки. — Нелош живот. Богатство, колкото щещ, ловиш си сам елените, изхранваш се от собствения си дивеч, достатъчно пари да идеш в Рим да позяпаш, когато ти се прище, и изба, пълна с твое собствено вино.

— Светците да са й на помощ, сигурно тъгува за дома си — отбеляза Лука, като гледаше към високите кули на красивия замък, пътеките за езда, които водеха навътре в гората и отвъд до езера, хълмове и потоци. — От цялото това богатство и свобода да се озове между четири стени, осъдена на уединение до смъртта си! Как е могъл един баща, който обича дъщеря си, да я отгледа на свобода тук, а после на смъртното си ложе да я затвори?

— По-добре това, отколкото лош съпруг, който би посегнал да я бие в мига щом брат й обърне гръб, по-добре това, отколкото да умре при раждане — изтъкна брат Пиетро. — По-добре това, отколкото да бъде омаяна от някой зестрогонец, и цялото семейно богатство и добро име да бъдат унищожени след година.

— Зависи от зестрогонеча — обади се Фриз, без да го питат. — Някой юначага с поне мъничко обаяние щеще може би да докара малко

руменина на бузите ѝ, да ѝ даде повод за приятни блянове.

— Достатъчно — заяви Лука. — Не може да говориш за нея така.

— Изглежда, не трябва да мислим за нея като за хубава девойка — обърна се Фриз към коня си.

— Достатъчно — повтори Лука. — Пък и не знаеш как изглежда тя, не повече, отколкото знам аз.

— Ха, но аз се досещам от походката ѝ — тихо каза Фриз на коня си. — Винаги можеш да прецениш дали едно момиче е хубаво по походката му. Хубаво момиче като нея ходи така, сякаш притежава света.

Изолда и Ишрак бяха на прозореца, когато младите мъже влязоха обратно през портата.

— Нима не можеш направо да усетиш мириса на чистия въздух по дрехите им? — прошепна първата. — Когато той се наведе напред, можах да доловя мириса на гората, на свежия въздух и на вятъра, който идва от планината.

— Можем да излезем, Изолда.

— Знаеш, че не мога.

— Можем да излезем тайно — отвърна другата. — Нощем, през малката странична портичка в стената. Можем просто да се разходим из гората на светлината на звездите. Ако копнееш да бъдеш навън, не е нужно да бъдем затворници тук.

— Знаеш, че се заклех никога да не излизам оттук...

— След като толкова много обети се нарушават? — настоя другата. — След като обърнахме абатството надолу с главата и доведохме ада тук вътре с нас? Какво значение би имал още един грях? Какво значение има какво правим сега?

Погледът, който Изолда отправи към приятелката си, беше потъмнял от вина.

— Не мога да се откажа — прошепна тя. — Каквото и да мислят или казват хората, че съм направила, каквото и да съм направила — няма да изневеря на себе си. Ще удържа на думата си.

Тримата мъже присъстваха на вечернята — последната служба, преди монахините да се оттеглят за през нощта. Фриз погледна с копнеж към складовете на сестрата-ковчезничка, когато тримата мъже излязоха в галерията под колоните и се разделиха, за да отидат в стаите си.

— Какво не бих дал за чаша вино преди лягане — каза той. — Или две. Или три.

— Наистина си безнадежден като слуга на духовник — отбеляза Пиетро. — Нямахте ли да ти е по-добре в някоя кръчма?

— А как щеше да се справя малкият господар без мен? — запита Фриз възмутено. — Кой го наглеждаше в манастира и го пазеше? Кой го хранеше, когато беше само едно дългокрако врабче? Кой го следва сега, където и да отиде? Кой пази пред вратата му?

— Наглеждаше ли те в манастира? — попита Пиетро, обръщайки се изненадано към Лука.

Лука се засмя.

— Наглеждаше вечерята ми и изяждаше всичко, което оставях — каза той. — Изпиваше дажбата ми от вино. В този смисъл ме наглеждаше много зорко.

Когато Фриз понечи да възрази, Лука го тупна по рамото.

— Е, добре де! Добре! — На Пиетро каза: — Когато най-напред постъпих в манастира, той ме пазеше, за да не ме бият по-големите момчета. Когато ме обвиниха в ерес, той свидетелства в моя полза, макар да не разбираше нищичко от това, което твърдяха, че съм направил. Бил ми е предан, винаги, от мига на първата ни среща, когато бях само един уплашен послушник, а той беше мързелив прислужник в готварницата. А когато ми възложиха тази мисия, той помоли да го освободят, за да ме придружи.

— Ето, видя ли! — възкликна Фриз тържествуващо.

— Но защо те нарича „малки господарю“? — настоя Пиетро.

Лука поклати глава.

— Кой знае? Не и аз.

— Защото той не беше обикновено момче — обясни разпалено Фриз. — Толкова умен, а, когато беше дете — и прекрасен като ангел. Пък и всички казваха, че е от неземан произход...

— Стига толкова! — нареди кратко Лука. — Нарича ме „малки господарю“, за да погъделичка собствената си суета. Би се представил

дори за слуга на принц, ако мислеше, че някой ще му повярва.

— Ще видите — каза Фриз, като кимна тържествено на брат Пиетро. — Той не е обикновен млад човек.

— Очаквам с нетърпение проявата на необичайните му способности — каза брат Пиетро сухо. — По-добре рано, отколкото късно, ако е възможно. Сега си лягам.

Лука вдигна ръка да пожелае лека нощ на двамата, и влезе в жилището на свещеника. Затвори вратата зад гърба си и изхлузи ботушите си, като внимателно пъкна прибория в ножницата кинжал под възглавницата си. Сложи листа с описанието на числото нула в единия край на масата, а показанията, които Пиетро беше записал — в другия. Имаше намерение да прегледа показанията, а после да се възнагради, като разгледа ръкописа за нулата, работейки цяла нощ. После щеше да присъства на утринната молитва.

Около два сутринта тихичко почукване на вратата го накара да се отдръпне бързо от масата и да измъкне кинжала изпод възглавницата си.

— Кой е там?

— Една сестра.

Лука пъкна ножа отзад в колана си и откряна вратата. Жена с воал от плътна дантела, скриващ напълно лицето ѝ, стоеше безмълвно на прага му. Той хвърли бързо поглед нагоре и надолу по безлюдната галерия и отстъпи назад, за да ѝ даде знак, че може да влезе. В някакво ъгълче на ума му се мярна мисълта, че поема риск, като я пуска да влезе при него без свидетели, без брат Пиетро да записва всичко казано от нея. Но тя също рискуваше и нарушаваше обетите си, като оставаше насаме с мъж. Сигурно бе тласкана от нещо много силно, за да влезе в спалнята на мъж, сама.

Видя, че тя държеше ръцете си свити, сякаш криеше в дланите си нещо дребно.

— Искали сте да ме видите — каза тя тихо. Гласът ѝ беше нисък и сладък. — Искали сте да видите това.

Тя протегна ръце към него. Лука трепна и се дръпна ужасено, когато видя, че в средата и на двете имаше по една плитка дупка, а всяка длан беше пълна с кръв.

— Господ да ни е на помощ!

— Амин — каза тя на мига.

Лука посегна за кърпата и грубо отпра една ивица от нея. Намокри я с вода от легена и внимателно попи всяка рана. Тя трепна леко, когато той я докосна.

— Съжалявам, съжалявам.

— Не болят много, не са дълбоки.

Лука попи кръвта и видя, че и двете рани бяха спрели да кървят.

— Кога стана това?

— Събудих се току-що, и ги видях така.

— Случвало ли се е преди?

— Миналата нощ. Имах ужасен сън, и когато се събудих, бях в килията си, в леглото си, но стъпалата ми бяха кални, а дланите ми бяха покрити с кръв.

— Мисля, че съм видял точно вас — каза той. — В предния двор? Нищо ли не помните?

Тя поклати глава. Дантеленият воал потрепна, но не разкри лицето ѝ.

— Просто се събудих и ръцете ми бяха така, с нови рани. Случвало се е преди. Понякога се будех сутрин и ги виждах наранени, но вече бяха спрели да кървят, сякаш са се появили по-рано през нощта, без дори да се събудя. Не са дълбоки, виждате, зарастват за броени дни.

— Имате ли видения?

— Ужасни видения! — избухна тя внезапно. — Не мога да повярвам, че е Божие дело да се будя с кървящи ръце. Нямам усещане за святост, не изпитвам нищо друго освен ужас. Тези рани не може да са ми изпратени от Бог. Трябва да са плод на светотатство.

— Възможно е Бог да действа чрез вас, по загадъчен начин... — опита се да каже Лука.

Тя поклати глава.

— Чувствам го повече като наказание. За това, че съм тук, за това, че следвам службите, а въпреки това съм прокълнатата с непокорно сърце.

— Колко от вас са тук не по своя воля?

— Кой знае? Кой знае какво си мислят хората, когато прекарват всеки ден в мълчание, молейки се, както им е наредено да правят, пеейки, както им заповядват? Не ни е позволено да разговаряме помежду си през деня, освен за да повторим получените заповеди или

да си прочетем молитвите. Кой знае какво си мисли някой от нас? Кой знае какво си мислим тайно всички ние?

Думите ѝ толкова усилваха усещането на самия Лука, че манастирът е пълен с тайни, та той не може да се застави да я попита нищо повече, а предпочете вместо това да действа. Взе чист лист хартия.

— Сложете дланите си тук — нареди той. — Първо дясната, а после лявата.

Сякаш ѝ се искаше да откаже, но тя изпълни нареждането му, а после и двамата погледнаха, ужасено, към двата спретнати триъгълни отпечатъка, които кръвта ѝ остави върху бялата хартия за писане, и сянката на окървавения отпечатък от дланите ѝ около тях.

— Брат Пиетро трябва да види ръцете ви — реши Лука. — Ще трябва да дадете показания.

Очакваше тя да се възпротиви; тя обаче не го стори. Покорно сведе глава пред него.

— Елате в стаята, където вода разпитите, рано утре сутринта — каза той. — Веднага след утринната молитва.

— Много добре — каза тя спокойно. Отвори вратата и се измъкна тихо.

— А как е името ви, сестро? — попита Лука, но тя вече си беше отишла. Едва тогава той осъзна, че тя нямаше да дойде в стаята за разпити и да свидетелства, и че така и не успя да научи името ѝ.

Лука чакаше нетърпеливо след утринната служба, но монахинята не дойде. Беше твърде разгневен на себе си, за да обясни на Фриз и брат Пиетро защо не желаше да се среща с никой друг, а седеше в стаята на отворена врата, с книжата на масата пред него.

Накрая заяви, че трябвало да излезе на езда, за да проясни ума си, и отиде в конюшните. Една от сестрите — мирянки извличаше нечистотии от двора на конюшните, тя доведе коня му и го оседла. За Лука, който толкова дълго беше живял в свят без жени, беше странно да види всичката тежка черна работа да се върши от жени, всички религиозни служби да се водят от жени, живеещи напълно самодостатъчно, в свят без мъже с изключение на приходящия свещеник. Това усилваше усещането му за неловкост и неуместност.

Тези жени живееха в общност, сякаш мъжете не съществуваха, сякаш Бог не беше създал мъжете, за да бъдат техни господари. Те си бяха достатъчни сами на себе си и управлявани от едно момиче. Това беше в противоречие с всичко, което бе съблюдавал и всичко, на което го бяха учили, и му се струваше, че съвсем не бе чудно, дето всичко се беше объркало.

Докато Лука чакаше да изведат коня му, видя Фриз да се появява под арката на входа с оседлания си як петнист кон, и го загледа как с усилие се качва на седлото.

— Ще яздя сам — каза Лука остро.

— Може. И аз ще яздя сам — каза Фриз спокойно.

— Не те искам с мен.

— Няма да съм с теб.

— Язди тогава в другата посока.

— Както кажеш.

Фриз спря, затегна колана на седлото си и мина през портата, покланяйки се с изящна вежливост на старата вратарка, която го изгледа смръщено, а после изчака отвън пред портата Лука да премине в тръс.

— Казах ти, не искам да яздиш с мен.

— Именно затова изчаках — обясни Фриз търпеливо. — Трябваше да видя в коя посока потегляш, за да се уверя, че ще хвана обратната. Но разбира се, наоколо може да има вълци, или крадци, или крайпътни разбойници, или бандити, затова нямам нищо против компанията ти през първия час или там някъде.

— Просто млъкни и ме остави да помисля — каза Лука грубо.

— Нито дума — отбеляза Фриз към коня си, който отвърна с потрепване на кафявото си ухо. — Няма като гроб.

Той всъщност успя да запази мълчание в продължение на няколко часа, докато яздеха на север, отдалечавайки се бързо от абатството, от замъка Лукретили и от селцето, което се гушеше под стените му. Поеха по широка, гладка пътека със сплъстена трева, растяща в средата, и Лука подкара коня си в лек галоп, като почти не забелязваше подминаваните тук-там ферми, някое разбягващо се пред конете им стадо овце, грижливо поддържаните лозя. Но после, когато към пладне стана по-горещо, Лука спря коня си, внезапно осъзнавайки, че са доста далече от абатството, и каза:

— Предполагам, че ще е добре да тръгваме обратно.

— Може би първо ще искаш малко разрежено пиво и залък хляб с шунка? — предложи подканващо Фриз.

— Носиш ли?

— Във вързопа. Просто в случай че стигнем точно дотук и ни хрумне, че може да ни се прииска разрежено пиво и нещо за хапване.

Лука се ухили и каза:

— Благодаря ти. Благодаря ти, че донесе храна, и ти благодаря, че дойде с мен.

Фриз кимна самодоволно и потегли начело, отклони се от пътя и навлезе в сенките на малка горичка. Слезе от якия си кон и праметна юздите свободно през седлото. Конят веднага наведе глава и започна да пасе рядката горска трева. Фриз разстла наметката си, за да седне Лука върху нея, а после извади глинена кана с разрежено пиво и два хляба. Двамата мъже се нахраниха мълчаливо, после Фриз извади със замах малка бутилка хубаво червено вино.

— Отлично — отбеляза Лука.

— Най-хубавото в избата — отговори Фриз, като пресуши и последните капки.

Лука се изправи, отупа трохите и взе поводите на коня си, които беше праметнал през един храст.

— Няма да е зле да напоим конете, преди да се върнем — отбеляза Фриз.

Двамата млади мъже поведоха конете обратно по пътеката, а после ги възседнаха, за да се отправят към манастира. Яздиха известно време, докато чуха ромоленето на поток, далече от лявата си страна, по-навътре в гората. Отклониха се от пътеката и, водени от шума на течащата вода, първо стигнаха до широк поток, а после го последваха надолу по склона, до мястото, където той образуваше широко и дълбоко езерце. Брегът беше кален и утъпкан, сякаш много хора идваха тук за вода — странна гледка в безлюдната гора. Лука забеляза останените в калта следи от дървените налъми, които монахините носеха над обувките си, когато работеха в градините и нивите на абатството.

Фриз се подхлъзна, почти загубвайки опора, и възкликна, когато видя, че бе стъпил в тъмнозелена локва от гъши курешки.

— Погледни това! Проклетата птица. Бих ѝ извил врата, та да я изям, кълна се.

Лука взе поводите на двата коня и ги остави да пият от водата, докато Фриз се наведе да избърше ботуша си с един лист лапад.

— Е, мътните да ме...!

— Какво има?

Без да продума, Фриз протегна листото с мръсотията по него.

— Какво? — попита Лука, като се сниши и се отдръпна от поднесеното листо.

— Погледни по-внимателно. Хората все казват, че където има тор, има пари — и ето ги тук. Погледни по-внимателно, защото мисля, че спечелих състояние!

Лука погледна по-внимателно. Сред тъмнозеления цвят на гъшите курешки бяха разпръснати миниатюрни зрънца пясък, които проблясваха ярко.

— Какво е това?

— Злато, малки господарю! — Фриз кипеше от възторг. — Виждаш ли го? Гъските пасат край реката, речната вода носи мънички зрънца злато от златна жила, която се намира някъде в планината, вероятно никой не знае къде. Гъската гълта пясъка, изкарва го, аз го намирам върху ботуша си. Сега ми остава само да разбера кой притежава земите около потока, да ги изкупя за дребни пари, да промия пясъка, за да отделя златото, и самият аз ставам важна особа и ще яздя хубав кон и ще притежавам собствени хрътки!

— Ако земевладелецът склони да продава — предупреди го Лука. — Освен това мисля, че това все още са земи на господаря на Лукретили. Може би той ще иска сам да промие пясъка за злато.

— Ще купя земята от него, без да му казвам — рече възбудено Фриз. — Ще му кажа, че искам да живея край потока. Ще му кажа, че имам призвание, като онази бедна девойка, сестра му. Ще му кажа, че чувствам призвание да бъда свят отшелник, да живея край езерцето и да се моля по цял ден.

Лука се засмя гласно, като си представи как Фриз се отдава на молитвено уединение, но внезапно Фриз вдигна ръка.

— Някой идва — предупреди той. — Тихо, да се махнем от пътя.

— Защо да се крием? Не правим нищо лошо.

— Човек никога не знае — прошепна Фриз. — Бих предпочел да не ме откриват на брега на златоносен поток.

Двамата отдръпнаха конете си по-навътре в гората, встрани от пътеката, и зачакаха. Лука метна пелерината си върху главата на коня, така че той да не вдига шум, а Фриз посегна нагоре към ухото на якия си, набит кон и му прошепна нещо. Конят сведе глава и застана тихо. Двамата мъже видяха през дърветата как дузина монахини, облечени в тъмнокафявите си работни раса, с криволичене вървяха по пътеката, а дървените им налъми жвакаха в калта. Фриз леко стисна муцуната на коня си, та животното да не пръхти.

Последните две монахини водеха малко магаре, натоварено с голям куп мръсни овчи руна. Докато Фриз и Лука гледаха, скрити зад храстите, жените разпростряха руната долу в потока, та водите да ги изплакнат и почистят, а после обърнаха магарето и се върнаха по пътя, от който бяха дошли. Покорни на обетите си, те работеха мълчаливо, но когато поведоха малкото магаре, подхванаха псалм и двамата млади мъже ги дочуха да пеят: „Господ е Пастир мой, от нищо не ще се нуждая^[1]“...

— Не ще се нуждая — промърмори Фриз, когато двамата се показаха от укритието си. — По дяволите. По дяволите. „Не ще се нуждая“, как ли пък не! Защото ще се нуждая. Аз се нуждая. И ще продължа да се нуждая, да се нуждая и да бленувам и да оставам вечно разочарован.

— Защо? — попита Лука. — Те просто перат вълната. Все още можеш да си купиш твоя поток и да промиваш пясъка за злато.

— Не и те — каза Фриз. — Не и тези лукави лисички. Те не перат вълната. Защо да идват чак тук, за да перат някаква си вълна, когато между това място и абатството има половин дузина потоци? Не, те промиват пясъка за злато по стария начин. Слагат вълната в потока — видя ли как я разпростират по цялата ширина на потока, така че водата да тече през тях? Влакната на вълната улавят златните зрънца, улавят дори най-ситния прах. След около седмица те ще се върнат и ще измъкнат улова си: мокри руна, натежали от злато. Ще ги отнесат обратно в абатството, ще ги изсушат, ще изчеткат златния прах, и на пода ще остане цяло състояние! Малки крадли!

— Колко? — запита Лука. — Колко злато би задържало едно руно?

— И защо никой не спомена това тяхно дребно занимание? — попита Фриз. — Чудя се дали господарят на Лукретили знае? Добре изигран ще се окаже, ако е настанил сестра си в манастира, само за да може тя в крайна сметка да му отмъкне богатството под носа, използвайки самите монахини, които ѝ е възложил да ръководи.

Лука погледна неразбиращо Фриз.

— Какво...?

— Шегувах се...

— Не, може и да не е шегга. Ами ако е дошла тук и е открила златото, точно както и ти, и е накарала монахините да се заловят за работа? А после ѝ е хрумнало да си измисли, че манастирът е изпаднал в грях, така че вече никой да не ги посещава, така че никой да не вярва на думата на монахините...

— Тогава никой не би разбрал за дребното ѝ начинание, и, макар че ще си остане игуменка, отново ще може да живее като знатна дама — довърши Фриз. — Щастлива сред купчините златен прах.

— Проклет да съм — изрече Лука унило. Измина един дълъг миг, през който двамата с Фриз останаха мълчаливи, а после Лука се обърна, без да каже и дума повече, възседна коня си и го срита да поеме в лек галоп. Докато яздеше, осъзна, че не беше просто потресен от престъплението, което извършваха монахините, но и се чувстваше лично засегнат от игуменката — защото бе си казал, че би сторил всичко, за да ѝ помогне! Сякаш обещанието му да ѝ помогне бе означавало нещо за нея! Сякаш тя бе искала от него нещо друго, освен наивното му доверие, освен убеждението му в истинността на нейната история.

— Проклятие! — повтори той.

Яздеха мълчаливо: Фриз клатеше глава, опечален от загубата на въображаемото си богатство, Лука беше бесен, задето го бяха изиграли като глупак. Когато приближиха манастира, Лука опъна поводите и спря коня си, докато Фриз се изравни с него.

— Наистина ли мислиш, че е тя? Защото ми направи впечатление на изключително нещастна, скърбяща дъщеря — беше искрена в скръбта си по баща си, сигурен съм в това. И въпреки това — да ме гледа в лицето и да ме лъже за всичко друго... мислиш ли, че е способна на подобно безчестие? Не мога да си го представя.

— Може да го вършат зад гърба ѝ — допусна Фриз. — Лудостта в манастира наистина е добър начин да държат чуждите хора надалече. Но предполагам, че тя може и да е в неведение за всичко това. Ще трябва да разберем кой носи златото за продан. Така ще разберете кой прибира богатството. И ще трябва да разберем дали това се е случвало и преди тя да дойде тук.

Лука кимна.

— Не казвай нищо на брат Пиетро.

— Шпионинът — допълни Фриз весело.

— Но тази вечер ще проникнем в хранилището и ще видим дали ще успеем да открием доказателства: руна, прострени да съхнат, злато.

— Няма нужда да проникваме с взлом, ключът е у мен.

— Как се докопа до него?

— А ти как мислиш, откъде получи такова великолепно вино за след обяда?

Лука поклати глава, а после каза тихо.

— Ще се срещнем в два часа.

Двамата млади мъже продължиха да яздят нататък заедно, а зад тях, със стъпки, по-тихи от шума на дърветата, които въздишаха на вятъра, робинята Ишрак ги проследи как се отдалечават.

Изолда беше в леглото си, вързана като пленница за четирите колони на балдахина, с крака, стегнати в ремъци в долния край, с ръце, завързани към двете горни колони на таблата. Ишрак придърпа завивките под брадичката ѝ и ги приглади.

— Мразя да те виждам така. Непоносимо е. В името на собствения си Бог, кажи ми, че можем да напуснем това място. Не мога да те връзвам за леглото, сякаш си луда.

— Знам — отвърна Изолда, — но не мога да рискувам да тръгна насън. Не мога да го понеса. Няма да допусна тази лудост да ме връхлети, Ишрак, няма да се разхождам нощем, да крещя насън. Ако полудея, ако наистина полудея, ще трябва да ме убиеш. Не мога да го понеса.

Ишрак се наведе и опря кафявата си буза до бледото лице на другото момиче.

— Никога не бих го сторила. Никога не бих могла. Ще се борим с всичко това, и ще победим.

— Ами разследването?

— Този човек разговаря с всички сестри, ще узнае прекалено много. Докладът му ще унищожи това абатство, ще съсипе доброто ви име. Всичко, което му разказват, стоварва вината върху нас, показва, че бедите са започнали, когато пристигнахме ние. Трябва да се доберем до него. Трябва да го спрем.

— Да го спрем? — попита Изолда.

Ишрак кимна, с мрачно изражение.

— Трябва да го спрем, по един или друг начин. Трябва да направим, каквото е нужно, за да го спрем.

Луната се беше издигнала, но беше само полумесец, скрит зад носените от вятъра облаци, и разпръскваше оскъдна светлина, докато Лука тихо прекосяваше настлания с калдъръм двор. Видя от тъмнината да излиза обвита в сенки фигура: Фриз. В ръката си той държеше ключа, готов, смазан, за да не издава звук, и го плъзна тихо в ключалката. Вратата изскърца, когато Лука я бутна да се отвори, и при звука двамата мъже замръзнаха, но никой не се размърда. Тесните прозорци, които гледаха към вътрешния двор, до един бяха тъмни, ако не се броеше прозорецът в жилището на игуменката, където гореше свещ, но ако се изключи потрепващата светлина, нямаше знак, че тя е будна.

Двамата млади мъже се вмъкнаха в склада и затвориха тихо вратата след себе си. Фриз запали огниво, запали с пламъка лоена свещ, която извади от джоба си, и те се огледаха наоколо.

— Виното е ей там — Фриз посочи към една здрава решетка. — Ключът е скрит високо на стената, всеки глупак може да го намери — направо си е покана. Сами си правят виното. Ей там има разредено пиво, и то домашно приготвено. Ето там са храните — той посочи чувалите с пшеница и ръж. Пушени свински бутове в ленени калъфи висяха над тях, а край студената вътрешна стена бяха наредени лавици с кръгли пити сирене.

Лука се оглеждаше наоколо: нямаше и следа от руната. Минаха по сводест ходник към едно помещение в дъното. Тук имаше купчини

платове с най-различно качество, всички — в неизбеления кремав цвят, какъвто носеха монахините. Една купчина кафяво зебло за работните им раса беше натрупана в друг ъгъл. Кожа, от която си изработваха сами обувки, торби и дори седла и сбруя за конете, беше подредена на спретнати купчини според качеството. Паянтова подвижна дървена стълба водеше нагоре към полуетажа над тях.

— Тук долу няма нищо — отбеляза Фриз.

— Сега ще претърсим жилището на игуменката — заяви Лука.
— Но първо ще проверя горе — той взе свещта и тръгна нагоре по стълбата. — Ти чакай тук долу.

— Не и без светлина — примоли се Фриз.

— Просто не мърдай.

Фриз проследи как потрепващото пламъче се изкачи нагоре, а после застана, нервно, в непрогледен мрак. Отгоре чу внезапно, задавено възклицание.

— Какво има? — изсъска той в тъмнината. — Добре ли си?

Точно тогава върху главата му бе метнат парцал, а когато се приведе, той чу изсвистяването на силен удар във въздуха над него. Хвърли се на земята и се претърколи настрани, като изкрещя сподавено предупреждение, но тогава нещо го удари с тъп звук отстрани по главата. Чу Лука да слиза бързо по стълбата, а после — звук като от разцепване, когато стълбата бе тежко запратена настрани. Фриз започна да се бори с болката и тъмнината, получи мощен ритник в корема, чу пронизителния вик на Лука, докато падаше, а после — ужасния тъп звук, когато се удари в каменния под. Фриз, задъхан, повика господаря си, но наоколо цареше мълчание.

* * *

И двамата млади мъже лежаха неподвижно в мрака, в продължение на дълги, тревожни мигове, после Фриз седна, смъкна качулката от главата си и започна да опипва и потупва тялото си. Когато отдръпна ръка от лицето си, тя беше мокра: кървеше от челото до брадичката.

— Там ли си, Врабчо? — попита дрезгаво.

Отново тишина.

— В името на всички светци, не може да го е убила — изстена той. — Не и малкия господар, не и детето на феите!

Той се подпря на длани и колене и пълзешком си запроправя път наоколо, като опипваше пода и се блъскаше в натрупаните купчини плат, и се зае да претърсва стаята. Трябваша му няколко минути, изпълнени с мъчително препъване, за да се увери: Лука изобщо не беше в склада.

Лука беше изчезнал.

— Какъв съм глупак, защо не заключих вратата след себе си? — промърмори под нос Фриз, изпълнен с угризения. Изправи се със залитане на крака и опипом си проправи път покрай стената, покрай счупената стълба, до отвора. В предния склад имаше малко светлина, защото вратата беше широко отворена и намаляващата луна осветяваше помещението. Когато се запрепъва към вратата, Фриз видя, че желязната решетка към избата за вино и пиво стоеше широко отворена. Той потри кървящата си глава, облегна се за миг на масата, и продължи към светлината. Когато стигна до вратата, камбаната на абатството удари за утринната молитва и той осъзна, че е бил в несвяст в продължение на около половин час.

Отправяше се към параклиса да вдигне тревога за Лука, когато видя светлина в прозореца на лечебницата. Обърна се към нея точно когато сестрата-ковчезничка излезе забързано в двора.

— Фриз! Ти ли си?

Той се запрепъва към нея и я видя да се присвива ужасено, когато забеляза окървавеното му лице.

— Светците да са ни на помощ! Какво ти се е случило?

— Някой ме удари — каза Фриз кратко. — Изгубих малкия господар! Вдигнете тревога, не може да е далече.

— При мен е! При мен е! В унес е — каза тя. — Какво е станало с него?

— Хвала на Господа, че е при вас. Къде беше?

— Открих го да се препъва из двора преди малко, когато отивах на утринната молитва. Когато го въведох в лечебницата, припадна. Бях тръгнала да събудя теб и брат Пиетро.

— Заведете ме при него.

Тя се обърна, а Фриз влезе със залитане след нея в дългата, ниска стая. От двете страни на стаята бяха подредени десетина легла —

обикновени сламеници, с метнато върху тях неизбелено зебло. Само един от сламениците беше зает. На него лежеше Лука — смъртноблед, със затворени очи, едва дишащ.

— В името на светците! — промърмори Фриз, обзет от мъчителна тревога. — Малки господарю, кажи нещо!

Лука бавно отвори лешниковите си очи.

— Ти ли си?

— Хвала на Бога, аз съм. Благодарни на Богородица, че съм аз, същият както винаги.

— Чух те да викаш, а после паднах по стълбите — каза Лука: говореше трудно, защото бе ударен по устата.

— Чух те да се свличаш като чувал с картофи — потвърди Фриз. — Кълна се в светците, чух те да падаш на пода! И някой ме удари...

— Чувствам се като прокълнатите в ада.

— Аз също.

— Поспи тогава, ще говорим на сутринта.

Лука затвори очи. Сестрата-ковчезничка се приближи.

— Нека промия раните ви — тя държеше бяла ленена кърпа и купа, от която се носеше ухание на лавандула и смачкани листа от арника. Фриз се остави да го убедят да легне на друго легло.

— В леглата ви ли ви нападнаха? — попита го тя. — Как се случи това?

— Не знам — каза Фриз, твърде зашеметен от удара, за да измисли нещо. Освен това, тя можеше да види отворената врата на склада така добре, както и той, и беше намерила Лука в двора. — Не мога да си спомня нищо — каза той неубедително, и, докато тя оглеждаше синините и драскотините по лицето му и възклищаваше при вида им, той се изтегна, оставяйки се на грижите на жена — рядко удоволствие за него — и заспа дълбоко.

Фриз се събуди в сивата светлина на студена зора. Лука похъркваше на отсрещното легло — леко сумтене, последвано от подсвирване. Фриз остана да лежи заслушан в равномерния звук известно време, преди да отвори очи, а после примигна, подпря се на лакът и се надигна. Не можа да повярва на очите си. Леглото до него сега беше заето от монахиня, лежаща по гръб, с лице, бяло като

качулката ѝ, която бе отметната назад, разкривайки влажната ѝ обръсната глава. Пръстите ѝ, сключени в молитвен жест върху напълно неподвижните ѝ гърди, бяха посинели, ноктите — обточени сякаш с мастило. Най-ужасното от всичко обаче бяха очите ѝ, които бяха ужасяващо отворени, със зеници, толкова разширени, че се виждаше само черно. Беше съвършено неподвижна. Явно — дори за неопитния, уплашен поглед на Фриз — беше мъртва.

Молеца се монахиня бе коленичила в краката ѝ, неспирно нашепвайки молитвата на броеницата^[2]. Друга стоеше на колене до главата ѝ, шепнейки същите молитви. Тясното легло беше заобиколено с кръг от свещи, които осветяваха гледката като жива картина, изобразяваща мъченичество. Фриз се надигна и седна, сигурен, че сънува, надявайки се, че сънува, ощипа се с надежда да се събуди, и спусна крака на пода, безмълвно ругаейки пулсирането в главата си, все още без да се осмелява да стане.

— Сестро, Бог да ви благослови. Какво е станало с клетото момиче?

Монахинята при горния край на леглото не продума, докато не довърши молитвата, а после го погледна с очи, потъмнели от неизплакани сълзи.

— Умряла е в съня си — каза накрая. — Не знаем защо.

— Коя е тя? — Фриз се прекръсти с внезапен суеверен страх, че е някоя от монахините, дошли да дадат показания за тяхното разследване. — Бог да я прости и да приеме душата ѝ.

— Сестра Августа — каза тя: име, което не му беше известно.

Той хвърли крадешком бърз поглед към бялото, студено лице и се присви ужасено от чернотата на мъртвия ѝ поглед.

— В името на светците! Защо не сте ѝ затворили очите и не сте сложили монети върху тях?

— Не можем да ги затворим — каза монахинята в долния край на леглото, трепереща. — Опитвахме много пъти. Не се затварят.

— Трябва да се затворят! Защо да не се затворят?

Тя заговори с нисък, монотонен глас:

— Очите ѝ са черни, защото отново е сънувала Смъртта. Вечно сънуваше Смъртта. А сега Смъртта дойде да я прибере. Тъмните ѝ очи са изпълнени с последното ѝ видение, вижда как Смъртта идва да я вземе. Затова отказват да се затворят, затова са тъмни като черен

кехлибар. Ако се вгледате дълбоко в ужасните ѝ черни очи, ще видите самата Смърт, отразена в тях като в огледало. Ще видите лицето на Смъртта, която гледа към вас.

Първата монахиня нададе тих вопъл, студен, жаловит звук.

— Тя ще дойде за всички ни — прошепна.

И двете се прекръстиха и отново зашепнаха молитви, а Фриз потръпна и сведе глава в молитва за мъртвата. Изправи се предпазливо и, стиснал зъби, за да овладее замайването си, заобиколи предпазливо монахините и отиде до леглото, където Лука още хъркаше. Разтърси рамото му.

— Малки господарю, събуди се.

— Ще ми се да не ме наричаш така — каза Лука замаяно.

— Събуди се, събуди се. Една от монахините е мъртва.

Лука седна рязко в леглото, после хвана главата си и се олюля.

— Нападната ли е била?

Фриз посочи с глава молещите се монахини.

— Те казват, че умряла в съня си.

— Можеш ли да провериш? — прошепна Лука.

Фриз поклати глава.

— Няма рана на главата. Не мога да видя нищо друго.

— Те какво казват? — Лука посочи с кимване към молещите се монахини, които се бяха върнали към молитвите си. За своя изненада видя Фриз да потръпва, сякаш го бе лъхнал студен вятър.

— Нищо не им се разбира — каза Фриз, отхвърляйки мисълта, че Смъртта идва да прибере всички тях.

Точно тогава вратата се отвори и влезе сестрата-ковчежничка начело на четири сестри — мирянки. Монахините при главата и краката на трупа се изправиха и застанаха отстрани, докато жените в кафяви одежди внимателно положиха безжизненото тяло върху груба носилка и го изнесоха през сводестата каменна рамка на вратата в съседната стая.

— Ще я облекат и ще я подготвят да бъде погребана утре — каза сестрата-ковчежничка в отговор на въпросителния поглед на Лука. Беше преbledняла от напрежение и умора. Монахините взеха свещите си и отидоха да бдят край тялото в студената външна стая. Лука видя сенките им да подскачат като огромни силуети по каменните стени,

черни като едри чудовища, когато оставиха свещите си и коленичиха да се молят, после някой затвори вратата след тях.

— Какво е станало? — попита той тихо.

— Починала е в съня си — каза сестрата-ковчежничка. — Само Бог знае какво става тук. Когато отишли да я събудят рано, защото трябвало да участва във воденето на утринната служба, била мъртва. Била студена и вкочанена, а очите ѝ били отворени и втренчени. Кой знае какво е видяла или сънувала, кой знае какво се е явило да я измъчва?

Тя бързо се прекръсти и допря ръка до малкото златно разпятие, което висеше от златна верижка на колана ѝ. После се приближи до Лука и го погледна в очите.

— А вие? Чувствате ли замайване? Или слабост?

— Ще оживея — каза той иронично.

— Аз усещам слабост — обади се Фриз с надежда.

— Ще ви дам разрежено пиво — каза тя и наля малко от една кана. Подаде на двамата по една чаша. — Видяхте ли асасина?

— Асасин — Фриз повтори странната за него дума. Така обикновено наричаха наемните арабски убийци.

— Онзи, който се е опитал да ви убие — който и да е той — поправи се тя. — Освен това, какво правехте в склада?

— Търсех нещо — каза Лука уклончиво. — Ще ме заведете ли там сега?

— Редно е да изчакаме изгрева на слънцето — отвърна тя.

— У вас ли са ключовете?

— Не знам...

— Тогава Фриз ще ни пусне да влезем с неговия ключ.

Погледът, който тя отправи към Фриз, беше много студен.

— Имате ключ за склада ми?

Фриз кимна: изражението му беше олицетворение на вината.

— Само за съществено важни запаси. За да не ви досаждам.

— Не мисля, че сте достатъчно добре, за да вървите дотам — каза тя на Лука.

— Добре съм — каза той. — Трябва да отидем.

— Стълбата може да е разбита.

— Тогава ще вземем друга стълба.

Тя осъзна, че той няма да отстъпи.

— Страхувам се. Да си кажа честно, страхувам се да отида.

— Разбирам — каза Лука с бърза усмивка. — Разбира се, че се страхувате. Тази нощ се случиха ужасни неща. Но трябва да бъдете смела. Ще бъдете с нас и няма да ни изненадат отново като глупаци. Бъдете смела, хайде.

— Не можем ли да отидем след изгрев-слънце, когато е напълно светло?

— Не — каза той внимателно. — Трябва да е сега.

Сестра Урсула прехапа устна.

— Много добре — каза. — Много добре.

Тя запали факла от поставката в стената и ги поведе през вътрешния двор към складовете. Някой беше затворил вратата, тя я отвори и отстъпи назад, за да ги пусне да влязат.

Дървената стълба още беше на пода, където я бяха захвърлили. Фриз я вдигна обратно на мястото ѝ, и я разтърси, за да се увери, че е стабилна.

— Този път ще заключа вратата след нас — отбеляза той, превъртя ключа и ги заключи вътре.

— О, тя може да мине през заключена врата — каза сестрата-ковчежничка с лек, тревожен смях. — Мисля, че може да минава през стени. Мисля, че може да отиде където пожелае.

— Коя? — запита Лука.

Тя сви рамене.

— Качвайте се, ще ви разкажа всичко. Няма да пазя повече тайни. Една монахиня, поверена на нашите грижи, умря под този покрив. Дойде време да узнаете всичко, което се върши тук. И трябва да го спрете. Трябва да я спрете. Бях принудена да върша неща, надхвърлящи далеч задачата да защитавам този манастир, далеч отвъд задължението да защитавам тази игуменка. Сега ще ви разкажа всичко. Но първо ще видите какво е направила.

Лука тръгна внимателно нагоре по стъпалата: сестрата-ковчежничка го следваше, придържайки расото си, за да не я спъва, докато се катереше. Фриз стоеше в най-долния край с факлата, осветявайки пътя им.

В таванското помещение беше тъмно; сестра Урсула обаче отиде до срещнатата стена и отвори широко капациите, за да влезе утринната светлина. Лъчите от изгряващото слънце нахлуха в таванското

помещение през отвора и засияха върху проблясващи златни руна, окачени да съхнат, докато златният прах се отронеше от вълната, за да падне върху ленените чаршафи, разстлани на пода отдолу. Стаята приличаше на съкровищница, със златен прах отдолу и златни руна, окачени като скъпоценно пране по провисналите въжета.

— Мили Боже — прошепна Лука. — Толкова е... Златото... — той се огледа наоколо, сякаш не можеше да повярва на онова, което виждаше. — Толкова много! Толкова ярко!

Тя въздъхна.

— Така е. Видяхте ли достатъчно?

Той се наведе и взе щипка прах. Тук-там имаше малки бучици злато, като засъхнала пръст.

— Колко? Колко струва това?

— Тя обира златния прах от две руна на месец — каза сестрата-ковчезничка. — Ако ѝ се позволи да продължи, ще натрупа цяло състояние.

— Откога продължава това?

Сестра Урсула затвори капаците, за да спре нахлуващата слънчева светлина, и ги залости.

— Откакто дойде игуменката. Тя познава местността, понеже е израсла тук; познава я по-добре, отколкото брат ѝ, защото той бил изпратен да получи образование, докато тя си стояла у дома с баща им. Потокът принадлежи на нашия манастир, намира се в нашата гора. Робинята ѝ, тъй като е мавърка, знаела как нейният народ промива речен пясък за злато, и научила сестрите да разпъват овчите руна в потока, като им казала, че това ще почисти вълната. Те нямат представа какво вършат, тя ги лъже — казала им, че потокът има специални пречистващи свойства за вълната, и на тях и през ум не им минава нещо друго. Разпъват руната в потока и ги връщат тук да съхнат; така и не ги виждат как изсъхват и златото се посипва по ленените платна. Робинята идва тайно да смила златния прах, носи го да го продава, а сестрите идват, когато златото вече го няма и таванът е празен, и отнасят овчите руна, за да ги разчепкат и изтъкат — тя се изсмя горчиво. — Понякога отбелязват колко мека е вълната. Тя ги прави на глупачки. Тя направи всички ни на глупаци.

— Робинята на вас ли носи парите? За манастира?

Сестрата-ковчезничка се обърна, за да тръгне надолу по стълбата.

— А вие как мислите? Това прилича ли ви на манастир, богат със собствено злато? Видяхте ли лечебницата ми? Видяхте ли някакви скъпи лекарства? Знам, че сте видели склада ми. Изглеждаме ли ви заможни?

— Къде го продава? Как продава златото?

Сестрата-ковчезничка сви рамене.

— Не знам. В Рим, предполагам. Не знам нищо за това. Тя изпраща робинята тайно.

Лука се поколеба за кратко, сякаш имаше още нещо, което искаше да попита, но после се обърна и тръгна надолу след нея, без да обръща внимание на натъртеното си рамо и болката във врата.

— Искате да кажете, че игуменката използва монахините да промиват пясъка за злато, и запазва парите за себе си?

Тя кимна.

— Сега го видяхте и сам. Според мен тя се надява да закрие окончателно манастира. Смятам, че има намерение да отвори златна мина тук, в нашите земи. Мисля, че съзнателно въвежда манастира в безчестие, за да препоръчат да бъде затворен. Когато забранят тук да има манастир, тя ще каже, че е освободена от бащината си воля. Ще отхвърли обетите си, ще обяви, че това е наследство от баща ѝ, ще продължи да живее тук, и тя и робинята ще бъдат оставени тук сами.

— Защо не ми казахте това преди? — запита Лука. — Когато започнах разследването? Защо премълчахте това?

— Защото това място е моят живот — изрече тя ожесточено. — То е като пътеводен лъч на хълма, убежище за жените и място за служене на Бога. Надявах се, че игуменката ще се научи да живее тук в мир. Мислех, че Бог ще я призове, че призванието ѝ ще укрепне. После се надявах, че тя ще се задоволи да направи състояние тук. Мислех си, че може и да е зла жена, но че може би ще успеем да я обуздаем. Но след като една монахиня умря — монахиня, поверена на нашите грижи... — тя сподави едно ридание. — Сестра Августа, една от най-невинните и чистосърдечни жени, живяла тук с години...

Сестрата млъкна, без да довърши.

— Е, сега всичко свърши — допълни тя с достойнство. — Не мога да крия какво върши тя. Тя използва тази Божия обител, за да

прикрие алчността си, а мисля, че робинята ѝ прави магии на монахините. Те получават видения, ходят насън, по телата им се появяват странни рани, а сега една умря в съня си. Кълна се в Бога, вярвам, че игуменката и нейната робиня подлудяват всички ни, за да могат да се доберат до златото.

Ръката ѝ потърси разпятието на кръста ѝ и Лука я видя как го стиска здраво като талисман.

— Разбирам — каза той, колкото можеше по-спокойно, макар че собственото му гърло бе пресъхнало от суеверен страх. — Бях изпратен тук да сложа край на тези ереси, на тези грехове. Упълномощен съм лично от папата да разследвам и да отсъдя. Искам да видя всичко със собствените си очи. Няма нещо, което да не поставя под въпрос. По-късно тази сутрин ще говоря с игуменката отново и, ако тя не може да даде обяснение за действията си, ще се погрижа да бъде освободена от поста си.

— Отпратена оттук?

Той кимна.

— А златото? Ще позволите ли манастирът да задържи златото, за да можем да храним бедните и да основем библиотека? Да бъдем пътеводен лъч за тънещите в мрак и невежество?

— Да — каза той. — Манастирът трябва да си получи състоянието.

Видя как лицето ѝ светна от радост.

— Нищо не е по-важно от манастира — увери го тя. — Нали ще позволите на моите сестри да останат тук и да водят своя предишен живот, своя свят живот? Ще ги поставите под ръководството на достойна жена, нова игуменка, която може да ги ръководи и да ги напътства?

— Ще го оставя под надзора на братята — доминиканци — реши Лука. — А те ще съберат златото от потока и ще осигуряват средства за манастира. Това вече не е обител в служба на Бог, тъй като тук са били извършвани престъпни деяния. Ще я поставя под контрола на мъже, няма да има игуменка. Златото ще бъде възвърнато Богу, манастирът — на братята.

От устните ѝ се изтръгна трепетна въздишка и тя скри лице в ръцете си. Лука протегна ръка към нея, за да я утеши, и само

предупредителният поглед на Фриз му напомни, че тя бе обвързана от свещените си обети и той не биваше да я докосва.

— Какво ще правите? — попита Лука тихо.

— Не знам. Целият ми живот е свързан с манастира. Ще служа като ковчезничка, докато преминем под заповедите на братята. Те ще имат нужда от мен за първите месеци, никой освен мен не знае как се ръководи това място. После може би ще попитам дали мога да постъпя в друг орден. Бих искала да съм в орден, който осигурява по-голямо уединение, повече спокойствие. Тези дни бяха ужасни. Искам да постъпя в орден, където обетите се спазват по-строго.

— Бедност? — попита Фриз напосоки. — Искате да бъдете бедна?

Тя кимна.

— Търся орден, който уважава заповедите, орден, отличаващ се с повече простота. Да знам, че сме складирали цяло състояние в злато на собствения си таван... да не знам какво е вършела игуменката или какво е възнамерявала да стори, да се боя, че е служила на самия Дявол... всичко това ми тежи на съвестта.

В утринния въздух отекна звън на камбана, призоваващ всички да се съберат в параклиса.

— Утринната молитва — каза тя. — Трябва да отивам на църква. Сестрите трябва да ме видят там.

— И ние ще дойдем — каза Лука.

Затвориха вратата на склада и я заключиха след себе си. Докато Лука гледаше, тя се обърна към Фриз и протегна ръка за ключа му. Лука се усмихна на простичкото напомняне за правата ѝ, а тя остана неподвижна, докато Фриз опипваше джобовете си, преструвайки се, че търси, а после, неохотно, ѝ предаде ключа.

— Благодаря — каза тя. — Ако искате нещо от складовете на манастира, може да се обърнете към мен.

Фриз направи лек, престорен поклон, сякаш за да признае властта ѝ. Тя се обърна към Лука.

— Аз бих могла да бъда новата игуменка — каза тихо. — Бихте могли да ме препоръчат за поста. Манастирът ще бъде в безопасност, поверен на моите грижи.

Преди Лука да успее да отговори, тя погледна отвъд него към прозорците на лечебницата, внезапно спря, и сложи длан върху ръкава

му. Той изведнъж застина, усещайки остро докосването ѝ. Зад него Фриз спря на място. Тя вдигна пръст към устните си, за да даде знак за мълчание, а после бавно посочи напред. Сочеше към помещението за покойниците до лечебницата, където през пролуките на капациите проблясваше малка светлинка. Видяха, че вътре някой се движи.

— Какво има? — попита Лука. — Кой е там вътре?

— Светлините би трябвало да са закрити, а монахините, които бдят над тялото, трябва да са неподвижни и безмълвни — прошепна тя. — Но някой се движи там вътре.

— Може би сестрите, които я мият? — попита Лука.

— Би трябвало да са приключили с работата си.

Тримата тихо тръгнаха през двора и погледнаха през отворената врата на лечебницата. Вратата, която извеждаше от лечебницата и водеше през нея до помещението за мъртъвците, беше здраво затворена. Сестрата-ковчезничка отстъпи назад, сякаш се боеше да отиде по-нататък.

— Има ли друг вход?

— Изнасят ковчезите на бедняците през една задна врата, към конюшните — прошепна тя. — Тя може да не е залостена.

Бързо прекосиха двора на конюшната до двойната врата на помещението за мъртъвците, достатъчно широка да побере каруца и кон, залостена с дебела дървена греда. Двамата млади мъже безшумно повдигнаха гредата от жлебовете. Вратата остана затворена, притисната само от собствената си тежест. Фриз взе една вила за сено, подпряна на близката стена, а Лука се наведе и извади кинжала от ботуша си.

— Когато ви кажа, отваряйте бързо — каза той на сестрата-ковчезничка. Тя кимна, с лице, бяло като воала си.

— Сега!

Сестра Урсула отвори широко вратата, двамата млади мъже се втурнаха в помещението, стиснали здраво оръжията си — но после отстъпиха ужасени назад.

Пред тях се разкри кошмарна сцена, като от касапски дюкян, в който месарят и чиракът му обработват пресен животински труп. Но картината беше далеч по-ужасна. Пред тях не стоеше касапин, а на каменната маса нямаше животно. Игуменката беше в кафяво работно расо, главата ѝ бе увита в шал, а Ишрак беше с обичайната си черна

роба, покрита с бяла престилка. Двете момичета бяха запретнали ръкави, застанали над мъртвото тяло на сестра Августа, ръцете им бяха изцапани до лактите. Ишрак размахваше в ръка окървавен нож, вадейки вътрешностите на мъртвото момиче. Монахините, които трябваше да бдят над тялото, не се виждаха никъде. Когато мъжете нахълтаха, двете млади жени вдигнаха погледи и застинаха. Ножът остана вдигнат над разпорения корем на мъртвата монахиня, по престилките, по леглото, по ръцете им се виждаха петна от кръв.

— Отдръпнете се — нареди Лука: от потрес гласът му беше студен като лед. Насочи кинжала си към Ишрак, която погледна игуменката в очакване на заповед. Фриз вдигна вилата си, сякаш се готвеше да я наниже на зъбците.

— Отстъпете от тялото, и никой няма да пострада — каза Лука. — Прекратете това — каквото и да е това, което правите — беше му непоносимо да погледне, не можеше да намери думи, за да го назове. — Прекратете и се отдръпнете плътно до стената.

Чу как сестра Урсула влиза зад него, и ахването ѝ от ужас при вида на клането пред тях.

— Милостиви Боже! — Тя залитна и той чу как се обляга на стената, а после повръща.

— Донесете въже — каза Фриз, без да обръща глава към нея. — Донесете две въжета. И доведете брат Пиетро.

Тя сподави пристъпа си на гадене.

— Какво правите, в името Божие? Майко — игуменко, отговорете ми! Какво ѝ правите?

— Вървете — каза Лука. — Вървете веднага.

Чуха как тя прекоси тичешком настлания с калдъръм двор пред конюшнията, а после игуменката вдигна очи към Лука.

— Мога да обясня това — каза тя.

Той кимна, стискайки кинжала. Съвсем ясно беше, че нищо не би могло да обясни тази сцена: ръкавите ѝ, навити до лактите, ръцете ѝ — опетнени в червено от кръвта на мъртва монахиня.

— Смятам, че тази жена е била отровена — каза тя. — Приятелката ми е лекар...

— Невъзможно — каза Фриз тихо.

— Такава е — настоя игуменката. — Ние... ние решихме да разрежем корема ѝ и да видим какво е яла.

— Те я ядяха — гласът на сестрата-ковчежничка се разнесе треперливо откъм вратата. Тя се бе върнала в стаята; брат Пиетро пристъпи зад нея с пребледняло лице. — Двете ядяха тялото ѝ в сатанинска меса. Ядяха тялото на сестра Августа. Погледнете кръвта по ръцете им. Пиели са кръвта ѝ. Игуменката се е предала на Сатаната, тя и нейната робиня — еретичка провеждат дяволска меса тук, на нашата осветена земя.

Лука потръпна и се прекръсти. Брат Пиетро пристъпи към робинята, като държеше пред себе си въже.

— Остави ножа и си протегни ръцете — каза той. — Предай се. В името Божие, нареждам ти, на теб, демон, или жена, или паднал ангел, да се предадеш.

Без да отклонява очи пред погледа на Фриз, Ишрак остави ножа на леглото до мъртвата монахиня, после изведнъж се стрелна към вратата, която извеждаше в празната лечебница. Отвори я рязко и мина през нея, последвана в миг от игуменката. Когато Лука и Фриз хукнаха след двете млади жени, тя затича първа през двора към главната порта.

Лука изрева на вратарката: „Залостете портата! Спрете крадеца!“, после се хвърли върху игуменката, когато тя притича пред него, събори я на земята в тежък сблъсък и я зашемети. Когато паднаха, воалът се смъкна от главата ѝ и водопад от руси коси се разпиля по лицето му, разпръсквайки натрапчивото ухание на розова вода.

Робинята — мавърка вече се беше изкатерила до половината на външната порта, скачайки от пантите до гредите като гъвкаво животно, Фриз неуспешно посегна да сграбчи босите ѝ крака, а после скочи нагоре и улови в шепа част от расото ѝ и я отскубна от портата, блъскайки я така, че тя падна назад върху калдъръма, надавайки болезнен вик.

Фриз притисна ръцете ѝ отстрани до тялото толкова здраво, че тя едва можеше да диша, докато брат Пиетро върза китките ѝ зад гърба, завърза краката ѝ с въже, а после се обърна към игуменката, която Лука още притискаше към земята. Когато Лука я изправи грубо на крака, като я държеше за китките, гъстата ѝ златисторуса коса се спусна по раменете, скривайки лицето ѝ.

— Срамота! — възкликна сестрата-ковчежничка. — Косата ѝ!

Лука не можеше да се насили да откъсне очи от тази девойка, която бе скрила лицето си с воал от него, и бе покрила с качулка косата си, така че той никога да не узнае как изглежда тя. На златната светлина на изгряващото слънце той се взря в нея, виждайки я за първи път: тъмосините очи под кафяви, извити нагоре вежди, правия, съвършен нос, и топлата, изкусителна уста. После брат Пиетро тръгна към тях, той видя окървавените ѝ ръце, докато писарят ги връзваше с въже, и осъзна, че тя бе ужасяващо създание, най-ужасното създание между рая и ада: паднал ангел.

— Сестрите мирянки ще дойдат в двора да работят, монахините ще започнат да се връщат от църква, трябва да разчистим — заяви сестрата-ковчежничка. — Не бива да видят това. Ще ги разстрои извънредно много... ще сломи сърцата им. Трябва да ги защитя от това зло. Не могат да видят сестра Августа така поругана. Не могат да видят тези... тези... — тя не можеше да намери точните думи за игуменката и нейната робиня. — Тези дяволи. Тези пратеници на ада.

— Имате ли сигурна стая за тях? — попита брат Пиетро. — Трябва да бъдат изправени на съд. Ще трябва да повикаме господаря на Лукретили. Той владее тези земи. Случилото се сега е извън нашата юрисдикция. Това е криминален въпрос, престъпление, което се наказва с обесване, с изгаряне; той ще трябва да отсъди.

— Избата на кулата при портата — отвърна веднага сестра Урсула. — Единственият начин за влизане или излизане е през капак в пода.

Фриз беше праметнал мавърското момиче като чувал на рамото си. Брат Пиетро улови вързаните ръце на игуменката и я поведе към кулата. Лука остана сам със сестрата-ковчежничка.

— Какво ще правите с тялото?

— Ще помоля селските акушерки да я сложат в ковчега ѝ. Бедното дете, не мога да позволя сестрите да я видят. И ще повикам свещеника да прочете молитви над онова, което е останало от клетото ѝ тяло. Засега може да лежи в църквата, а после ще попитам господаря на Лукретили дали може да я положим в неговия параклис. Няма да я оставя в помещението за мъртъвците, няма да я приема в нашия параклис. Щом я почистят и облекат отново, тя ще бъде положена в осветена земя, далече оттук.

Монахинята потръпна и се олюля, сякаш можеше да припадне. Лука обви ръка около талията ѝ да я подкрепи, и тя се наведе към него, отпусайки глава за миг на рамото му.

— Бяхте много смела — каза ѝ той. — Това беше ужасно изпитание.

Тя вдигна поглед към него, а после, сякаш внезапно осъзнала, че ръката му я обгръща, и че се обляга на него, той почувства как сърцето ѝ запърха като пленено птиче, и тя се отдръпна.

— Простете ми — каза тя. — Не ми е позволено...

— Знам — каза той бързо. — Вие трябва да ми простите. Не биваше да ви докосвам.

— Беше толкова ужасяващо...

В гласа ѝ се долови треперене, което тя не успя да прикрие.

Лука сложи ръце зад гърба си, за да не посегне отново към нея.

— Трябва да си починете — каза той безпомощно. — Това би било твърде много за която и да е жена.

— Не мога да си почина — каза тя задъхано. — Трябва да оправя нещата тук. Не мога да позволя моите сестри да видят тази ужасна гледка, или да открият какво е извършено тук. Ще доведе жените да почистят. Трябва да оправя отново всичко. Ще им дам нареждания, ще ги поведе, ще ги изведе от греха и ще ги въведе в пътищата на праведността, ще ги изведе от мрака и ще ги въведе в светлината — тя приглади расото си и го отръска. Лука чу прелъстителното шумолене на копринената ѝ долна риза, а после тя се извърна от него, за да се залови с работата си.

На вратата на лечебницата тя спря и хвърли поглед назад. Видя, че той гледа след нея.

— Благодаря ви — каза тя с едва доловима усмивка. — Никой мъж не ме е прегръщал, никога досега в живота ми. Радвам се, че познах мъжка ласка. Ще живея тук цял живот, ще живея в този орден, може би като игуменка, и въпреки всичко винаги ще помня това.

Той едва не пристъпи към нея, но тя издържа на погледа му само още миг, а после си отиде.

Фриз и брат Пиетро дойдоха при Лука в настлания с калдъръм двор.

— На сигурно място ли са? — попита Лука.

— Истински затвор си имат там — отбеляза Фриз. — На стената имаше вериги, окови, белезници. Той настоя да им сложим и трите, а аз ги приковах, сякаш и двете са робини.

— Само докато господарят на Лукретили пристигне — отвърна отбранително брат Пиетро. — Ако ги бяхме оставили вързани с въжета и се бяха освободили, какво щяхме да правим?

— Да ги хванем отново, когато отворим капака в пода — предположи Фриз. На Лука каза: — Намират се в кръгла пещера без вход или изход, освен този отвор в покрива, а те не могат да стигнат до него, докато не бъде отворен, и в него не бъде спусната дървена стълба. Стените дори не са обикновен камък, подземието е изкопано в здрава скала. Затворени са на сигурно място като две мишки в капан. Но той държеше да ги окове в желяза, като пирати.

Лука погледна писаря и видя, че той изпитваше дълбок страх от мистерията, която обграждаше двете жени и ужасната им природа.

— Правилно си постъпил, проявявайки такава предпазливост — каза той с успокоителен тон. — Не знаем какви сили имат.

— Мили Боже, когато ги видях с кръв до лактите, а те ни гледаха, с лица, невинни като на учени хора зад писалище! Какво правеха? Каква сатанинска работа вършеха? Меса ли беше това? Наистина ли са яли плътта ѝ и са пили кръвта ѝ в сатанинска меса?

— Не знам — каза Лука. Докосна с ръка главата си. — Не мога да мисля...

— Я се погледни! — възкликна Фриз. — Би трябвало още да си в леглото, а Бог е свидетел, че и самият аз се чувствам зле. Ще те отведе обратно в лечебницата, там можеш да си починеш.

Лука се присви ужасено.

— Не там — каза той. — Няма да се върна там. Заведи ме в стаята ми в жилището на свещеника, ще поспя, докато господарят на Лукретили пристигне. Събуди ме веднага щом дойде.

В подземието двете млади жени бяха обгърнати в мрак, сякаш вече бяха в гроба. Все едно че бяха погребани живи. Примигваха и напругаха очи, но бяха слепи.

— Не мога да те виждам — каза Изолда: гласът ѝ пресекна от ридание.

— Аз те виждам — отговорът дойде спокойно и уверено от непрогледната тъмнина. — Пък и бездруго винаги знам, когато си наблизю.

— Трябва да пратим вест на разследващия. Трябва да намерим начин да говорим с него.

— Знам.

— Ще повикат брат ми. Той ще ни изправи на съд.

Ишрак мълчеше.

— Ишрак, би трябвало да съм сигурна, че брат ми ще ме изслуша, че ще повярва на това, което казвам, че ще ме освободи — но все повече се убеждавам, че ме е предал. Той насърчи принца да дойде в стаята ми, не ми остави избор, освен да дойда тук като игуменка. Ами ако през цялото време се е опитвал да ме прогони от дома ми? Ами ако се е опитвал да ме унищожи?

— Така мисля — каза другото момиче спокойно. — Наистина мисля така.

Настъпи мълчание, докато Изолда се опитваше да приеме мисълта в съзнанието си.

— Как е могъл да бъде толкова нечестен? Как е могъл да бъде толкова коварен?

Веригите прозвънваха, когато Ишрак сви рамене.

— Какво ще правим? — попита Изолда отчаяно.

— Тихо.

— Тихо? Защо? Какво правиш?

— Пожелавам си...

— Ишрак — имаме нужда от план, измислянето на желания няма да ни спаси.

— Нека си пожелаея. Това е дълбоко желание. И може да ни спаси.

Лука беше очаквал, че ще се мята и обръща в леглото от болката във врата и рамото си, но щом свали ботушите си и главата му докосна възглавницата, той потъна в дълбок сън. Почти веднага започна да сънува.

Присъни му се, че отново тича след игуменката, а тя го изпреварваше с лекота. Земята под краката му се промени — това вече

не беше калдъръмът в двора; бяха в гора, всички листа хрущяха като през есента, а после той видя, че бяха като потопени в злато и че тича през гора от злато. Но тя продължаваше да го изпреварва, като с криволичене се промушваше между златни дървесни стволоче, и минаваше под позлатени храсти, докато той най-сетне успя да затича много по-бързо от преди, и скочи към нея, както пантера скача върху елен, улови я през кръста и я повали. Но докато падаше, тя се обърна в ръцете му и той я видя да се усмихва сякаш от страст, сякаш през цялото време бе искала той да я улови, да я задържи, да лежат така, жилавето му младо тяло да е притиснато към нейното, гъвкаво и стройно, той да я гледа в очите, а после лицата им да се доближат достатъчно, за да се целунат. Гъстата ѝ като грива руса коса се завъртя като вихър около него и той отново долови опияняващото ухание на розова вода. Очите ѝ бяха тъмни, толкова тъмни; беше си мислил, че са сини, затова погледна отново, но синьото на очите ѝ беше само мъничък ръб, обточващ тъмната зеница. Зениците ѝ бяха толкова разширени, че очите не бяха сини, а черни. В ума си той чу думите „прекрасна дама“, и си помисли: „Да, тя е прекрасна дама“.

„*Bella donna*“^[3]. Така звучаха думите; това беше гласът на мавърката с нейния чуждоземен акцент. Тя повтори със странна настойчивост: „*Bella donna!* Лука, слушай! *Bella donna!*“.

Вратата на стаята за гости се отвори, докато Лука с усилие изплува от съня си и се хвана за главата, която го болеше.

— Аз съм — каза Фриз, наливайки щедро затоплено, разрежено пиво, след като бе нахълтал в стаята с поднос с хляб, месо, сирене и една кана.

— В името на светците, Фриз, радвам се, че ме събуди. Сънувах много странен сън.

— И аз — каза Фриз. — Цяла нощ сънувах, че бера къпини от живия плет, като циганин.

— Аз сънувах красива жена, и думите *bella donna*.

Фриз начаса запя:

— „Жена прекрасна със любов ме надари, жена прекрасна със очи като звезди...“

— Какво?

Лука се настани на масата и позволи на слугата си да сложи храната пред него.

— Това е песен, известна песен. Никога ли не си я чувал в манастира?

— В църквата винаги пеехме само химни и псалми — напомни му Лука. — А не любовни песни в кухнята като теб.

— Във всеки случай, всички я пееха миналото лято. *Bella donna*: прекрасна жена.

Лука си отрязва парче месо от бута, задъвка замислено и отпи няколко големи глътки пиво.

— Думите *bella donna* имат и друго значение — каза той. — Това не значи просто „красива жена“. Така наричат и едно растение, растение, което вирее в живите плетове.

Фриз се плесна по челото:

— Това е растението от съня ми! Сънувах, че съм при живия плет и търся къпини, черни къпини; но въпреки че исках къпини или трънки, или дори бъз, намерих само старо биле... черните плодове на старото биле.

Лука се изправи на крака, като взе в ръка голямо парче хляб.

— Това е отрова — каза той. — Игуменката каза, че според тях монахинята била отровена. Каза, че разрязвали тялото ѝ, за да видят какво е яла, какво има в корема си.

— Това е лекарство — каза Фриз. — Използват го при разпити и изтезания, за да накарат хората да се разприказват, да ги подлудят. Причинява безумни сънища, може да накара... — той млъкна, без да довърши.

— Може да накара монахините от цял един манастир да полудеят — довърши Лука вместо него. — Може да предизвика у тях видения, и да ги накара да ходят насън — може да ги накара да сънуват и да си въобразяват разни неща. А ако дозата е твърде голяма... може да те убие.

Без нито дума повече двамата млади мъже излязоха от къщата за гости и тръгнаха бързо към лечебницата. В центъра на външния двор сестрите — мирянки трупаха две големи купчини дърва, сякаш се готвеха да запалят клада. Фриз спря за миг там, но Лука ги подмина, без да погледне натам втори път, напълно съсредоточен върху лечебницата, където можеше да види през отворените прозорци как монахините — болногледачки се движат наоколо, подреждайки всичко. Лука мина през отворената врата и се огледа изненадано наоколо.

Всичко беше така чисто и спретнато, сякаш тук никога не се бе случвало нищо особено. Вратата на помещението за покойници беше отворена, тялото на мъртвата монахиня го нямаше, свещите и кадилниците бяха отнесени. Леглата бяха приготвени и застлани с чисто зебло, на една от варосаните стени висеше разпятие. Докато Лука стоеше там, объркан, влезе една монахиня, понесла в ръка кана с вода от кладенеца отвън, изля я в леген и коленичи да изтърка пода.

— Къде е тялото на починалата сестра? — попита Лука. Гласът му прозвуча твърде високо в празната тиха стая. Монахинята се отпусна назад на пети и отвърна:

— Положена е в параклиса. Сестрата-ковчежничка лично затвори ковчега, закова го и нареди да започне бдение в параклиса. Да ви заведе ли да се помолите?

Той кимна. Имаше нещо странно в това пълно възстановяване на стаята. Трудно можеше да повярва, че беше нахълтал през онази врата, беше преследвал игуменката и нейната робиня, беше я съборил на земята и ги беше пратил оковани в подземие без прозорци; че ги бе видял, окървавени до лакти, да режат тялото на мъртвата монахиня.

— Сестрата-ковчежничка каза, че тя ще бъде положена на осветена земя, в параклиса на Лукретили — отбеляза монахинята, като излезе първа от лечебницата. — И за бдението, и за опелото. Господарят на Лукретили ще докара специалната каляска за ковчега и ще я откара да бъде положена за една нощ в параклиса на замъка. После ще бъде погребана в нашето гробище. Бог да приеме душата ѝ.

Докато минаваха покрай купчините дърва, Фриз настигна Лука и закрачи редом с него.

— Клади — изрече той с ъгълчето на устата си. — Две клади за две вещици. Господарят Лукретили е на път, за да проведе процеса, но по всичко личи, че вече са решили каква ще бъде присъдата и се подготвят за изпълнението ѝ. Това са кладите за изгарянето на вещиците.

Лука се обърна рязко, потресен:

— Не!

Фриз кимна, с мрачно лице:

— Защо не? Видяхме с очите си какво правеха. Няма съмнение, че са се занимавали с магьосничество, отслужвали са сатанинска меса, и че режиха тялото. Във всеки случай това е престъпление, което се

наказва със смърт. Но бих казал, че сестрата-ковчежничка доста бързичко се е подготвила. Ето на — подготвила е две клади, още преди процесът да е започнал.

Чакащата монахиня потропваше с крак. Лука се обърна назад към нея.

— За какво са тези дърва?

— Сигурно ще продаваме подпалки — каза тя. — Сестрата-ковчежничка поръча на сестрите — мирянки да направят две такива купчини. Може ли вече да ви отведе в параклиса? Трябва да се върна в лечебницата и да измия пода.

— Да, съжалявам, че ви забавихме.

Лука и Фриз я последваха покрай трапезарията, през манастирската галерия до параклиса. Веднага щом монахинята бутна тежката дървена врата и я отвори, чуха тихия, мелодичен напев на монахините, които бдяха над тялото. Примигвайки, понеже тъмнината бе заслепила очите им, те тръгнаха бавно нагоре по пътеката в параклиса, докато успяха да видят, че пространството пред олтара беше покрито със снежнобяла покривка, а върху покривката лежеше току-що изработен прост дървен ковчег със здраво закован капак.

Лука направи гримаса.

— Трябва да видим тялото — прошепна той. — Само така можем да узнаем дали е била отровена.

— Предпочитам да си ти, отколкото аз — каза Фриз рязко. — Не бих искал да казвам на сестрата-ковчежничка, че отварям ковчега, над който вече са четени молитви, само защото съм имал странен сън.

— Трябва да разберем.

— Тя няма да позволи никой да види тялото — прошепна Фриз на Лука. — Беше ужасно насечена. А ако онези вещици са яли от плътта ѝ, тогава клетото момиче ще кърви, когато бъде възкресено, Бог да му е на помощ. Сестрата-ковчежничка няма да иска монахините да узнаят това.

— Ще трябва да получим разрешение от свещеника — реши Лука. — По-добре да питаме него, не сестра Урсула — ще му представим писмена молба. Пиетро може да я напише.

Отстъпиха назад и загледаха свещеника. Той държеше тежка сребърна кадилница, която разпръскваше дим от тамян навсякъде около ковчега. Когато въздухът стана задушавашо гъст от тежкия

аромат, той подаде кадилницата на една от монахините, а после взе светената вода от друга и поръси ковчега. После отиде до олтара и, като обърна гръб на всички, вдигна ръце в молитва за починалата сестра.

Двамата мъже се поклониха пред олтара, прекръстиха се, и излязоха тихо от църквата. Изведнъж чува раздвижване и суматоха в двора на конюшните, тропот на множество пристигащи коне, и разтварянето на големите порти.

— Господарят на Лукретили — предположи Лука, и закричи обратно към двора.

Господарят, който бе и покровител на абатството, бе възседнал едър, черен боен кон, който риеше с копита земята: изпод подковите му по калдъръма хвърчаха искри. Докато Лука гледаше, той хвърли червените кожени поводи на лакея си и скочи с лекота от седлото. Сестрата-ковчезничка се приближи до него, поклони се, а после застана тихо, с ръце, скрити в дългите ѝ ръкави, с наведена глава, с качулката, скромно придърпана пред лицето ѝ.

След господаря на Лукретили във вътрешния двор влязоха половин дузина мъже, облечени с ливреи, на които бе извезан родовият му герб — маслинен клонка, кръстосана с меч, показваща, че той е мирен потомък на рицар — кръстоносец. Влязоха още трима — четирима служители с мрачни лица, на коне, после абатът на Лукретили със собствената си свита от свещенослужители.

Когато мъжете слязоха от конете, Лука пристъпи напред.

— Вие трябва да сте Лука Веро. Радвам се, че сте тук — каза господарят на Лукретили любезно. — Аз съм Джорджо, господарят на Лукретили. Това е моят абат. Той ще отсъжда заедно с мен. Разбрах, че сте по средата на разследването си тук?

— Да — каза Лука. — Простете, но трябва да отида до къщата за гости. Търся писаря си.

Господарят на Лукретили се намеси:

— Доведи писаря на разследващия — каза той на пажа си, който хукна към къщата за гости. После господарят се обърна отново към Лука: — Казаха ми, че именно вие сте арестували игуменката и нейната робиня?

— Родната му сестра — прошепна Фриз изотзад. — Бих могъл да отбележа, че не изглежда много разстроен.

— Аз, моят писар брат Пиетро, и слугата ми Фриз, заедно със сестрата-ковчежничка — потвърди Лука. — Брат Пиетро и моят слуга затвориха двете жени в подземието на кулата при портата.

— Ще проведем нашия съдебен процес в стаята на първия етаж на кулата — реши господарят на Лукретили. — Така обвинените могат да бъдат доведени по стълбата, и ще запазим всичко по-далече от манастира.

— Бих предпочела да бъде така — каза сестрата-ковчежничка. — Колкото по-малко хора ги видят и узнаят за това, толкова по-добре.

Младият мъж кимна.

— Това е позор за всички ни — каза той. — Един Господ знае какво би си помислил за това баща ми. Така че хайде да приключваме с всичко.

Два окичени с черни пера коня изтеглиха в двора една каруца, и застанаха в очакване.

— За ковчега — обясни господарят на Лука. На сестрата-ковчежничка каза: — Ще се погрижите ли да го натоварят, та моите хора да го откарат в параклиса ми?

Сестра Урсула кимна, после се отдръпна от мъжете и тръгна начело към стаята в къщичката на вратаря, където гледаше как служителите подреждат дълга маса и столове за господаря на Лукретили, абата, Лука и брат Пиетро. Докато те подготвяха стаята, Лука отиде при господаря на Лукретили.

— Мисля, че трябва да наредим да отворят ковчега, преди сестра Августа да бъде погребана — каза той тихо. — Съжалявам, че трябва да го кажа, но подозирам, че сестрата е била отровена.

— Отровена?

Лука кимна.

Лукретили потресено поклати глава.

— Бог да спаси душата ѝ и да прости греховете на сестра ми. Във всеки случай не можем да отворим ковчега тук. Монахините ще бъдат твърде разстроени. Елате в замъка ми тази вечер и ще го направим насаме в моя параклис. Междувременно ще разпитаме игуменката и нейната робиня.

— Няма да отговорят — заяви Лука убедено. — Робинята се закле, че е няма на три езика, когато я разпитвах преди.

Лукретили се изсмя късо.

— Мисля, че могат да бъдат принудени да отговорят. Вие сте изпратен да водите разследване от името на Църквата, имате право да използвате дибата, пресата, можете да им пуснете кръв. Те са просто млади жени, празноглави и слаби като всички жени. Ще видите, че ще предпочетат да отговорят на въпросите ви, отколкото ставите им да бъдат изтръгнати от ямките си. Ще предпочетат да проговорят, вместо да позволят да притискаме гърдите им с пънове. Мога да ви се закълна, че сестра ми ще предпочете да каже всичко, отколкото да позволи да сложат пиявици на лицето ѝ.

Лука побледня.

— Това не е начинът, по който вода разследване. Никога не съм... — подхвана той. — Никога не бих...

По-възрастният мъж леко сложи ръка на рамото му.

— Ще го направя вместо вас — каза той. — Вие ще се преборите с тях за душите им, докато коварната им гордост бъде сломена и те признаят всичко плачешком. Виждам как се прави, лесно е. Можете да ми вярвате, че ще ги подготвя за признанията им.

— Не бих могъл да позволя... — изрече задавено Лука.

— Стаята е готова за ваша светлост — сестрата-ковчежничка излезе и застана отстрани до вратарската къщичка, а господарят влезе в кулата, без да продума повече. Той се настани зад масата, където големият стол, подобен на трон, беше поставен за него. Абатът седна от лявата му страна. Лука беше от дясната му страна, един писар седеше в единия край на масата, брат Пиетро — в другия. Когато всички седнаха, господарят нареди да затворят вратата към двора, а Лука видя развълнуваното лице на Фриз да наднича вътре, когато Лукретили каза:

— Абате, ще благословите ли работата, която вършим днес?

Абатът притвори очи и скръсти ръце върху заобления си корем.

— Небесни Отче, благослови делото, което се върши тук днес. Нека това абатство бъде изцелено и пречистено от греха, и възвърнато към реда на Бог и на човека. Дано тези жени осъзнаят греховете си и пречистят сърцата си с разкаяние, и дано ние, техните съдници, бъдем справедливи и праведни в гнева си. Дано Ти представим готови да се разкаят грешници, Господи, без да забравяме, че възмездието е не в нашите ръце, а в Твоите. Амин.

— Амин — изрече твърдо господарят на Лукретили. Направи знак на двамата свещеници, които стояха на пост до външната врата. — Доведете ги.

Брат Пиетро се изправи на крака.

— Ключът за оковите е у Фриз — каза той. Отвори вратата, за да вземе връзката с ключовете от Фриз, който се навърташе край прага. Мъжете в залата на съда видяха двора на конюшната, пълен с любопитни лица. Брат Пиетро затвори вратата пред тълпата отвън, пристъпи напред и отвори капака, изрязан в дъските на пода. Всички замлъкнаха, когато брат Пиетро погледна надолу в тъмната изба. На стената в стаята на вратарката беше подпряна груба дървена стълба. Единият от свещениците я повдигна и я спусна в тъмната дупка. Всички се поколебаха. Имаше нещо много страховито в дълбоката тъмнина долу, сякаш това беше кладенец, а жените далече долу бяха удавени в тъмните му като мастило води. Брат Пиетро подаде ключовете на Лука, и всички го погледнаха. Явно всички очакваха той да слезе в тъмнината и да доведе жените горе.

Лука откри, че го побиват мразовити тръпки, може би от полъха на студения въздух от дълбокото подземие без прозорци. Помисли си за двете млади жени там долу, приковани с вериги към влажните стени, очакващи присъдата си, с широко отворени, невиждащи очи в тъмнината. Спомни си черния, изцъклен поглед на мъртвата монахиня и си помисли, че може би игуменката и нейната робиня — мавърка също щяха да са упоени и да имат халюцинации. При мисълта за тъмните им очи, блестящи в тъмнината като очите на дебнеци плъхове, той се изправи на крака, решен да отлага.

— Ще взема факла — каза той и излезе във външния двор.

Навън, на чист въздух, изпрати един от слугите да изтича за факла. Мъжът се върна с една от сложените в поставки факли от трапезарията, която гореше ярко. Лука я взе в ръка и се върна в стаята, обзет от чувството, че се готви да слезе дълбоко в някоя древна пещера, за да се изправи срещу чудовище.

Вдигна факлата високо, когато стъпи върху първата пречка на стълбата. Трябваше да върви заднешком, но не можа да се сдържи и погледна през рамо и надолу между краката си, опитвайки се да види какво го чакаше в тъмнината.

— Пази се — възкликна брат Пиетро, с остра, предупредителна нотка в гласа.

— От какво? — попита Лука нетърпеливо, криейки собствения си страх. Слезе с още две пречки надолу и видя, че стените бяха черни и лъскави от влага. Жените сигурно бяха премръзнали, оковани долу в тъмнината. След още две стъпала видя езерце от светлина в подножието на стълбата, собствената си подскачаща сянка на стената и сянката на стълбата като дълга поредица напречни линии, слизащи надолу, в нищото. Сега беше на най-долната пречка. Подпря се с една ръка на грубото дърво за по-сигурно, докато се обръщаше и се оглеждаше.

Нищо.

Там нямаше нищо.

Долу нямаше никой.

Разлюля езерцето от светлина пред себе си; на каменния под нямаше нищо, а тъмната стена, която го заобикаляше само на шест крачки разстояние от всички страни, си оставаше само безмълвен, черен камък. Подземието беше празно. Нямаше ги.

Лука възкликна и вдигна факлата по-високо, оглеждайки навсякъде наоколо. За миг изпита ужас, че те ще връхлетят внезапно върху него от тъмнината, че двете освободени жени ще го нападнат като черни дяволи в ада; но тук нямаше никой. Зърна проблясък на метал на пода.

— Какво има? — Брат Пиетро надникна през отвора над него. — Какво става?

Лука вдигна факлата високо, така че лъчите на светлината обходиха мрачното кръгло помещение навсякъде около него. Сега видя оковите за ръце и крака да лежат на земята, все още заключени, все още здраво прикрепени към стената, недокоснати и невредими. Но от игуменката и мавърското момиче нямаше и следа.

— Магьосничество! — изсъска господарят на Лукретили, с лице, бяло като платно, гледайки надолу към Лука през отвора. — Бог да ни предпази от тях. — Той се прекръсти, сложи палец напърно на показалеца си, наподобявайки кръст, целуна го и се прекръсти отново. — Оковите не са ли счупени?

— Не — Лука ги подритна и те издрънчаха, но не се отвориха.

— Лично ги заключих, не съм сбъркал — каза брат Пиетро, като слезе тромаво по стълбата и потрепери, докато опипваше веригите на стената.

Лука тикна факлата в ръката на Пиетро и започна да се катери нагоре по стълбата към светлината, подчинявайки се на паническото нежелание да остане като хванат в капан в тъмното подземие, от което жените бяха изчезнали така мистериозно. Господарят на Лукретили хвана ръката му и му помогна да изкачи последните стъпала, а после продължи да стои, склусчил пръсти с неговите. Лука, почувствал, че собствените му ръце са студени като лед в топлата хватка на другия мъж, изпита облекчение от човешкото докосване.

— Бъдете благодарен, господин пратенико — каза господарят на Лукретили. — Защото времената са мрачни и ужасни. Това трябва да е магьосничество. Трябва да е така. Сестра ми е вещица. Изгубих я, защото се е предала на Сатаната.

— Къде може да са отишли? — обърна се Лука към по-възрастния мъж.

— Където си искат, след като са се измъкнали от заключени окови и затворено подземие. Могат да са къде ли не — в този свят или в другия.

Брат Пиетро се появи от тъмнината с факлата в ръка. Сякаш беше излязъл от кладенец и тъмната вода се затвори зад него. Той затръшна капака и затвори резето с крак, сякаш се страхуваше от самата тъмнина под краката им.

— Какво ще правим сега? — попита той Лука.

Лука се поколеба, несигурен. Хвърли поглед към господаря Лукретили, който незабавно пое нещата в свои ръце.

— Ще организираме преследването им, обявявайки ги за вещици, но не очаквам да бъдат открити — заяви той. — В нейно отсъствие ще обявя сестра си за мъртва — обърна глава, сякаш за да скрие скръбта си. — Не мога дори да поръчам да отслужват литургии за душата й... Баща, който бе почти светец, и прокълнатата сестра — и двамата изгубени за по-малко от четири месеца. А той дори няма да я срещне в рая.

Лука му даде един миг да се съвземе.

— Пуснете сестрата-ковчезничка — каза той на брат Пиетро.

Сестра Урсула чакаше пред вратата. Лука зърна любопитната гримаса на Фриз, когато тя влезе тихо и затвори вратата след себе си. Тя забеляза затворения капак и погледна към Лука за обяснение. Благоразумно не се обърна към господаря на Лукретили. Лука предполагаше, че нейните обети ѝ позволяваха само съвсем кратки контакти с мъже, които не бяха ръкоположени за свещеници.

— Какво се е случило, братко? — попита го тя тихо.

— Обвинените жени са изчезнали.

Монахинята рязко вдигна глава, за да размени бърз поглед с господаря на Лукретили.

— Как е възможно? — попита тя.

— Това е загадка — каза Лука кратко. — Моят въпрос обаче е следният: сега, когато нямаме заподозрени, сега, когато вината им е очевидна поради изчезването им и поради начина, по който са се измъкнали — какво трябва да се направи? Да продължа ли разследването си? Или то е приключено? Вие сте сестрата-ковчежничка и в отсъствието на игуменката сте най-старшата в манастира. Какво е вашето мнение?

Видя как тя поруменя от удоволствие, че се беше посъветвал с нея, че я беше назвал като най-старша в манастира.

— Мисля, че завършихте разследването си — каза му тя тихо. — Мисля, че направихте всичко, което някой би могъл да иска от вас. Открихте кой е причина за бедите тук, доказахте какво върши тя, арестувахте нея и нейната робиня — еретичка и ги разобличихте като вещици, а сега тях вече ги няма. Тяхното бягство доказва вината им. Вашето разследване е приключено и — ако Бог е милостив — това абатство е очистено от присъствието им. Можем да се върнем към обичайния си живот тук.

Лука кимна.

— Ще посочите ли нова игуменка? — попита той господаря на Лукретили.

Сестрата-ковчежничка пхна ръце в ръкавите си и скромно сведе поглед към пода.

— Бих посочил — той се поколеба, все още много разстроен. — Ако имаше някой, на когото бих могъл да се доверя да заеме мястото на моята вероломна сестра! Като си помисля за вредата, която можеше да причини!

— Вредата, която причини! — напомни му сестрата-ковчежничка. — Обителта — опетнена и съсипана, една монахиня — мъртва...

— Това ли е всичко, което е сторила? — попита Лука спокойно.

— Всичко ли? — възкликна господарят на Лукретили. — Това, че се измъкна с магия от веригите си, че се занимава с чародейство, че държи робиня — мавърка; еретичните ѝ деяния и убийството?

— Дайте ми една минута — каза Лука замислено. Отиде до вратата и тихо каза нещо на Фриз, после се върна при тях. — Съжалявам. Знаех, че ще чака там цял ден, докато не му кажа нещо. Казах му да опакова нещата ни, за да можем да си тръгнем днес следобед. Готов ли сте да изпратите доклада си, брат Пиетро?

Лука погледна към брат Пиетро, но долови с тъгълчето на окото си, втора бърза размяна на погледи между господаря на Лукретили и сестра Урсула.

— Освен това, разбира се — Лука се обърна към нея, — вие, сестро Урсула, сигурно се питате какво бих препоръчал за бъдещето на манастира?

— Това ме тревожи много — каза тя, отново свела очи. — Моят живот е тук, разбирате ли. Аз съм във вашите ръце. Ние, всички ние, сме във вашите ръце.

Лука се поколеба за миг.

— Не мога да се сетя за никоя друга сестра, която би била подходяща за игуменка. Ако манастирът си остане отделен женски манастир, независим манастир за жени, бихте ли поели задължението да бъдете игуменка?

Тя се поклони.

— Напълно съм сигурна, че нашите свети братя биха могли да ръководят този орден много добре, но ако бъда призована да служа...

— Но ако аз все пак препоръчам манастирът да остане под ръководството на жена? — Само за миг той си спомни неприкритата гордост на игуменката, когато му каза как никога не е учила, че жените трябва да бъдат под властта на мъжете. Почти се усмихна при този спомен.

— Мога да бъда назначена само лично от господаря — покровител — каза ковчежничката почтително, връщайки го към настоящето.

— Какво мислите? — попита Лука, обръщайки се към господаря.

— Ако свещениците пречистят напълно тази обител, ако сестрата-ковчежничка се съгласи да приеме този пост, ако вие го препоръчвате, не се сещам за никой по-подходящ да напътства тези бедни млади жени.

— Съгласен съм — каза Лука. Поколеба се, сякаш внезапно го бе осенила нова мисъл. — Но това не нарушава ли условията на бащиното ви завещание? Манастирът не беше ли оставен изцяло на сестра ви? Манастирът и земите около него? Гората и потоците? Не трябваше ли те да бъдат предадени на сестра ви, а тя да бъде игуменка до смъртта си?

— Като убийца и вещица, тя е мъртва по закон — каза господарят на Лукретили. — Нейните грехове я лишават от наследство; ще бъде така, сякаш никога не се е раждала. Тя ще бъде извън закона, няма да има дом за нея никъде в християнския свят. Обявяването на вината ѝ ще означава, че никой няма да има право да ѝ предложи подслон, тя няма да има къде да приюти вероломната си глава. Ще бъде мъртва за закона, призрак за хората. Сестрата-ковчежничка може да стане новата игуменка и да се разпорежда със земите, и манастира, и с всичко — той вдигна ръка, за да скрие очите си. — Простете ми, но не мога да не скърбя за сестра си!

— Много добре — каза Лука.

— Ще напиша присъдата, с която тя се признава за виновна, и заповедта за арестуването ѝ — каза брат Пиетро, като разгъна книжката си. — Можете да я подпишете веднага.

— А после ще си тръгнете, и няма да се срещнем никога повече — тихо каза сестрата-ковчежничка на Лука. Гласът ѝ беше изпълнен със съжаление.

— Трябва — каза той така, че да го чуе само тя. — Аз също имам своя дълг и своите обети.

— А аз трябва да остана тук — отвърна тя. — Да служа на сестрите си възможно най-добре. Пътищата ни няма да се пресекат никога повече — но аз няма да ви забравя. Никога няма да ви забравя.

Той пристъпи близо до нея, така че устата му почти опря във воала ѝ. Долови ухание на парфюм от лена.

— А златото?

Сестра Урсула поклати глава.

— Ще го оставя във водите на потока, където лежи — обеща му тя. — Струваше ни твърде скъпо. Ще накарам сестрите да подновят обетите си за бедност. Дори няма да кажа на господаря на Лукретили за това. Ще бъде наша тайна: ваша и моя. Ще запазите ли тайната заедно с мен? Ще бъде ли тя последното нещо, което споделяме?

Лука наведе глава, за да не може тя да го види как горчиво присви уста.

— Значи в края на моето разследване вие ставате игуменка, златото си лежи кротко в потока, а сегашната игуменка все едно че е мъртва.

Нещо в тона му подразни изострените ѝ сетива.

— Така е справедливо! — каза тя бързо. — Така е редно да бъде.

— Със сигурност започвам да виждам, че според някои хора трябва да бъде именно така — каза Лука сухо.

— Ето заповедта за арестуването и обвиняването на господарката Изолда, известна преди като игуменка на манастира Лукретили — каза брат Пиетро, като побутна документа през масата. Масилото беше все още мокро. — А тук е писмото, одобряващо сестрата-ковчежничка за нова игуменка.

— Много умело сторено — отбеляза Лука. — Бързо.

Брат Пиетро изглеждаше удивен от студенината на тона му.

— Мислех, че всички сме се споразумели?

— Остава само едно нещо — каза Лука. Отвори вратата. На прага застана Фриз, с кожена торба в ръце. Лука я взе, без да каже дума, и я сложи на масата, после развърза връвта. Извади предметите подред. — Обущарско шило, от тайния шкаф на сестрата-ковчежничка, скрит в дървената облицовка на комина на огнището в приемната й... — чу рязкото ѝ ахване и шепота, с който отричаше. Бръкна в джоба на жакета си и извади листа хартия. Бавно, в притихналата стая, където всички бяха насочили вниманието си към него, той разгъна листа и им показа отпечатъците от окървавените длани на монахинята, която бе дошла при него през нощта и му беше показала стигмата. Постави острия триъгълен връх на обущарското шило върху кървавия отпечатък: пасваше точно.

Лука стисна зъби, изправяйки се лице в лице с факта, че подозренията му са основателни, макар толкова много да се беше надявал, че това предчувствие, това късно осъзнаване, ще се окаже

лъжливо. Чувстваше се измамен; сега вече сам не знаеше на какво бе залагал.

— Има само едно нещо, в което мога да бъда сигурен. Мисля, че е изключително невероятно светите рани на нашия Господ да имат точно формата и големината на острието на едно обикновено обуцарско шило. Тези рани, които видях и отбелязах върху дланите на монахиня от този манастир, са нанесени от човешки ръце, с обуцарски сечива, специално с този инструмент.

— Наранявали са се сами — каза сестрата-ковчежничка бързо. — ИстERICните жени са склонни да правят това. Предупредих ви.

— Като използват шилото от вашия шкаф? — Той извади малкия стъклен буркан с плодове и ги показа на сестра Урсула. — Предполагам, че това са плодове на беладона?

Господарят на Лукретили го прекъсна:

— Не разбирам за какво намеквате.

— Нима? — попита Лука, сякаш беше наистина заинтригуван. — Знае ли някой? Вие знаете ли какво намеквам, сестро Урсула?

Лицето ѝ беше бяло като забрадката. Тя поклати глава: сивите ѝ очи безмълвно го умоляваха да не казва нищо повече. Лука я погледна: младото му лице беше мрачно.

— Трябва да продължа — каза той, сякаш в отговор на неизречената ѝ молба. — Бях изпратен тук да разследвам и трябва да продължа. Освен това трябва да знам. Аз винаги трябва да знам.

— Няма нужда... — прошепна тя. — Коварната игуменка я няма, каквото и да е правила с шилото, с беладоната...

— Трябва да знам — повтори той. Последният предмет, който извади, беше книгата със сметките на манастира, която Фриз беше взел от стаята ѝ.

— Няма нищо нередно в списъка на извършените работи — каза тя, внезапно уверена. — Не можете да кажете, че липсва нещо от списъка със закупените стоки и онези, които са били отнесени на пазара. Управлявах добре този манастир. Грижех се за него като за собствен дом. Работех за него, сякаш бях господарка на дома. Аз бях тази, която ръководеше нещата тук.

— Няма съмнение, че сте били добра управителка — увери я Лука. — Но липсва едно нещо — той се обърна към писаря. — Брат

Пиетро, погледнете тези документи и ми кажете, виждате ли някъде да се споменава състояние в злато?

Пиетро взе подвързаната с кожа книга и прелисти бързо страниците.

— Яйца — прочете той напосоки. — Зеленчуци, малко ръкоделие, малко пране, малко преписване на документи — няма състояние. Очевидно не и цяло състояние в злато.

— Знаете, че не съм взела златото — каза сестрата-ковчежничка, обръщайки се към Лука, като сложи умолително длан върху ръката му. — Не съм откраднала нищо. Всичко беше дело на игуменката, тази вещица. Тя нареди на монахините да накиснат руната в реката, тя открадна златния прах и го изпращаше за продан на златарите. Както ви казах, както и сам видяхте. Не бях аз. Никой няма да каже, че съм била аз. Тя го стори.

— Злато? — запита господарят на Лукретили с престорено драматичен вик на изненада. — Какво злато?

— Игуменката и нейната робиня са промивали пясъка в потока за злато, и са го продавали — каза му бързо сестрата-ковчежничка. — Научих за това случайно, когато дойдоха най-напред. Разследващият откри това едва вчера.

— А къде е златото сега? — попита Лука.

— Продадено на търговците от Виа Портико — Д'Отавиа предполагам — каза му тя гневно. — А печалбата — прибрана от вещиците. Никога няма да си я върнем. Никога няма да узнаем със сигурност.

— Кой го е продавал? — попита Лука, сякаш обзет от искрено любопитство.

— Робинята, робинята — еретичка, сигурно тя е ходила при евреите, при търговците на злато — каза тя бързо. — Тя би знаела какво да прави, била е готова да търгува с тях. Говорела е техния език, сигурно е знаела как да се пазари с тях. Тя е еретична като тях, алчна като тях, позволено ѝ е да лихвоимства като тях. Тя е толкова лоша, колкото и те... по-лоша.

Лука поклати глава към нея, сякаш почти съжаляваше, когато капанът, който ѝ бе заложил щракна.

— Вие сама ми казахте, че тя никога не излиза от манастира — каза той бавно. Кимна на брат Пиетро. — Ти записа какво каза

сестрата-ковчежничка в онзи първи ден, когато беше толкова очарователна и толкова услужлива.

Брат Пиетро обърна на страницата в снопа си с книга, шумолейки със страниците на ръкописа.

— Тя каза: „Тя никога не се отделя от игуменката. А игуменката никога не излиза. Робинята витае тук като призрак.“

Лука се обърна отново към сестрата-ковчежничка, чиито сиви очи се стрелнаха светкавично — само веднъж — към господаря, сякаш молейки за помощ, а после обратно към Лука.

— Вие сама ми казахте, че тя следва игуменката като сянка — каза Лука спокойно. — Никога не излизала от манастира: златото никога не е излизало от манастира. Държете го скрито тук.

Бялото ѝ лице пребеля още повече, но тя, изглежда, събра смелост отнякъде.

— Потърсете го! — предизвика го тя. — Можете да обърнете склада ми надолу с главата, и няма да го намерите. Претърсете стаята ми, претърсете жилището ми, не държа скрито злато тук! Не можете да докажете нищо срещу мен!

— Достатъчно. Проклетата ми сестра е била грешница, еретичка, вещица, а сега се оказа и крадла — намеси се внезапно господарят на Лукретили. Подписа заповедта за арестуването ѝ без колебание и я подаде обратно на брат Пиетро. — Разпространете това веднага. Обявете я за издирване. Ако заловим нея и помощницата ѝ — еретичка, ще ги изгоря без допълнителен процес. Ще ги изгоря, без да им дам да си отворят устата — той протегна ръка към Лука. — Дайте ми ръката си — каза. — Благодаря ви за всичко, което направихте тук. Вие започнахте разследване и го завършихте. Свърши се, слава Богу. Свърши се. Нека сложим край на това сега, като мъже. Нека го приключим тук.

— Не, не е съвсем приключило — каза Лука, като се изтръгна от хватката му. Отвори вратата и поведе всички навън към двора, където товареха ковчега с мъртвата монахиня на покритата с черен плат каруца.

— Какво има? — попита господарят раздражено, като последва Лука навън. — Не можете да бърникате по ковчега. Разбрахме се. Ще го изложи за бдение в параклиса си. Не можете да го докосвате. Трябва да покажете уважение. Нима тя не е страдала достатъчно?

Сестрите — мирянки вдигнаха ковчега, потейки се от усилието. Осем от тях го качиха с мъка върху ниската каруца. Лука мрачно отбеляза, че товарът е доста тежък.

Господарят хвана здраво Лука за ръката над лакътя:

— Елате довечера в замъка — прошепна той. — Можем да го отворим там, ако настоявате. Ще ви помогна, както ви обещах.

Лука наблюдаваше Фриз, който бе отишъл да помогне на сестрите — мирянки да плъзнат ковчега върху каруцата. Първо нарами ковчега заедно с тях, а после пъргаво се покатери в каруцата, заставайки до ковчега с лост в ръка.

— Не смейте да го докосвате! — Сестрата-ковчежничка в миг се озова в каруцата до него и се вкопчи в ръката му над лакътя. — Този ковчег е осветен, благословен от самия свещеник. Не смейте да докосвате ковчега й, тя беше прикадена с тамян и благословена със светена вода, оставете я да почива в мир!

Откъм сестрите — мирянки се понесе шепот, и една от тях, виждайки решителното лице на Фриз, когато той внимателно отмести сестрата-ковчежничка, се измъкна към параклиса, където монахините се молеха за душата на починалата си сестра.

— Слизайте — нареди сестра Урсула на Фриз, като го държеше за ръката. — Аз ви заповядвам. Няма да я поругавате в смъртта! Няма да откривате отново клетото й измъчено лице!

— Кажете на слугата си да слезе — каза тихо господарят на Лукретили на Лука, като мъж на мъж. — Каквото и да подозирате, няма да ни е от полза сега да избухне скандал, а тези жени вече понесоха твърде много. Днес всички преживяхме твърде много. Можем да уредим всичко по-късно в моя параклис. Оставете монахините да се сбогуват със своята сестра и да изкарат ковчега.

Монахините се изсипваха от параклиса към двора, с бели и гневни лица. Когато видяха Фриз в каруцата, затичаха.

— Фриз! — Лука изкреця да го предупреди, когато жените се хвърлиха към каруцата като бяла вълна море, надавайки високи пронизителни викове, като обезумял хор, който напада враг. — Фриз, остави го!

Беше твърде закъснял. Фриз беше проврял лоста си под капака и го повдигна, когато първата монахиня стигна до каруцата и посегна да го сграбчи. С ужасно скърцане гвоздеите от едната страна поддадоха и

капакът се повдигна. Обзет от горчиво тържество, Фриз отблъсна една жена, и кимна надолу към Лука.

— Както си и мислеше — каза той.

Първите монахини се присвиха ужасено при вида на отворения ковчег и прошепнаха на останалите какво са видели. Другите, които се приближаваха тичешком, се поколебаха и спряха, а отзад се разнесе уплашено ридание.

— Какво има сега? Какво, в името на нашата повелителка, има сега?

Лука се покатери до Фриз и гледката на отворения ковчег го заслепи. Видя, че мъртвата монахиня бе обградена от торби със злато, една от тях се беше разпорила по шевовете, посипвайки я със съкровището, така че мъртвата приличаше на бляскава златна статуя. Златен прах изпълваше ковчега ѝ, позлатяваше лицето ѝ, покриваше монетите върху изцъклените ѝ очи, блещукаше по забрадката ѝ и превръщаше расото ѝ в съкровище. Тя беше златна икона, бляскаво византийско съкровище, а не труп.

— Вещиците са сторили това! Това е тяхно дело! — извика сестрата-ковчежничка. — Сложили са откраднатото съкровище при трупа на жертвата си.

Лука поклати глава, пред този неин последен опит, и се обърна към сестра Урсула и към господаря на Лукретили; младото му лице беше мрачно.

— Сестро Урсула, обвинявам ви в убийството на тази млада жена, сестра Августа, извършено, като сте ѝ дали беладона, за да предизвикате сънища и халюцинации, които да смутят мира и покоя на този манастир, да посрамят игуменката и да я прогонят от поста ѝ. Вас, господарю на Лукретили, обвинявам в заговор със сестрата-ковчежничка да прогоните игуменката от дома ѝ, който е бил нейно наследство по силата на условията на бащиното ѝ завещание, и в подтикване на сестрата-ковчежничка да открадне златото от манастира. Обвинявам и двама ви в опит да измъкнете тайно това злато, притежание на игуменката, от манастира в този ковчег, и в отпращането на фалшиво обвинение в магьосничество към игуменката и нейната робиня, и в заговор да предизвикате смъртта им.

Лукретили се опита да се изсмее.

— И вие сънувате. И вас са подлудили! — поде той. — Умът ви блуждае!

Лука поклати глава.

— Не, не блуждае.

— Но доказателствата? — прошепна му брат Пиетро. — Доказателствата?

— Робинята никога не е продавала златото, никога не е напускала манастира — сестрата-ковчежничка сама ни каза така. Следователно нито тя, нито игуменката някога са имали печалба от промиването на пясъка за злато. Но сестрата-ковчежничка ги обвини, като дори назова улицата в Рим, където търговците на злато въртят търговията си. Единствените хора, които са се опитали да изнесат полученото през този месец злато от манастира, са били сестрата-ковчежничка и господарят на Лукретили — точно сега, в този ковчег. Единствената жена, която показваше някакви признаци на заможност, беше сестра Урсула, с коприненото си бельо и пантофите от фина кожа. Крояла е заговор с господаря да прогони сестра му от манастира, за да може да стане игуменка и да си поделят златото.

Господарят на Лукретили погледна към брат Пиетро, Фриз и Лука, а после към собствените си войници, писарите и свещениците. После се обърна към монахините с безизразни лица, които се поклащаха като поле бели лилии и шепнеха: „Какво казва той? Какво казва непознатият? Лоши неща ли казва? Обвинява ли ни? Кой е той? Не го харесвам. Той ли е убил сестра Августа? Той ли е фигурата на Смъртта, която тя е видяла?“

— Каквото и да вярвате, каквото и да казвате, мисля, че ние имаме числено превъзходство над вас — каза господарят на Лукретили със сдържано тържествуване. — Можете да си тръгнете сега, без да се излагате на опасност, а можете и да се изправите пред тези луди жени. Както пожелаете. Но ви предупреждавам: според мен са толкова обезумели, че ще ви разкъсат.

Тълпата млади жени, повече от двеста, се събра по-плътно около каруцата с ковчег, пристъпваха една след друга, за да видят иконата, в каквата беше превърната тяхната невинна сестра, и свистящият им шепот напомняше на съскането на хиляди змии, когато я видяха да лежи там в отворения си ковчег, окъпана в злато, и Фриз, застанал над

нея като осквернител — олицетворение на цялото коварство на света — с лост в ръце.

— Този човек е наш враг — каза им сестрата-ковчежничка, отдръпвайки се от него, за да застане начело на жените. — Той защитава вероломната игуменка, която уби нашата сестра. Той разби осветения ковчег на нашата сестра.

Лицата на монахините се обърнаха към нея, с празни изражения, сякаш не им достигаха думи; въпреки това съскацият шепот продължаваше.

— Те ще сторят онова, което е правилно — осмели се да каже Лука. Обърна се към пребледнелите жени и се опита да привлече вниманието им. — Сестри, слушайте ме. Вашата игуменка беше прогонена от дома си, а вие бяхте почти доведени до лудост от беладоната, давана ви с хляба от масата на тази жена. Все още ли сте толкова зашеметени от опиата, та ще ѝ се подчините? Или сами ще намерите пътя си? Ще мислите ли сами? Можете ли да мислите сами?

Възцари се ужасно мълчание. Лука виждаше как зашеметените лица на жените се взират вцепенено в него и за миг си помисли, че наистина опиатът така ги бе поболял, та щяха да сграбчат него, Фриз и брат Пиетро и да ги разкъсат на парчета. Хвана се отстрани за каруцата с една ръка, така че никой да не може да я види, че трепери, а с другата посочи към сестрата-ковчежничка.

— Слезте — каза той. — Ще ви отведе в Рим да отговаряте за престъпленията срещу сестрите си, срещу игуменката и срещу Бог.

Тя остана там, където си беше, високо над него, и погледна монахините, чиито лица се обърнаха покорно към нея. После изрече три ужасни думи:

— Сестри! Убийте го!

Лука се извъртя рязко, измъквайки кинжала от ботуша си, а Фриз скочи долу да застане редом с него. Брат Пиетро тръгна към тях, но в миг тримата мъже бяха обкръжени. Монахините, бледи и с безизразни лица, се подредиха в непробиваем кръг, като ледена стена, пристъпиха към тримата мъже, после се приближиха с още една стъпка.

— Свети апостол Яков да ми е на помощ — изруга Фриз. Вдигна лоста си, но монахините нито трепнаха, нито спряха увереното си настъпление.

Първата монахиня вдигна ръка към главата си, хвана забрадката си и я хвърли на земята. По някакъв ужасяващ начин с бръснатата си глава тя не изглеждаше нито като жена, нито като мъж, а като някакво странно създание, някакво животно без козина. До нея следващата монахиня направи същото, после всички до една захвърлиха забрадките си, излагайки на показ главите си, някои — неравно остригани, други — обръснати съвсем до голо.

— Бог да ни е на помощ! — прошепна Лука на другарите си от двете му страни. — Какво правят?

— Мисля... — започна брат Пиетро.

— Предател! — прошепнаха монахините в един глас, като хор.

Лука се огледа отчаяно наоколо, но нямаше начин да се отскубне от кръга от жени.

— Предател! — повториха те, по-високо. Но сега не гледаха мъжете, гледаха над главите на мъжете, нагоре, към сестрата-ковчежничка високо на погребалната кола.

— Предателка! — прошепнаха те отново.

— Не и аз! — изрече тя: гласът ѝ пресекна от внезапен страх. — Вашите врагове са тези мъже и вещиците, които избягаха.

Те поклатиха голите си глави в едно ужасно движение и пристъпиха плътно до каруцата, а хищните им ръце посегнаха покрай мъжете, без изобщо да им обръщат внимание, посегнаха нагоре, за да смъкнат сестрата-ковчежничка. Погледът ѝ се луташе от една сестра към друга, после — към заключената порта и вратарката, която стоеше пред нея, със скръстени ръце.

— Предателка! — казаха те, уловиха я за расото, за коприненото бельо под расото, и я заопипваха, тръскаха расото ѝ, дърпаха я, посягаха да уловят колана от фина кожа, на който висеше броеницата ѝ, опитваха се да се докопат до златната верижка с ключовете, повалиха я на колене.

Тя се отскубна от хватката им и скочи от другата страна на каруцата, затича се към Лука и се вкопчи в ръката му.

— Арестувайте ме! — изрече с внезапна настойчивост. — Арестувайте ме и ме отведете сега. Признавам. Аз съм ваша пленница. Защитете ме!

— Арестувам тази жена! — ясно каза Лука на монахините. — Тя е моя пленница, поверена на моите грижи. Ще се погрижа да бъде

въздадена справедливост.

— Предателка!

Те настъпваха неотклонно и бързо; нищо не можеше да ги спре.

— Спасете ме! — изкрещя тя в ухото му.

Лука сложи ръка пред нея, но монахините продължиха да настъпват.

— Фриз! Измъкни я оттук!

Плътна стена от жени беше приковала Фриз към каруцата.

— Джорджо! — извика тя към господаря на Лукретили. — Джорджо! Спаси ме!

Той поклати глава конвулсивно, сякаш обхванат от пристъп, трепна и се отдръпна от тълпата монахини.

— Направих го за теб! — извика му тя. — Направих всичко това за теб!

Той се обърна към Лука със сурово изражение.

— Не знам какво казва тя. Не разбирам за какво говори.

Жените с безизразни лица се приближиха, притискайки мъжете. Лука се опита внимателно да ги избута, но това бе все едно да блъскаш снежна лавина. Те посягаха към сестрата-ковчежничка с пръсти, извити в хищна хватка.

— Не! — изкрещя Лука. — Забранявам! Тя е арестувана. Нека бъде въздадена справедливост!

Господарят внезапно отстъпи встрани от сцената, мина с едри крачки покрай всички тях до конюшните, после изведнъж се появи, яхнал коня си с червена кожена сбруя, с войниците си, събрани плътно около него.

— Отворете портата — заповяда той на вратарката. — Отворете портата или ще ви прегазя.

Тя безмълвно я отвори. Монахините дори не обърнаха глави, когато неговата кавалкада се устреми през портата и се отдалечи надолу по пътя към замък му.

Лука можеше да почувства тежестта на жените, които го притискаха.

— Нарещдам... — поде той отново, но те бяха като стена, връхлитаща върху него, той се задушаваше от натиска на одеждите им, от неотклонното им настъпление срещу него, сякаш искаха да го задушат с числеността си. Опита се да се отгласне от ритлата на

каруцата; но тогава загуби опора и се свлече надолу. Зарита и се затъркаля, обзет от ужас, че ще го прегазят, без да искат, че ще умре под обутите им в сандали крака. Сестрата-ковчежничка понечи да се вкопчи в него, но я издърпаха грубо настрани. Половин дузина жени притискаха Лука към земята, докато други насила завлякоха сестра Урсула до кладата, която тя сама им бе заповядала да издигнат. Сега Фриз крещеше, мятайки се бясно, докато дузина жени го притискаха към пода. Брат Пиетро беше замръзнал стъписано, монахини в бели одежди го притискаха, за да мълчи, отстрани до каруцата.

Тя им беше заповядала да направят две големи клади от сухи дърва, всяка — издигната около един кол, забит здраво в земята. Отнесоха я до най-близката, макар че тя риташе и се бореше, и крещеше за помощ, и я привързаха към кола, увивайки здраво въжетата около нейното гърчещо се тяло.

— Спасете ме! — изкрещя тя на Лука. — За Бога, спасете ме!

Върху лицето му бе метната забрадка, така че той не можеше да вижда, задушаваше се на земята под плата, но продължи да им вика да спрат, докато те вземаха факлата от вратарката, която им я подаде безмълвно, докато поднасяха факлата към напоените с катран дърва в подножието на кладата, докато тя изчезваше от поглед в облак от тъмен дим, дори когато я чу да пищи пронизително в агония, щом скъпото ѝ копринено бельо и расото от фина вълна лумнаха в буйни жълти пламъци.

Тримата млади мъже си тръгнаха от абатството мълчаливо, отвратени от жестокостта, на която бяха станали свидетели, радостни, че самите те са се измъкнали, без да пострадат. От време на време Лука потръпваше и ожесточено изтупваше сажди от ръкавите на жакета си, а Фриз прокарваше широката си длан по недоумяващото си лице и изричаше:

— В името на светците...

Яздиха цял ден по възвишението над гората: есенното слънце светеше силно в очите им, каменистата почва под краката на конете бе твърда, и когато видяха полюшващата се клонка бодлива зеленика пред една къща, която сочеше, че това е хан, мълчаливо насочиха конете си към конюшнията.

— Господарят Лукретили ли притежава тази земя? — обърна се Фриз към коняря, още преди да слязат от конете.

— Не, вече сте извън земите на негова светлост. Този хан принадлежи на господаря Пиканте.

— Тогава ще останем — реши Лука. Гласът му беше дрезгав: той се закашля и плю, за да се отърве от мириса на дим. — В името на светците, едва мога да повярвам, че сме далече от всичко това.

Брат Пиетро поклати глава, все още лишен от дар — слово.

Фриз отведе конете в конюшнията, докато другите двама влязоха в общото помещение на хана, като извикаха да им донесат от местното резливо червено вино, за да прогонят от устата си вкуса на дим от дърва и лой. Поръчаха мълчаливо храната си и когато им я поднесоха, се помолиха, преди да започнат да ядат.

— Трябва да се изповядам — каза Лука, след като се нахраниха. — Светата Дева да ми е на помощ, чувствам се омърсен от грях.

— Трябва да напиша доклад — каза брат Пиетро.

Спогледаха се, споделяйки чувството си на ужас.

— Кой би повярвал на онова, което видяхме? — зачуди се Лука. — Можеш да пишеш каквото искаш: кой би повярвал?

— Той ще повярва — каза брат Пиетро. Това беше първият път, в който признаваше открито службата си на Ордена и на неговия предводител. — Той ще разбере. Водачът на Ордена. Той е виждал такива неща, че и по-лошо. Той изучава края на дните. Нищо не го изненадва. Той ще го прочете, ще го разбере и ще се справи с положението, а после ще чака следващия ни доклад.

— Следващият ни доклад? Трябва да продължим? — попита Лука невярващо.

— У мен е следващото ни поръчение, с неговия печат — каза писарят.

— Със сигурност това разследване беше такъв провал, че ще бъдем отзовани?

— О, не, той ще приеме това като успех — каза брат Пиетро мрачно. — Ти беше изпратен да разследваш лудост и проявления на злото в абатството, и го стори. Знаеш как е било предизвикано: сестрата-ковчежничка е давала беладона на монахините, за да ги подлуди. Знаеш защо го е направила: от желание да спечели за себе си мястото на игуменката и да забогатее. Знаеш, че господарят на

Лукретили я е насърчил да го стори, за да може да убие сестра си под претекст, че е вещица, и така да получи наследения от нея манастир и златото. Това беше първото ти разследване, и — макар че може и да съм имал съмнения относно методите ти — ще кажа на господаря си, че си го извършил успешно.

— Една невинна жена умря, една виновна жена бе изгорена от тълпа безумни жени, а две жени, които може и да не са виновни в кражба, но несъмнено са виновни в магьосничество, се изпариха като дим, и ти наричаш това успех?

Брат Пиетро си позволи една тънка усмивка.

— Виждал съм и по-лоши разследвания с по-лош край.

— Тогава трябва да си стигал до пастта на самия пъкъл!

Той кимна, напълно сериозен.

— Стигал съм.

Лука се поколеба.

— С други разследващи?

— Много сте.

— Млади мъже като мен?

— Някои като теб, способни и проникателни като теб. Други — съвсем различни от теб. Не мисля, че преди съм срещал друг с кръвта на феите.

Лука направи бърз жест на отрицание.

— Това са глупости.

— Магистърът на ордена подбира сам разследващите, изпраща ги, вижда какво ще открият. Вие сте неговата лична армия срещу греха и настъпването на края на дните. Той се готви за това от години.

Лука отблъсна стола си от масата.

— Лягам си. Моля се на небесата да не сънувам.

— Няма да сънуваш — увери го брат Пиетро. — Той направи добър избор с теб. Ти имаш здрави нерви, за да понасяш, и кураж, за да предприемаш. Скоро ще усвоиш мъдростта да отсъждаш повнимателно.

— А после?

— А после той ще те изпрати до пределите на християнския свят, където еретиците и дяволите се събират, за да поведат война срещу нас и изобщо няма добри хора.

* * *

Жените яздеха една до друга, конете им пристъпваха редом. От време на време от Изолда се изтръгваше разтърсващо ридание, а Ишрак протягаше ръка да докосне юмруците ѝ, здраво свити върху поводите.

— Какво мислиш, че ще стане с манастира? — попита Изолда.
— Аз ги изоставих. Предадох ги.

Другото момиче сви рамене.

— Нямахме избор. Брат ти беше твърдо решен да го завладее обратно, сестрата-ковчежничка беше решена да заеме мястото ти. Или тя щеше да ни отрови, или той щеше да нареди да ни изгорят като вещици.

— Как е могла да стори такова нещо — отравянето, подлудяването на всички ни?

Ишрак сви рамене.

— Тя искаше манастира за себе си. Беше си проправила пътя, беше твърдо решена да стане игуменка. Винаги е била против теб, при все че изглеждаше толкова любезна и мила, когато най-напред отидохме там. А само тя знае колко дълго е заговорничала с брат ти. Може би той отдавна ѝ е обещал манастира.

— А разследващият — тя го подведе напълно. Този човек е глупак.

— Тя разговаряше с него, довери му се, когато ти не пожела. Разбира се, че е научил нейната версия на историята. Но къде ще отидем сега?

Изолда обърна бледо лице към приятелката си.

— Не знам. Сега сме наистина загубени. Изгубих наследството си и мястото си в света, и двете бяхме обявени за вещици. Толкова съжалявам, Ишрак. Изобщо не биваше да те вода в манастира. Трябваше да те оставя да се върнеш в родината си. Би трябвало да си отидеш сега.

— Идвам с теб — каза момичето простичко. — Ще бъдем заедно, където и да отидем.

— Би трябвало да ти заповядам да ме оставиш — каза Изолда с крива усмивка. — Но не мога.

— Баща ти, обичният ми господар, ни отгледа заедно и каза, че трябва винаги да бъдем заедно. Нека му се подчиним в това, след като му изменихме в толкова много други неща.

Изолда кимна.

— И бездруго не мога да си представя да живея без теб.

Момичето се усмихна на приятелката си.

— И така, накъде? Не можем да останем в земите на Лукретили.

Изолда се замисли за момент.

— Трябва да отидем при приятелите на баща ми. Всеки, който е бил на кръстоносен поход с него, ще е наш приятел. Би трябвало да отидем при тях, и да им разкажем за това посегателство над мен, трябва да им кажем за брат ми, и за онова, което той причини на абатството. Редно е да изчистим името ми. Може би някой от тях ще ме върне в дома ми. Може би някой ще ми помогне да обвиня брат си и да спечеля замъка обратно от него.

Ишрак кимна.

— Граф Владислав беше най-скъпият приятел на баща ви. Неговият син ви дължи приятелство. Но не виждам как ще стигнем до него, той живее много далеч оттук, във Влахия, на самия предел на християнските земи.

— Но ще ми помогне — каза Изолда. — Неговият и моят баща са се клели във вечно приятелство. Той би ми помогнал.

— Ще трябва да намерим пари отнякъде — предупреди я Ишрак. — Ако ще предприемаме такова пътуване, ще трябва да наемем телохранители, не можем да пътуваме сами. Пътищата са прекалено опасни.

— Все още ли пазиш скъпоценностите на майка ми на сигурно място?

— Никога не свалям кесията. В скрития ми колан са. Ще продам някой накит в следващия град. — Ишрак хвърли поглед към посърналото лице на Изолда, простата ѝ кафява рокля, окаения кон, който яздеше, и опърпаните ботуши. — Не това искаше баща ви за вас.

Младата жена сведе глава и изтри очи с опакото на ръката си.

— Знам това — каза тя. — Но кой знае какво е искал той за мен? Защо би ме изпратил в манастира, ако е искал да бъда такава жена, каквато ме възпита да бъда? Но някъде, може би в рая, той сигурно бди над мен и се моли да намеря пътя си в този суров свят без него.

Ишрак тъкмо се канеше да отвърне, когато внезапно спря коня си.

— Изолда! — извика тя предупредително, но беше твърде закъсняла. Едно въже, вързано напъряко през пътя към едно здраво дърво, внезапно бе здраво сграбчено от някой, скрит в храстите, като се обви около предните крака на коня на Изолда. Изведнъж животното се изправи на задни крака и, оплетено във въжето, се препъна и предните му крака се прегънаха, така че Изолда падна тежко на земята.

Ишрак не се поколеба дори за миг. Хванала здраво поводите на собствения си кон, тя скочи от него и издърпа приятелката си на крака.

— Засада! — извика тя. — Качи се на моя кон!

Четирима мъже се появиха със светкавична бързина от гората от двете страни на пътя, двама — с кинжали в ръце, двама — с тояги. Един сграбчи коня на Изолда и преметна поводите през един храст, докато другите трима минаха в настъпление.

— Сега, малки дами, вдигнете ръце, после хвърлете на земята кесиие си, и никой няма да пострада — каза първият мъж. — Сами ли пътувате? Глупава постъпка, мои малки дами.

Ишрак държеше протегнат пред себе си дълъг, тънък кинжал, стиснала другата си ръка в юмрук, със стойка на боец, стабилно пазейки равновесие на два крака, полюлявайки се леко, докато оглеждаше мъжете, питайки се кой ще нападне пръв.

— Приближиш ли се дори малко, мъртъв си — каза тя кратко.

Той се хвърли към тях. Ишрак направи финт с ножа и се завъртя рязко, замахна и поряза ръката на друг от мъжете, после се обърна отново: юмрукът ѝ се удари с хрущене в лицето на първия мъж. Но те имаха числено превъзходство. Третият мъж вдигна тоягата и я стовари отстрани върху главата ѝ, тя падна със стон, Изолда мигновено пристъпи да я защити, и се изправи пред тримата мъже.

— Можете да вземете кесията ми — каза тя. — Но ни оставете на мира.

Раненият мъж покри ръката си с длан и изруга, когато кръвта се стече между пръстите му.

— Кучка — каза той кратко.

Другият предпазливо опипваше натъртеното си лице.

— Дай ни кесията — каза той гневно.

Изолда отвърза кесията, която висеше на колана ѝ, и му я подхвърли. В нея имаше само няколко дребни монети. Знаеше, че Ишрак е скрила сапфирите на майка ѝ на сигурно място в колан, завързан в корсажа на туниката ѝ.

— Това е всичко, което имаме — каза тя. — Ние сме бедни момичета. Това е всичко, което имаме на този свят.

— Покажи ми ръцете си — каза мъжът с тоягата.

Изолда протегна ръце.

— С дланите нагоре — каза той.

Тя обърна ръце с дланите нагоре и изведнъж той пристъпи напред, изви ръцете ѝ зад гърба, и тя почувства как другият мъж я връзва здраво с въже.

— Ръце на дама — подсмихна се той подигравателно. — Меки бели ръце. Не си пипнала работа през живота си. Сигурно имаш богато семейство или приятели някъде, които ще платят откуп за теб, нали?

— Кълна ви се, че никой няма да плати за мен — Изолда се опита да се обърне, но въжетата се впиха стегнато в ръцете ѝ. — Кълна се в това. Аз съм сама на света, баща ми току-що почина. Приятелката ми също е сама. Позволете ми...

— Е, ще видим — каза мъжът.

На земята Ишрак се размърда и се опита да се изправи.

— Нека ѝ помогна — каза Изолда. — Ранена е.

— Вържете ги заедно — каза мъжът на другарите си. — На сутринта ще видим дали някой си е загубил две хубави момичета. Ако ли не, тогава пък ще видим дали някой иска две хубави момичета. Ако ли не, ще ги продадем на турците — мъжете се засмяха и онзи с насиненото лице потупа Изолда по бузата.

Главатарят го удари през ръката, за да го накара да я отдръпне, и каза:

— Няма да разваляш стоката. Не и докато не узнаем кои са — той вдигна Ишрак на крака и я задържа, докато вързаха с въжета и нея.

— Съжалявам — промърмори тя на Изолда.

— Дайте ми вода за нея — нареди Изолда на мъжа. — И ми позволете да ѝ измия главата.

— Хайде — каза той само на останалите, и ги поведе встрани от пътеката към скрития им лагер.

* * *

Лука и двамата му спътници бяха мълчаливи и сдържани на другата сутрин, когато потеглиха призори. Фриз гледаше да не движи много-много главата си, за да се отърве от главоболието — предизвикано, по неговите думи, от най-ужасното пиво в целия християнски свят. Брат Пиетро изглеждаше вгълбен в мисли, а Лука премисляше и преповтаряше в ума си всичко, което беше казано и сторено в абатството, уверен, че е можел да се справи по-добре, сигурен, че се е провалил, и — повече от всичко друго — озадачен от изчезването на игуменката и нейната приятелка — чужденка, изпарили се като дим от веригите в каменното подземие.

Тръгнаха от хана, когато небето от тъмно ставаше сиво, часове преди изгрев-слънце, и се загърнаха плътно с наметалата си, за да се предпазят от утринния студ. Брат Пиетро каза, че щели да яздят на север, докато отвори следващите им заповеди.

— Защото нищо не ни харесва повече от мига, в който той разчупва онзи печат, разгъва листа, и ни казва, че някаква опасност се разкрива пред нас и трябва да се упътим право към нея. — Фриз сякаш говореше на земята. — Един ден — луди монахини; какво ли ще е днес? Не знаем.

— Шшт — каза Лука тихо. — Не знаем, никой не знае; точно това е идеята.

— Знаем, че няма да е леко — отбеляза Фриз към коня си, който присви ухо към него, сякаш му съчувстваше.

Продължиха да яздят мълчаливо известно време, следвайки пращен, изровен път, който се изкачваше все по-високо и по-високо между голи скали. Тук дърветата бяха по-нарядко — някоя и друга изкривена маслина, изсъхнал бор. Видяха над тях да се рее орел, а слънцето светеше ярко в лицата им, макар че вятърът от север беше студен. Когато стигнаха върха на платото, вдясно от пътя се появи малък горист участък. Конете наведоха глави и запристъпваха тежко, ездачите се бяха прегърбили на седлата, когато погледът на Лука бе привлечен от нещо, което приличаше на дълга черна змия, лежаща в прахта на пътя пред тях. Лука вдигна ръка да спрат, а когато Фриз

понечи да заговори, той се обърна смръщен на седлото, така че прислужникът млъкна.

— Какво има? — изрече само с устни брат Пиетро към него.

В отговор Лука посочи. На пътя пред тях, оваляно в прах и прикрито с внимателно поставени листа, имаше въже, завързано за дърво от едната страна, изчезващо в гората отдясно.

— Засада — каза Фриз тихо. — Вие чакайте тук; все едно съм отишъл да се изпикая... Светците да са ни на помощ! Това проклето пиво! — изрече той по-ясно. Попридърпа нагоре панталоните си, смъкна се от коня си и, проклинайки пивото, се отби встрани от пътя. С бърз поглед в двете посоки пристъпи внимателно и тихо в дърветата, обикаляйки около мястото, където въжето вероятно бе скрито в храстите. Настъпи кратка тишина, а после ниско изсвирване, подобно на птичи зов, даде знак на останалите, че могат да дойдат. Те се провряха през малките дървета и оскъдни храсти и намериха Фриз, седнал тежко върху гърдите на някакъв мъж, вцепенен от страх. Едрата ръка на Фриз затискаше устата на мъжа, острието на голямата му кама с рогова дръжка бе опряно в гърлото му. Очите на пленника се завъртяха към Лука и брат Пиетро, когато те се зададоха през храстите, но той остана да лежи съвсем неподвижно.

— Часовой — каза Фриз тихо. — Дълбоко заспал. Значи, доста ненадежден часовой. Но съвсем наблизо сигурно има шайка разбойници — той се надвеси напред към мъжа, който се мъчеше да си поеме дъх под тежестта му. — Къде са всички останали?

Мъжът завъртя очи към гората от дясната им страна.

— А колко? — попита Фриз. — Мигни, когато позная. Десет? Не? Осем? Не? Пет тогава? — Погледна към Лука. — Петима души. Защо просто не ги оставим да си вършат работата? Няма смисъл да си търсим белята.

— Каква им е работата? — попита Лука.

— Обири — каза брат Пиетро тихо. — А понякога отвличат хора и ги продават на османците за галерите им.

— Не задължително — прекъсна го Фриз бързо. Изглежда смръщено брат Пиетро, за да го предупреди да не казва нищо повече. — Може просто да ловят незаконно дивеч. Браконieri и крадци. Не правят нещо кой знае колко лошо. Няма нужда да се замесваме.

— Отвличат? — повтори Лука ледено.

— Не непременно... — повтори Фриз. — Вероятно са просто браконieri.

Но беше твърде късно. Лука бе твърдо решен да спасява всеки, който би могъл да попадне в галерите на османските пирати.

— Запушете му устата и го вържете — нареди той. — Ще видим дали са хванали някого — огледа сечището: малък път, по-скоро козя пътека, водеше още по-навътре в гората. Той изчака, докато запушиха устата на мъжа и го вързаха за едно дърво, а после тръгна начело, с меч в едната ръка и кинжал в другата. Фриз вървеше зад него, последен беше брат Пиетро.

— А можем просто да си продължим по пътя — предложи Фриз с настойчив шепот.

— Защо правим това? — прошепна едва чуто брат Пиетро.

— Родителите му — Фриз кимна към гърба на Лука. — Били са отвлечени и поробени на османските галери. Вероятно са мъртви. За него това е личен въпрос. За миг изпитах надежда, че ще схванеш намека ми и ще си държиш устата затворена — но не...

Слабият мирис на загасен с вода огън ги предупреди, че са близо до лагер. Лука спря и надникна през дърветата. Петима мъже лежаха заспали около загасен огън, хъркайки силно. Два празни меха от вино и овъглените кости на открадната овца показваха, че бяха яли и пили до насита, преди да заспят. Встрани от тях, вързани гръб в гръб, седяха две фигури с качулки и наметала.

Предполагайки, че звуците от хъркането ще прикрият всякакъв шум, вдигнат от тях, Лука заговори шепнешком на Фриз и го изпрати към конете. Тих като котка, Фриз тръгна покрай редицата вързани животни, избра двете най-добри и като взе поводите им, отвърза останалите.

— Внимателно — каза им тихо. — Чакайте знак.

Брат Пиетро тръгна на пръсти обратно към пътя. Собствените им три коня и магарето бяха вързани за едно дърво. Той яхна коня си и улови поводите на останалите, готов за бързо бягство. Ярката светлина на сутрешното слънце хвърляше тъмни сенки върху пътя. Брат Пиетро се помоли кратко, но пламенно Лука да спаси пленниците — или каквото там искаше да прави — и да си тръгне. Бандитите бяха постоянна заплаха по тези провинциални пътища, а тяхната мисия не беше да предизвикват когото срещнат. Магистърът на Ордена нямаше

да му благодари, ако Лука загинеше в свада, след като толкова отрано проявяваше такъв талант като разследващ за Ордена.

В сечището Лука наблюдаваше как Фриз овладя конете, после плъзна меч си в ножницата и с криволичене си проправи път през храстите до мястото, където бяха вързани пленниците, допълнително овързани с въже и към едно дърво. Срязва въжетото, вързано за дървото, и двете покрити с качулки глави веднага се обърнаха към него. Лука вдигна пръст към устните си, за да ги предупреди да пазят тишина. Бързо, мълчаливо, те се извиха към него, навеждайки се напред, за да може да пререже въжетото около китките им. Заразтриваха китките и ръцете си, без да кажат нито дума, докато Лука се наведе към ботушите им и срязва въжетата около краката им. Наведе се към най-близкия пленник и прошепна:

— Можеш ли да стоиш? Можеш ли да ходиш?

Някакъв спомен раздвижи паметта му, рязко като потупване по рамото, в мига, когато се наведе към пленника, и осъзна, че това не беше непознат човек. Лъхна го ухание на розова вода, когато тя отметна назад качулката си и морето от златни коси се посипа по раменете ѝ, а бившата игуменка вдигна към него усмихнато лице и прошепна:

— Да, братко, мога; но моля ви, помогнете на Ишрак, ранена е.

Той издърпа Изолда на крака, а после се наведе да помогне на другата жена. Веднага видя, че беше ударена отстрани по главата. По лицето ѝ имаше кръв, гладката ѝ тъмна кожа беше натъртена и имаше цвета на зряла слива, а краката ѝ се подгънаха под тялото, когато се опита да я изправи.

— Вие вървете при конете — прошепна той на Изолда. — Възможно най-тихо. Аз ще я доведа.

Тя кимна и мина безшумно като кошута през дърветата, заобикаляйки сечището, за да стигне до Фриз, който ѝ помогна да се качи на седлото на най-хубавия кон. Лука дойде зад нея, носейки Ишрак, и я натовари на втори кон. Потупвайки конете по гърдите, насърчавайки ги с шепот да се отдалечат от мястото, където бяха вързани, двамата мъже поведоха животните с момичетата на гърбовете им надолу по малка пътека към онова място на пътя, където ги чакаше брат Пиетро.

— О, не — каза брат Пиетро рязко, когато видя бялото лице и гъстата руса коса на игуменката. Тя веднага дръпна кафявата си качулка върху косата, за да скрие лицето си, и наведе очи. Пиетро се обърна към Фриз.

— Остави го да рискува живота си по този начин? Позволи му да рискува нашия живот? Святата си мисия?

Фриз сви рамене.

— По-добре да вървим — беше единственото, което каза. — Може би ще ни се размине.

Фриз яхна набития си, як петнист кон, а после нададе ухо към гората зад тях. В сечището един от спящите мъже изсумтя и се обърна насън, а друг изруга и се надигна на лакът. Конете, оставени отвързани, обърнаха глави и изцвилиха, викайки другарите си, а един понечи да тръгне след тях.

— Тръгвайте! — нареди Лука.

Фриз скрита петнистия си кон да поеме в лек галоп, водейки коня на Ишрак, в чиято грива тя се бе вкопчила, в полусъзнание. Изолда хвана здраво поводите си и накара коня да тръгне редом с тях. Лука скочи на седлото, когато чуха мъжете да крещат изотзад. Първият освободен кон излезе от гората, подтичвайки в тръс да ги настигне, а след това го последваха и всички останали, с влачещи се след тях поводи. Фриз изкрещя някакво неразбираемо предупреждение към конете, когато те излязоха с тропот от гората и се отправиха към него. Шайката крадци хукнаха тромаво след избягалите си коне, после видяха малката група на пътя, и осъзнаха, че са били ограбени.

— Пълен галоп! — изкрещя Лука и се сниши, когато първата стрела изсвистя над главите им. — Хайде! — извика той. — Препускайте! Препускайте!

Всички се приведоха ниско над шиите на конете си, преминавайки с гръмък тропот надолу по пътя, докато мъжете се изсипаха от гората, като ругаеха и кълняха, изпращайки дъжд от зле насочени стрели към тях. Един от побягналите коне наостри уши и изцвили високо, когато една стрела го уцели в задницата, но препусна напред. Другите криволичеха около тях, затруднявайки още повече прицелването. Лука препускаше толкова бързо, колкото се осмеляваше, по каменистия път. След малко опъна юздите на изплашения си кон така, че той намали до бавен галоп, после тръгна ходом, а сетне спря,

задъхвайки се. Бяха се отдалечили достатъчно и нямаше опасност стрелите да ги настигнат.

Отлъчилите се коне се събраха около Фриз.

— Кротко, миличките ми — каза той. — В безопасност сме, ако сме всички заедно — той слезе от набития си петнист кон и отиде до ранената кобила. — Само драскотина, момиченцето ми — каза нежно. — Само драскотина — тя наведе глава към него и той подръпна леко ушите ѝ. — Ще го промия, когато стигнем до онова място от Божията земя, накъдето сме се отправили, което и да е то, миличка.

Ишрак се беше вкопчила във врата на коня си, изтощена и измъчена от раната си. Фриз вдигна поглед към нея.

— Тя е зле. Ще я кача пред мен.

— Не — каза Изолда. — Качи я на моя кон. Можем да яздим заедно.

— Тя едва се крепи!

— Аз ще я държа — каза тя твърдо и с достойнство. — Тя няма да иска мъж да я държи в ръцете си, това е против нейната традиция. А аз не бих искала да ѝ причиня това.

Фриз погледна Лука, искайки позволение и, когато младият мъж сви рамене, той слезе от собствения си кон и отиде при робинята, която се полюшваше на седлото.

— Ще те кача при господарката ти — каза ѝ той, като говореше високо.

— Тя не е глуха! Само е отпаднала! — каза Лука раздразнено.

— И двете — еднакво упорити — довери Фриз на кобилата на робинята, когато нейната ездачка се изтърколи в ръцете му. — И двете — по-упорити от малкото магаре, Бог да го благослови — той внимателно пренесе Ишрак до коня на Изолда, нежно я сложи на седлото и се увери, че се крепи стабилно. — Сигурна ли си, че можеш да я държиш? — попита той Изолда.

— Мога — каза тя.

— Е, кажи ми, ако ти стане трудно. Тя не е лека, а ти си само едно крехко малко създание — той се обърна към Лука. — Аз ще водя коня ѝ. Останалите ще ни следват.

— Ще се откъснат — предположи Лука.

— Ще им подсвирна да продължат след нас — каза Фриз. — Никога не вреди да имаш няколко резервни коня, а може би ще успеем

и да ги продадем, ако се наложи.

Той се качи на собствения си петнист кон, взе поводите на коня на Ишрак и подсвирна ниско и окуражително на другите четири коня, които веднага се скупчиха около него и малката кавалкада се отправи уверено надолу по пътя.

— Колко път има до най-близкия град? — обърна се Лука към брат Пиетро.

— Около осем мили, мисля — каза той. — Надявам се тя да издържи; но изглежда много зле.

Лука погледна назад към преbledнялата Ишрак, която се беше облегла на Изолда, и кривеше лице в болезнени гримаси.

— Наистина. А после ще трябва да я предадем на местния земевладелец, за да бъде изгорена, когато стигнем там. Избавихме я от бандити и я спасихме от галерите на османците, за да я предадем за изгаряне като вещица. Не ми се вярва да мисли, че сме ѝ направили добрина.

— Трябваше да бъде изгорена като вещица вчера — каза брат Пиетро без никакво съчувствие. — Всеки час е подарък за нея.

Лука дръпна поводите назад, за да изравни коня си с Изолда.

— Как я раниха?

— Беше ударена с тояга, докато се опитваше да защити мен и себе си. Обикновено е ловък боец, но те бяха четирима. Изненадаха ни на пътя, като се опитаха да ни ограбят, а когато видяха, че сме жени без стражи, им хрумна да ни пленят за откуп — тя поклати глава, сякаш за да се отърве от спомена. — Или за галерите.

— Не ви... — той се опита да намери думите, — тъ, нараниха, нали?

— Имате предвид дали ни насилиха? — попита тя спокойно. — Не, задържаха ни за откуп, а после се напиха. Но имахме късмет — тя стисна устни. — Постъпих глупаво, като потеглих без телохранител. Изложих Ишрак на опасност. Ще трябва да намерим някого, с когото да пътуваме.

— Изобщо няма да можете да пътувате — каза Лука безцеремонно. — Вие сте мои пленници. Арестувам ви по обвинения в магьосничество.

— Заради бедната сестра Августа?

Той примигна, за да прогони образа на двете млади жени, потънали в кръв като касапи.

— Да.

— Когато стигнем до следващия град и докторът прегледа Ишрак, ще ме изслушате ли, преди да ни предадете? Ще ви обясня всичко, ще кажа какво сме направили и какво не сме направили, и можете да отсъдите дали трябва да бъдем изпратени обратно при брат ми, за да ни изгорят. Защото ще сторите именно това, знаете. Ако ме изпратите обратно при него, ще подпишете смъртната ми присъда. Няма да бъде изправена на съд, който би заслужавал това име, няма да получа истинско изслушване. Ще ме изпратите на смърт. Няма ли това да терзае съвестта ви?

Брат Пиетро изравни коня си с техните.

— Докладът вече замина — каза той с горчива категоричност. — В него сте посочена като вещица. Не можем да направим нищо, освен да ви предадем на гражданския закон.

— Аз мога да я чуя — каза Лука раздразнено. — Мога да я изслушам. И ще го сторя.

Тя го погледна.

— Жената, на която се възхищавате толкова много, е лъжкиня и вероотстъпница — каза тя дръзко. — Сестрата-ковчезничка е любовница на брат ми, негова лековерна пионка, и негова съучастница. Готова съм да се закълна в това. Той я е убедил да подлуди монахините и да припише вината на мен, за да дойдете и да сложите край на моето управление в абатството. Той направи на глупачка нея, а мисля, че тя направи на глупаци вас.

Лука почувства как у него се надига гняв, задето това момиче го наричаше глупак, но стисна зъби.

— Изслушах я, докато вие не благоволихте да говорите с мен. Харесах я, докато вие дори не искахте да ми покажете лицето си. Тя се закле, че ще каже истината, докато вие правехте... кой знае какво сте правели? Във всеки случай, няхах с какво да сравня нейния разказ. Но дори така долових лъжите ѝ, и разбрах, че тя приписваше вината на вас, въпреки че вие дори не се защитихте пред мен. Можете да ме наричате глупак — макар да виждам, че доста се зарадвахте на помощта ми, когато ви освободихме от бандитите — но тя не успя да ме направи на глупак — каквото и да казвате.

Изолда сведе глава, сякаш за да заглуши собствените си прибързани думи.

— Не мисля, че сте глупак — каза тя. — Благодарна съм ви, че ни спасихте. Ще се радвам да чуете моето обяснение на тази история. И се надявам, че ще ни пощадите.

Лекарят, повикан при мавърската робиня, когато отседнаха да си починат в малкия хан в градчето, обяви, че е ранена и насинена, но няма счупени кости. Лука плати най-хубавите легла за нея и Изолда, и добави известна сума, за да не се налага да делят стаята с други пътници.

— Как ще напиша в доклада си, че сега плащам и за пътуването на две жени? — възрази брат Пиетро. — За които се знае, че са престъпнички?

— Можеш да кажеш, че съм имал нужда от прислужници, и ти си ми осигурил две здрави и хубавички — предложи Фриз, което му спечели един кисел поглед от писаря.

— Няма нужда да докладваш абсолютно нищо. Това не е разследване — заяви Лука. — Това е просто животът по пътя, не част от работата ни.

Изолда настани Ишрак в голямото легло, сякаш бяха равни, даваше ѝ супа с лъжица в устата, сякаш тя беше нейна сестра, погрижи се за нея като за свое дете, и остана да седи край нея, докато тя спеше.

— Боли ли те?

— Все още — направи гримаса Ишрак. — Но поне вече не мисля, че съм обречена. Тази езда беше истински кошмар, болката продължаваше до безкрай. Мислех, че ще умра.

— Не можах да те защитя от трудностите и опасностите на пътя, нито от препъването на коня. Мен ме тръскаше, а за теб трябва да е било ужасно.

— Беше трудно поносимо.

— Ишрак, аз те предадох. Можеше да загинеш, да бъдеш убита или поробена. А сега отново сме пленени. Трябва да те пусна да си отидеш. Можеш да тръгнеш сега, докато аз говоря с тях. Моля те —

спасявай се. Иди на юг, замини за родината си и се моли на твоя бог да се срещнем пак някой ден.

Момичето отвори насинените си очи и отправи към Изолда блеснал поглед.

— Оставаме заедно — заяви то. — Нима баща ти не ни отгледа като сестри по сърце, като другарки, които не трябва никога да се делят?

— Може и да го е сторил, но майка ми не даде благословията си за това, през всеки ден от живота си се бореше срещу това да бъдем заедно — припомни ѝ остро Изолда. — И не сме изпитвали нищо друго освен сърдечна болка, откакто изгубихме баща ми.

— Е, моята майка благослови отношенията ни — отвърна Ишрак. — Каза ми: „Изолда е твоя сестра по сърце“. Беше щастлива, че съм с теб по цял ден, че учехме уроците си заедно и играехме заедно, и обичаше баща ти.

— На теб ти преподаваха езици — напомни ѝ Изолда с престорено негодувание. — И медицина. И бойни умения. Докато аз нямах какво да уча, освен музика и бродерия.

— Подготвиха ме да ти служа и да бъда твоя спътница — каза Ишрак. — Да ти служа и да те закрилям. И аз съм такава. Знам нещата, които е нужно да знам, за да ти служа. Би трябвало да се радваш за това.

Едно леко потупване по бузата ѝ подсказа, че Изолда се радва за това.

— Е, добре тогава — каза Ишрак. — Трябва да поспя. Ти върви на вечеря. Виж дали ще успееш да го накараш да ни освободи. А ако го стори, провери дали можеш да го накараш да ни даде някакви пари.

— Имаш много високо мнение за способностите ми да убеждавам — каза Изолда печално.

— Всъщност, да — Ишрак кимна, докато очите ѝ се затваряха. — Особено с него.

Когато стана време за вечеря, Лука изпрати да повикат Изолда. Искаше да я разпита насаме, докато се хранеха заедно, но после откри, че и брат Пиетро, и Фриз възнамеряваха да бъдат в стаята с тях.

— Аз ще поднасям храната — каза Фриз. — По-добре аз, отколкото някоя прислужница от хана, която ще слуша всичко, което казвате, и най-вероятно ще се намесва.

— Докато ти си забележително въздържан.

— Въздържан — повтори Фриз, съхранявайки думата в паметта си. — Въздържан. Знаеш ли? Предполагам, че съм.

— Аз ще водя записки. Това все още е разследване за убийство и магьосничество — каза брат Пиетро строго. — Това, че сега са в още по-голяма беда, не доказва невинността им. Тъкмо обратното. Добрите жени си стоят у дома и се държат благоприлично.

— Трудно можем да ги виним, че са бездомни, когато тяхното абатство се готвеше да ги изгори като вещици — каза Лука раздразнено. — Или да я виним, че е прокудена от брат си.

— Каквато и да е причината, тя и прислужницата ѝ са бездомни и не са под ничия опека — настоя брат Пиетро. — Никой мъж не ги ръководи, и никой мъж не ги закриля. Със сигурност ще си навлекат неприятности, и ще предизвикат неприятности.

— Мислех, че сме отговорили на въпросите за абатството — каза Лука, като премести поглед от едното решително лице към другото. — Мислех, че сме приключили разследването си и сме изпратили доклада си? Мислех, че са невинни за повечето от престъпленията? Мислех, че сме се убедили в тяхната невинност?

— Бяхме убедени в нея, що се отнася до упояването, отравянето и убийството — каза Пиетро. — Убедихме се в разкритието, че големите престъпления са били извършени от сестрата-ковчежничка. Но какво правеха те двете в помещението за покойници онази нощ? Не помните ли как оскверняваха трупа, а сестрата-ковчежничка каза, че отслужвали сатанинска меса над тялото на монахинята?

Фриз кимна.

— Той е прав. Трябва да обяснят.

— Ще попитам — каза Лука. — Ще питам за всичко. Но ако помните как се намеси брат ѝ, който е бил в таен заговор с онази жена, и готовността му да види как сестра му изгаря пред очите му — не можете да не я съжалите. Освен това, ако отговорите ѝ не са задоволителни, можем да ги предадем на местния владетел, и тогава той може да изгори и двете, както щеше да стори господарят на

Лукретили. Това ли е желанието ви? — Той погледна навъсените им лица. — Искате да ги видите мъртви? Онези две млади жени?

— Желанието ми е да се погрижа да бъде въздадено правосъдие — каза брат Пиетро. — Прошката е дело на Бог.

— Предполагам, че просто бихме могли да си затворим очите и да ги оставим да се измъкнат на сутринта — предложи Фриз, като тръгваше да излиза от стаята.

— О, за Бога! — възкликна Лука.

Точно тогава Изолда се зададе надолу по стълбите, идвайки на вечеря, облечена в рокля, която бе взела назаем от съпругата на ханджията. Беше изработена от някаква груба материя, боядисана в тъмносиньо, а на главата си Изолда носеше боне като селските жени. То разкриваше златната пелена на косата ѝ, която тя бе прибрала назад в плитка. Лука си спомни златния водопад, когато се беше хвърлил върху нея в двора на конюшната, и уханието на розова вода, когато я беше притиснал към земята. В простите дрехи красотата ѝ внезапно бе станала толкова сияйна, че Лука и дори брат Пиетро не можеха дори да продумат.

— Надявам се, че сте се съвзели — промърмори Лука, докато издърпваше стол за нея.

Очите ѝ бяха сведени, усмивката — насочена към краката ѝ.

— Не бях ранена, бях само изплашена. Ишрак си почива и се възстановява. На сутринта ще бъде по-добре, сигурна съм.

Фриз влезе, блъскайки вратата, и започна шумно да стоварва блюда върху масата.

— Пилешко фрикасе — специално заклаха един стар петел. Яхния от говеждо с ряпа, свински пастет — аз лично не бих го докоснал. Наденица, която изглежда доста добре, и няколко резена шунка — той излезе отново и се върна пак с още блюда.

— Малко марципан от местния пазар, на вкус почти като истински, но не бих се заклел, че е в първа младост; малко сладкиши, които стопанката е приготвила лично — видях ги да излизат от фурната и ги опитах заради вашата безопасност, и ги одобрих. Тук изобщо нямат плодове, освен някакви ябълки, които са толкова зелени, че със сигурност почти ще ви усмъртят, и малко захаросани кестени, които от цяла година пазят за гостуващи благородници. Така че не бих отговарял за тях.

— Съжалявам — каза Лука на Изолда.

— Няма защо — каза тя с усмивка. — Много е мил и вероятно казва истината, което е по-важно.

— Много добро вино, което си позволих волността да опитам заради вас в избата, и което изобщо няма да навреди на нейна светлост — похвалата на Изолда насърчи Фриз да налее виното с елегантен жест. — Малко разрежено пиво за утоляване на жаждата ви — тук го приготвят с планинска вода, и всъщност доста си го бива. На повечето места не бива да пиете водата в никакъв случай, но тук вероятно можете. А ако ви се приискат няколко яйца, мога да заръчам да ви ги приготвят варени или бъркани, както желаете.

— Харесва му да си мисли, че ми служи предано, и наистина е много добър към мен — каза Лука полугласно.

— Освен това — каза Фриз, като се наведе над Изолда, — има хубаво сладко вино за десертното ви блюдо със сладкиши, вино и плодове, и хубав хляб, който сега вадят от пещта. Няма пшеница, разбира се, но ръженият хляб е сладък и лек, защото се приготвя с някакъв мед — което установих чрез дълъг разговор с готвачката, която е не друга, а стопанката, и е много добра жена, така ми се струва. Тя казва, че роклята ви отива повече, отколкото на нея, и си е така.

— Но понякога, разбира се, е напълно непоносим — довърши Лука. — Фриз, моля те, поднасяй вечерята мълчаливо.

— Мълчание, казва той — Фриз кимна на Изолда със затворническа усмивка. — И аз си мълча. Вижте ме: потънал в мълчание. Аз съм въздържан, знаете. Въздържан.

Тя не се сдържа и се засмя, когато Фриз стисна устни, сложи всички останали блюда на масата, поклони се ниско и застана с гръб към вратата, с лице към стаята, като съвършен слуга. Брат Пиетро седна и започна да си сипва от блюдата, с листата за писане до него и мастилницата, сложена до чашата му с вино.

— Виждам, че не само ме храните, но и ме разпитвате — каза Изолда на Лука.

— Като на църква — отговори брат Пиетро вместо него. — Когато трябва да отговаряш за душата си и за вярата си, преди да приемеш причастие. Можете ли да отговаряте за душата си, ваша милост?

— Не съм направила нищо, от което да се срамувам — каза тя спокойно.

— А посегателството над тялото на мъртвата жена?

Лука стрелна брат Пиетро с поглед, за да го накара да замълчи, но Изолда отговори без страх:

— Не беше посегателство. Трябваше да разберем какво са й дали да яде. Откривайки, че е била отровена, спасихме другите. Аз познавах сестра Августа, а вие — не. Казвам ви: тя щеше да се радва, че сме постъпили с нея така — след смъртта й — за да можем да спестим на сестрите й болка приживе. Намерихме в стомаха й плодовете на беладоната, което доказва, че монахините са били тровени, че не са били обсебени, нито пък са полудявали, както всички се опасявахме. Надявах се, че можем да ви дадем плодовете като доказателство и да спасим абатството от брат ми и сестрата-ковчежничка.

Лука изсипа лъжица от гозбата върху голям комат хляб и й го подаде. Тя придирчиво извади вилица от ръкава на роклята си и изяде месото, сложено върху хляба. Никой от тях не беше виждал такива маниери на хранене. Лука напълно забрави въпросите си. Застаналият на вратата Фриз беше омаян.

— Никога не съм виждал такова нещо — отбеляза Лука.

— Нарича се вилица — каза Изолда, сякаш това беше нещо съвсем обикновено. — Използват ги във френския кралски двор. За ядене. Тази ми я подари баща ми.

— Никога не съм ял нещо, което не може да се набоде на върха на кинжал — обади се Фриз от вратата.

— Достатъчно — посъветва Лука твърде приказливия слуга.

— Или да се изсърба — каза Фриз. Направи пауза за миг, а после обясни по-ясно. — Ако е супа.

— „Ако е супа!“ — нахвърли му се гневно Лука. — „Ако е супа!“. За Бога, млъкни. Не, още по-добре — чакай в кухнята.

— Ще пазя на вратата — каза Фриз, като показа с жест, че работата му е много важна. — Ще пазя на вратата от натрапници.

— Бог е свидетел, че бих предпочел някой натрапник, бих предпочел да нахълта шайка разбойници, отколкото да търпя да се намесваш непрекъснато.

Фриз разкаяно поклати глава и отново притисна долната си устна над горната, за да покаже, че в бъдеще ще си мълчи.

— Като гроб — каза той на Лука. — Ти продължавай. Добре се справяш: настоятелен, но почитителен. Не ми обръщай внимание.

Лука се обърна отново към Изолда.

— Няма нужда да ви разпитвам — каза той. — Но трябва да разберете, че не можем да ви освободим, ако не сме убедени в невинността ви. Изяжте си вечерята и ми кажете честно какво се случи в абатството и какви намерения имате за бъдещето си.

— Може ли аз да ви попитам какво стана в абатството? Затворихте ли го?

— Не — каза той. — По-късно ще ви разкажа повече, но когато оставихме абатството, монахините се молеха и предстоеше да бъде избрана нова игуменка.

— А сестрата-ковчежничка?

— Мъртва е — отвърна той кратко. — Сега ми разкажете всичко, което знаете.

Изолда хапна още малко, а после остави хляба настрана. Брат Пиетро ѝ поднесе друга гозба върху къс хляб и потопа перото в мастилото.

— Когато дойдох в абатството, скърбях за баща си и се съпротивлявах на желанията му — каза тя искрено. — Ишрак дойде с мен — никога не сме се делили, откакто баща ми доведе нея и майка ѝ у дома от Светите земи.

— Значи тя е ваша робиня? — попита брат Пиетро.

Изолда ожесточено поклати глава.

— Свободна е. Само защото е от мавърски произход, всички винаги си мислят, че е поробена. Баща ми почиташе и уважаваше майка ѝ и я погребя по християнски, когато тя умря. Тогава Ишрак беше на седем години. Ишрак е свободна жена, както беше свободна и майка ѝ.

— По-свободна от вас? — попита Лука.

Видя я как пламна и поруменя.

— Да, както се оказва. Защото условията на бащиното ми завещание ме задължаваха да постъпя в абатството, а сега, когато изгубих мястото си, съм издирвана престъпница.

— Какво правехте с тялото на сестра Августа?

Тя се наведе напред, приковавайки тъмносиния си поглед върху него. Лука беше готов да се закълне, че тя говореше истината.

— Ишрак се обучаваше при мавърските лекари в Испания. Баща ми заведе и двете ни в испанския кралски двор, когато го повикаха там като съветник във връзка с нов кръстоносен поход. Ишрак учеше при един от най-изтъкнатите лекари: изучаваше билките, опиатите и отровите. Заподозряхме, че дават опиати на монахините, а вече знаехме, че ми се явяват най-необичайни сънища и се събуждам с рани по дланите.

— Значи стигми са се появявали и върху вашите ръце? — прекъсна я Лука.

— Вярвах, че става дума за стигми — каза тя, обзета от внезапно униение при този спомен. — Отначало бях толкова объркана, че сметнах белезите за истински: болеше ме, но пък ги мислех за чудо.

— Вие ли дойдохте в стаята ми? Вие ли ми показахте ръцете си? Тя безмълвно кимна.

— В това няма нищо срамно — каза ѝ внимателно Лука.

— Чувствах го като грях — каза тя тихо. — Да получавам раните на нашия Господ и да се събуждам така тревожна, след сънища, в които бягам и крещя...

— Мислехте ли, че опиатът в беладоната е предизвикал сънищата ви?

— Ишрак мислеше, че е така. Смяташе, че много от монахините вземат опиата. Ишрак никога не се хранеше в трапезарията, ядеше заедно със слугите, и никога не са ѝ се явявали сънища. Никой от слугите нямаше видения. Само сестрите, които ядяха хляба в трапезарията, бяха засегнати. Когато сестра Августа умря така внезапно, Ишрак помисли, че сърцето ѝ е спряло да бие под влияние на опиата; знаеше, че ако вземеш твърде много, той те убива. Решихме да отворим стомаха ѝ, за да потърсим плодовете.

Брат Пиетро закри очите си с длани, сякаш още можеше да види двете, в кръв до лактите, как вършат ужасното си дело.

— Било е много голям грях да докосвате тялото — напомни ѝ Лука. — Както престъпление, така и грях е да докосваш труп.

— Не и за Ишрак — защити тя приятелката си. — Тя не е от нашата вяра, не вярва във възкресението на тялото. За нея това не е било по-голям грях, отколкото да прегледа трупа на животно. Не можете да я обвините в нищо освен в упражняване на медицинската професия.

— Било е голям грях за вас — упорстваше той. — А сигурно и извършването му е било трудно поносимо? Как можахте вие — една млада дама — да направите такова нещо?

Тя наведе глава.

— За мен беше грях. Но вярвах, че трябва да се направи, и не исках да оставя Ишрак да го направи сама. Помислих си, че трябва да бъде... — тя направи пауза. — Помислих си, че трябва да бъде смела. Аз съм господарката на Лукретили. Помислих си, че трябва да бъде смела, за да съм достойна за името, което нося. И поне видяхме плодовете на беладоната в стомаха ѝ, изсъхналите плодове, подобни на тъмни петънца — тя пхна ръка в джоба на роклята си и извади две малки тъмни и твърди плодчета, подобни на зрънца пипер. — Ето какво намерихме. Това е доказателство какво сме правили, и какво намерихме.

Лука се поколеба.

— Извадили сте ги от стомаха на мъртвата жена? — попита той.

Тя кимна.

— Това трябваше да се направи — каза. — Как иначе можехме да ви докажем, че на монахините се дават плодове от беладона?

Лука взе предпазливо плодовете и бързо ги подаде на брат Пиетро.

— Знаехте ли, че сестрата-ковчежничка заговорничи с брат ви?

Изолда кимна натъжено.

— Знаех, че между тях има нещо, но така и не попитах. Трябваше да настоя да чуя истината — винаги съм чувствала, че тя... — тя млъкна, без да довърши. — Не знаех, не съм видяла нищо със сигурност. Но усещах, че те са...

— Че са какво?

— Може ли да са били любовници? — попита тя много тихо. — Възможно ли е? Или това е плод на моя ревнива фантазия? Може би съм ѝ завиждала заради красотата ѝ?

— Защо бихте помислили такова нещо? За сестрата-ковчежничка?

Тя сви рамене.

— Понякога ми хрумват разни неща, или виждам неща, или почти усещам мириса на неща, които не са много ясни, или не са

очевидни за другите... в този случай сякаш тя му принадлежеше, сякаш беше... негова риза.

— Негова риза? — повтори Лука.

Тя отново тръсна глава, като че ли се опитваше да прогони някакво видение.

— Имах чувството, че долавям неговия мирис по тялото ѝ. Не мога да го обясня по-добре.

— Притежавате ли Зрението? — прекъсна я брат Пиетро, взирайки се в нея над върха на перото си.

— Не — тя поклати глава в бързо отрицание. — Не, няма нищо такова. Нищо толкова определено, нищо толкова ясно. Не бих прибягвала към него, дори да го имах, не се представям за нещо като пророчица. Понякога имам усещане за някои неща, това е всичко.

— И усещайте, че тя е негова любовница?

Тя кимна.

— Но нямах доказателства, нищо, в което можех да я обвиня. Долавях го просто като шепот, като шумоленето на коприненото ѝ бельо.

Силна кашлица откъм вратата напомни на мъжете, че Фриз първи бе забелязал коприненото бельо.

— Едва ли е престъпление да се носи копринено бельо — каза брат Пиетро раздражено.

— Това ме наведе на някои мисли — каза тя замислено. — Че тя не е каквато изглежда, че манастирът под нейното ръководство не е такъв, какъвто изглежда. Не какъвто бе редно да бъде. Но... — тя сви рамене. — Бях нова в този живот, а тя, изглежда, отговаряше за всичко. Отначало не се съмнявах в нея и не поставях под въпрос начина, по който управляваше манастира. Аз трябваше да го сторя. Трябваше незабавно да поискам разследване.

— Как се измъкнахте от подземие то при стражевата кула? — Брат Пиетро внезапно смени посоката на разпита, с надеждата да я смути. — Как се измъкнахте и избягахте, след като бяхте с окови на ръцете и краката, а подземие то е прокопано в скала?

Лука се намръщи на суровия му тон, но брат Пиетро просто чакаше отговора, вдигнал перото си.

— Това е главното обвинение — отбеляза той тихо към Лука. — Това е единственото доказателство за магьосничество. Стореното от

робинята е дело на еретичка, тя не е под властта на Църквата. Посегателството над тялото също е работа на другата жена — ние може да го смятаме за зло, но еретичката не е под нашата юрисдикция. Игуменката не е извършила престъпление, но бягството ѝ е подозрително. Бягството ѝ прилича на магьосничество. Тя трябва да го обясни.

— Как излязохте? — попита я Лука. — Помислете внимателно, преди да отговорите.

Тя се поколеба.

— Карате ме да се страхувам — каза. — Да се страхувам да говоря.

— Би трябвало да се страхувате — предупреди я Лука. — Ако сте се измъкнали от оковите и от подземията чрез магия или с помощта на Дявола, тогава ви заплашва обвинение в магьосничество дори само затова. Мога да ви оправдая, задето сте се занимавали с мъртвата жена, но ще трябва да ви обвиня, че сте призовали Дявола, за да подпомогне бягството ви.

Тя си пое рязко дъх.

— Не мога да ви кажа — поде тя. — Не мога да ви дам смислено обяснение.

Перото на брат Пиетро беше все така надвиснало над хартията.

— Добре ще е да измислите нещо; това е единственото останало обвинение срещу вас. Измъкването от оковите и през стените е магьосничество. Само вещиците могат да минават през стени.

Възцари се тежко мълчание, когато Изолда сведе поглед към ръцете си и мъжете зачакаха отговора ѝ.

— Какво направихте? — попита Лука тихо.

Тя поклати глава.

— Наистина не знам.

— Какво се случи?

— Беше мистерия.

— Магьосничество ли беше? — попита брат Пиетро.

Възцари се дълга, мъчителна тишина.

— Аз я пуснах да излезе — внезапно се обади Фриз, пристъпвайки напред в стаята от прага, където стоеше на пост.

Брат Пиетро се нахвърли върху него.

— Ти! Защо?

— Милост — каза Фриз кратко. — Справедливост. Беше очевидно, че не са сторили нищо. Не те промиваха пясъка за злато, нито пък се разхождаха наоколо в шумолящо копринено бельо. Онзи неин брат щеше да нареди да я изгорят в мига, щом успееше да се докопа до нея, сестрата-ковчежничка беше приготвила кладите. Изчаках, докато всички се заехте с нещо в двора, и решавахте какво трябва да се направи, после се промъкнах до подземиято, отворих го, помогнах им да се качат по стълбата, изведох ги в конюшнията, качих ги на коне и ги изпратих да си вървят.

— Освободил си моите заподозрени? — попита го Лука, слисан.

— Малки господарю — Фриз разпери извинително ръце. — Ти се канеше да изгориш две невинни жени, увлечен от възбудата на момента. Щеше ли да ме изслушаш? Не. Защото съм добре известен като глупак. Щеше ли да изслушаш тях? Не. Защото сестрата-ковчежничка ти беше завъртяла главата, а братът на тази дама вече бе побързал да приготви факлата. Знаех, че накрая ще ми благодариш, и ето че сега вече ми благодариш.

— Не ти благодаря! — възкликна Лука, безмерно разгневен. — Би трябвало да ти забраня да ми служиш и да те обвиня в намеса в папско разследване!

— Тогава дамата ще ми благодари — каза Фриз весело. — А ако не го стори тя, може би ще го стори хубавата робиня.

— Тя не ми е робиня — каза Изолда, напълно объркана. — Освен това ще се уверите, че тя никога не благодари на никого. Особено на мъж.

— Може би ще започне да ме цени — каза Фриз с достойнство. — Когато ме опознае по-добре.

— Никога няма да те опознае по-добре, защото ще бъдеш отпратен — каза Лука гневно.

— Това ми се струва твърде строго — отвърна Фриз, хвърляйки поглед към брат Пиетро. — Не мислите ли? Предвид факта, че тъкмо аз попречих да изгорим две невинни жени, а после спасих и петима ни от разбойниците. Да не говорим за това, че се сдобих с няколко ценни коня.

— Ти осуети хода на моето разследване и освободи моите пленници — настоя Лука. — Какво мога да направя, освен да те освободя и да те изпратя обратно в манастира, опозорен?

— Направих го за твое добро — обясни Фриз. — И за тяхно. Спасих всички ви от самите вас.

Лука се обърна към брат Пиетро.

— Но защо затвори отново оковите, след като ги освободи? — попита брат Пиетро.

Фриз се поколеба.

— За заблуда — каза той сериозно. — За да предизвикам по-голямо объркване.

Въпреки тревогата си, Изолда сподави един пристъп на смях.

— Няма съмнение, че го предизвика — каза тя. Една лека усмивка, разменена между двамата, накара Лука внезапно да се намръщи.

— А кълнеш ли се, че си сторил това? — попита той рязко. — Колкото и да си несериозен по начало?

— Да — каза Фриз.

Лука се обърна към брат Пиетро.

— Това ги оправдава по обвинението в магьосничество.

— Докладът е изпратен — заяви брат Пиетро замислено. — Съобщихме, че пленничките са изчезнали, обвинени в магьосничество, но че няма съмнение във вината на онези, които обвиняваха тях. Въпросът е приключен, освен ако не искате да го отворите отново за обсъждане. Не е нужно да съобщаваме, че сме ги срещнали отново. Не ни влиза в работата да ги арестуваме, ако нямаме доказателство за магьосничество. В момента не провеждаме разследване. Нашето разследване е приключено.

— Не си търсете белята — обади се Фриз.

Лука му се нахвърли.

— Какво, по дяволите, искаш да кажеш пък сега?

— Белята сама ще ви намери. Така казват хората. Не си търсете белята. Твоето разследване приключи, всички са доволни. Потегляме на някаква друга безсмислена мисия. А двете жени, които бяха несправедливо обвинени, са свободни като птички във въздуха. Защо да създаваме проблеми?

Лука се канеше да възрази, но после се поколеба. Обърна се към Изолда. След като бе стрелнала със синия си поглед Фриз, когато призна, че ги е освободил, тя отново се бе заела да изучава ръцете си, които държеше в скута.

— Вярно ли е, че Фриз ви е освободил? Пуснал ви е да си вървите? Както твърди?

Тя кимна.

— Защо не казахте това веднага?

— Не исках да му навличам неприятности.

Лука въздъхна. Беше неправдоподобно, но ако Фриз се придържаше към признанията си, а Изолда не предлагаше друго обяснение, тогава той не виждаше какво повече би трябвало да стори.

— Кой ще повярва на това?

— По-добре това, отколкото да се опитате да кажете на всички, че сме се стопили във въздуха, измъквайки се от оковите — изтъкна тя.

— Кой би повярвал на това?

Лука хвърли поглед към брат Пиетро.

— Ще напишете ли, че сме останали удовлетворени от разкритието, че нашият слуга ги е освободил, като е превишил задълженията си, но е смятал, че постъпва правилно? И че сега сме наясно, че не е имало магьосничество? И че те са свободни да си вървят?

Брат Пиетро беше възприел най-киселото си изражение.

— Щом ми нареждате да го сторя — каза той педантично. — Мисля, че тук има нещо повече от неуместната намеса на вашия слуга. Но тъй като той винаги превишава правата си, и понеже вие винаги го позволявате, и понеже изглеждате твърдо решен тези жени да бъдат освободени, мога да напиша това.

— Ще изчистите ли името ми? — настоя Изолда.

— Няма да ви обвиня в бягство чрез магьосничество — уточни брат Пиетро. — Това е всичко, което съм готов да направя. Не знам дали сте невинна по всички обвинения, но тъй като никоя жена не е невинна след греха на Ева, съм готов да се съглася, че няма доказателства и засега срещу вас не е повдигнато обвинение.

— Това е достатъчно — заяви Лука. — Както и да е — обърна се той към Изолда, — какво ще правите сега?

Тя въздъхна.

— Питам се какво трябва да направя. Мисля да отида при сина на бащиния ми приятел, човек, който е бил негов постоянен спътник по време на кръстоносните походи, моят кръстник; мога да му се доверя, а той има репутацията на упорит боец. Ще го помоля да ми помогне да

изчистя името си и да тръгне с мен срещу брат ми. Изглежда, че брат ми е сторил всичко това, за да открадне наследството ми, да ме убие. Така че аз ще му отнема наследството. Ще си върна това, което ми принадлежи.

— Има и друго, което не знаете — каза ѝ Лука. — По-лошо е, отколкото си мислите. Той беше наредил на сестрата-ковчежничка да кара монахините да промиват за злато пясъка от един поток във вашите гори.

Тя го изгледа озадачена.

— Злато?

— Вероятно точно затова брат ви е бил решен да ви прогони от абатството. Из хълмовете може да има цяло състояние в злато, което изтича в потока като прах.

— Търсели са злато?

Той кимна.

— Използвал е сестрата-ковчежничка, за да краде злато от земите на вашето абатство. Сега, когато тя е мъртва, а вие избягахте, всичко — абатството, земите и златото — е негово.

Видя как тя стисна здраво зъби.

— Взел е за себе си дома ми, наследството ми, а също и цяло състояние?

Лука кимна.

— Остави сестрата-ковчежничка да умре, и си тръгна от манастира.

Тя се обърна към брат Пиетро:

— Но вие не обвинихте него! Не преследвахте него за всички грехове след Адам! Макар аз да съм отговорна за всичко, сторено от Ева?

Той сви рамене.

— Той не е извършил престъпление, което можем да установим в момента. Сега промива пясъка за собственото си злато на собствената си земя.

— Ще му потърся сметка. Ще се върна и ще взема обратно земите си. Вече не съм обвързана от дълг за покорство пред бащиното си завещание, когато брат ми така зле пази семейната ни чест. Ще го прогоня, както ме прогони той. Ще отида при сина на кръстника си, и ще доведе помощ.

— Вашият кръстник видна личност ли беше? Брат ви има собствен замък и малка армия на свое разположение.

— Той беше графът на Влахия, Владислав — каза тя гордо. — Синът му е новият граф. Ще отида при него.

Брат Пиетро вдигна рязко глава.

— Кръщелница сте на граф Владислав? — попита той любопитно.

— Да, баща ми винаги ми казваше да се обръщам към него във време на беди.

Брат Пиетро сведе очи и зачудено поклати глава.

— Тя има влиятелен приятел в негово лице — каза той тихо на Лука. — Той може да смачка брат й в миг.

— Къде живее?

— Пътуването е дълго — призна тя. — На изток. Трябва да стигна до кралския двор на Унгария.

— Това сигурно е отвъд Босна? — Фриз заряза всякакви опити да стои мълчаливо до вратата и влезе в стаята.

— Да.

— Още по-далече на изток?

Тя кимна.

— Как две хубави момичета като вас и робинята ще направят това пътуване, без някой да ви ограби... или по-лошо? — попита Фриз направо. — Живи ще ви одерат.

Тя погледна Фриз и му се усмихна.

— Не мислите ли, че Бог ще ни закриля?

— Не — каза той рязко. — Доколкото се простира моят опит, Той рядко се намесва тогава, когато се случва очевидното.

— Тогава ще пътуваме със спътници, с техните пазачи, когато можем. И ще рискуваме, когато не можем. Защото трябва да отида. Нямам към кого друго да се обърна. И ще отмъстя на брат си, ще си върна наследството.

Фриз кимна бодро на Лука.

— Със същия успех можеше да ги изгориш, когато имаше тази възможност — отбеляза той. — Защото и бездруго ги изпращаш на смърт.

— О, не ставай смешен — каза Лука нетърпеливо. — Ние ще ги защитим.

— Ние имаме мисия! — възрази брат Пиетро.

Лука се обърна към Изолда.

— Можете да пътувате с нас под наша закрила, докато се наложи пътищата ни да се разделят. Ние трябва да се заемем с ново разследване, мисията ни е възложена лично от Светия Отец. Все още не знаем накъде ще поемем, но можете да пътувате с нас, докато пътищата ни се разделят.

— Много важни — допълни Фриз, като кимна на младата жена. — Ние сме много важни.

— Можете да ни придружите, а когато намерите по пътя надеждни и почтени спътници, можете да потеглите с тях, и да пътувате с тях.

Тя наведе глава.

— Благодаря ви. Благодаря ви от свое име и от името на Ишрак. Няма да ви бавим, нито пък да отклоняваме вниманието ви от вашата мисия.

— Напълно сигурно е, че ще направят и двете — отбеляза брат Пиетро кисело.

— Можем поне да им помогнем по пътя — заяви Лука.

— Редно е да ви се представя със светското си име — каза младата жена. — Вече не съм игуменка.

— Разбира се — каза Лука.

— Аз съм Изолда Лукретили.

Лука сведе глава пред нея, но Фриз пристъпи напред, поклони се ниско, допирайки глава почти до коленете си, изправи се и се потупа със стиснатия си юмрук по сърцето.

— Господарке Изолда, можете да ми дадете своите заповеди — каза надутото.

Изненадата я накара да се изкикоти неволно. Фриз я погледна укорително.

— Бих предположил, че сте възпитана да разбирате кога един рицар предлага да ви служи?

— Значи сега вече е рицар, а? — обърна се брат Пиетро към Лука.

— Така изглежда — последва развеселеният отговор.

— Да кажем, оръженосец тогава — поправи се Фриз. — Ще бъда ваш оръженосец.

Изолда се изправи на крака и протегна ръка към Фриз.

— Правилно постъпваш, като ми напомняш да отговоря вежливо на едно почтено предложение за служба. Приемам услугите ти и се радвам на предложението ти, Фриз. Благодаря ти.

С един тържествуващ поглед към Лука, Фриз се поклони и докосна с устни пръстите на Изолда.

— На ваше разположение съм — каза той.

— Предполагам, че ще му предоставите подслон, дрехи и храна? — попита Лука. — Яде колкото десет коня.

— Моята служба, както дамата ще разбере, е от сърце — каза Фриз с достойнство. — Аз съм на нейно разположение, ако се яви рицарска мисия или дръзко начинание. През останалото време продължавам да работя като ваш слуга, разбира се.

— Много съм признателна — промърмори Изолда. — И в мига, щом се яви рицарска мисия или дръзко начинание, ще ти съобщя.

Когато Изолда влезе в спалнята, Ишрак спеше, но щом чу тихите ѝ стъпки, тя мигом отвори очи и каза:

— Как мина вечерята? Арестувани ли сме?

— Свободни сме — каза Изолда. — Фриз неочаквано призна на господаря си, че именно той ни е освободил от подземиято под къщичката на вратаря.

Ишрак се надигна на лакът.

— Така ли каза? Защо? И повярваха ли му?

— Беше убедителен. Настоя. Не мисля, че му повярваха напълно, но във всеки случай приеха казаното.

— Каза ли защо е признал такова нещо?

— Не. Мисля, че го направи, за да ни послужи. И което е похубаво, казаха, че можем да пътуваме с тях, докато сме в една посока.

— Къде отиват?

— Следват заповеди. Отиват, където им наредят. Но вън от селото води само един път, така че за момента всички ще се движим на изток. Можем да пътуваме с тях и ще бъдем в по-голяма безопасност по пътя, отколкото с непознати или сами.

— Не харесвам много брат Пиетро.

— Не е лош човек. А Фриз се закле да бъде моят странстващ рицар.

Ишрак се изкикоти.

— Той има добро сърце. Някой ден може да се радваш, че го имаш. Безспорно ни направи услуга тази вечер.

Изолда съблече синята рокля и се приближи до леглото по долна риза.

— Искаш ли нещо? Разрежено пиво? Да измия ли с гъба натъртванията ти?

— Не, готова съм да заспя отново.

Леглото изскърца леко, когато Изолда се мушна до нея.

— Лека нощ, сестро — каза тя, както бе казвала през почти всяка нощ от живота си.

— Лека нощ, най-скъпа моя.

[1] Псалтир, 22:1. — Б.пр. ↑

[2] Последование от молитвите „Отче наш“, „Радвай се, Мария“, и „Слава“, четени с броеница и в твърдо установен ред. — Б.пр. ↑

[3] *Bella donna* (ит.) — красива жена; произнася се по същия начин като името на отровното растение беладона, *atropa belladonna*, лудо биле. — Б.пр. ↑

ВИТОРИТО, ИТАЛИЯ

октомври 1453

Малката група се задържа още два дни в селото, докато синините на Ишрак избледняха и тя отново укрепна. Изолда и Ишрак си купиха леки рокли от ръждивокафяв плат за пътуването, и дебели вълнени наметки за студените нощи, и на третия ден бяха готови да потеглят по изгрев-слънце.

Фриз сложи странични седла на два от конете.

— Помислих си, че ще яздите зад господаря — каза той на Изолда. — А прислужницата ще се качи зад мен.

— Не — каза Ишрак категорично. — Ще яздим сами.

— Уморително е — предупреди я Фриз, — а пътищата са тежки. Повечето дами предпочитат да яздят зад някой мъж. Можете да седнете странично, не е нужно да възседате коня. Ще ви бъде по-удобно.

— Ще яздим сами — потвърди Изолда. — На собствени коне.

Фриз направи гримаса и намигна на Ишрак.

— Друг път, тогава.

— Не мисля, че когато и да е ще поискам да яздя зад теб — каза тя хладно.

Той разкопча колана на страничното седло и го смъкна от гърба на коня.

— А, сега казваш така — заяви той уверено, — но това е, защото едва ме познаваш. Много девойки са били безразлични при първа среща, но след известно време... — той щракна с пръсти.

— След известно време какво? — попита го Изолда с усмивка.

— Не могат да се сдържат — каза Фриз с поверителен тон. — Не ме питайте защо. Това е дарба, която имам. И жените, и конете ме обичат. Жените и конете — повечето животни всъщност — просто обичат да са близо до мен. Просто ме харесват.

Лука излезе от двора на конюшните, понесъл дисагите.

— Още ли не си приготвил конете?

— Тъкмо сменям седлата. Дамите искат да яздят сами, макар че си направих труда да купя две странични седла за тях. Неблагодарни са.

— Ама разбира се, че ще яздят сами! — възкликна Лука нетърпеливо. Поклони се леко на младите жени, а когато Фриз отведе първия кон до стъпалото за възсядане, той се приближи до Изолда и хвана ръката ѝ, за да ѝ помогне да се качи, а тя вдигна крак към широкото стреме и се метна на седлото.

Скоро петимата бяха на конете и, сподирени от другите четири коня и магарето в редица зад тях, излязоха на малката пътека, по която щяха да се движат през гората.

Лука беше пръв, Изолда и Ишрак яздеха една до друга точно зад него. Зад тях идваше брат Пиетро, а после — Фриз, с яка тояга, окачена на един ремък отстрани на седлото и резервните коне зад него.

Беше приятно да яздят през буковата гора. Дърветата още не се бяха разделили с меденокафявите си листа и предпазваха пътниците от яркото есенно слънце. Когато пътеката се изкачи по-високо, излязоха от гората и хванаха каменистата пътека през по-високите пасища. Беше много тихо; понякога чуваха как подрънкват звънците на далечно стадо кози, но през повечето време не се чуваше нищо освен тихото шумолене на вятъра.

Лука опъна поводите, върна се назад, за да язди с двете момичета, и попита Ишрак за времето, което беше прекарала в Испания.

— Господарят на Лукретили трябва да е бил изключително необикновен човек, за да позволи на една млада жена от домакинството си да учи при мавърски лекари — отбеляза той.

— Беше — каза Ишрак. — Хранеше голямо уважение към познанието на моя народ, искаше да уча. Мисля, че ако беше останал жив, щеше да ме изпрати обратно в испанските университети, където учените от моя народ изучават всичко — от звездите в небето до движението на водите в морето. Някои хора казват, че всички те се управляват от едни и същи закони. Трябва да открием какви са тези закони.

— Ти единствената жена там ли беше?

Тя поклати глава.

— Не, в моята страна жените също могат да учат и преподават.

— А изучи ли числата? — попита я любопитно Лука. — И значението на нулата?

Тя поклати глава и каза:

— Нямам склонност и умения за математика, макар, разбира се, да знам числата.

— Баща ми смяташе, че една жена може да разбира всичко не по-зле от един мъж — отбеляза Изолда. — Оставяше Ишрак да учи каквото иска.

— А вие? — обърна се Лука към нея. — Посещавахте ли университета в Испания?

Тя поклати глава.

— Намерението на баща ми за мен беше да бъда господарка, която да управлява Лукретили — каза тя. — Научи ме как да изчислявам печалбите от земите, как да управлявам земята и да подбирам реколтата, как да ръководя защитата на атакуван замък — тя направи смешна малка гримаса. — И нареди да ме научат на уменията, които една дама би трябвало да има — любов към изящните дрехи, танци, музика, писане, четене, пеене, поезия.

— Тя ми завижда за уменията, които той преподаваше на мен — каза Ишрак с прикрита усмивка. — Нея той научи да бъде дама, а мен — да бъда силна жена, оставена сама на себе си в света.

— Коя жена не би искала да бъде господарка на голям замък? — зачуди се Лука.

— Бих искала да бъда — каза Изолда. — Наистина го искам. Но ми се иска да бях научена и да се сражавам.

По залез-слънце на втората вечер спряха конете си пред усамотен манастир. Ишрак и Изолда се спогледаха плахо.

— Преследването? — прошепна тя на Лука.

— Едва ли е стигнало дотук. Съмнявам се, че брат ви е разпратил съобщения, след като замина от абатството. Предполагам, че е подписал заповедта само за да демонстрира собствената си невинност.

Тя кимна.

— Точно колкото да ме държи надалече — каза тя. — Като ме провъзгласява за вещица и ме обявява за мъртва, това оставя замъка и абатството под негов контрол, като му дава земите на абатството и златото. Той печели всичко.

Фриз слезе от коня и отиде да дръпне голямата камбанка пред затворената врата. Звънецът в къщичката на вратаря отекна силно, вратарят бутна тежките двойни порти и ги отвори.

— Добре дошли, пътници, в името Божие — каза той бодро. — Колко сте?

— Един млад господар, един писар, един слуга, една дама и нейната придружителка — отвърна Фриз. — И девет коня и едно магаре. Те могат да отидат на ливадата или в конюшните, както ви е удобно.

— Можем да им осигурим хубава трева — каза братът — мирянин с усмивка. — Влизайте.

Той ги въведе в голям двор. Брат Пиетро и Лука скочиха от седлата. Лука се обърна към коня на Изолда и повдигна ръце, за да я свали от седлото. Тя се усмихна кратко и показа с жест, че може да слезе сама, после праметна крак и, гъвкаво като момче, скочи на земята.

Фриз отиде до коня на Ишрак и протегна ръка.

— Не скачай — каза той. — Ще припаднеш в мига, щом се допреш до земята. Беше на косъм от припадъка във всеки момент през последните пет мили.

Тя закри уста с тъмния си воал и го погледна над ръба му.

— Освен това не ме гледай на кръв — каза Фриз весело. — Щеше да ти е по-добре зад мен с ръце около кръста ми, където щеше

да можеш да се облегнеш на гърба ми, но ти си по-голям инат от магарето. Хайде слизай, момиче, и ми позволи да ти помогна.

Изненадващо, тя се подчини, наведе се напред и се остави да падне в ръцете му. Той я пое внимателно и я закрепил на крака, обвил ръка около нея, за да я придържа стабилно. Изолда отиде при нея и я подкрепи.

— Не си давах сметка...

— Просто съм уморена.

Вратарят им даде свещ, за да стигнат до къщата за гости, посочи стаите за жените от едната страна на една висока стена и входа за мъжките стаи от другата. Показа им манастирската трапезария и им каза, че мъжете могат да се нахранят заедно с монасите след вечерня, докато на дамите щеше да бъде поднесена храна в къщата за гости. После ги остави със запалени свещи и благословия.

— Лека нощ — каза Изолда на Лука, като кимна с глава на брат Пиетро.

— Ще се видим на сутринта — каза Лука на двете жени. — Добре ще е да тръгнем веднага след утринната молитва.

Изолда кимна.

— Ще бъдем готови.

Ишрак се поклони на двамата мъже и кимна на Фриз.

— Странично седло утре? — попита я той.

— Да — каза тя.

— Защото се преумори от ездата днес? — каза Фриз, уточнявайки.

Тя му отправи топла, искрена усмивка, преди да загърне отново воала около лицето си.

— Не бъди самодоволен — каза. — Уморена съм до мозъка на костите. Ти беше прав, аз сгрехих и проявих глупава гордост. Утре ще яздя със странично седло и ще се радвам на това; но ако ми се подиграваш, ще те щипя през всяка стъпка от пътя.

Фриз наведе глава.

— Нито дума — обеща й той. — Ще откриеш, че съм болезнено въздържан.

— Въздържан?

Той кимна.

— Това е новата ми амбиция. Това е новата ми дума: въздържан.

* * *

Потеглиха веднага след утринната молитва и закуската. Слънцето се беше издигнало от дясната им страна, когато се отправиха на север.

— Работата е там — тихо отбеляза Фриз към Ишрак, докато тя яздеше зад него, седнала странично, подпряла стъпала на страничната опора, обвила с една ръка кръста му, — работата е там, че никога не знаем къде отиваме. Просто си пътуваме, спокойни като магарето, което не знае повече от нас и се тътри по пътя, а после онзи надут чакал изведнъж измъква парче хартия и ни казва, че трябва да отидем някъде на съвсем друго място и да се забъркаме в Бог знае какви неприятности.

— Разбира се — каза тя. — Защото пътувате, за да провеждате разследвания. Трябва да ходите на различни места и да разследвате разни неща.

— Не виждам защо да не знаем къде отиваме — каза Фриз. — Ако знаехме, бихме могли да се погрижим да отседнем в добър хан.

— Аха, всичко опира до вечерята — каза тя, като се усмихна зад воала си. — Сега разбирам.

Фриз потупа ръката, която бе стиснала колана му.

— За един мъж, който работи усърдно, има твърде малко неща, по-важни от вечерята — заяви той твърдо. А после: — Ха, я чакай? Какво е това?

Пред тях на пътя имаше половин дузина мъже, които се мъчеха с вили за сено и бухалки за вършеене да удържат някакво животно, заплетено в мрежа и овързано с въжета, което се гърчеше в прахта. Фриз спря, а Изолда, Лука и Пиетро дръпнаха поводите на конете си и спряха зад него.

— Какво става тук? — провикна се Лука към мъжете.

Един от мъжете се откъсна от боричкането и се приближи към тях.

— Ще се радваме на помощта ви — каза той. — Ако успеем да вържем това създание за два от конете ви, ще го прекараме по пътя. В момента не можем да помръднем ни напред, ни назад.

— Какво е? — попита Лука.

Мъжът се прекръсти.

— Бог да ни е на помощ, върколак — каза той. — Безчинства из селото и горите ни по всяко пълнолуние от година насам, но нощес брат ми, аз, братовчед ми и приятелите ни излязохме и го хванахме в капан.

Брат Пиетро се прекръсти, а Изолда последва примера му.

— Как го заловихте?

— Подготвихме се с месеци, наистина цели месеци. Не смеехме да излезем нощем — страхувахме се, че под луната силата му ще е твърде голяма. Изчакахме, докато луната започна да намалява, когато знаехме, че и силата му ще е намаляла. Тогава изкопахме дълбока яма на пътя към селото и заложихме един овнешки бут в далечния край. Мислехме, че той ще дойде в селото, както прави винаги, и ще подуши месото. Надявахме се, че ще тръгне по пътеката към месото, и той така и направи. Покрихме ямата с леки клони и листа, и той не я видя. Те поддадоха под тежестта му, и той падна вътре. Държахме го там с дни, без нищо за ядене, така че той изнемощя. Тогава спуснахме мрежите върху него, дръпнахме ги здраво, и го извлякохме от ямата. Сега е в ръцете ни.

— И какво ще правите с него?

Изолда погледна боязливо към гърчещото се животно, оплетено в мрежи, мятащо се на пътя.

— Ще го сложим в клетка в селото, докато успеем да направим сребърна стрела, понеже само сребърна стрела може да го убие, а после ще го простреляме в сърцето и ще го заровим на кръстопътя. Тогава той ще почива в мир, а ние отново ще спим спокойно в леглата си.

— Доста е дребно за вълк — отбеляза Фриз, като надникна към мятащата се мрежа. — Повече прилича на куче.

— Става по-едър с нарастването на луната — каза мъжът. — Когато луната е пълна, той също наедрява — става по-едър от най-големия вълк. А после, макар да залостваме вратите си и да затваряме капациите на прозорците си, го чуваме из селото, как опитва вратите, души ключалките, иска да влезе.

Изолда потръпна.

— Ще ни помогнете ли да го откараме до селото? Ще го сложим в ямата в хана, където държим мечките, но това е на повече от миля

оттук. Не мислехме, че ще се бори така, и се боим да се приближим твърде много, страх ни е да не ни ухапе.

— Ухапе ли те, и ти ставаш върколак — каза един мъж отзад. — Заклех се на жена си, че няма да се приближавам твърде много.

Фриз погледна през главите им към Лука, и след кимването на господаря си слезе от петнистия си кон и отиде до купчината на пътя. Под мрежите и оплетените въжета различи с труд приведено и свито на кълбо животно. Тъмно, гневно око отвърна на погледа му; видя дребни жълти зъби, оголени в озъбена гримаса. Двама от тримата мъже подадоха въжетата си, Фриз взе едно от едната страна, а после — едно от другата, и ги върза на два от резервните коне.

— Ето — каза на един от мъжете. — Води коня внимателно. Две мили ли каза, че има до селото?

— Може би една и половина — каза мъжът. Конят изпръхтя уплашено и се дръпна встрани, когато животното нададе вой. После въжетата бяха затегнати и те потеглиха, влачейки безпомощния звяр зад себе си. Понякога създанието се сгърчваше конвулсивно и се претъркулваше, при което конете се дърпаха изплашено назад и мъжете, които ги водеха, трябваше да опъват поводите им и да ги успокояват.

— Лоша работа — каза Фриз на Лука, когато влязоха в селото зад мъжете и видяха другите селяни да се събират наоколо с лопати, брадви и бухалки.

— Тъкмо това сме изпратени да разследваме — каза брат Пиетро на Лука. — Ще започна да пиша доклад, а ти можеш да проведеш разследване. Можем да го направим тук, преди да продължим с пътуването и с мисията си. Можеш да прецениш какви доказателства има, че това е върколак — наполовина звяр, наполовина човек — а после можеш да решиш дали трябва да бъде умъртвен със сребърна стрела или не.

— Аз ли? — Лука се поколеба.

— Ти си разследващият — напомни му брат Пиетро. — Ето възможност да проникнеш в страховете на хората и да опишеш въздигането на Дявола. Организирай разследването си.

Фриз го гледаше. Изолда чакаше. Лука се покашля и каза:

— Аз съм изпратен лично от Светия Отец да разкривам престъпления и прегрешения в християнския свят — провикна се той

към селяните. Понесе се почтителен шепот, изпълнен с любопитство. — Ще проведе разследване за този звяр и ще реша какво трябва да се направи с него — каза той. — Всеки, който е пострадал от звяра или който се страхува от него, или знае нещо за него, трябва да дойде в стаята ми в хана и да даде показания пред мен. След ден — два ще ви съобщя решението си, което ще бъде категорично и окончателно.

Фриз кимна.

— Къде е мечата яма? — попита той един от фермерите, който водеше кон.

— В двора на хана — каза мъжът и посочи с глава към големите двойни врати на двора на конюшната, встрани от хана. Когато конете се приближиха, селяните изтичаха напред и разтвориха широко вратите. Във вътрешния двор, под прозорците на хана, имаше голяма кръгла арена.

Веднъж годишно, в празничен ден, пътуващ мечкар довеждаше окована във вериги мечка в селото, и всички залагаха колко кучета ще бъдат убити, и колко ще се приближи най-смелото до гърлото на мечката, докато мечкарят обявеше борбата за приключена, и вълнението утихваше за още една година.

Един кол в средата показваше къде завързваха мечките с верига за крака, когато насъскваха кучетата по тях. От вътре арената беше укрепена е дъсчена ограда, която достигаше на височина прозорците на първия етаж на хана.

— Те могат да скачат — каза фермерът. — Върколаците могат да скачат, всеки знае това. Построихме я твърде висока дори за самия Дявол.

Селяните отвързаха въжетата от конете и задърпаха вързопа в мрежата към мечата яма. Звярът като че ли започна да се бори и съпротивлява по-енергично. Двама фермери взеха вилите си за сено и го подкараха, бодейки го с тях, което накара съществото да завие от болка и да се замята в мрежата си.

— А как ще го отвържете в мечата яма? — зачуди се гласно Фриз.

Възцари се мълчание. Явно не бяха мислили за това.

— Просто ще го залостим вътре и ще го оставим да се освободи сам — предложи някой.

— Не се доближавам до него — каза друг мъж.

— Ухапе ли те веднъж, ти също ставаш върколак — предупреди една жена.

— Умираш от отровата в дъха му — възрази друг.

— Ако вкуси кръвта ти, те преследва, докато те хване — обади се трети.

Брат Пиетро, Лука и двете жени влязоха през предната врата на хана, взеха стаи за себе си и настаниха конете. Лука нае и една стая за хранене, която гледаше към мечата яма, и отиде до прозореца, за да види слугата си, Фриз, застанал в мечата яма, докато звярът се гърчеше в мрежата си до него. Както бе очаквал Лука, Фриз не можеше да остави дори подобно чудовище оплетено в мрежа и безпомощно.

— Донеси му кофа вода за пиене и малко месо, за да хапне, като се освободи — каза Фриз на коняря от хана. — А може би и самун хляб, за в случай че му се прииска.

— Това е изчадие от пъкъла — възропта конярят. — Няма да му прислужвам. Няма да влизам в ямата при него. Ами ако ме лъхне с дъха си?

За миг Фриз сякаш се канеше да възрази, но после кимна.

— Така да бъде — каза. — Някой тук да изпитва състрадание към звяра? Не? Достатъчно смели сте да го заловите и да го измъчвате, но не и достатъчно смели да го храните, а? Е, тогава аз лично ще му занеса нещо за ядене, а когато се развърже от тези въжета и се съвземе от това, че е влачен по пътя в продължение на миля и половина, може да пийне глътка вода и да хапне нещо.

— Гледай тебе да не те хапне! — подметна някой и всички се засмяха.

— Няма да ме ухапе — отвърна Фриз упорито. — Защото нито едно животно не ме докосва без мое съгласие, и защото не съм толкова глупав, че да чакам да се освободи. За разлика от някои, които са живели редом с него и са се оплаквали, че го чуват как души пред вратата им, и въпреки това са им трябвали месеци да заловят бедния звяр.

При тези думи се надигна хор от раздразнени възражения, които Фриз просто пренебрегна.

— Някой ще ми помогне ли? — попита той отново. — Е, в такъв случай ще помоля всички ви да си тръгнете. Това тук не е пътуващо представление.

Повечето си тръгнаха, но някои от по-младите мъже останаха по местата си на платформата, издигната около арената така, че зрителят да може да погледне над оградата. Фриз не проговори повече, а просто стоеше, чакайки търпеливо, докато те повлякоха крака, наругаха го, че се е намесил, и си отидоха.

Когато вътрешният двор се опразни, Фриз донесе кофа вода от кладенеца, голям къс сурово месо и самун хляб, остави ги във вътрешността на арената, а после хвърли поглед нагоре към прозореца, от който Лука и двете жени гледаха надолу.

— А какво ще разбере за теб малкият господар, ще научим скоро — отбеляза Фриз към сгушеното в мрежата същество, което се размърда и изскимтя леко. — Но Бог ще го напътства да бъде справедлив към теб, дори ако си пратеник на Сатаната и трябва да умреш със сърце, пронизано от сребърна стрела. А аз ще се погрижа да бъдеш нахранен и напоен, защото си Божие създание, дори ако си един от Падналите, което се съмнявам да е станало по твой собствен избор.

Лука започна разследването на върколака веднага щом се нахраниха. Двете жени отидоха в спалнята си, докато двамата мъже — брат Пиетро и Лука — викаха един след друг свидетели да разкажат как върколакът е тормозел селото им.

Цял следобед слушаха истории за шумове в нощта, за това как някой внимателно пробвал дръжките на заключени врати, за загуби от овчите стада, намиращи се по високите пасища, където ги наглеждали момчетата от селото. Момчетата съобщаваха за голям вълк, един-единствен вълк — единак, който излизал от гората и отмъквал някое агне, отдалечило се твърде много от майка си. Казваха, че вълкът понякога тичал на четири крака, понякога се изправял като човек. Испитваха ужас от него, и вече не искаха да водят овцете на горните пасища, а настояваха да стоят близо до селото. Едно момче, шестгодишно овчарче, им каза, че по-големият му брат бил изяден от върколака.

— Кога беше това? — попита Лука.

— Поне преди седем години — отвърна момчето. — Аз не съм виждал брат си — бил отвлечен в годината, преди да се родя, и майка ми така и не престана да скърби за него.

— Какво се е случило? — попита Лука.

— Тези селяни разправят какви ли не истории — каза му тихо брат Пиетро. — Залагам десет към едно, че момчето лъже, или че брат му е умрял от някаква отвратителна болест, за която не искат да си признаят.

— Тя търсела едно агне, а той я придружавал както винаги — каза момчето. — Майка ми разказва, че седнала само за миг, а той седнал на скута ѝ. Заспал в ръцете ѝ, тя била толкова уморена, че затворила очи само за миг, а когато се събудила, него го нямало. Помислила, че е изтичал някъде наблизо, викала го и го търсила навсякъде наоколо, но така и не го намерила.

— Пълна глупост — отбеляза брат Пиетро.

— Но защо е решила, че го е отвлякъл върколакът? — попита Лука.

— Забелязала следи от вълк във влажната земя около потока — каза момчето. — Обикаляла и викала много дълго, а когато не могла да го намери, изтичала у дома да повика баща ми и той дебнал навън с дни, опитвайки се да открие глутницата, но дори той, който е най-добрият ловец в селото, не могъл да ги намери. Тъкмо тогава разбрали, че брат ми е грабнат от върколак. Отвлякъл го и изчезнал, както им е обичаят.

— Искам да поговоря с майка ти — реши Лука. — Ще я помолиш ли да дойде при мен?

Момчето се поколеба.

— Няма да дойде — каза. — Тя още тъгува за него. Не обича да говори за това. Няма да иска да говори за това.

Брат Пиетро се наведе към Лука и му заговори тихо.

— Чувал съм такива разкази дузина пъти — каза той. — Вероятно нещо с детето не е било наред и тя тихомълком го е удавила в потока, а после измислила някаква невероятна история, която да разкаже на съпруга си. Няма да иска да разпитваме за това, а няма полза да изтръгваме насила истината от нея. Стореното — сторено.

Лука се обърна към своя писар и вдигна книгата си, така че лицето му беше скрито от момчето.

— Брат Пиетро, провеждам разследване, свързано с върколак. Ще говоря с всеки, който знае нещо за подобен пратеник на Сатаната. Знаеш, че това е мой дълг. Ако междувременно открия село, където е

допуснато убиване на невръстни деца, тогава ще разследвам и това. Задачата ми е да разследвам всички страхове на християнския свят: всичко — големите и малките грехове. Моята задача е да знам какво се случва и дали то предвещава края на дните. Смъртта на невръстно дете, появата на върколак — това са все доказателства.

— Всичко ли трябва да знаеш? — запита брат Пиетро скептично.
— Нищо ли не можем да пренебрегнем?

— Всичко — кимна Лука. — И това е моето проклятие, което нося точно като върколака. Той трябва да вилнее и да беснее. А аз трябва да знам. Но аз служа на Бог, а той служи на Дявола и е обречен на смърт.

Обърна се отново към момчето:

— Ще дойда при майка ти.

Стана от масата и двамата мъже с момчето — все още безпомощно възразяващо и поаленяло до уши — тръгнаха надолу по стълбите и излязоха от хана. Докато те излизаха от предната врата, Изолда и Ишрак слизаха по стълбите.

— Къде отивате? — попита Изолда.

— Да посетим една фермерска съпруга, майката на това момче — каза Лука.

Момичетата погледнаха брат Пиетро, чието изражение беше спокойно, но явно неодобрително.

— Може ли да дойдем и ние? — попита Изолда. — Тъкмо излизахме да се поразходим наоколо.

— Това е разследване, не светско посещение — каза брат Пиетро.

Но Лука каза: „О, защо не?“, и Изолда тръгна редом с него, докато овчарчето, разкъсвано между смущение и гордост от цялото това внимание, тръгна напред. Овчарското му куче, което се беше излегнало в сянката на една талига пред хана, наостри уши при вида му и затича по петите му.

Момчето ги изведе от прашния пазарен площад, по малки, грубо издялани стъпала до пътека, която се виеше нагоре по планинския склон, следвайки течението на бърз поток, а после спря рязко до малка селска къща, с хубаво езерце за патици пред двора. По зъбера зад къщата се стичаха струите на малък водопад. Паянтов покрив от червеникавокафяви керемиди увенчаваше грубите стени от плет,

измазан с глина, които преди много години са били белосани, а сега бяха бледокафеникави. На прозорците нямаше стъкла, капациите бяха широко отворени, за да влизат лъчите на следобедното слънце. В двора имаше пилета, а в оградената със стени овощна градина отстрани — свиня с прасенца. По-надалеч, в ливадата, имаше две хубави крави, едната с теле. Когато тръгнаха по настланата с калдъръм пътека, вратата се отвори и излезе жена на средна възраст. Косата ѝ беше прибрана под кърпа, върху домашнотъканата рокля бе сложила престилка от зебло. Тя спря изненадано при вида на тези явно заможни странници.

— Добър ден — каза тя, като местеше поглед от единия към другия. — Какво ти е щукнало, Томазо, та водиш такива изискани хора тук? Надявам се, че не е направил някоя беля, господине? Мога ли да ви предложа нещо освежаващо?

— Това е човекът от хана, който доведе върколака в селото — каза Томазо задъхано. — Искаше да дойде да те види, макар че му казах да не го прави.

— Не е бивало изобщо да му казваш нещо — отбеляза тя. — На малките момчета, малките мърляви момчета, не им влиза в работата да разговарят с видни личности. Върви и донеси кана от най-хубавото пиво от килера, и не казвай нито дума повече. Господа, дами — ще седнете ли?

Тя посочи към една пейка, вместена в ниската каменна стена пред къщата. Изолда и Ишрак седнаха и ѝ се усмигнаха.

— Тук рядко идват посетители — каза жената. — Дами пък — никога.

Томазо излезе от къщата, понесъл две грубо издялани трикраки столчета, които предложи на брат Пиетро и Лука, после се втурна отново вътре за каната със слабо пиво, донесе и една стъклена чаша и три глинени. Свенливо предложи стъклената чаша на Изолда, а после наля пиво за всички останали в глинените чаши.

Лука и брат Пиетро седнаха, а жената застана пред тях, като с едната ръка мачкаше и извиваше крайчеца на престилката си.

— Той е добро момче — каза тя отново. — Не е искал да каже нещо нередно. Извинявам се, ако ви е обидил.

— Не, не, беше любезен и услужлив — каза Лука.

— Можете да се гордеете с него — увери я Изолда.

— Явно расте много едър и силен — отбеляза Ишрак.

Гордостта на майката пролича в сияещото ѝ лице.

— Така е — каза тя. — Благодаря на Бог за него през всеки ден от живота му.

— Но сте имали друго момче преди това — Лука остави глинената си чаша и ѝ заговори внимателно. — Той ни каза, че е имал по-голям брат.

Сянка прекоси широкото хубаво лице на жената и изведнъж тя придоби изнурено изражение.

— Имах. Да ми прости Господ, че откъснах поглед от него за миг.

Тази мисъл я накара да замълчи; тя извърна глава.

— Какво се случи? — попита Изолда.

— Уви, уви, изгубих го. Изгубих го в един миг. Да ми прости Господ за този миг. Бях млада майка тогава, и толкова уморена, че заспах, и в този миг той изчезна.

— В гората? — настоя Лука.

Безмълвно кимване потвърди думите му.

Изолда внимателно се изправи и притисна жената надолу към пейката, за да я накара да седне.

— Вълците ли го отвлякоха? — попита тя тихо.

— Така мисля — каза жената. — Още тогава се носеха слухове за вълци в гората, затова търсех агнето, като се надявах да го намеря преди да падне нощта — тя посочи към овцете на ливадата. — Нямаме голямо стадо. Всяко животно е важно за нас. Седнах за миг. И момчето ми беше уморено, затова седнахме да си починем. Той още нямаше четири години, Бог да го благослови. Легнах с него за миг и заспах. Когато се събудих, го нямаше.

Изолда сложи длан на рамото ѝ да я утеши.

— Намерихме ризката му — продължи жената, с глас, треперещ от сдържани сълзи. — Но това беше няколко месеца по-късно. Едно от момчетата я намерило, докато тършувало за птичи гнезда в гората. Намерило я под един храст.

— Имаше ли кръв по нея? — попита Лука.

Тя поклати глава и каза:

— Дъждът я беше отмил. Но аз я занесох на свещеника и той отслужи литургия за невинната му душа. Свещеникът каза, че би

трябвало да погребва любовта си към него и да имам друго дете — а после Бог ме дари с Томазо.

— Селяните са заловили звяр, за който твърдят, че е върколак — отбеляза брат Пиетро. — Готова ли сте да заявите, че този звяр е убил детето ви?

Очакваше тя да избухне яростно, да отправи незабавно обвинение; но тя го погледна уморено, сякаш вече се беше тревожила и мислила за това твърде дълго.

— Разбира се, когато чух, че има върколак, си помислих, че може той да е отвлякъл моето момче Стефано — но не знам. Не мога дори да кажа, че го е отвлякъл вълк. Може да се е залутал надалече, да се е удавил в потока или да е паднал в някоя урва, или просто да се е изгубил в гората. Видях следите на вълците, но не видях отпечатъци от стъпките на момчето си. Мислила съм за това през всеки ден от живота си; а все още не знам.

Брат Пиетро кимна и присви устни. Погледна Лука.

— Искаш ли да запиша показанията ѝ и да я накарам да постави знака си върху тях?

Лука поклати тава.

— По-късно можем да го направим, ако сметнем, че е необходимо — каза той. Поклони се на жената. — Благодаря за гостоприемството, стопанке. С какво име да ви наричам?

Тя потри лице с ъгълчето на престилката си.

— Аз съм Сара — каза. — Мъжът ми се казва Ралф. Ползваме се с добро име в селото, всеки може да ви каже коя съм.

— Ще свидетелствате ли срещу върколака?

Тя му отправи слаба усмивка, зад която се криеше безмерна тъга.

— Не обичам да говоря за това — каза тя простичко. — Опитвам се да не мисля за това. Опитах се да направя каквото ми каза свещеникът и да погребва скръбта си заедно с ризката, и благодаря на Бог за второто си момче.

Брат Пиетро се поколеба:

— Със сигурност ще съдим звяра и ако се докаже, че е върколак, ще умре.

Тя кимна и каза тихо:

— Това няма да върне момчето ми. Но би трябвало да се радвам, като знам, че синът ми и всички деца са в безопасност на пасището.

Те се надигнаха и я оставиха. Брат Пиетро предложи ръката си на Изолда, докато слизаха по каменистата пътека. Лука помогна на Ишрак.

— Защо брат Пиетро не ѝ вярва? — попита го Ишрак, докато дланта ѝ бе върху ръката му и тя беше достатъчно близо, за да говори тихо. — Защо винаги е толкова мнителен?

— Това не е първото му разследване; пътувал е преди и много е видял. Твоята господарка, Изолда, беше много нежна с нея.

— Тя има нежно сърце — каза Ишрак. — Деца, жени, просяци, кесията ѝ е винаги отворена, а сърцето ѝ винаги е изпълнено със състрадание към тях. От кухнята на замъка се хранеха по около две дузини бедняци дневно. Винаги е била такава.

— А някога обичала ли е някого по-специално? — попита Лука небрежно. На пътеката имаше голям камък, той го прекрачи и се обърна да помогне на Ишрак.

Тя се засмя и каза рязко:

— Това не ви засяга — когато го видя да се изчервява, допълни: — Ах, господин разследващ! Наистина ли трябва да знаете всичко?

— Просто се интересувах...

— Никого. От нея се очакваше да се омъжи за един тлъст и самодоволен, порочен мъж, но тя дори не пожела да обмисли тази възможност. Никога не би се унизила да го приеме. С лекота положи обетите си за безбрачие. Това не беше проблемът за нея. Тя обича земите си и своите хора. Никой мъж не ѝ се е понравил... — тя помълча, сякаш за да го подразни, и призна: — ... досега.

Лука извърна поглед.

— Такава прекрасна млада жена със сигурност...

— Тихо — каза Ишрак. — Но кажете ми за брат Пиетро. Винаги ли е толкова мрачен?

— Той заподозря майката в този случай — обясни Лука. — Мисли, че може да е убила сама детето, и да се е опитала да обясни случилото се с нападение от вълк. Самият аз не мисля така, но, разбира се, в тези отдалечени села се случват такива неща.

Тя решително поклати глава.

— Не и тя. Тази жена изпитва ужас от вълци — каза тя. — Не е случайно, че не беше долу в селото, макар че всички останали бяха надошли да видят как водят върколака.

— Как разбра това? — попита Лука.

Ишрак го погледна така, сякаш той беше сляп.

— Не видяхте ли градината?

Лука имаше смътен спомен за добре обработена градина, пълна с цветя и билки. Близо до вратата на кухнята бе имало леха със зеленчуци, а край пътеката се полюшваха цветя и лавандула. В една леха имаше няколко есенни тикви, които връзваха едър плод, едри сочни гроздове бяха нависнали по лозата, която се виеше около вратата. Беше типична селска градина: засадена отчасти за лечебни растения, и отчасти — за цвят.

— Разбира се, че я видях, но не си спомням нищо специално.

Тя се усмихна:

— Жената отглежда дузина различни видове аконит, в най-различни цветове, а в шапката на сина ѝ имаше затъкнати пресни цветове от това цвете. Растението цъфти по всички прозорци и край всяка врата — никога не съм виждала такава сбирка — и във всяка багра, в която може да се срещне, от розово през бяло до пурпурно.

— И следователно? — попита Лука.

— Не познавате ли билките? — попита Ишрак закачливо. — Велик разследващ като вас?

— Не като теб. Какво е аконит?

— Простонародното име на аконита е „вълче биле“ — каза тя. — Хората го използват срещу вълци и върколаци от стотици години. Изсушен и стрит на прах, той може да отрови вълк. Даден на върколак, може да го превърне отново в човек. В смъртоносна доза може да убие върколак мигновено, всичко зависи от дестилирането на билката и количеството, което върколакът може да бъде принуден да поеме. Със сигурност никой вълк не би го докоснал; никой вълк няма да се приближи до него. Не допускат козината им дори да се докосне до него. Никой вълк не би могъл да влезе в онази къща — тя е построила крепост от аконит.

— Според теб това доказва, че историята ѝ е вярна и че тя се бои от вълци? Че е засадила вълчето биле, за да се защити от вълка, в случай че той се върне за нея?

Ишрак кимна към момчето, което подскачаше пред тях, самото то подобно на агънце, водейки ги обратно към селото, с вейка пресен аконит, втъкната в лентата на шапката му.

— Бих предположила, че защитава него.

* * *

Около портата на конюшната се беше събрала малка тълпа, когато Лука, брат Пиетро и момичетата пристигнаха обратно в хана.

— Какво е това? — попита Лука и си проправи със сила път до предните редици на тълпата. Фриз държеше портата полуотворена и пускаше по един човек срещу заплащане от половин грош, като подрънкваше монетите в ръката си.

— Какво правиш? — попита Лука сопнато.

— Пускам хората да видят звяра — отвърна Фриз. — Понеже имаше толкова голям интерес, си помислих, че може да го позволим. Помислих си, че е за общото благо. Помислих си, че мога да демонстрирам Божието величие, като покажа на хората този беден грешник.

— А какво те накара да мислиш, че е редно да вземаш пари за това?

— Брат Пиетро винаги толкова се тревожи за разносните — обясни Фриз любезно, като кимна към писаря. — Помислих си, че ще бъде добре, ако звярът допринесе за разносните по процеса срещу него.

— Това е нелепо — каза Лука. — Затвори портата. Хората не може да влизат и да го зяпат. Предполага се, че водят разследване, а не пътуващо представление.

— Хората със сигурност ще искат да го видят — отбеляза Изолда. — Ако мислят, че е застрашавал стадата им и самите тях. Със сигурност ще искат да се убедят, че е заловен.

— Е, добре, нека го видят, но не можеш да вземаш пари за това — каза Лука раздражено. — Дори не си го заловил сам, защо трябва да се представяш като негов пазач?

— Защото му разхлабих въжетата и го нахраних — обясни разсъдливо Фриз.

— Свободен ли е? — попита Лука, а Изолда нервно повтори като ехо:

— Освободил ли си го?

— Срязях въжетата и светкавично се измъкнах от ямата. После създаването се претърколи и изпълзя от мрежите — каза Фриз. — Пийна си, хапна, сега лежи отново и си почива. Не е кой знае какво представление всъщност, но те са прости хора, а тук не се случват кой знае какви събития. И вземам половин цена на децата и слабоумните.

— Тук има само един слабоумен — каза Лука сурово. — И той не е от селото. Пусни ме вътре да го видя — той мина през портата и другите го последваха. Фриз мълчаливо прибра монетите от останалите селяни и им отвори широко портата.

— Бас ловя, че това не е вълк — каза той тихо на Лука.

— Какво искаш да кажеш?

— Когато създаването се измъкна от мрежата, можах да го видя по-ясно. Сега се е свило на кълбо в сенчестия край, затова е по-трудно да се различи, но никога преди не съм виждал подобен звяр. Има дълги нокти и грива, но се надига на задни крака и застава пак на четири, съвсем не като вълк.

— Що за звяр е всъщност? — попита Лука.

— Не съм сигурен — призна Фриз. — Но не прилича много на вълк.

Лука кимна и тръгна към мечата яма. Арената беше заобиколена от дървен подиум, на който зрителите на борбата между кучета и мечки можеха да се качат по няколко грубо сковани стъпала, така че да се наредят наоколо и да виждат над дъсчената ограда.

Лука се покатери по стълбата и тръгна по протежение на оградата, за да могат брат Пиетро, двете момичета и овчарчето също да се качат.

Звярът лежеше сгъшен до най-далечната стена, с крака, подгънати под тялото. Имаше гъста дълга грива, и загрубяла, тъмнокафява кожа, изпоцапана с кал и осеяна с белези. На шията му имаше две нови ожулвания от въжето; от време на време близваше кървящата си лапа. Две тъмни очи погледнаха изпод сплъстената грива и, докато Лука го гледаше, звярът оголи зъби в яростна гримаса.

— Би трябвало да го вържем и да прорежем кожата — предложи брат Пиетро. — Ако е върколак, като разрежем кожата, под нея ще има козина. Това ще е доказателство.

— Би трябвало да го убиеете със сребърна стрела — отбеляза един от селяните. — Веднага, преди луната да наедрее още. Тогава ще

бъде по-силен, те заякват с наедрияването на луната. По-добре да го убием сега, докато е в ръцете ни и не е в пълната си сила.

— Кога е пълнолунието? — попита Лука.

— Утре през нощта — отговори Ишрак. Малкото момче до нея свали аконита от шапката си и го хвърли към свитото на кълбо животно. То трепна и се отдръпна.

— Ето! — възкликна някой от тълпата. — Виждате ли това? Бои се от вълчето биле. Върколак е. Би трябвало да го убием начаса. Не бива да отлагаме. Добре е да го убием, докато е слаб.

Някой взе камък и го хвърли. Камъкът улучи звяра по гърба и той трепна, озъби се и се присви, сякаш искаше да си прокопае път под високата ограда на мечата яма.

Един от мъжете се обърна към Лука:

— Ваша чест, нямаме достатъчно сребро да направим стрела. Дали имате някакво сребро, което можем да купим от вас, и да изковем стрела от него? Ще бъдем много признателни. Иначе ще трябва да пратим хора в Пескара, при тамошния лихвар, а това ще отнеме дни.

Лука хвърли поглед към брат Пиетро.

— Имаме малко сребро — каза той предпазливо. — Но то е собственост на Светата църква.

— Можем да ви го продадем — заяви Лука. — Но ще изчакаме пълнолунието, преди да убием звяра. Искам да видя преобразяването с очите си. Когато го видя да се превръща напълно във вълк, тогава ще се убедим, че това е звярът, за когото съобщавате, и можем да го убием, когато е приел формата на вълк.

Мъжът кимна:

— Ще изковем сребърната стрела сега, та да сме готови — той влезе в хана с брат Пиетро, обсъждайки с него каква цена ще е справедлива за среброто, а Лука се обърна към Изолда и си пое дъх. Съзнаваше, че е нервен като малко момче.

— Канех се да ви попитам, смятах да го спомена по-рано, тук има само една трапезария... всъщност, ще вечеряте ли с нас тази вечер? — попита той.

Тя изглеждаше малко изненадана.

— Мислех, че Ишрак и аз ще се храним в стаята си.

— И двете можете да се храните с нас на голямата маса в трапезарията — каза Лука. — По-близо е до готварницата, храната ще

е по-гореща, по-скоро извадена от фурната. Никой не би могъл да възрази.

Тя извърна поглед и поруменя.

— Бих искала...

— Моля ви, съгласете се — каза Лука. — Бих искал вашия съвет за...

Той млъкна, без да довърши, неспособен да се сети за нищо.

Тя веднага забеляза колебанието му и попита с развеселено проблясващи очи:

— Моят съвет относно какво? Решихте какво да правите с върколака, скоро ще получите заповеди относно следващата си мисия. За какво може да ви трябва моето мнение?

Той се усмихна печално.

— Не знам. Нямам какво да кажа. Просто исках да бъдем заедно. Пътуваме заедно — вие и аз, брат Пиетро и Ишрак, Фриз, който се закле да ви служи — и просто си казах, че можете да вечеряте с нас.

Тя се усмихна на откровеността му и каза искрено:

— Ще се радвам да прекарам тази вечер с вас.

Даваше си сметка, че иска да го докосне, да облегне глава на рамото му, или поне да пристъпи по-близо до него. Не мислеше, че това, което изпитва, е желание; това беше по-скоро копнеж просто да бъде близо до него, ръката му да обгръща талията ѝ, тъмнокосата му глава да се доближи до нейната, да види отблизо как лешниковите му очи се усмихват.

Знаеше, че се държи глупаво, че близостта с един млад свещеник бе грях, че самата тя вече нарушаваше обетите, които бе дала, когато беше постъпила в манастира; и отстъпи назад.

— Ишрак и аз ще дойдем на вечеря, целите ухаещи — отбеляза тя напосоки. — Тя поръча на съдържателя да донесе ваната в стаята ни. Смятат, че сме безразсъдни до лудост да се къпем, когато не е дори Разпети петък — тогава всички те вземат годишната си вана, — но ние настояхме, че това няма да ни поболее.

— Ще ви очаквам на вечеря тогава — каза той. — Чисти като на Великден — той скочи от платформата и протегна ръце да ѝ помогне. Тя му позволи да я свали и докато я поставяше да стъпи на земята, той я задържа за един миг по-дълго, отколкото беше нужно да се увери, че няма да залитне. Почувства как Изолда се накланя леко към него; не

можеше да е сбъркал; но после тя се отдръпна и той реши, че все пак е сгрешил. Не можеше да разтълкува жестовете ѝ, не можеше да предположи какво си мисли тя, а обетите му за целомъдрие го задължаваха да не пристъпва към нея. Но във всеки случай, тя беше казала, че ще дойде на вечеря, и беше казала, че би искала да вечерят заедно. В това поне можеше да бъде сигурен, когато двете с Ишрак потънаха в тъмния вход на хана.

Лука вдигна поглед, обзет от смущение, но Фриз не беше забелязал тази малка размяна на реплики. Вниманието му бе съсредоточено върху върколака, който се въртеше отново и отново, както правят кучетата, преди да си легнат. Когато върколакът се успокои и легна неподвижно, Фриз обяви пред малобройната публика:

— Ето сега, заспа. Представлението свърши. Можете да се върнете утре.

— А утре ще го видим безплатно — заяви някой. — Това си е нашият върколак, ние го хванахме, няма причина да ни вземаш пари, за да го видим.

— Да, но аз го храня — каза Фриз. — А моят господар плаща, за да го държат тук. И ще огледа създаването, и то ще бъде екзекутирано с нашата сребърна стрела. Следователно това означава, че той е наш.

Те продължиха да роптаят заради цената за разглеждането на звяра, докато Фриз ги пропъди от двора и затвори вратите след тях. Лука отиде в хана, а Фриз — до задната врата на готварницата.

— Имаш ли нещо сладко? — попита той готвачката, закръглена тъмнокоса жена, която вече бе изслушала най-дръзките му ласкателства. — По-точно, имаш ли нещо поне наполовина така сладко като усмивката ти? — поправи се той.

— Пръждосвай се — каза тя. — Какво искаш?

— Резен пресен хляб с пълна лъжица сладко ще ми дойде много добре — каза Фриз. — Или може би няколко захаросани сливи?

— Сливите са за вечерята на господарката — заяви тя. — Но мога да ти дам парче хляб.

— Или две — предположи Фриз.

Тя поклати глава към него с престорено неодобрение, но после отрязва две филии от дебел самун ръжен хляб, изсипа отгоре две пълни лъжици сладко и ги залепи една за друга откъм намазаните страни.

— Ето, и не се връщай за още. Сега приготвям вечерята и не мога едновременно с това да те храня на вратата на кухнята. Никога преди не съм имала толкова знатни хора в къщата наведнъж, пък единият от тях дори пътува по дела на Светия Отец! Имам си достатъчно работа и без ти да висиш денонощно пред вратата.

— Ти си истинска принцеса — увери я Фриз. — Преоблечена принцеса. Не бих се изненадал, ако някой ден се появи някой и те грабне, за да станеш принцеса в някой замък.

Тя се засмя възхитено и го избута от кухнята, като затръшна вратата след него, а Фриз отново се покатери на платформата за зрители и погледна надолу в мечата яма, където върколакът се беше изтегнал и лежеше неподвижно.

— Ето — Фриз размаха парчето хляб със сладко. — Ето — обичаш ли хляб и сладко? Аз обичам.

Звярът повдигна глава и погледна предпазливо Фриз. Разтвори устни, озъбвайки се безмълвно. Фриз отхапа от хляба, а после отчупи парченце и го подхвърли на животното.

Звярът трепна и се дръпна от хляба, когато той падна, но после долови миризмата му и се надвеси напред.

— Хайде — прошепна Фриз насърчително. — Хапни. Опитай го. Може да ти хареса.

Звярът подуши предпазливо хляба и се прокрадна към него — първо на едрите си предни лапи, местейки ги една по една, а после с цяло тяло. Подуши, близна го, а сетне го погълна с едно бързо, лакомо движение. После седна като сфинкс и погледна Фриз.

— Хубаво — каза Фриз насърчително. — Искаш ли още малко?

Животното го гледаше, докато Фриз отхапа малка хапка, изяде я с наслада, а после отново отчупи един зальк и му го хвърли. Този път то не трепна, а проследи напрегнато дъгата, в която излетя залькът, и веднага отиде на мястото, където той падна, в средата на арената, идвайки все по-близо към Фриз, който се беше надвесил над оградата.

Звярът погълна хляба без колебание, а после седна на задните си крака, като гледаше Фриз, явно очаквайки още.

— Това е добре — каза Фриз, продължавайки да говори със същия спокоен тон. — Сега ела малко по-близо — пушна последното парче хляб много близо до мястото, където стоеше самият той, но върколакът не смееше да се приближи толкова. Жадуваше за приятно

ухаещия хляб със сладко, но се отдръпна от Фриз, макар че той стоеше съвсем неподвижен и шепнеше насърчителни думи.

— Много добре — каза Фриз меко. — Ще се приближиш за вечерята си по-късно, не се съмнявам — той слезе от платформата и откри, че Ишрак го бе наблюдавала от вратата на хана.

— Защо го храниш така? — попита тя.

Фриз сви рамене.

— Искан да го видя по-добре — каза той. — Просто ми хрумна да проверя дали обича хляб и сладко.

— Всички други го мразят — отбеляза тя. — Подготвят екзекуцията му след две нощи. И въпреки това ти го храниш с хляб и сладко.

— Бедният звяр — каза той. — Съмнявам се, че е искал да бъде върколак. Това сигурно просто го е сполетяло. А сега трябва да умре заради това. Не изглежда честно.

Беше възнаграден с бърза усмивка.

— Не е честно — каза тя. — И си прав — може би това е просто природата му. Може просто да е по-различен от всички други зверове, които сме виждали досега. Като дете на феите: някой, който не е на мястото си там, където са го изпратили.

— А ние не живеем в свят, който харесва различните — отбеляза Фриз.

— Ето това е вярно — каза момичето, което открай време се бе различавало от всички останали с тъмната си кожа и тъмните си, полегати очи.

— Е, хайде сега — каза Фриз, плъзвайки ръка около талията на Ишрак. — Ти си момиче с добро сърце. Какво ще кажеш за една целувка?

Тя стоеше съвсем неподвижно: нито се поддаде на лекия му натиск, нито се отдръпна. Неподвижността ѝ беше по-отблъскваща, отколкото ако беше подскочила и изпискала. Стоеше като статуя, а Фриз стоеше неподвижно до нея, без да постига някакъв напредък, или по-скоро чувстваше, че иска да отдръпне ръката си, но не може да го направи.

— По-добре да ме пуснеш веднага — изрече тя с много тих, равен тон. — Фриз, предупреждавам те съвсем честно. Пусни ме или ще стане по-лошо за теб.

Той се опита да се засмее самоуверено. Не прозвуча много убедително.

— Какво ще направиш? — попита. — Ще ме набиеш? С удоволствие ще понеса един — два плесника от девойка като теб. Ето какво ще ти предложи: цапни ми един по ухото, а после ме целуни по хубаво!

— Ще те поваля на земята — каза тя със сдържана решителност. — И ще боли, а ти ще се почувстваш като глупак.

Той веднага затегна хватката си, приемайки предизвикателството.

— Ах, хубава девойко, не бива никога да заплашваш с нещо, което не можеш да сториш — изкиска се той и постави другата си ръка под брадичката ѝ, за да повдигне лицето ѝ за целувка.

Всичко стана толкова бързо, че той така и не разбра как го беше направила. В един миг обгръщаше с ръка талията ѝ и се навеждаше да я целуне, в следващия тя си послужи със същата тази ръка, за да го сграбчи и завърти, и той се озова повален по гръб на калдъръма в калния двор. Главата му бучеше от падането, а тя стоеше край отворената врата на хана.

— Всъщност никога не заплашвам с нещо, което не мога да направя — каза тя, съвсем леко задъхана. — А ти по-добре помни никога да не ме докосваш без съгласието ми.

Фриз се надигна и седна, изправи се на крака, отупа палтото и панталона си, тръсна замаяната си глава. Когато вдигна отново поглед, Ишрак си беше отишла.

Кухненският прислужник се катереше с усилие по стълбите, носейки кофи с гореща вода, а пред вратата на стаята го посрещаха Ишрак или Изолда, вземаха кофите и ги изливаха във ваната, която бяха поставили пред огъня в спалнята си. Това всъщност беше голяма дървена каца, прерязана наполовина, Ишрак я беше застлала отвътре с чаршаф и беше сипала малко благоуханно масло. Затвориха и залостиха вратата след момчето, съблякоха се и влязоха във вдигащата пара вода. Изолда внимателно изми с гъба покритите със синини рамене и чело на Ишрак, а после наклони назад главата ѝ, за да измие черната ѝ коса.

Светлината на огъня хвърляше отблясъци по кожата на мокрите им, блестящи тела. Момичетата разговаряха тихо, наслаждавайки се на вдигащата пара гореща вода и потрепващата топлина на огъня. Изолда среса гъстата тъмна коса на Ишрак с различни помади, а после я събра с игли на темето.

— Ще измиеш ли моята? — помоли тя и се обърна, така че Ишрак да може да насапуниса гърба и раменете ѝ и да измие сплъстените ѝ златисти коси.

— Чувствам се, сякаш цялата мръсотия от пътя е полепнала по кожата ми — каза тя, като загреба шепа сол от съдинката до ваната, разтри я с малко масло по дланите си, а после започна да я размазва по ръцете си.

— Със сигурност в косата си имаш цяла малка гора — каза Ишрак, докато измъкваше от нея клонки и листа.

— О, измъкни всичко! — възкликна Изолда. — Разреши я хубаво. Искам я напълно чиста. Смятам да нося косата си пусната тази вечер.

— На букли по раменете ти? — попита Ишрак и подръпна една къдрица.

— Предполагам, че мога да нося косата си, както ми харесва — каза Изолда, като вдигна рязко глава. — Предполагам, че това как си нося косата засяга единствено мен самата.

— О, безспорно — съгласи се с нея Ишрак. — Сигурно е, че разследващият не се интересува дали косата ти е накъдрена и чиста, и пусната по раменете, или прибрана с игли под воала ти.

— Той е дал обет пред Църквата, както и аз — каза Изолда.

— Твоите обети бяха изтръгнати насила, и сега нямат стойност, а доколкото знам, и неговите обети не са по-различни — каза Ишрак безцеремонно.

Изолда се обърна и я погледна. Сапунена пяна се стичаше по голия ѝ гръб.

— Той е дал обет пред Църквата — повтори тя колебливо.

— Посветили са го на Църквата, когато е бил дете, преди да е можел да осъзнае какво обещава. Но сега е мъж, и те гледа така, сякаш иска да е свободен човек.

Изолда поруменя, червенината бавно пропълзя нагоре, чак до влажното ѝ чело.

— Гледа ме?

— Знаеш, че е така.

— Гледа ме...

— Със страстно желание.

— Не можеш да твърдиш това — заяви Изолда, мигновено готова да отрече.

— И все пак го казвам... — настоя Ишрак.

— Тогава недей...

В двора отвън Лука беше излязъл да хвърли един последен поглед на върколака преди вечеря. Застанал на платформата с гръб към хана, той внезапно осъзна, че можеше да вижда момичетата във ваната им, отразени в прозореца отсреща. Веднага разбра, че би трябвало да отвърне поглед; нещо повече, трябваше да влезе веднага в хана, без да поглежда отново нагоре. Знаеше, че образът на двете красиви момичета, голи във ваната, ще гори в ума му като главня, и че никога няма да може да забрави как изглеждаха: Ишрак усукваше една от русите къдрици на Изолда с кафявите си пръсти, втриваше с нежни, галещи движения балсам във всяка къдрица и я прибираще с игла, а после внимателно насапуниша с гъба седефенобелия ѝ гръб. Лука застина, напълно неспособен да извърне поглед, знаейки, че извършва непроситимо прегрешение, като ги наблюдава, знаейки, че им нанася ужасно оскърбление, и, нещо по-лошо, извършва ужасен грях, и, накрая, когато скочи от платформата и се втурна в хана — съзнавайки, че бе паднал далеч отвъд харесването, уважението и интереса към Изолда — изгаряше от страст по нея.

По време на вечерята цареше непоносима неловкост. Момичетата слязоха долу бодри и в добро настроение, с коси, сплетени на влажни плитки; чистото бельо и чистите дрехи ги караха да се чувстват развеселени, сякаш ги чакаше празненство. Посрещнаха ги двама унили мъже. Брат Пиетро не одобряваше като цяло идеята да вечерят заедно, а Лука не можеше да мисли за нищо друго, освен за картината, която бе видял крадешком — двете момичета на светлината от огъня, с пуснати коси като русалки.

Задавено поздрави Изолда и се поклони мълчаливо на Ишрак, после гневно се обърна към застаналия до вратата Фриз, който носеше пиво и наливаше вино:

— Чаши! Дамите трябва да имат чаши.

— На масата са, както всеки глупак може да види — отвърна Фриз безстрастно. Не погледна Ишрак, а разтри рамото си, сякаш опипваше болезнена синина.

Ишрак му се усмихна, без да се смути дори за миг.

— Наранил ли си се, Фриз? — попита тя сладко.

Погледът, с който я стрелна, би изпълнил всяко друго момиче с угризения.

— Ритна ме магаре — каза той. — Инатливо и глупаво е магарето, и не знае какво е най-добро за него.

— По-добре го остави на мира тогава — предложи тя.

— Така ще сторя — рече Фриз унило. — Никога не се налага да се повтаря нещо на Фриз. Особено ако е придружено с грубост.

— Беше предупреден — каза тя спокойно.

— Мислех, че може да се подплаши — каза той. — Това глупаво магаре. Мислех си, че може отначало да се съпротивлява. Нямах да се изненадам от едно свенливо гризване, нещо като укор и насърчение едновременно. Но не очаквах да раздава ритници като проклето муле.

— Е, сега знаеш — отвърна Ишрак все така спокойно.

Фриз се поклони, самото олицетворение на накърнено достойнство.

— Сега знам — съгласи се той.

— За какво говорите? — попита внезапно Изолда.

— Ще трябва да питате дамата — каза Фриз, като наблегна силно на последната дума.

Изолда повдигна вежда към Ишрак, която просто отклони бавно поглед, давайки ѝ знак да мълчи, и двете момичета не си казаха нищо повече.

— Цяла нощ ли ще чакаме вечерята? — запита Лука настойчиво, а после внезапно си помисли, че бе проговорил твърде високо, а пък и тонът му бе като на разглезен, нахален хлапак.

— Искам да кажа: готово ли е всичко, Фриз?

— Нося я веднага, господарю — каза Фриз с тон на засегнато достойнство, отиде до горния край на стълбите и заръча да поднесат

вечерята, като просто подвикна на готвачката.

По време на вечерята разговаряха предимно двете момичета, говореха за овчарчето, за майка му, и за това колко хубава била малката им ферма. Брат Пиетро не каза почти нищо, мълчалив в неодобрението си, а Лука се опитваше да подхвърля небрежни и безразлични реплики, но непрекъснато се запъваше, понеже си мислеше за тъмното злато на мокрите коси на Изолда и за топлия блясък на мократа ѝ кожа.

— Простете ми — каза внезапно той. — Тази вечер съм разсеян.

— Случило ли се е нещо? — попита Изолда. Брат Пиетро прикова в него продължителен, замислен поглед.

— Не, сънувах нещо, това е всичко, и картини от съня останаха в ума ми, нали знаете как става? Когато не можеш да спреш да мислиш за нещо.

— Какъв беше сънят? — попита Ишрак.

Изведнъж Лука поруменя.

— Почти не си го спомням. Виждам само образите.

— На какво?

— И тях не мога да си спомня — заекна Лука. Хвърли поглед към Изолда: — Ще ме помислите за глупак.

Тя се усмихна любезно и поклати глава.

— Захаросани сливи — отбеляза Фриз, поднасяйки ги внезапно на масата. — Голям шум се вдигна заради тях в кухнята. А всички деца от селото чакат на задната врата за онези, които бихте оставили.

— Боя се, че предизвикваме голям смут — отбеляза Изолда.

— Обикновено група пътници, сред които има дами, биха продължили към някой по-голям град — изтъкна брат Пиетро. — Затова би трябвало да се присъедините към по-голяма група пътници, с които вече пътуват други жени.

— Веднага щом срещнем такава група, ще се присъединим към тях — обеща Изолда. — Знаем, че злоупотребяваме с добрината ви, пътувайки с вас.

— А как ще се оправите с парите? — запита брат Пиетро нетактично.

— Всъщност имам някои накити за продан — каза Изолда.

— А имат и конете — обади се Фриз от вратата. — Четири добри коня, които да продадат, когато им потрябват пари.

— Трудно може да се каже, че са техни — възрази брат Пиетро.

— Е, сигурен съм, че вие не сте ги откраднали от разбойниците, а малкият господар никога не би откраднал, аз пък не докосвам откраднат кон, така че остава да са собственост на дамите и те да имат право да ги продадат — каза Фриз упорито.

И двете момичета се засмяха.

— Това е мило от твоя страна — каза Изолда. — Но може би е редно да ги споделим с вас.

— Брат Пиетро не може да взема крадена стока — каза Фриз. — А не може да вземе и заплащането за показването на върколака, защото това е против съвестта му.

— О, за Бога! — възкликна Пиетро нетърпеливо, а Лука вдигна поглед, сякаш чуваше разговора за първи път.

— Фриз, можеш да задържиш парите от показването на върколака, но занапред недей да вземаш заплащане от хората. Това само ще предизвика неприязън в селото, а трябва да разполагаме със съгласието и благосклонността им за разследването. И, разбира се, дамите трябва да получат конете.

— Тогава сме добре подсигурени — каза Изолда, като се усмихна на брат Пиетро и погледна топло Лука. — Благодаря на всички ви.

— Благодаря ти, Фриз — каза Ишрак тихо. — Защото конете дойдоха, когато им свирна, и те последваха.

Фриз потри рамото си, сякаш изпитваше жестока болка, извърна глава и не каза нищо.

Всички си легнаха рано. Ханът разполагаше само с няколко свещи и момичетата взеха една да си светят, докато стигнат до леглото. След като заринаха жаравата в огнището в спалнята си и угасиха светлината, Ишрак отвори широко капака на прозореца и погледна надолу, към мечата яма под прозореца.

В топлата светлина на жълтата, почти пълна луна различи силуета на Фриз, седнал на оградата на мечата яма, който полюшваше крака над вътрешността на арената, с пълна шепа кокали от вечерята в ръка.

— Хайде — чу го тя да шепне. — Знаеш, че обичаш кокали от печено, сигурно ги обичаш дори повече от хляба и сладкото. Запазих

ти малко от тлъстината, още е топла и хрупкава. Хайде, ела.

Подобен на сянка, звярът се упъти с криволичене към Фриз и спря в средата на арената, като седна на задните си крака като куче, с лице към него; гръдта му бе бледа на лунната светлина, гривата се спускаше назад от лицето му. Чакаше, приковал очи във Фриз, гледайки кокалите в ръката му, но не се осмеляваше да се приближи повече.

Фриз пусна един кокал точно под краката си, после хвърли един малко по-надалече, а сетне трети, още по-надалече, и остана неподвижен като камък, докато звярът запълзя към най-близкия кокал. Ишрак чу как звярът ближеше кокала, а после и хрущенето, когато той започна да яде. Звярът спря за миг, облиза устни, а после погледна с копнеж към следващия кокал на дъното на мечата яма.

Неспособен да устои на миризмата, звярът дойде малко по-наблизо и задъвка втория кокал.

— Ето — каза Фриз успокоително. — Никой не пострада, а ти си получаваш вечерята. Какво ще кажеш сега за този последен кокал?

Последният кокал беше почти под провесените му люлеещи се боси крака.

— Хайде — каза Фриз, подтиквайки звяра да му се довери. — Хайде сега, какво ще кажеш? Какво ще кажеш?

Звярът измина пълзешком последните няколко фута до последния кокал, ухапа го и отстъпи, но само малко. Погледна Фриз, а той отвърна без страх на погледа му.

— Какво ще кажеш? — попита отново Фриз. — Обичаш ли агнешко? Какво ще кажеш, малко зверче?

— Хубаво — изрече звярът с тънкото, пискливо гласче на дете. — Хубаво.

Ишрак очакваше Фриз да скочи от стената на арената и да се втурне тичешком в хана с поразителната вест, че звярът бе заговорил като човек, но за нейна изненада той изобщо не помръдна. Самата тя затули с длан устата си, за да сподави ахването си. Фриз беше застинал на оградата на мечата яма. Не помръдна, нито проговори, и за миг тя се запита дали е чул, а може би тя бе чула погрешно или се бе заблудила по някакъв начин. Фриз все така седеше там като статуя на човек, а

звярът седеше като статуя на животно и го наблюдаваше; на лунната светлина се възцари дълго мълчание.

— Хубаво, а? — каза Фриз, с тих и спокоен глас като преди. — Е, ти си добър звяр. Утре ще ти донеса още. Може би малко хляб и сирене за закуска. Ще видим какво ще успея да намеря. Лека нощ, зверче — или как да те наричам? С какво име те знаят, малко зверче?

Той почака, но звярът не отговори.

— Можеш да ме наричаш Фриз — тихо каза човекът на животното. — Може би ще станем приятели.

Фриз праметна крака откъм безопасния край на оградата и скочи долу, а звярът застана на четири крака, заслушвайки се за миг, после отиде да се прислони до най-далечния край на стената, позавъртя се три пъти като куче и се сви на кълбо да спи.

Ишрак вдигна поглед към луната. Утре тя щеше да е пълна, а селяните вярваха, че тогава звярът щеше да се сдобие със сила. Какво ли можеше да направи създанието тогава?

На другата сутрин пристигнаха избрани хора от селото, които заявиха почтително, но твърдо, че не искат разследването да се бави с издаването на присъда срещу върколака. Не виждаха смисъл разследващият да разговаря с хората и да записва показания. Вместо това искаха всички селяни да дойдат в хана същата вечер, щом изгрееше луната, за да видят как върколакът ще се преобрази, и да го убият.

Лука ги посрещна в двора, заедно е Ишрак и Изолда, докато Фриз, скрит и незабележим в конюшната, решише конете, слушайки напрегнато. Брат Пиетро беше горе, завършвайки доклада.

Хората от селото бяха трима: бащата на овчарчето, Ралф, селският старейшина и брат му. Настояваха да видят върколака във вълчия му образ, да го убият и да приключат с разследването. Казаха, че дори в същия този момент ковачът работел усилено в селската ковачница и приготвял стрелата.

— Подготвяме и гроба му — каза им старейшината. Той беше закръглен, червендалест мъж на около четирийсет години, надменен и надут, със съзнанието, че е важна личност в това малко село. — Знам със сигурност, че един върколак трябва да се погребее с определени

предпазни мерки, за да не възкръсне отново. Така че, за да бъдем убедени, че когато бъде мъртъв, звярът ще лежи спокойно в гроба си и няма да се надигне от него, заповядах на мъжете да изкопаят яма на кръстопътя извън селото. Ще го погребем със забит в сърцето кол. Ще покрием гроба с вълче биле. Една от жените в селото, добра жена, отглежда вълче биле от години — той кимна на Лука, сякаш за да го успокои. — Сребърната стрела и колът, с който ще понижем сърцето му, гробът, покрит с вълче биле — така трябва да се направи.

— Мислех, че това е за немъртвите? — каза Лука раздразнено. — Мислех, че на кръстопът се погребват немъртвите?

— Няма смисъл да проявяваме небрежност — каза старейшината, сияещ от увереност в преценката си. — Не бива да пропускаме да направим нещо сега, когато най-накрая заловихме върколака и можем да го убием, когато решим. Мислех си да го убием в полунощ, с нашата сребърна стрела. Бихме могли да превърнем това в запомнящо се събитие. Аз лично ще бъда тук. Казах си, че бих могъл да връча сребърната стрела на стрелеца, и може да произнеса кратка реч.

— Това не е борба с мечки и кучета — каза Лука. — Това е истинско разследване, а аз съм упълномощен от Негово Светейшество да го извърша. Не мога да допусна цялото село да се изсипе тук, смъртната присъда да е решена, преди да съм изготвил доклада си, а разни мошеници да продават места за по едно петаче.

— Имаше само един мошеник, който правеше това — изтъкна старейшината с достойнство. Фриз, който четкаше коня и си подсвиркуваше през зъби, внезапно засвири по-силно. — Но цялото село трябва да види звяра и да присъства на смъртта му. Може би вие не разбирате, понеже идвате от Рим. Но ние живяхме в страх от него твърде дълго. Малка общност сме, искаме да знаем, че вече сме в безопасност. Имаме нужда да видим, че върколакът е мъртъв и че можем отново да спим спокойно.

— Моля да ме извините, сър, но най-вероятно първият ми син е бил отвлечен от звяра. Бих искал да видя края на звяра. Бих искал да мога да кажа на жена си, че звярът е мъртъв — обърна се Ралф, бащата на овчарчето, към Лука. — Ако Сара знае, че звярът е мъртъв, тогава може би ще повярва, че синът ни Томазо може да извежда овцете на пасището без страх. Може би отново ще спи спокойно нощем. От

седем години се буди от кошмари. Искам тя да намери покой. Ако звярът умре, тя може би ще си прости.

— Можете да дойдете в полунощ — реши Лука. — Ако се преобрази във вълк, ще го стори тогава. А ако видим промяна, тогава аз ще отсъдя дали съществото се е превърнало във вълк. Само аз ще отсъдя това, и само аз ще дам заповед за екзекуцията му.

— Мога ли да ви помогна със съвет? — попита старейшината с надежда. — Като човек с опит, с положение? Да ви дам ли съвет? Да ви помогна ли да стигнете до решение?

— Не — попари Лука надеждите му. — Това няма да бъде един от онези случаи, когато селяните се обръщат срещу заподозрян в престъпление и го убиват, водени от страха и гнева си. Този път ще се претеглят доказателства и ще има въздаване на правосъдие. Аз съм разследващият. Аз ще реша.

— Но кой ще пусне стрелата? — попита старейшината. — Имаме един стар лък, който Луиза намери на тавана си, и му сменихме тетивата, но никой в селото не е обучен да си служи с лък. Когато ни призоват на война, потегляме като пешаци с бойни брадви. Не сме имали стрелец с лък в това село от десет години.

Настъпи кратко мълчание, докато обмисляха затруднението. А после...

— Аз мога да стрелям с лък — обади се Ишрак.

Лука се поколеба.

— Това е мъжко оръжие — каза той и се наведе към нея. — Много е трудно за огъване — каза той. — Не е като дамски лък. Може и да си опитна в стрелбата с лък, но се съмнявам, че можеш да огънеш истински мъжки лък. Много е различно от стрелба по мишени.

Фриз подаде глава над вратата на конюшната, за да слуша, но не каза нищо.

В отговор Ишрак протегна лявата си ръка към Лука. На кокалчето на средния пръст се виждаше твърдият мазол — безпогрешният белег, който отличаваше като татуировка всеки стрелец с лък. Мазолът беше стар, вкоравен от прокарването на стрелата по насочващия пръст. Само човек, изстрелял безброй стрели, би могъл да има подобен белег на ръката.

— Мога да стрелям — каза тя. — С дълъг лък. Не с дамски.

— Как, за Бога, си се научила? — попита Лука, отдръпвайки ръка от топлите ѝ пръсти. — И защо не си престанала да се упражняваш?

— Бащата на Изолда искаше да притежавам уменията на жените от моя народ, макар да бях отгледана далече от тях — каза тя. — Ние сме народ от бойци — жените могат да се сражават не по-зле от мъжете. Ние сме суров народ, който живее в пустинята и пътува през цялото време. Можем да яздим цял ден. Можем да откриваме вода по миризмата. Можем да откриваме дивеч по посоката и мириса на вятъра. Изхранваме се чрез лов с кучета и соколи, и стрелба с лък. Ще се убедите — щом казвам, че мога да стрелям, значи наистина мога да стрелям.

— Щом казва, че може, вероятно може — отбеляза Фриз от вътрешността на конюшната. — Аз например мога да свидетелствам, че умее да се бие като варварка. Като нищо може да е опитен стрелец с лък. Със сигурност не е дама.

Лука премести поглед от наскърбеното лице на Фриз, надничачо над вратата на конюшната, към Ишрак.

— Ако можеш да се справиш, ще те определя за езекутор и ще ти дам сребърната стрела. Аз не притежавам такова умение. То не ни беше нужно в манастира. А разбирам, че и никой друг тук не може да го направи.

Тя кимна.

— Мога да улуча звяра, макар и да е дребен, от стената на арената, като стрелям напърно през нея до далечния край, където се спотайва.

— Сигурна ли си?

Тя кимна със сдържана увереност.

— Напърно.

Лука се обърна към старейшината и другите двама.

— Ще наблюдавам звяра цял ден, а също и когато изгрее луната — каза той. — Ако го видя да се преобразява напърно във вълк, ще ви повикам, а във всеки случай ще можете да дойдете в полунощ. Ако отсъдя, че това е вълк както по форма, така и по природа, тогава тази млада жена тук ще изпълни ролята на палач. Ще донесете сребърната стрела, ще го убием в полунощ и вие ще можете да го погребете така, както смятате за уместно.

— Съгласни сме — каза старейшината. Обърна се да си върви, а после внезапно се поколеба: — Но какво ще стане, ако не се преобрази? Ако не се превърне във вълк? Какво, ако остане, както е сега, е вълчи вид, но дребно и свирепо?

— Тогава ще трябва да определим какъв звяр е и какво може да се направи с него — каза Лука. — Ако е създаден от природата звяр, невинно животно, на което Бог е предопределил да тича свободно, тогава мога да наредя да го пуснат в дивата пустош.

— Трябва да го подложим на изпитание с мъчения — обади се някой.

— Ще го подложим на изпитание с Библията — каза Лука. — Това е моето разследване, това ми е възложено да правя. Ще взема показания, ще потърся съвет в Светото писание и ще реша какво същество е. Освен това искам за собствено удовлетворение да узная какъв звяр е това. Но можете да бъдете сигурни, няма да ви оставя с върколак на прага. Ще бъде въздадено правосъдие: децата ви ще бъдат в безопасност.

Ишрак хвърли поглед към конюшнията в очакване Фриз да каже, че звярът говори, но той я погледна над вратата на конюшнията с изражение на възможно най-глупавия слуга, който не знае нищо и никога не се обажда неуместно.

По пладне, след цял ден пътуване от катедралния град Пескара, пристигна епископът на областта, придружен от свита от четирима свещеници, петима учени и няколко слуги. Лука го посрещна на прага на хана и го поздрави възможно най-любезно. Не можеше да не почувства, че един истински епископ от плът и кръв, облечен цял в пурпурни одежди и възседнал бяло муле, го превъзхожда напълно. Не можеше да не се почувства принизен от появата на този петдесетгодишен човек, повел със себе си деветима съветници и сякаш безброй слуги.

Фриз се опита да ободри готвачката, като обясни, че до довечера всичко ще свърши по един или друг начин и че тя ще трябва да осигури само още една голяма вечеря за това забележително сборище от изтъкнати мъже.

— Никога досега в дома ми не са идвали толкова много велики господари — тревожеше се тя. — Ще трябва да пратя да донесат пилета, а Джовани ще трябва да ми даде прасето, което закла миналата седмица.

— Аз ще поднеса вечерята, ще ти помогна и в кухнята — обеща Фриз. — Ще качвам горе блюдата и ще ги поднасям на благородниците. Ще обявявам всяко ястие и ще го правя така, че да звучи превъзходно.

— Бог ми е свидетел, че не правиш нищо друго освен да ядеш и да крадеш храна за онова животно в двора. Причинява ми повече неприятности там, отвън, отколкото когато е било в гората.

— Трябва ли да го пуснем, как мислиш? — попита Фриз закачливо.

Тя се прекръсти.

— Светците да са ни на помощ, не! Не и след като отвлече детето на горката Сара, а тя така и не се съвзе от мъката. Миналата седмица отмъкна едно агне, а пък през седмицата преди това — една кокошка направо от двора. Не, колкото по-скоро го убият, толкова по-добре. Най-добре ще е господарят ти да заповяда да го убият, или тук ще избухне бунт. Можеш да му кажеш това, от мое име. В селото идват мъже, овчари от най-високо разположените ферми, които няма да приемат любезно някакъв непознат, който идва тук и казва, че нашият върколак трябва да бъде пощаден. Твоят господар би трябвало да знае, че тук може да има само един завършек: звярът трябва да умре.

— Може ли да ми дадеш кокала от бута за него? — помоли Фриз.

— А защо да не приготвя от него супата за вечерята на епископа?

— По него няма нищо — взе да я увещава Фриз. — Дай ми го за звяра. И без друго ще получиш други кокали, когато сготвят прасето.

— Взemi го, взemi го — каза тя нетърпеливо. — И ме остави да се залавям за работа.

— Ще дойда да помагам веднага щом нахраня звяра — обеща й Фриз.

С махване на ръка тя го изгони от кухнята в двора и Фриз се покатери на платформата и погледна над оградата. Звярът лежеше, но когато видя Фриз, повдигна глава и започна да го наблюдава.

Фриз скочи на оградата, праметна дългите си крака през нея, и се разположи удобно отгоре, с провесени над мечата яма крака.

— Ей — каза той тихо. — Добро утро, зверче. Надявам се, че си добре тази сутрин.

Звярът дойде малко по-близо, до самия център на ямата, и вдигна поглед към Фриз. Фриз се надвесил над ямата, като се държеше здраво за стената с една ръка. Наведе се толкова много надолу, че кокалът от бута се полюшваше точно под стъпалата му.

— Ела — каза той благо. — Ела и вземи това. Нямах представа какви неприятности ми струваше да го взема за теб, но снощи видях как орязаха месото от него и намислих да ти го дам.

Звярът наклони леко глава на една страна, а после — на друга, сякаш се опитваше да разбере поредицата от думи. Явно беше доловил кроткия тон, тъй като се протегна нагоре към силуета на Фриз, седнал на оградата.

— Хайде — каза Фриз. — Хубаво е.

Предпазлив като котка, звярът се приближи на четири крака. Дойде до стената на арената и седна точно под стъпалата на Фриз. Фриз се протегна надолу към него и звярът бавно се изправи, постави предните си лапи на стените на арената и посегна нагоре. Беше висок, може би повече от четири фута. Фриз се пребори с изкушението да се отдръпне уплашено от него, предполагайки, че звярът ще усети страха му; но освен това бе подтикван от любопитство, искаше да види дали ще може да храни това животно от ръка, да види дали ще може да хвърли мост през пропастта между този звяр и човека. Бе воден, както винаги, от собствената си обич към безсловесните, уязвимите, ранените. Протегна се малко по-надолу, а звярът повдигна чорлавата си глава и внимателно пое в устата си кокала, сякаш го вземаше от любяща ръка, която го бе хранила цял живот.

В мига, когато пое месото в яките си челюсти, той отскочи от Фриз, застана на четири крака и изтича до другата страна на мечата яма. Фриз се изправи — и срещна тъмните очи на Ишрак, приковани върху него.

— Защо го храниш, щом трябва да го застрелям тази нощ? — попита тя тихо. — За какво ти е да бъдеш добър към него, щом това е просто един бездушен звяр, който очаква стрелата?

— Може би няма да ти се наложи да го застреляш тази нощ — отговори Фриз. — Може би малкият господар ще открие, че това е звяр, какъвто не познаваме, или някое бедно създание, избягало от

някой панаир. Може би той ще отсъди, че това е прищявка на природата, но не и издънка на Сатаната. Може би ще каже, че това е подменено дете, изпратено сред нас от непознат народ. Нима не прилича повече на маймуна, отколкото на вълк? Що за звяр е? Ти виждала ли си такъв звяр по време на всичките си пътувания, през цялото си обучение?

Тя отвърна неуверено:

— Не, никога. Сега епископът говори с господаря ти. Преглеждат всевъзможни книги и документи, за да отсъдят какво трябва да се направи, как животното трябва да бъде подложено на изпитание и проверка, как трябва да бъде убито, и как трябва да бъде погребано. Епископът е довел със себе си всякакви учени, които казват, че знаят какво трябва да се направи — тя помълча. — Ако може да говори като християнин, в такъв случай това променя всичко. Твоят господар, Лука Веро, трябва да бъде уведомен.

Погледът на Фриз изобщо не трепна.

— Защо би помислила, че може да говори? — попита той.

Ишрак срещна погледа му без капчица кокетство.

— Ти не си единственият, който се интересува от него — каза тя.

Лука прекара цял ден, съвещавайки се с епископа, с неговите свещеници и неговите учени. По масата за хранене бяха разгънати книжа, в които бяха записани присъди срещу върколаци и истории за вълци, датиращи от най-ранни времена: записани разкази на гръцки философи, преведени от арабите на арабски, а след това преведени от арабски на латински.

— Така че един Бог знае какво е пишло в тях първоначално — довери Лука на брат Пиетро. — Има дузина предразсъдъци, с които думите трябва да се справят, има половин дузина учени за всеки отделен разказ, и всички те са на различно мнение.

— За нашето разследване ни е нужно ясно мнение — каза тревожно брат Пиетро. — Не са достатъчни разказите за нещо, което някой си мисли, че е видял, датиращи от преди стотици години. От нас се очаква да разгледаме фактите тук, а от теб се очаква да установиш истината. Не ни трябва древни слухове — трябва ни доказателства, а после — присъда.

Разчистиха масата за обеди и епископът произнесе дълга благодарствена молитва. На Ишрак и Изолда не беше позволено да присъстват на съвещанията на мъжете, и те двете вечеряха в стаята си, която гледаше към двора. Гледаха как Фриз седи на стената на мечата яма, крепейки на коляното си дървено блюдо, и споделяше храната си със звяра, седнал под него, който от време на време поглеждаше нагоре, очаквайки остатъци, кротък и безропотен като куче, но и някак различен от куче — някак независим.

— Със сигурност е маймуна — каза Изолда. — Виждала съм изображение на маймуна в една книга, която баща ми имаше у дома.

— Те могат ли да говорят? — попита Ишрак. — Маймуните? Могат ли да говорят?

— Изглеждаше така, сякаш може да говори, имаше устни и зъби като нас, и очи, които гледаха така, сякаш имаше мисли и искаше да ги изрече.

— Не мисля, че този звяр е маймуна — каза предпазливо Ишрак. — Мисля, че този звяр може да говори.

— Като папагал ли? — попита Изолда.

И двете загледаха как Фриз се надвесва надолу, а звярът посяга нагоре. Видяха как Фриз подава на звяра коричка хляб и ябълка, а звярът я взема с лапата си, не с уста — взема я в лапата си, а после сяда на задни крака и я яде, поднасяйки я към устата си като едра катерица.

— Не като папагал — каза Ишрак. — Мисля, че може да говори като човек. Не можем да го убием, не можем да стоим безучастно отстрани и да гледаме как го убиват, докато не узнаем какво е. Явно не е вълк, но какво е?

— Не е наша работа да отсъждаме.

— Наша е — каза Ишрак. — Не защото сме християни — тъй като аз не съм. Не защото сме мъже — защото не сме. Но защото сме като звяра: отхвърлени души, от които другите хора се ужасяват. Хората не разбират жените, които не са нито съпруги, нито майки, нито дъщери, нито затворници. Хората се боят от жените, които не крият страстите си, от образованите жени. Аз съм млада, образована жена, с друг цвят на кожата, с непозната религия и собствена вяра, и съм толкова странна в очите на хората от това селце, колкото е и звярът. Трябва ли да стоя безучастно и да гледам как го убиват, защото

не разбират какъв е? Ако им позволя да го убият, без да възразя дори с една дума, какво би им попречило после да дойдат за мен?

— Ще кажеш ли това на Лука?

Ишрак сви рамене.

— Каква е ползата? Той слуша епископа, няма да послуша мен.

Около два следобед мъжете постигнаха споразумение какво трябва да се направи, и епископът пристъпи към прага на хана, за да оповести решението им.

— Ако звярът се преобрази напълно във вълк в полунощ, тогава еретичката ще го застреля със сребърна стрела — постанови той. — Селяните ще го погребат в сандък, напълнен отвътре и покрит отвън с вълче биле, на кръстопътя, а ковачът ще забие кол в сърцето му.

— Жена ми ще донесе вълчето биле — обади се Ралф. — Бог знае, че отглежда достатъчно от него.

— Ако звярът не се преобрази... — епископът вдигна ръка и повиши глас, за да надвика слияния шепот. — Знаем, добри хора, че вие сте сигурни, че ще се преобрази... но просто да предположим, че не го стори... тогава ще го предадем на властите на това село, на местния владетел и на старейшината, и тогава ще можете да правите с него, каквото пожелаете. Човекът има власт над животните, дадена му от Бога. Сам Бог е повелил, че можете да правите каквото пожелаете с този звяр. Този звяр е безчинствал близо до селото ви, вие сте го заловили и задържали, Бог е поставил всички зверове във ваша власт — можете да правите с него каквото пожелаете.

Старейшината кимна мрачно. Нямахше съмнение, че звярът няма да оцелее дълго, след като бъде предаден на селото.

— Ще го наскат на парчета — прошепна Ишрак на Изолда.

— Можем ли да ги спрем?

— Не.

— А сега — заяви епископът — ви съветвам да вървите и да си гледате работата до полунощ, когато всички ще видим звяра. Лично аз отивам в църквата, където ще отслужи вечернята и ще чета молитви, и предлагам всички да се изповядате и да направите дарение на църквата, преди да дойдете да видите тази невероятна гледка, която е била изпратена на селото ви — той помълча, после допълни: — Бог ще

се усмихне на онези, които направят дарение на църквата тази вечер. Ангел Божи премина сред вас, подобаващо е да Му благодарите и да Го възхвалите.

— Какво означава това? — обърна се Ишрак към Изолда.

— Означава: „платете си за привилегията да бъдете посетени от епископ“ — преведе Изолда.

— Знаеш ли, така си помислих и аз.

* * *

Нямаше какво друго да правят, освен да чакат до полунощ. След вечеря Фриз нахрани звяра, а той дойде, седна в краката му и вдигна поглед към него, сякаш искаше да говори с него, но не можеше да намери думи. На свой ред Фриз искаше да предупреди звяра, но когато доверчивите му кафяви очи го погледнаха през сплъстената грива, откри, че не можеше да обясни какво предстои да се случи. Луната се издигаше, докато човек и звяр бдяха един над друг, а епископът бдеше на свой ред в църквата. Главата на звяра, напомняща на лъвска, се извърна към Фриз, докато той седеше, с профил, очертан на фона на осветеното от звезди небе, и му шепнеше тихо, надявайки се, че звярът ще проговори отново, но той не казваше нищо.

— Сега е подходящият момент да си кажеш името, миличък — каза той тихо. — Едно „Бог да благослови“ ще ти спаси живота. Или само „хубаво“ — отново. Проговори, зверче, преди полунощ. Или проговори в полунощ. Кажете нещо, когато всички те гледат. Но говори. Непременно проговори.

Животното го погледна с повдигнати вежди: главата му бе наклонена на една страна, очите му изглеждаха светлокафяви през сплъстената козина.

— Говори, звяр — подтикна го Фриз отново. — Няма смисъл да се правиш на глупав, ако можеш да говориш. Ако можеш да кажеш: „Бог да благослови“, ще приемат това като чудо. Можеш ли да го кажеш? След мен? „Бог да благослови“?

В единайсет часа хората започнаха да се събират пред вратата на конюшната, някои — понесли секири, а други — сърпове и брадви. Беше ясно, че ако епископът не наредеше животното да бъде застреляно със сребърната стрела, мъжете щяха да вземат закона в собствените си ръце, да го насекат със сечивата си или да го разкъсат с голи ръце. Фриз погледна навън през вратата и видя няколко мъже в задните редици на тълпата да къртят камъни от калдъръма с остриета на брадви и да пъхат камъните в джобовете си.

Ишрак излезе от хана и откри Фриз да протяга ръка надолу в мечата яма, за да даде на звяра зальк хляб със сирене.

— Със сигурност ще го убият — каза тя. — Не са дошли за съдебен процес; дошли са да го видят как умира.

— Знам — кимна той.

— Какъвто и звяр да е това, съмнявам се, че е върколак.

Той сви рамене.

— Като не съм виждал такъв преди, не мога да кажа. Но това е животно, което търси близост с хората, не е убиец като вълк, по-дружелюбно е. Прилича на куче по готовността си да се сближи, на кон в плахата си гордост, напомня на котка по безразличието си. Не знам какво животно е това. Но съм готов да заложа надниците си за цяла година, че е любвеобилно животно, обичливо и способно на преданост. Това е животно, което може да учи, животно, което може да промени поведението си.

— Няма да го пощадят заради моята или твоята честна дума — каза тя.

Той поклати глава.

— Не и заради думата на някой от нас двамата. Никой не обръща внимание на незначителните. Но малкият господар би могъл да го спаси.

— Срецу него са епископът и учените на епископа.

— Твоята господарка би ли се застъпила за него?

Тя сви рамене.

— Че кой би се вслушал в жена?

— Никой разумен мъж — отвърна той на мига и беше доволен да види сиянието на усмивката ѝ.

Ишрак погледна надолу към звяра. Той вдигна поглед към нея и грозното му, насечено от белези лице ѝ се стори почти човешко.

— Горкият звяр — каза тя.

— Ако това беше вълшебна приказка, можеше да го целунеш — обади се Фриз. — Можеше да се наведеш и да го целунеш и той щеше да се превърне в принц. Любовта може да прави чудеса със зверовете, така казват. Но не! Прости ми, сега си спомням, че ти не целуваш. Всъщност, ти дори си способна да хвърлиш един добър мъж в калта само защото си е помислил, че може и да се целуваш.

Тя не отвърна на закачките му, но за миг изглеждаше много замислена.

— Знаеш ли, прав си. Само обичта може да го спаси — каза. — Точно това показваш ти от мига, в който го видя за първи път. Обич.

— Не бих казал, че... — поде Фриз, но в същия миг тя изчезна.

Съвсем скоро старейшината на селото заблъска по портата на хана, а Фриз и един прислужник от хана отвориха големите двойни врати към конюшната. Селяните нахлуха вътре и заеха местата си по масите, като заобиколиха външната страна на арената, точно както биха постъпили, ако предстоеше борба с мечки и кучета. Мъжете носеха със себе си силно пиво, а съпругите им отпиваха от чашите си, като се смееха и усмихваха. Младите мъже от селото дойдоха с любимите си момичета, а готвачката в кухнята продаваше малки кейкове и пайове пред кухненската врата, докато прислужничките тичаха из двора на конюшната, поднасяйки пиво и вино с подправки. Беше едновременно екзекуция и празненство.

Ишрак видя Сара да пристига, с голяма кошница с вълче биле в ръце, а съпругът ѝ вървеше отзад, водейки магарето им, натоварено с билката. Вързаха магарето на сводестия вход и влязоха в двора: момчето им носеше затъкнато в шапката си обичайното стръкче вълче биле.

— Дойдохте — каза Изолда меко, като пристъпи напред. — Радвам се, че сте тук. Радвам се, че сте сметнали, че можете да дойдете.

— Съпругът ми мислеше, че е редно да дойда — отвърна Сара, с много бледо лице. — Предполага, че ще изпитам удовлетворение най-сетне да видя звяра мъртъв. И всички останали са тук. Не можех да

оставя селото да се събере без мен, те споделяха скръбта ми. Искат да присъстват на края на историята.

— Радвам се, че дойдохте — повтори Изолда. Жената се покатери на поставената върху подпори маса до Ишрак, а Изолда я последва.

— Във вас ли е стрелата? — обърна се жената към Ишрак. — Вие ли ще го застреляте?

Без да каже дума, младата жена кимна и ѝ показа дългия лък и стрелата със сребърен връх.

— Можете ли да го уцелите оттук?

— Безпогрешно — каза Ишрак мрачно. — Ако се превърне във вълк, то тогава разследващият ще го види да се преобразява, ще ми нареди да го убия, и аз ще го сторя. Но мисля, че това не е вълк, нито пък нещо подобно на вълк, нито върколак, нито каквото и да е животно, което ни е познато.

— Ако не знаем какво е, и не можем да определим какво е, по-добре ще е то да умре — заяви твърдо мъжът ѝ, но Сара премести поглед от звяра към сребърното острие на стрелата и леко потръпна. Ишрак се взря спокойно в нея, а Изолда положи длан върху треперещите пръсти на жената.

— Не искате ли звярът да умре? — попита я Изолда.

Жената поклати глава.

— Не знам. Не съм сигурна, че е отвлякъл детето ми, не знам със сигурност дали е чудовището, за каквото го обявяват всички. А у него има нещо, което буди у мен съжаление — тя погледна двете млади жени и каза: — Сигурно ще ме помислите за глупачка, но аз го съжалявам.

Тя още говореше, когато вратите на хана се отвориха и излязоха Лука, брат Пиетро и епископът, учените и свещениците. Изолда и Ишрак си размениха тревожни погледи.

— Аз ще му кажа — рече Изолда тихо, скочи от трибуната и си проправи път до вратата на хана, провирайки се през тълпата, за да се добере до Лука.

— Наближава ли полунощ? — попита епископът.

— Наредих да ударят черковната камбана, когато стане дванайсет — отвърна един от свещениците.

Епископът наклони глава към Лука.

— Как смятате да огледате предполагаемия върколак? — попита той.

— Мислех си да изчакам до полунощ и да го наблюдавам — каза Лука. — Ако се преобрази във вълк, явно ще успеем да го видим. Може би ще е добре да угасим факлите, за да може звярът да почувства докрай въздействието на луната.

— Съгласен съм. Изгасете факлите! — заповяда епископът.

Веднага щом тъмнината обгърна двора, всички замлъкнаха, обзети от страх пред онова, което предстоеше. Жените шепнеха и се кръстеха, а по-малките деца се вкопчиха в полите на майките си. Едно изхленчи тихо.

— Дори не мога да го видя — оплака се някой.

— Не, ето го!

* * *

Звярът се беше свил на обичайното си място, когато дворът се беше изпълнил с шумни хора; сега, в тъмнината, той се виждаше трудно, с тъмна грива на фона на тъмното дърво на оградата около мечата яма: тъмната му кожа се сливаше с пръстения под. Хората примигваха и търкаха очи, в очакване заслепението от факлите да отmine, а после старейшината каза:

— Той се движи!

Звярът беше застанал на четири крака и се оглеждаше наоколо, мятайки глава, сякаш се боеше, че се задава опасност, но не знаеше какво ще се случи. Шепнешком се понесоха проклетия, като тих вятър, който обиколи арената, когато всички видяха звяра да се движи, и повечето мъже заявиха, че той трябва да бъде убит веднага. Фриз видя хора да търсят опипом камъните, които бяха пъхнали в джобовете си, и разбра, че се канеха да пребият звяра с тях.

Изолда стигна до Лука и докосна ръката му; той наведе глава, за да я чуе.

— Не убивай звяра — прошепна му тя.

Отстрани до арената, Фриз си размени един неспокоен поглед с Ишрак, видя проблясъка от сребърния връх на стрелата и уверената ѝ ръка върху лъка, а после отново обърна поглед към звяра.

— Спокойно сега — каза той, но звярът не можеше да чуе гласа му, заглушен от изричаните с нисък глас проклетия, които тътнеха около него; той отдръпна глава назад и преви рамене, сякаш се страхуваше.

Църковната камбана започна да бие — бавно, злокобно, сякаш оповестяваше смърт. Щом чу звука, звярът трепна, разтърсвайки грива, сякаш мелодичният звън отекваше в главата му. Някой се изсмя рязко, но гласът бе изтънял от страх. Всички гледаха, докато последните звуци на среднощната камбана заглъхнаха във въздуха, а пълната луна, ярка като студено слънце, се издигна бавно над покрива на хана и огря звяра, хванат натясно — от ужас по кожата му бе избила пот.

Не се виждаше да му покарва козина, не личеше звярът да наедрява. Зъбите му не се удължиха, нито пък му порасна опашка. Остана на четири крака, но зрителите, които гледаха напрегнато, забелязаха, че трепери, както трепери малко еленче, когато замръзва от студ.

— Променя ли се? — попита епископът Лука. — Не мога да видя нищо. Не виждам да прави нещо.

— Просто стои и се оглежда — отвърна Лука. — Не виждам да му расте никаква козина, а при това луната го огрява напълно.

В пристъп на жестокост някой в тълпата шеговито нададе вълчи вой, и звярът рязко обърна глава към звука, сякаш се надяваше, че е истински, но после се дръпна назад, когато осъзна, че е било груба шега.

— Променя ли се вече? — попита отново епископът, настойчиво.

— Не мога да видя — каза Лука. — Не мисля така — той вдигна очи. Облак, не по-голям от стиснат юмрук, започваше да закрива пълната луна, тънки пипала, проточващи се от него, вече затъмняваха арената. — Може би е добре да накараме да запалят пак факлите — каза Лука нервно. — Губим светлината.

— Звярът преобразява ли се във вълк? — запитва епископът още по-настоятелно. — Ще трябва да съобщим решението си на хората. Можете ли да наредите на момичето да го застреля?

— Не мога — каза Лука безцеремонно. — Честно казано, не мога. Създанието не се превръща във вълк. Намира се на пълна луна, стои в лунната светлина, и не се преобразява.

— Не стреляйте — каза му настойчиво Изолда.

Бързо притъмняваше, докато облакът закриваше луната. Тълпата изстена — дълбок, тревожен звук.

— Застреляйте го! Застреляйте го бързо! — провикна се някой.

Тъмната вече беше непрогледна.

— Факли! — изкрещя Лука. — Запалете факли!

Внезапно се разнесе пронизителен, ужасен писък и звук от нечие падане: глухо тупване, когато жената се удари в земята, а после — отчаяно дращене, докато се мъчеше да се изправи на крака.

— Какво има? — Лука с усилие си проправи път до предните редици на тълпата и напрегна очи, надничайки надолу, към тъмнината на арената. — Запалете факлите! В името Божие, какво се случи?

— Спасете ме! — изкрещя Сара в паника. — Мили Боже, спаси ме!

Беше паднала от стената в мечата яма и беше сама на арената, притиснала гръб към дъсчената стена, вирайки се в тъмнината, докато търсеше с поглед звяра. Сега животното бе на крака и я гледаше с кехлибарените си очи. Явно можеше да вижда добре в тъмнината, макар че всички останали бяха заслепени. Можеше да види жената, протегнала пред тялото си ръце, сякаш вярваше, че ще може да отблъсне зъбите и ноктите на нахвърлящия се звяр.

— Ишрак! Стреляй! — изкрещя Лука.

Не можеше да види тъмната ѝ качулка, тъмните ѝ очи, но можеше да види проблясването от среброто на стрелата, можеше да види стрелата върху тетивата, насочена уверено към тъмната сянка, към звяра, който душеше въздуха, пристъпвайки колебливо напред. А после чу гласа ѝ; но тя не викаше него, викаше надолу към Сара, докато тя стоеше замръзнала от ужас, притисната към стената на арената.

— Повикайте го! — изкрещя Ишрак на Сара. — Повикайте звяра!

Изплашеното лице на Сара, подобно на бяло, размазано петно, се вдигна към Ишрак.

— Какво? — Беше оглушала от ужас: твърде уплашена, за да разбира нещо. — Какво?

— Не знаете ли името му? — запита тихо Ишрак. Сребърната стрела беше насочена непоколебимо към звяра, който се приближаваше, промъквайки се бавно.

— Откъде да зная името на звяра? — прошепна жената. — Измъкнете ме! Издърпайте ме. За Бога! Спасете ме!

— Погледнете го. Погледнете го с обичта си. Кой ви липсваше през цялото това време? Как беше името му?

Сара се втренчи в Ишрак, сякаш тя говореше на арабски, а после се обърна към звяра. Той беше още по-близо, със сведена глава, местейки тежестта си ту на една, ту на друга страна, сякаш се подготвяше за скок. Приближаваше се, в това нямаше съмнение. Озъби се, разкривайки жълти зъби. Главата му се вдигна, когато усети мириса на страх: беше готов да нападне. Пристъпи напред несръчно на задните си крака; всеки момент щеше да наведе глава, да хукне напред и да се хвърли към гърлото ѝ.

— Ишрак! Застреляй звяра! — изкрещя Лука. — Това е заповед!

— Повикайте го — отчаяно подтикваше Ишрак жената. — Повикайте го с името, което обичате най-много на света.

Отвън, пред арената, Ралф се втурна към конюшните, като крещеше да донесат стълба, оставяйки сина си застинал от ужас край оградата на мечата яма, докато гледаше как майка му стои срещу звяра.

Всички бяха безмълвни. Едва виждаха звяра в потрепващата светлина на двете факли, виждаха го как се приближава бавно към жената, с познатата дебнеща походка на вълк; наведената му глава беше на едно ниво с изгърбените му рамене; с очи, приковани в пляката, той продължаваше да се придвижва напред.

Фриз тикна една факла в ръката на Лука и се приготви да скочи долу в мечата яма с друга факла, пламтяща в ръката му, когато Сара проговори:

— Стефано? — попита тя с приглушен шепот. — Стефано? Това ти ли си?

Звярът спря и наклони глава на една страна.

— Стефано? — прошепна тя. — Стефано, синко? Стефано — моят син?

Фриз замръзна отстрани на арената, като гледаше безмълвно как звярът, застанал на четири крака, се изправи и застана на задните си крака, сякаш си припомняше как да ходи, сякаш си спомняше жената, която бе държала ръцете му при всяка стъпка, която бе правил. Сара се отгласна от стената на арената и тръгна към него, с подгъващи се крака, с протегнати ръце.

— Ти си — изрече тя зачудено, но напълно уверено. — Това си ти... Стефано. Моят Стефано. Ела при мен.

Той направи една крачка към нея, после втора, а после, с едно бурно движение, което накара зрителите да ахнат уплашено, а майка му да извика от радост, се втурна към нея и се хвърли в обятията ѝ.

— Момчето ми! Момчето ми! — извика тя, като обви ръце около покритото му с белези тяло и притегли главата му със сплъстени коси към рамото си. — Синко!

Той вдигна поглед към нея; очите му просветнаха през сплъстената, подобна на грива коса.

— Мамо — изрече с глас на малко момче. — Мамо.

Епископът сграбчи Лука, отведе го настрани, заговаряйки гневно, шепнешком.

— Знаехте ли за това?

— Не и аз.

— Вашата прислужница беше сложила стрелата в лъка, а не стреля. Вашият слуга бе този, който хранеше звяра и го успокояваше. Той трябва да е знаел, но ни вкара в този капан.

— Тя беше готова със стрелата, видяхте я сам. А моят слуга се готвеше да скочи на арената и сам да се изпречи между жената и звяра.

— А тя защо не стреля? Каза, че умее да стреля. Защо не го направи?

— Откъде да знам? Тя не е моя прислужница. Ще я попитам какво си е мислела, че прави, и ще го опиша в доклада си.

— Докладът е последната ни грижа!

— Простете, ваше високопреосвещенство, за мен е главна грижа.

— Но звярът! Звярът! Дойдохме да го убием и да покажем как Църквата ще възтържествува над греха. Сега вече не можем да убием звяра.

— Разбира се, че не — каза Лука. — Както ще покаже моят доклад. Той не е звяр. Майка му пожела да си го прибере. Тя ще го вземе, ще го изкъпе, ще му отреже косата и ноктите и ще го научи отново да носи дрехи и да говори.

— А какво смятате да съобщите в доклада си? — попита епископът язвително. — Бяхте заловили върколак, а пък сега изведнъж

разполагате само с едно мръсно, подивяло момче. Не излизате много успешно от тази история, не по-добре от нас.

— Ще напиша, че вашата ученост ни е разкрила какво е станало тук — каза Лука съобразително. — Сред другите разкази, които вашите учени подготвиха, вие ни донесохте и класическата история на Ромул и Рем, които били отгледани от вълчица и основали град Рим, нашата опора. Казахте ни за други истории за деца, които били изгубени в гората и били намерени отново, отгледани от вълци. Във вашата библиотека имаше такива истории, вашите учени ги признаха, вашият авторитет ни предупреди, че може би именно това се е случило тук.

Епископът направи пауза, поуспокоен; закръгленият му корем сякаш се изду още от суетата му.

— Хората очакваха екзекуция — предупреди той. — Няма да разберат чудото, което се случи тук. Те искаха смърт, а вие им предлагате завръщане.

— Разчитам на силата на вашия авторитет — каза Лука бързо. — Единствено вие можете да им обясните какво се случи. Само вие разполагате с нужната начетеност и умение, за да им го кажете. Ще изнесете ли проповед сега? Мисля, че ще е подходяща тъкмо темата за Блудния син; завръщането на изгубения, чийто баща го вижда отдалече и тича да го посрещне, изпълнен със силна обич към него.

Епископът придоби замислено изражение.

— Ще им трябва напътствия — размишляваше той, вдигнал един пухкав пръст към устните си. — Очакваха процес за осъждане на смърт. Ще искат смърт. Те са диви, невежи хора. Очакваха екзекуция и ще искат смърт. Църквата демонстрира властта си, като екзекутира злосторниците. Трябва да покажем как побеждаваме греха. Нищо не събира в църквата повече хора — от едно изгаряне на вещица или екзекуция.

— Ваша светлост, те са изгубени в мрака на собствената си заблуда. Те са вашите овце: отведете ги до светлината. Кажете им, че тук се е случило чудо. Едно малко дете е било изгубено за света, било е отгледано от вълци, заприличало е на вълк. Но в присъствието на ваше високопреосвещенство момчето е познало майка си. Кой може да се съмнява, че присъствието на епископ е изиграло такава важна роля? Това са невежи и боязливи хора, но вие можете да изнесете тук

проповед, която хората ще запомнят завинаги. Винаги ще помнят деня, когато епископът на Пескара дошъл в тяхното село и се случило чудо.

Епископът се надигна и оправи мантията си.

— Ще изнеса проповедта от отворения прозорец на трапезарията — каза той. — Ще го сторя сега, докато са се събрали пред мен. Ще изнеса среднощна проповед, без подготовка. Донесете факли, за да пада светлината им върху мен. И си водете записки.

— Веднага — каза Лука. Излезе забързано от стаята и предаде заповедта на Фриз. Балконът засия от светлината на факлите, хората, възбудени от предположения и страх, извърнаха лица нагоре. Когато вниманието им се насочи към епископа, великолепен в пурпурната си мантия и митрата, застанал на прозореца, Фриз и Ишрак, Ралф и помалкият му син махнаха резето на единствената врата, откъдето се влизаше на арената, и влязоха да вземат Сара, която здраво държеше в прегръдките си своя по-голям син.

— Искам да го заведа у дома — каза тя простичко на съпруга си. — Това е нашият Стефано, върнат ни по чудо.

— Знам това — отвърна Ралф. Обветрените му бузи бяха мокри от сълзи. — И аз го познах. Щом каза „Мамо“, разбрах. Познах гласа му.

Стефано почти не можеше да върви; препъна се и се облегна на майка си, слагайки мръсната си ръка на рамото ѝ.

— Може ли да го качим на магарето? — предложи Фриз.

Смъкнаха кошниците с вълче биле от гърба на магарето, но билката все още беше в гривата му и бе полепнала по гърба на животното. Сара помогна на Стефано да се качи, а той не трепна нито от допира на билката, нито от мириса на цветчетата. Ишрак, която наблюдаваше безмълвно в тъмнината, кимна бързо и утвърдително.

Фриз поведе магарето далече от селото, нагоре по виещите се тесни стъпала, докато Сара вървеше до сина си и му шепнеше успокоително:

— Скоро ще си бъдем у дома — каза тя. — Ще си спомниш дома си. Леглото ти е точно както си беше, с чаршафите върху него, възглавницата те чака. Малката ти кукла помниш ли я? — още си е на възглавницата ти. През всичките тези години изобщо не съм променила стаята ти. Винаги те е чакала. Аз винаги съм те чакала.

От другата страна на магарето Ралф крепеше сина си, с една ръка върху мургавия му крак, а другата — върху покрития му с белези гръб. Ишрак и Изолда вървяха отзад с братлето му Томазо, следвано по петите от кучето си.

Капаците на прозорците на фермерската къща бяха затворени за през нощта. Когато въведоха момчето вълк в коридора, то се огледа наоколо, примижавайки срещу светлината на огъня в огнището, без страх, сякаш можеше да си спомни точно, като в сън, кога тази къща е била негов дом.

— Ние ще поемем грижата за него сега — каза Ралф на момичетата и Фриз. — Аз и съпругата ми ви благодарим от сърце за всичко, което направихте.

Сара ги изпрати до вратата.

— Вие ми върнахте сина — каза тя на Ишрак. — Вие направихте за мен онова, за което се молах на Дева Мария. Задължена съм ви за цял живот.

Ишрак направи странен жест: събра длани като за молитва, а после с връхчетата на пръстите докосна челото си, устните и гърдите си, а след това се поклони на жената на фермера:

— Вие бяхте тази, която извърши нещо изключително. Вие сте имали смелостта да го обичате толкова дълго — каза тя. — Вие сте тази, която е живяла със скръбта и се е опитала да погребее тъгата си, и въпреки това сте запазили стаята му, която го е очаквала, и сърцето си — отворено за него. Вие бяхте тази, която не отправи обвинение към звяра — когато цялото село виеше за отмъщение. Вие бяхте тази, която го съжали. А после именно вие имахте смелостта да изречете името му, когато мислехте, че сте изправена срещу вълк. Единственото, което сторих аз, беше да ви бутна в ямата.

— Чакай малко — каза Фриз. — Блъснала си я в мечата яма, изправяйки я срещу един звяр?

Изолда поклати неодобрително глава, но явно въобще не беше изненадана.

Ишрак погледна Фриз в лицето.

— Боя се, че да.

Ралф, обгърнал с една ръка съпругата си, а с другата — раменете на Томазо, погледна Ишрак.

— Защо го направихте? — запита той простичко. — Поели сте голям риск, както с живота на жена ми, така и с вашия собствен. Защото ако бяхте сгрешили, и се случеше тя да пострада, селяните щяха да ви убият. Ако тя беше загинала там, нападната от звяра, щяха да ви убият и да хвърлят тялото ви в ямата да го изяде вълкът.

Ишрак кимна.

— Знам — каза тя. — Но в онзи миг — когато бях сигурна, че това е синът ви, и бях уверена, че ще ми заповядат да го застрелям — това беше единственото, което ми хрумна да направя.

Изолда се изсмя високо, обви ръка около раменете на приятелката си и я прегърна здраво.

— Само ти! — възкликна тя. — Само ти би помислила, че няма какво друго да направиш, освен да хвърлиш една добра жена в меча яма, за да се изправи срещу звяр!

— Обич — каза Ишрак. — Знаех, че той се нуждае от обич. Знаех, че тя обича сина си — тя се обърна към Фриз: — Ти също го знаеше. Знаеше, че обичта ще прозре и през най-ужасната външност.

Фриз поклати глава и излезе на лунната светлина.

— Проклет да съм — изрече той, обръщайки се към светлеещото небе. — Проклет, и дважди проклет да съм, ако някога разбере как мислят жените.

На другата сутрин видяха епископа да си тръгва надменно, със свещениците пред него, възседнали белите си мулета, с учените, които носеха архивите, с писарите, които вече бяха записали и се готвеха да препишат неговата проповед върху притчата за блудния син, за която твърдяха, че била нещо неповторимо.

— Проповедта беше много затрогваща — каза му Лука на прага. — Споменах я в доклада си. Цитирах много от пасажите. Беше вдъхновяваща и много авторитетна.

Веднага щом епископът замина, всички обядваха и наредиха да изведат конете им в двора на конюшнията. Фриз показа на Ишрак нейния кон, оседлан и със сложена юзда.

— Без странично седло — каза той. — Знам, че обичаш да яздиш сама. Бог ми е свидетел, че можеш да се погрижиш за себе си, а, смей да кажа, и за един кон.

— Но ще яздя редом с теб, ако може — каза тя.

Фриз присви очи и се вгледа внимателно в нея, търсейки сарказъм.

— Не — каза той, след като помисли за миг. — Аз съм просто слуга, ти си дама. Ще яздя отзад.

Усмивката му светна при вида на слисаното ѝ лице.

— Фриз — никога не съм искала да те оскърбя...

— Сега виждаш — засмя се той със злорадо тържество. — Сега виждаш какво става, когато събориш един добър мъж по гръб на калдъръма — когато буташ добри жени в мечи ями. Прекалено силна си, това бих казал. Твърде самоуверена, бих предположил. Твърде си решителна, твърде много държиш на мнението си, та да бъдеш добра възлюбена или съпруга на някой мъж. Със сигурност ще свършиш в студен гроб като стара мома, така бих помислил. Ако не те изгорят като вещица, както вече беше предложено веднъж.

Тя вдигна ръце, сякаш се предаваше.

— Явно съм те оскърбила... — поде тя.

— Да — рече важно Фриз. — И затова ще яздя отзад, като слуга, а ти можеш да яздиш напред, като решителна и държаща на мнението си, и много важна дама, като жена, която не знае нито мястото си в света, нито пък нечие друго. Като жена, която събаря мъже по гръб и хвърля жени в мечи ями, и предизвиква навсякъде смут. Ще яздиш напред, важна и надута, суетна като епископа, и знаем кой от нас ще е по-щастлив.

Ишрак сведе глава пред тази словесна буря и възседна коня си, без да отговори. Явно нямаше как да се справи с разгневения Фриз.

Изолда излезе от хана и Фриз ѝ помогна да се качи на седлото, а после излезе Лука, следван от брат Пиетро.

— Накъде? — обърна се Ишрак към Лука.

Той яхна коня си, изравни го с нейния, каза:

— На изток, мисля — и погледна брат Пиетро. — Не е ли така?

Брат Пиетро докосна писмото в джоба си.

— Отпред на писмото пише североизток, а на закуска утре, в Пескара, ако стигнем там, дай Боже, трябва да отворя новите заповеди.

— Значи ни очаква нова мисия? — попита Лука.

— Очаква ни — каза брат Пиетро. — Разполагам само с указания как да стигнем до Пескара, но не знам какво ще гласят по-нататъшните

указания, нито къде ще ни отведат — той погледна Изолда и Ишрак. — Предполагам, че дамите ще пътуват с нас до Пескара?

Лука кимна.

— И ще се разделят с нас там? — попита настойчиво брат Пиетро.

— Аз лично нямам търпение да ги видя, че си тръгват — обади се Фриз откъм стъпалото за възсядане на конете, докато затягаше колана на седлото и се качваше на коня си. — Току-виж й щукнало да ме хвърли в някоя река — или в морето, когато стигнем там, което явно би могла да стори, стига само такава мисъл да се появи в своенравната й главица.

— Ще ни напуснат, когато си намерят надеждни спътници — заяви Лука. — Както се разбрахме — но подкара коня си успоредно с Изолда и посегна да сложи длан върху нейната, докато тя държеше поводите. — Ще останете ли с нас? — попита той тихо. — Докато пътуваме в една посока?

Усмивката, която му отправи, му подсказа, че тя ще го стори.

— Ще остана с вас — обеща тя. — Докато пътуваме в една посока.

Малката кавалкада на Лука и Изолда, брат Пиетро и Ишрак, следвани от Фриз, заобиколен от обичните си коне, излезе с тропот през портата на хана. Още не знаеха къде отиват, нито какво трябваше да правят, но се отправиха на североизток, към Пескара — и към онова, което ги очакваше по-нататък.

БЕЛЕЖКА НА АВТОРА

За мен беше радост да пиша тази история, и се надявам, че четенето ѝ ви е доставило също такава голяма наслада, каквато беше за мен работата по нея. Образът на Лука Веро е изцяло плод на въображението ми, както и тези на Изолда и Фриз. Образът на Ишрак, макар и измислен, се основава на множеството смели и дръзки мъже и жени, пътували между християнския свят и световите на другите религии: евреи, мюсюлмани, и дори още по-далечни.

На теб, читателю, се полага да решиш какво означава тази книга за теб. Повечето хора ще я прочетат, надявам се, за удоволствие и с удоволствие, и ще се забавляват, присъединявайки се към млади, пламенни герои на едно пътешествие в непознат свят, където те се изправят пред страховете си и изпитват силите си. Някои читатели може да поискат да узнаят малко повече за Ордена на мрака.

Първообраз на Ордена на мрака е съществувалият през петнайсети век Орден на дракона, който бил създаден, за да защитава християнството срещу привидно неудържимия възход на мюсюлманската Османска империя. Един от героите, който ще се появи в следващите книги, е бил въведен в този орден от баща си още като съвсем малко момче, и се издигнал до негов предводител, борейки се на самите предни линии на християнския свят.

Разследването, възложено на Лука — да открива признаци, подсказващи, че приближава краят на света — е литературно представяне на тревогата, която обзела повечето хора след падането на Константинопол. Възникването на всевъзможни странни явления в Европа по това време показва как много хора са се бояли, че всичко може да се случи — и то се случвало. Освен това онези времена били белязани с дълбоко суеверие. Хората искрено вярвали, че съществува друг, невидим свят, който понякога бил зърван, но често оказвал влияние върху живота им. За мнозина от нас, живеещите в свят, в който се опитваме да измерваме и разбираме всичко, е трудно да си представят какво ли е било да нямаш обяснение за обичайни събития

като болестите, гръмотевиците или затъмненията, и въпреки това светът ти да бъде разклатен от смъртта на любим човек, къщата ти — разлюляна от гръмотевица, или денят ти да бъде превърнат в нощ, когато тъмна луна поглъща слънцето.

Изолда е типичен пример за момичетата от нейното време по отношение на това, че животът ѝ се определя изцяло от баща ѝ, а при неговата смърт — от брат ѝ или всеки друг роднина от мъжки пол. По закон тя не може да купува или продава земя или имущество, а всичко, което наследява, автоматично ще стане собственост на съпруга ѝ при брак. Тя не би имала абсолютно никакви собствени права: баща ѝ или съпругът ѝ по закон имал право да я бие; можел да се грижи за нея толкова добре или толкова зле, колкото реши. При подобни обстоятелства животът в манастир вероятно е бил за предпочитане пред един лош брак — както решава Изолда. В манастира съществувала възможността за кариера (като тази на сестрата-ковчежничка, която постъпва в манастира като малко момиче и се издига до властта), и шансът да организираш сама живота си в рамките на строгите правила на ордена. Много жени били привлечени от образованието, а много от тях имали и дълбоки религиозни преживявания.

Бедните момчета също имали възможност да подобрят живота си, ако бъдели приети в манастир, а човек като Лука — притежаващ необичайни способности — би имал добър шанс да се издигне до свещеник или писар на някой виден благородник, и би намерил свои покровители в редиците на Църквата. Ако Лука бе останал в лоното на Църквата, би могъл да се издигне до висш духовник. Брат Пиетро е такъв „духовник от кариерата“: той произхожда от бедно семейство, но се издига в Църквата. Лука не поема по този път, защото се натъква на някои от множеството измами, които се вършат в средновековните църкви. Хората искали да виждат чудеса, и непочтените духовници представяли реликви от мощите на светци, които не биха могли да са истински, и представяли механични играчки като плачещи статуи. Това било част от суеверията на времената, но се подпомагало от Църквата, която печелела парите си от вярващите.

Фриз е, на пръв поглед, по-обикновено бедно момче. Той постъпва в манастира като работник мирянин — не свещеник, а човек, който просто работи в манастира, както би могъл да се наеме на работа

в голяма къща. Той е надарен с умение да се справя с животните, и със здрав разум. В средновековния свят той би бил много беден. Ако не си е извоювал място в манастир, вероятно би бил принуден да работи на нивите и би бил смятан за слуга, почти собственост, на местния земевладелец, който управлявал всичко.

Ишрак е може би най-необичайният образ от четиримата. Доведена в Европа от Средния Изток от господаря на Лукретили, тя е отгледана като компаньонка и закрилница на дъщеря му, а той се е погрижил да я обучи в бойни умения, медицина и други дисциплини. Тя остава наполовина във и наполовина извън обществото като еретичка. Средновековните християни смятали, че всеки, който не приемал Библията точно като тях, е неверник и че душата му е прокълната да гори в ада. Ако някой вземел решение да я преследва като еретичка, тя можела да бъде изгорена от Църквата — но ако не си създавала врагове, можела да се движи в обществото, без хората да проявяват нещо повече от любопитство. В Европа вероятно е имало доста повече еретици, маври, африканци и други раси и религии, отколкото са можели да бъдат преброени.

Ако се интересувате от историята зад сюжета, включително от някои интересни средновековни подробности за обувките, дрехите, храната, къпането, ухажването — почти всичко! — можете да посетите моя сайт orderofdarkness.com. А можете да направите и собствено проучване; повечето от нещата, които споменавам, могат да бъдат намерени в книги или в интернет, а също така има и пакет бележки за учителите за прилагане в класната стая, които могат да се свалят от orderofdarkness.com или simonandschuster.co.uk.

Защо тази книга е различна от историческите ми романи? Историческите ми романи се основават най-вече на всичко, което знаем за реално съществували жени, за техния живот и тяхното време. В този роман описвам четирима напълно въображаеми млади хора, и света, в който живеят. Той отразява историческата действителност на тяхната епоха, но разбира се, само измислените герои биха могли да имат такова вълнуващо всекидневие! А защо го написах? Съвсем не защото съм приключила с писането на романизирани биографии — тази година излиза нов роман, „Пленница на короната“, — но си помислих, че ще бъде забавно да напиша нещо, което не се основава толкова точно на историческите архиви. Написах го заради

удоволствието, което ми достави, и с надеждата, че и вие ще го харесате.

Филипа Грегъри

февруари 2012, Англия

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.